

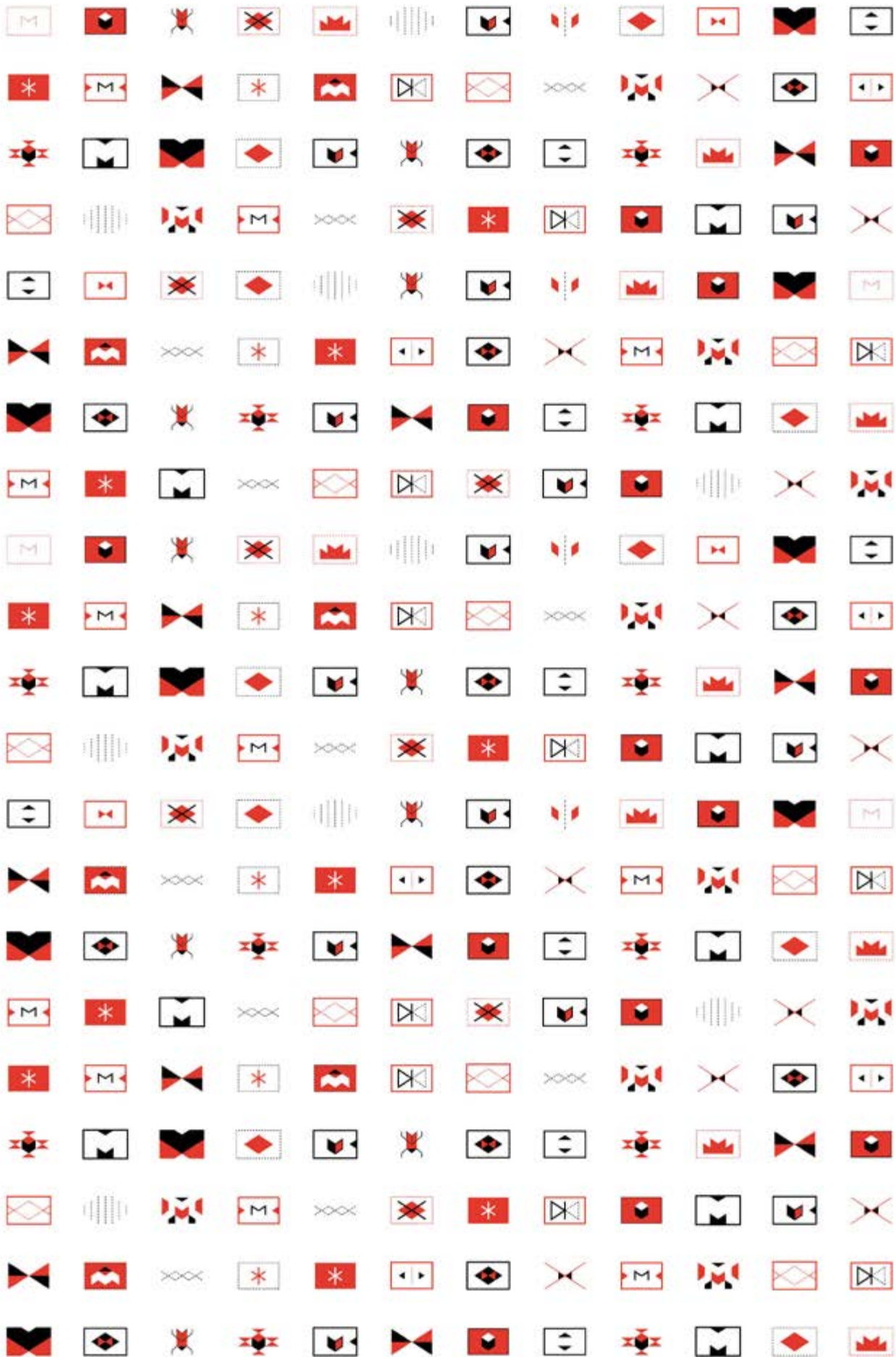

© HELEEN LARSEN

JAARVERSLAG 2014

M - Museum Leuven

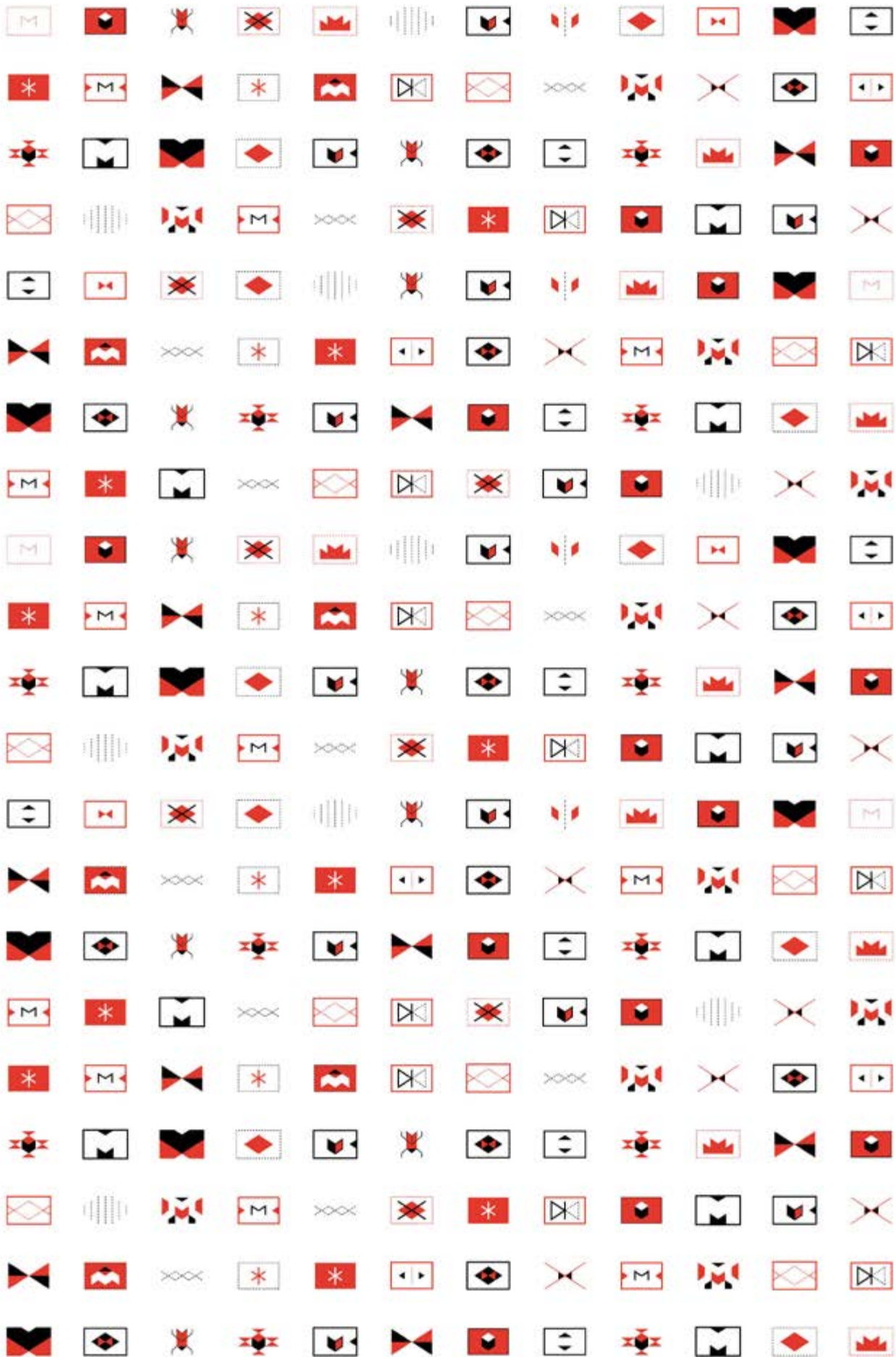

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	7
2. MUSEALE EN KUNSTENWERKING	11
2.1 TENTOONSTELLINGEN EN PRESENTATIES	12
2.1.1 <i>Oude kunst</i>	12
2.1.2 <i>Hedendaagse kunst</i>	18
2.2 LEZINGEN, SYMPOSIA, GESPREKSAVONDEN EN ACTIVITEITEN IN EIGEN BEHEER	26
2.3 TER BESCHIKING STELLING VAN ACCOMMODATIE AAN PARTNERS	29
2.3.1 <i>Zaalgebruik door de stad Leuven</i>	29
2.3.2 <i>Zaalgebruik door organisaties met een link met M</i>	29
2.3.3 <i>Zaalgebruik door partners</i>	31
2.3.4 <i>Resultaat zaalgebruik 2014 t.o.v. 2013</i>	32
2.4 COLLECTIES	33
2.4.1 <i>Presentatie M-collectie</i>	33
2.4.2 <i>Inkomende langdurige bruiklenen</i>	36
2.4.3 <i>Schenkingen, legaten en aankopen</i>	36
2.4.4 <i>Uitgaande bruiklenen en bruiklenen voor tentoonstellingen</i>	37
2.4.5 <i>Collectieregistratie</i>	38
2.4.6 <i>Restauraties en conserverende behandelingen</i>	40
2.4.7 <i>Depotbeheer</i>	42
2.4.8 <i>Samenwerking</i>	43
2.4.9 <i>Bibliotheek</i>	44
2.5 WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK	45
2.5.1 <i>Onderzoek</i>	45
2.5.2 <i>Dienstverlening aan derden</i>	45
2.5.3 <i>Ontsluiting</i>	46
2.5.4 <i>Publicaties en edities</i>	46
2.5.5 <i>Vertegenwoordiging staf</i>	48
2.6 LOKAAL KUNSTENBELEID	52
2.6.1 <i>Buitenlocaties in Leuven</i>	52
2.6.2 <i>Atelierwerking</i>	53
2.6.3 <i>Residenties</i>	53

3.	PUBLIEKSWERKING	55
3.1	COMMUNICATIE	57
3.1.1	<i>Corporate communicatie</i>	57
3.1.2	<i>Projectcommunicatie</i>	60
3.1.3	<i>Pers</i>	62
3.1.4	<i>Mediadeals</i>	65
3.1.5	<i>Professionele communicatie</i>	65
3.2	PUBLIEKSBEMIDDELING EN -BEGELEIDING	67
3.2.1	<i>Publieksaanbod</i>	67
3.2.2	<i>Publieksbegeleiding</i>	73
3.2.3	<i>Infrastructuur</i>	75
3.2.4	<i>Gidsenwerking</i>	75
3.2.5	<i>Projecten</i>	76
3.3	MAATSCHAPPELIJKE PROJECTEN EN DOELGROEPEN	79
3.3.1	<i>Communityprojecten</i>	79
3.3.2	<i>Tē gast projecten</i>	80
3.3.3	<i>Kwetsbare doelgroepen</i>	81
3.3.4	<i>Projecten extra muros</i>	81
3.4	BEZOEKERSCIJFERS EN PRIJZENBELEID	82
3.4.1	<i>Bezoekerscijfers van 2014</i>	82
3.4.2	<i>Het prijzenbeleid</i>	83
3.5	M-BASSADEURS	86
3.5.1	<i>Ledenbestand 2014</i>	86
3.5.2	<i>Prijzen lidmaatschap</i>	87
3.5.3	<i>Soorten kaarten en voordelen per formule</i>	87
3.5.4	<i>M-bassadeursactiviteiten</i>	88
3.5.5	<i>Partnerships M-bassadeurswerking</i>	90
3.5.6	<i>Task force M-bassadeurs</i>	90
4.	ZAKELIJKE WERKING	93
4.1	FINANCIËN	95
4.1.1	<i>Balans en resultatenrekening</i>	95
4.2	PERSONEEL	98
4.2.1	<i>Organogram en bezetting</i>	98
4.2.2	<i>Cijfermatige analyse en verloop</i>	100
4.2.3	<i>Tijdelijke aanvullende krachten</i>	103

4.2.4	<i>Vrijwilligerswerking</i>	104
4.2.5	<i>Werving en selectie</i>	108
4.2.6	<i>Vorming, training en opleiding</i>	110
4.2.7	<i>Verzuimbeleid</i>	111
4.2.8	<i>Diversiteitsplan</i>	112
4.2.9	<i>Interne communicatie</i>	113
4.3	INFRASTRUCTUUR	114
4.3.1	<i>Investerings in de onroerende infrastructuur</i>	114
4.3.2	<i>Investerings in de roerende infrastructuur</i>	115
4.3.3	<i>Technische ondersteuning</i>	115
4.4	DUURZAAMHEID EN ECOLOGIE	116
4.4.1	<i>Technische ingrepen</i>	116
4.4.2	<i>Recuperatie materialen</i>	116
4.4.3	<i>Ecoteam</i>	116
4.5	COMMERCIEËLE WERKING	117
4.5.1	<i>Zaalverhuur tegen algemeen geldende tarieven</i>	117
4.5.2	<i>Zaalverhuur met korting</i>	118
4.5.3	<i>Zaalverhuur in het kader van een samenwerkingsovereenkomst</i>	118
4.5.4	<i>Resultaat zaalverhuur 2014 t.o.v. 2013</i>	119
4.6	DIGITALISERING	120
5.	BESTUURLIJKE WERKING	123
5.1	DIRECTIECOMITÉ	124
5.2	RAAD VAN BESTUUR	125
5.3	ADVIESCOMITÉ	127
6.	BIJLAGEN	129
	BIJLAGE 1 WEBSITESTATISTIEKEN 2014	130
	BIJLAGE 2 OVERZICHT AANTAL PERSARTIKELS PER THEMA	133
	BIJLAGE 3 BEZOEKERSCIJFERS 2014	149
	BIJLAGE 4 JAARREKENING 2014	163

1. INLEIDING

2014 was op vele terreinen een succesvol jaar voor M - Museum Leuven. Het aantal bezoekers was uitzonderlijk hoog. Met 155.000 bezoekers staat M aan de top van de kunstmusea in Vlaanderen. Het exploitatiebudget bedroeg bijna 6,2 miljoen euro. De communicatieve aanwezigheid in binnen- en buitenlandse media en de digitale contacten via Facebook, Twitter en de nieuwsbrieven stegen spectaculair t.a.v. de vorige jaren. Toch zien we 2014 niet als hét referentiejaar voor M.

Deze recordcijfers kunnen de komende jaren niet geëvenaard worden omdat M in de nabije toekomst niet nogmaals in de mogelijkheid zal zijn om zo'n uitgebreid en sterk internationaal tentoonstellingsprogramma te realiseren. In totaal werden er namelijk 21 presentaties uitgewerkt. Drie ervan, *Michiel Coxcie. De Vlaamse Rafaël* in het voorjaar en als uitloper van 2013, *Ravage. Kunst en cultuur in tijden van conflict* tijdens de zomermaanden en de dubbeltentoonstelling *Vesalius. Het lichaam in beeld* en *Markus Schinwald* in het najaar kaapten de meeste aandacht weg. De stijging van de omzet was mogelijk dankzij extra budgetten van Toerisme Vlaanderen en de stad Leuven.

Ondanks de grote druk voor het personeel werd er toch verder gewerkt aan de uitbouw van de organisatie en aan de versterking van de inhoudelijke werking. Er werden 80 reflectieve momenten georganiseerd onder de vorm van lezingen, symposia en gespreksmomenten.

De stad Leuven kocht een nieuw kunstwerk, een *Ecce Homo*, uit de omgeving van het atelier van Jan Borman ter versterking van de collectie in M. M verwierf ook 399 hedendaagse kunstwerken. De kunstenaar Aleksandra Mir schonk 23 collages en kunstenaar Orla Barry gaf een reeks van 366 schilderijen. Deze laatste reeks is een aanvulling bij de Cera-collectie. De samenwerking met Cera braken we open en de bruikleenovereenkomst werd verlengd tot 2018. Wat de restauraties en conserverende behandelingen betreft ging de aandacht vooral naar twee grote groepsbehandelingen. Ter voorbereiding van de tentoonstelling *ZILVER. Kunst | Object | Verhaal* in 2015 en samenlopend met de registratiecampagne van de deelcollectie edelsmeedkunst, werden 76 items gereinigd. De meubelcollectie die nog in de oude brandweerkazerne stond werd ontsmet en opgekuist en definitief overgebracht naar het depot -3.

In 2013 startte M met de implementatie van de beleids- en beheerscyclus (BBC). De bedoeling van de BBC is om de planning en rapportering op stedelijk niveau van alle stedelijke administraties en gemeentebedrijven op elkaar af te stemmen. Hierdoor kunnen ook de stedelijke statistieken ingekanteld worden in Vlaanderen en Europa. De roll-out van de BBC verliep echter alles behalve vlot. De impact op het werkvolume was in 2013 nog beperkt maar steeg gigantisch in 2014. M zal dan ook de komende jaren kampen met een enorme administratieve lastenverhoging voor de rapportering en planning van haar werk t.a.v. de stedelijke en Vlaamse overheid. Alleen al voor de financiële verwerking wordt geschat dat het meerwerk recurrent overeenkomt met de kost van een halftime medewerker.

M zette in 2014 ook stevig in op digitalisering. Er werd een digitaal informatie manager (DIM) aangeworven. De opdracht van de 'DIM' werd omschreven bij de aanvraag van subsidies in het kader van het erfgoeddecreet. Het betreft het optimaliseren van allerhande processen in de organisatie die digitaal verlopen, gaande van het verbeteren van het klantenbeheer, over het zoeken van oplossingen voor de opslag van alle beeldmateriaal en het verder professionaliseren van de archivering van de kunstwerken tot het uitwerken van informatiesystemen om de bezoekers beter te informeren. Naast deze operationele processen werd de communicatie van M ook steeds meer digitaal. Communicatiekanalen zoals Facebook en Twitter worden aangevuld met online bannering op diverse websites van kranten of toeristische zoeksites. Er wordt verder onderzocht hoe we onze nieuwsbrieven kunnen optimaliseren. Ook binnen de publiekswerking deed de digitalisering sterk zijn intrede. De bezoekers krijgen steeds meer digitale informatie en er wordt gezocht naar allerhande interactieve manieren om informatie van deze bezoekers te verwerven en in te spelen op hun interesses. In het voorjaar 2014 bouwde M een digitale klas uit voor het secundair onderwijs. De reactie van de scholen was positief. Via al deze acties loodsen we M binnen in het digitale tijdperk.

27,5% van de individuele bezoekers komen uit de regio. Van de andere 72,5% is één op de vijf bezoekers buitenlander. Ons publiek verjongt ook. Nu is ongeveer de helft onder de 45 jaar. De groepsbezoeken stijgen nu reeds vijf jaar na elkaar. Afgezien van het uitzonderlijk jaar qua bezoekersaantallen heeft dit te maken met een systematische aanpak van de werving bij de scholen in een steeds bredere regio rond Leuven.

Op zakelijk vlak getuigt M van een doorgedreven professioneel zakelijk beheer. Al voor het zesde jaar op rij worden de budgetten nauwgezet gerespecteerd zowel qua uitgaven als qua vooropgestelde inkomsten. Alle medewerkers verdienen hiervoor een pluim. Er werd een balanstotaal van 25.017.627,16 EUR en

een exploitatiekost van 6.186.869,97 EUR voor afschrijvingen genoteerd. De afschrijvingen bedragen 1.022.380,90 EUR en worden niet helemaal opgenomen in de resultatenrekening. Het boekhoudkundig verlies bedraagt 873.548,09 EUR. In 2014 ontving M voor het eerst subsidies binnen het erfgoeddecreet ter waarde van 374.825,00 EUR. De subsidies van de provincie Vlaams-Brabant vielen volledig weg. Zo is M het enige museum van die schaalgrootte dat geen ondersteuning meer krijgt van haar provincie.

Na de hevige opstartperiode 2009-2013 groeide het besef in 2014 dat het algemeen personeelsbeleid verder moet uitgewerkt worden. Er werden vijf werven uitgetekend. Deze werven zijn ten eerste werving, selectie en onthaal; ten tweede het leerbeleid, vervolgens de performante meting en de opvolging ervan, ten vierde een analyse van de beloning en verloning en ten slotte het aspect van job design. Door het vertrek van het afdelingshoofd ondersteuning in 2014 werd de uitwerking van het personeelsbeleid vertraagd. Dit wordt een prioriteit in 2015.

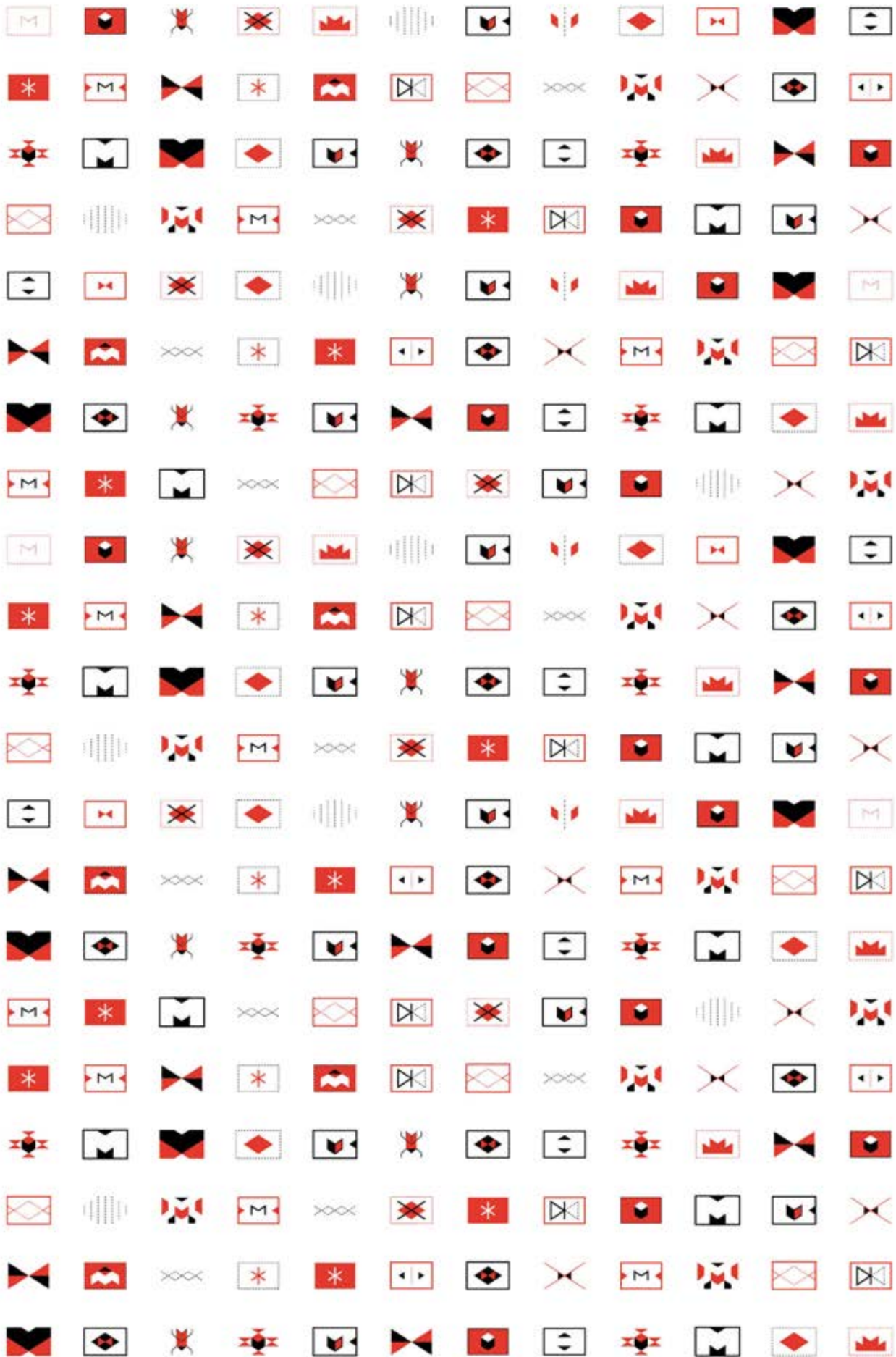
Op bestuurlijk vlak werd er stevig gewerkt. Het directiecomité vergaderde 20 keer en de raad van bestuur kwam 8 keer samen. We danken hierbij ook alle bestuurders voor hun engagement en inzet.

Luc Delrue
Algemeen Directeur

Denise Vandervoort
Voorzitter

Met dank aan de raad van bestuur van M

- ▶ Voorzitter: Mevr. Denise Vandervoort
- ▶ Ondervoorzitter: Dhr. Jeroen Vervloessem
- ▶ Mevr. Vera Billen
- ▶ Dhr. Hans Bracquené
- ▶ Mevr. Els Buelens
- ▶ Dhr. Noël Coninx
- ▶ Dhr. Steven Dusoleil
- ▶ Dhr. Piet Forger
- ▶ Dhr. Saïd El Khadraoui
- ▶ Dhr. Willem Geelen
- ▶ Mevr. Frieda Jans
- ▶ Dhr. Jan Schoolmeesters
- ▶ Mevr. Mieke Vandermotte
- ▶ Mevr. Mieke Wellens

2. MUSEALE EN KUNSTENWERKING

2.1 TENTOONSTELLINGEN EN PRESENTATIES

Eigen producties

1	31-10-13 > 23-02-14	MICHEL COXCIE. <i>De Vlaamse Rafaël</i>
2	03-11-13 > 16-02-14	PUBLIEK AAN ZET. <i>Dinges</i>
3	18-11-13 > 23-03-14	GERARD HERMAN. <i>Arm en erg hard</i>
4	28-11-13 > 16-02-14	ALEKSANDRA MIR. <i>The Space Age</i>
5	20-03-14 > 01-09-14	RAVAGE. <i>Kunst en cultuur in tijden van conflict</i>
6	18-04-14 > 03-08-14	ISABELLE CORNARO
7	29-08-14 > 02-11-14	ADRIAAN VERWÉE
8	18-09-14 > 18-01-15	OBSERVATIES. <i>Werk op papier uit de hedendaagse kunstcollectie van Cera</i>
9	01-10-14 > 08-02-15	MARKUS SCHINWALD
10	13-11-14 > 25-01-15	ELLIE GA. <i>Pharos</i>
11	27-11-14 > 03-02-14	MATELIER. <i>Check</i>

Samenwerkingen

1	02-10-14 > 18-01-15	VESALIUS. <i>Het lichaam in beeld</i>
2	10-10-14 > 07-12-14	EUROPEAN UNION PRIZE FOR CONTEMPORARY ARCHITECTURE. <i>Mies van der Rohe Award</i>
3	31-07-14 > 03-08-14	M-IDZOMER
4	13-11-14 > 16-11-14	PLAYGROUND

2.1.1 OUDE KUNST

MICHEL COXCIE

De Vlaamse Rafaël

31-10-13 > 23-02-14

Michiel Coxcie was één van de meest invloedrijke schilders in de Nederlanden van de zestiende eeuw. Zijn bijnaam de ‘Vlaamse Rafaël’ geeft aan hoe hoog zijn talent destijds werd ingeschat. Vandaag is Coxcie een eerder onbekende naam. De monografische tentoonstelling *Michiel Coxcie. De Vlaamse Rafaël* toonde dus een onderbelichte zijde van de Vlaamse kunst. Het wetenschappelijk onderzoek dat eraan vooraf ging, wierp niet alleen nieuw licht op het inventieve oeuvre en het artistieke vernuft van de kunstenaar, het toonde ook Coxcies grote invloed op de renaissance in de Nederlanden. Na een opleiding in het atelier van de Brusselse schilder Bernard van Orley, bracht Michiel Coxcie (1499 - 1592) een tiental jaren in Rome door. Daar verdiepte hij zich in de antieke oudheid en de kunst van de grote renaissancemeesters Rafaël, Michelangelo en Da Vinci. Terug in eigen land introduceerde hij de stijlelementen van de Italiaanse renaissance: een artistieke revolutie voor de schilderkunst van de Nederlanden. Hij behoorde tot de favoriete schilders van Keizer Karel en klom snel op als hofschilder van diens zoon Filips II.

In opdracht van deze laatste kopieerde Michiel Coxcie eind jaren 1550 het *Lam Gods* van de broers Jan en Hubert Van Eyck. De panelen bevinden zich nu verspreid over verschillende Europese museumcollecties. Speciaal voor de tentoonstelling in M werden alle overgebleven luiken voor het eerst weer samen gebracht. Niet alleen Coxcies tijdgenoten inspireerden zich op zijn vernieuwende stijl en composities. Ook na zijn dood keken kunstenaars, zoals Rubens, bewonderend naar zijn oeuvre. Met een uitzonderlijk lang leven, dat begint op het einde van de vijftiende eeuw en eindigt op de drempel van de zeventiende, vormt Michiel Coxcie een bijzondere artistieke verbinding tussen de school van de Vlaamse primitieven en de barok. M bracht met deze allereerste overzichtstentoonstelling hulde aan de veelzijdig getalenteerde kunstenaar.

Michiel Coxcie, (rechter)vleugel van het Altaar van Sint-Lucas, Johannes de Evangelist, © National Gallery Praag 2013

Belangrijke schilderijen van Coxcie uit de eigen collectie werden geflankeerd door vele bruiklenen uit grote internationale collecties, zoals Prado Madrid, British Museum Londen, Staatliches Museen Berlin en Rijksmuseum Amsterdam. Aansluitend bij de overzichtstentoonstelling in M konden in Brussel in de kathedraal van Sint-Michiel en Sint-Goedele monumentale glasramen en altaarstukken van Michiel Coxcie worden ontdekt: vier monumentale zestiende-eeuwse glasramen uit een reeks van zeven zijn op hun oorspronkelijke plaats bewaard gebleven. Karel V gaf de opdracht voor deze glasramen. Toen Barend Van Orley, de leermeester van Coxcie, stierf en de bestelling niet kon afwerken, werd beroep gedaan op Michiel Coxcie om de ontwerpen te voltooien. De ontwerpen sluiten goed aan bij het werk van zijn meester, maar tonen onmiskenbaar het karakter van Coxcies italianiserende stijl geïnspireerd op de hoog-renaissance. Een andere spin-off ging door in de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten die twee zeer grote drieluiken van Michiel Coxcie bezitten die niet naar Leuven konden reizen. De monumentale meesterwerken *Triptiek met taferelen uit het leven van Christus* en *Triptiek van de Gilde van de Grote Voetboog van Brussel* waren er uitzonderlijk te zien in een tijdelijke collectiepresentatie.

Curatoren

Koenraad Jonckheere, UGent
Peter Carpreau, M - Museum Leuven

Bruikleengevers

- ▶ Amsterdam, Rijksmuseum
- ▶ Antwerpen, Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen
- ▶ Antwerpen, Museum Plantin-Moretus – Prentenkabinet
- ▶ Berlijn, Gemäldegalerie - Staatliche Museen zu Berlin
- ▶ Brugge, Parochie Sint-Jacob-de-Meerdere
- ▶ Brussel, Algemeen Rijksarchief
- ▶ Brussel, Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België
- ▶ Brussel, Koninklijke Bibliotheek van België, Brussel
- ▶ Brussel, Redemptoristen Vlaanderen
- ▶ Brussel, Verzamelingen OCMW
- ▶ Cambridge, The Fitzwilliam Museum, Cambridge
- ▶ Chatsworth, The Devonshire Collection
- ▶ Douai, Musée de la Chartreuse
- ▶ München, Bayerische Staatsgemäldesammlungen - Alte Pinakothek, München
- ▶ Londen, British Museum
- ▶ Braunschweig, Herzog Anton Ulrich Museum
- ▶ Kremsmünster, Kunstsammlungen des Stiftes Kremsmünster
- ▶ Londen, The Courtauld Gallery
- ▶ Madrid, Museo Nacional del Prado
- ▶ Madrid, Patrimonio Nacional, Escorial

- ▶ Madrid, Patrimonio Nacional, La Granja, Segovia
- ▶ Madrid, Patrimonio Nacional, Palacio Real
- ▶ New York, Jack Kilgore co. Inc.
- ▶ Gent, Kerkfabriek Sint-Baafskathedraal
- ▶ Gent, Kerkfabriek St-Jacobs
- ▶ Praag, The Metropolitan Chapter by St. Vitus of Prague
- ▶ Stuttgart, Staatsgalerie

RAVAGE

Kunst en cultuur in tijden van conflict

20·03·14 × 01·09·14

Precies honderd jaar geleden brak de Eerste Wereldoorlog uit. De oorlog was allesverwoestend: ook kunst en cultuur vielen ten prooi aan geweld. In Leuven gingen onder meer de oude universiteitsbibliotheek en talloze kostbare boeken in vlammen op.

Ravage neemt de brand van Leuven in 1914 als vertrekpunt en plaatst dit verhaal in een ruimere context. Door de eeuwen heen zijn er ontelbare voorbeelden van conflicten waarbij cultureel erfgoed een doelwit is geweest. Van de Beeldenstorm tot de vernietiging van de Boeddhabeelden in Afghanistan, van het brandende Constantinopel tot de verwoesting van Beiroet: misdaden tegen kunst en cultuur zijn van alle tijden. Ook nu zijn er bijna dagelijks berichten over verwoestingen van cultureel erfgoed.

De tentoonstelling laat zien hoe kunstenaars deze vernietigingen in beeld brengen. Ze zijn geschokt om wat verloren is en laten zich inspireren door de verwoesting. *Ravage* brengt kunstwerken samen van de vijftiende tot en met de eenentwintigste. Een grote diversiteit aan media komt aan bod: van schilderkunst en grafiek over wandtapijtkunst tot fotografie, video en monumentale installaties. In het tentoonstellingsparcours zijn de kunstwerken in vijf thema's opgedeeld: de verwoeste stad, de ruïne, de doelbewuste vernieling, propaganda en kunstroof.

Mona Hatoum / Bunker

Mona Hatoum (°1952, Beiroet) verlaat Libanon bij het begin van de burgeroorlog in 1975. Ze presenteert de herinnering aan haar geboortestad als een apocalyptisch landschap. Een groep van dertien stalen constructies roept de ervaring op van een door de bevolking achtergelaten stad. Hoewel de structuren ontdaan zijn van architectonische details, herleid tot hun basiselementen, zijn sommige ervan gebaseerd op herkenbare gebouwen in Beiroet. De fysieke ervaring van een kunstwerk komt voor Hatoum altijd op de eerste plaats. Dit is ongetwijfeld van toepassing op *Bunker*: de bezoeker die zich door het puin van deze verzameling moderne ruïnes beweegt, wordt onmiddellijk gegrepen door de emotionele impact ervan.

Dit is een onherbergzame plek, geen beschermende zoals de titel van het werk doet vermoeden.

Mona Hatoum, *Bunker*, 2011. Courtesy Mona Hatoum / White Cube Gallery, © Dirk Pauwels

Floris Jaspers, American Welfare – Commission for relief in Belgium, 1935, Hoover Institution, Stanford University, Stanford, © Dirk Pauwels

Floris Jaspers | American Welfare – Commission for relief in Belgium

De brand van de Leuvense universiteitsbibliotheek zorgt wereldwijd voor verontwaardiging. Na de oorlog bouwen de Amerikanen een nieuwe bibliotheek. Als dank schenken de Belgen in 1953 een imposant wandtapijt naar een ontwerp van Floris Jaspers (1889-1965, Antwerpen). Het wandtapijt moet de Amerikaanse vrijgevigheid ten aanzien van België verheerlijken. Rechts is de tussenkomst van de Amerikanen op het slagveld afgebeeld; de beschaving is er onder de voet gelopen, maar de Amerikaanse interventie kan het cultureel erfgoed van de totale ondergang redden. Centraal is de nieuwe Leuvense universiteitsbibliotheek

duidelijk te herkennen. Het tapijt is voor het eerst getoond op de Wereldtentoonstelling van New York in 1939. Later is het plechtig overhandigd aan de Hoover Institution in Stanford. Het ligt er sindsdien in het archief opgeborgen. Vandaag is het voor het eerst te zien op Belgische bodem.

Michael Rakowitz | May the Arrogant Not Prevail

De Iraakse Ishtarpoort is een van de meest beroemde voorbeelden van een kunstwerk dat uit zijn oorspronkelijke culturele context is weggehaald. De poort dateert uit 575 v. Chr. en was de stadspoort van het oude Babylon, in de regio waar nu Irak ligt. Aan het begin van de twintigste eeuw wordt de poort ontmanteld onder leiding van een Duitse archeoloog en gereconstrueerd in het Pergamonmuseum in Berlijn. Nabij de antieke ruïnes van Babylon staat vandaag een reconstructie van de Ishtarpoort uit de jaren 1950. Michael Rakowitz (°1973, New York) maakt een replica van deze replica. Met dit werk vestigt de kunstenaar de aandacht op de koloniale voorgeschiedenis van moderne culturele instituten. Hij bekleedt zijn poort met verpakkingen van Arabische levensmiddelen.

Michael Rakowitz, *May the Arrogant not Prevail*, 2010. Courtesy de kunstenaar en Lombard Freid Gallery, New York, © Dirk Pauwels.

Curatoren

Eline Van Assche | Ronald Van de Sompel

Wetenschappelijk comité

Koenraad Brosens (KU Leuven) | Luc Delrue (M) | Mark Derez (KU Leuven, Universiteitsarchief) | Goedele Pulinx (M) | Marjan Sterckx (UGent) | Jo Tollebeek (KU Leuven) | Tom Verschaffel (KU Leuven) | Hélène Verreyke (M) | Eva Wittocx (M)

Bruikleengevers

- ▶ Amsterdam, Amsterdam Museum
- ▶ Amsterdam, Rijksmuseum
- ▶ Antwerpen, privéverzameling
- ▶ Berlijn, Deutsches Historisches Museum
- ▶ Birkenhead, Williamson Art Gallery and Museum
- ▶ Blérancourt, Musée francoaméricain du Château de Blérancourt
- ▶ Brugge, Musea Brugge, Groeningemuseum
- ▶ Brussel, Collectie Belfius Bank
- ▶ Brussel, Koninklijk Museum van het Leger en de Krijgsgeschiedenis
- ▶ Brussel, Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België
- ▶ Brussel, Museum van de Stad Brussel
- ▶ Den Haag, Kunsthandel Hoogsteder & Hoogsteder, privéverzameling
- ▶ Douai, Musée de la Chartreuse

- ▶ Gent, Sint-Baafskapittel
- ▶ Karlsruhe, Staatliche Kunsthalle Karlsruhe
- ▶ Kopenhagen, Statens Museum for Kunst
- ▶ Kortrijk, Stedelijke Musea – Broelmuseum
- ▶ Leuven, Kunstpatrimonium KU Leuven
- ▶ Leuven, Stadsarchief Leuven, Universiteitsarchief KU Leuven
- ▶ Londen, Imperial War Museum
- ▶ Londen, National Gallery
- ▶ Luik, Musée de l'Art wallon de la Ville de Liège
- ▶ Milaan, privéverzameling
- ▶ Namen, Musée des Arts anciens du Namurois
- ▶ New York, Brooklyn Museum
- ▶ New York, Lombard Freid Gallery
- ▶ Orléans, Musée des Beaux-Arts, bewaard in Vizille, Musée de la Révolution française
- ▶ Parijs, Galerie Chantal Crousel
- ▶ Parijs, Musée Carnavalet
- ▶ Rennes, Musée des Beaux-Arts de Rennes
- ▶ Rijsel, Palais des Beaux-Arts de Lille
- ▶ Rome, Museo di Roma
- ▶ Rome, Palazzo Barberini, Galleria Nazionale d'Arte Antica
- ▶ Rotterdam, Museum Boijmans Van Beuningen
- ▶ Scarborough Museums Trust
- ▶ Sint-Martens-Latem, privéverzameling Michel Moortgat
- ▶ Stanford, Stanford University, Hoover Institution
- ▶ Tervuren, Koninklijk Museum voor Midden-Afrika
- ▶ Troyes, Musée des Beaux-Arts de Troyes
- ▶ Venetië, Gallerie dell'Accademia

Kunstenars

- ▶ Adel Abdessemed
- ▶ Lida Abdul
- ▶ Sven Augustijnen
- ▶ Fernando Bryce
- ▶ Cai Guo-Qiang
- ▶ Mona Hatoum
- ▶ Emily Jacir
- ▶ Lamia Joreige
- ▶ Michael Rakowitz
- ▶ Mona Vatamanu & Florin Tudor

Instellingen

- ▶ Antwerpen, Extra City Kunsthall
- ▶ Berlijn, daad
- ▶ Berlijn, Haus der Kulturen der Welt
- ▶ Brussel, ARGOS
- ▶ Brussel, Auguste Orts
- ▶ Hiroshima, Hiroshima City Museum of Contemporary Art
- ▶ New York, Cai Studio
- ▶ Parijs, le peuple qui manque
- ▶ Wenen, Kunsthalle Wien
- ▶ Warschau, Zacheta-Narodowa
- ▶ Galeria Sztuki

Galerijen

- ▶ Berlijn, Barbara Thumm Gallery
- ▶ Brussel, D+T PROJECT Gallery
- ▶ Brussel, Jan Mot
- ▶ Londen, White Cube

- ▶ New York, Alexander and Bonin
- ▶ New York, Lombard Freid Gallery
- ▶ Parijs, Galerie Chantal Crousel
- ▶ Turijn, Giorgio Persano Gallery
- ▶ Wenen, Christine König Galerie

VESALIUS

Het lichaam in beeld

02·10·14 × 18·01·15

William Pink, Smugglerius, Gipsen beeld op houten sokkel naar het origineel van Agostino Carlini, 75,5 x 148,7 cm, 1834 (orig. 1775), © Royal Academy of Arts, Londen.

Naar aanleiding van zijn 500ste verjaardag stond Leuven in 2014 in het teken van Andreas Vesalius. Tussen 1 oktober 2014 en 18 januari 2015 gaf Leuven de wereldberoemde anatoom en arts een plaats in expo's, muziek, dans, theater, lezingen en stadswandelingen. Andreas Vesalius was een ambitieuze wetenschapper met een uitzonderlijke interesse voor het menselijk lichaam. In tegenstelling tot zijn voorgangers en collega's durfde Vesalius medische wijsheden uit de oudheid in twijfel te trekken. Sterker nog, hij ging zelf aan de slag met lijken van terdoodveroordeelden. Tijdens zijn opleiding aan de universiteit van Leuven voerde hij zijn eerste dissecties uit.

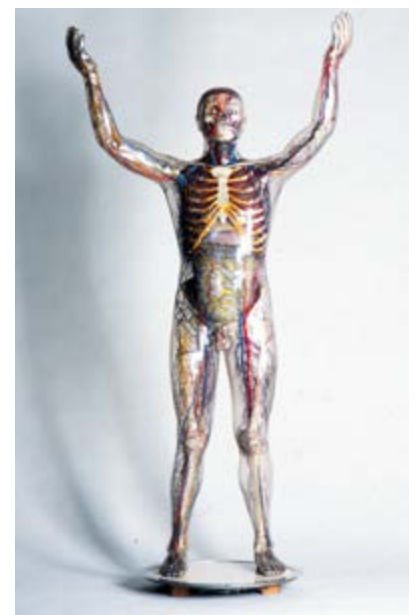
Zijn ambitie: met eigen wetenschappelijk onderzoek de medische wereld radicaal omgooien. Amper 28 is hij wanneer zijn *bestseller* 'De Humani Corporis Fabrica' wereldwijd een revolutie veroorzaakt in de medische én culturele wereld. Dankzij zijn boek over de bouw van het menselijk lichaam, met prachtige illustraties van theatrale skeletten en spiermannen, groeit Vesalius uit tot het symbool van de vooruitgang in de Renaissance. Zijn ontdekkingen waren zo vernieuwend dat ze tot op vandaag doorleven. *Vesalius. Het lichaam in beeld* was een tentoonstelling in samenwerkingsverband tussen KU[N]ST Leuven en M - Museum Leuven.

Curator

Prof. Dr. Geert Van Paemel

Bruikleengevers

- ▶ Amsterdam, Amsterdam Museum
- ▶ Antwerpen, Hendrik Conscience Bibliotheek
- ▶ Antwerpen, Koninklijk Museum voor Schone Kunsten, Antwerpen
- ▶ Basel, Kunstmuseum Basel
- ▶ Brugge, Groeningemuseum
- ▶ Brussel, Koninklijke Bibliotheek van België
- ▶ Dresden, Deutsches Hygiene-Museum
- ▶ Dublin, Scottish Screen Archive, National Library of Scotland
- ▶ Groningen, Collectie Universiteitsmuseum Groningen
- ▶ Kremsmünster, Kunstsammlungen des Stiftes Kremsmünster
- ▶ Leiden, Universiteitsbibliotheek Leiden
- ▶ Leipzig, GRASSI Museum für Angewandte Kunst
- ▶ Leuven, Filip Sterckx
- ▶ Leuven, Het Rijksarchief in België, bewaarplaats Leuven, Archief van de Oude Universiteit van Leuven
- ▶ Leuven, KU Leuven, Maurits Sabbebibliotheek, Faculteit Theologie en Religiewetenschappen
- ▶ Leuven, KU Leuven, Universiteitsbibliotheek
- ▶ Leuven, Materialise NV
- ▶ Leuven, Onderzoeksgroep Biomechanica van de menselijke beweging, FaBeR, KU Leuven

Franz Tschackert, De Glazen man, 206 x 98 cm, Dresden, 1930 © Deutsches Hygiene Museum - Volker Kreidler 1962

- ▶ Londen, Royal Academy of Arts
- ▶ Londen, Science Museum
- ▶ Londen, Wellcome Library
- ▶ Montpellier, Université de Montpellier 1, Faculté de médecine propriété de l'État
- ▶ München, Kunstammer Georg Laue
- ▶ Parijs, Collège de France, Archives
- ▶ Parijs, École des Beaux-Arts
- ▶ Parijs, Musée d'Orsay, dépôt au Musée Matisse, Nice
- ▶ Parijs, Muséum national d'histoire naturelle
- ▶ Roubaix, La Piscine

2.1.2 HEDENDAAGSE KUNST

2.1.2.1 GROTE TENTOONSTELLINGEN

RAVAGE

Kunst en cultuur in tijden van conflict

20·03·14 > 01·09·14

Zie p.12

MARKUS SCHINWALD

01·10·14 > 08·02·15

Binnen de programmalijnen hedendaagse kunst focust M jaarlijks op een internationaal gerenommeerde kunstenaar. M is een plek waar oeuvres ontdekt kunnen worden van kunstenaars met een hedendaags-historisch belang voor de actuele beeldende kunst. Voor elke tentoonstelling vertrekt de Oostenrijkse kunstenaar Markus Schinwald van de specifieke tentoonstellingsruimte. De tentoonstelling wordt zo een totaalinstallatie/ervaring, waarbij ook de lichamelijke van de bezoeker wordt vertrokken. Ook voor de tentoonstelling in M vormde de specifieke architectuur een inspiratiebron waarin Markus Schinwald verschillende disciplines samenbracht. Markus Schinwald is zowel

Tentoonstellingszicht M Markus Schinwald © Isabelle Arthuis

videokunstenaar, choreograaf, beeldhouwer, schilder, fotograaf en modeontwerper. In zijn beeldend oeuvre staat het menselijke lichaam centraal, de manier waarop het is ingebed in een culturele en psychologische context en hoe het zich verhoudt tot de ruimte. Door vervreemding, fragmentatie en een bijzonder oog voor encenering manipuleert Schinwald het normale en laat ons zo nieuwe niveaus van de werkelijkheid ervaren. Personages worden marionetfiguren, sculpturen krijgen menselijke trekken en portretten krijgen protheses. Een decor of setting is voor de kunstenaar nauw verbonden met een zekere psychologie of persoonlijkheid. Visuele vertalingen van de beperkingen, de mogelijkheden en aanpasbaarheid van het lichaam kunnen als een rode draad doorheen zijn werk gezien worden. Schinwald werkt ook samen met professionele dansers, acteurs en choreografen, zowel voor zijn videowerk als voor live performances. In M toonde de kunstenaar een zaal vol aquaria met vissen en decors die verwezen naar voorbije tentoonstellingen, in Basel, Venetië, Zurich ...

In de volgende zalen toonde Schinwald de tweedelige filminstallatie *Orient* (2011) die voor het eerst op de Biennale van Venetië werd getoond, marionetten, sculpturen en schilderijen en een installatie met draaiende muren.

De tentoonstelling opende samen met *Vesalius. Het Lichaam in Beeld* en bereikte mede op die manier een zeer ruim publiek. Zowel het professionele als het brede publiek reageerde zeer positief.

Bruikleengevers

- ▶ Markus Schinwald
- ▶ Gió Marconi, Milaan
- ▶ Yvon Lambert, Parijs

2.1.2.2 MIDDELGROTE TENTOONSTELLINGEN

ALEKSANDRA MIR

The Space Age

28·11·13 × 16·02·14

Jaarlijks programmeert M minimaal één middelgrote tentoonstelling met het werk van een internationale kunstenaar. In het najaar van 2013 toonde M de tentoonstelling *The Space Age* van Aleksandra Mir (°1967, Lubin) een selectie van de laatste vijftien jaar en haar meest recente werk. Mir bracht voor het eerst alle werken samen die ze creëerde rond het thema ruimtevaart.

Deze tentoonstelling verenigde voor het eerst Mir's vroege films, *First Woman on the Moon* (1999), *Gravity* (2006) en *The*

Seduction of Galileo Galilei (2011) met een reeks collages *The Dream and The Promise* (2008-2009) en het meer recente werk *Satellite crashes down in Porto Allegre, Brazil* (2013).

De ruimtevaart is een terugkerend thema in Mir's werk sinds het begin van haar carrière. Wereldwijde gebeurtenissen in de populaire cultuur, zoals de ontwikkeling van de massaluchtvaart, de maanlanding en de ontwikkeling van verschillende ruimtevaartprogramma's beschouwt ze als gebeurtenissen die een enorme invloed hebben gehad op de manier waarop we leven en onze plaats in de wereld bepalen. Mir's fictieve verhalen zijn zowel een viering van deze events als het in vraag stellen van hun historische en sociale geschiedenis.

Bij de tentoonstelling verscheen ook de publicatie *The Space Age*, een catalogus met zeven posters en een tekst van Martin Herbert. De publicatie werd uitgegeven in samenwerking met Sternberg Press. M verstuurde circa 200 van deze boeken als uitnodiging en ter bekendmaking van het project aan professionelen.

Tentoonstellingszicht M, Aleksandra Mir, *The Space Age* © Dirk Pauwels.

Bruikleengever

- ▶ Aleksandra Mir

PUBLIEK AAN ZET

Dinges

03·11·13 × 16·02·14

M beheert sinds 2012 de kunstcollectie van Cera. Beide Leuvense partners werken samen om de Cera-collectie, die een unieke doorsnede biedt van Belgische kunst na 1945, aan het publiek te tonen. M brengt jaarlijks een zaalvullende tentoonstelling rond de collectie die focust op een kunstenaar of thema. De collectiepresentatie in 2013, die verder liep tot februari 2014, werd de tentoonstelling *Dinges* van Publiek Aan Zet, een participatief project waarbij het publiek curator werd. Partners van dit project M, Mooss en

Tentoonstellingszicht M, Publiek Aan Zet. *Dinges*, © Dirk Pauwels

Cera gingen het experiment aan en lieten het publiek zelf een tentoonstelling van A tot Z in elkaar steken met werk uit de Cera-collectie. De curatoren werden gerekruteerd uit de M-bassadeurs, M-vrijwilligers, Cera-vennoten en kinderen en jongeren van de kunstjeugdbeweging Bazart. Karel de Grote-Hogeschool analyseerde en documenteerde het hele proces.

2.1.2.3 JONGE KUNSTENAARS / PROJECTRUIMTE

GERARD HERMAN

Arm en erg hard

18·11·13 > 23·03·14

M wil kansen geven aan jonge en nog minder bekende Belgische kunstenaars om hun werk te tonen

in een museale context. In de winter van 2013 was het werk van Gerard Herman (1989, Gent) te zien in M. *Arm en erg hard* was zijn eerste museale solotentoonstelling. Voor de expositie creëerde de kunstenaar bijna uitsluitend nieuw werk mogelijk gemaakt door M.

Tentoonstellingszicht M, Gerard Herman, *Arm en erg hard*, © Dirk Pauwels

Gerard Hermans alledaagse leven en omgeving vormen doorgaans het uitgangspunt van zijn grafisch werk, installaties, performances, geluidscomposities, animatiefilms en radio-uitzendingen. Door zijn moedertaal te gebruiken en de nodige dosis humor lijken zijn werken hapklare antwoorden te bieden op menselijke ervaringen zoals succes en falen. Toch zijn de antwoorden niet definitief: ieder werk is slechts een aanzet om verdere betekenissen uit te genereren. De titel van de tentoonstelling *Arm en erg hard* vormt een anagram van zijn naam en ligt in die zin in het verlengde van zijn interesse voor taal en woordspelingen. Naast tekst, associeert de kunstenaar ook muziek met zijn eigen beeldtaal, waardoor zijn werk poëtisch en meerduidig wordt.

Bruikleengever

- ▶ Gerard Herman

Tentoonstellingszicht M, Isabelle Cornaro © Dirk Pauwels

ISABELLE CORNARO

18·04·14 > 03·08·14

In het voorjaar van 2014 bracht M een individuele tentoonstelling van de Franse kunstenaar Isabelle Cornaro (1974, Aurillac). Uit Cornaro's oeuvre spreekt een interesse voor de manier waarop de menselijke perceptie van de werkelijkheid historisch en cultureel bepaald is. Voor de tentoonstelling creëerde ze uitsluitend nieuw werk in samenwerking met M: een nieuwe versie van haar installatie *Paysage avec témoins oculaires*, moulagewerken uit de reeks *Orgon Doors*, de film *Cosa* en het schilderij in reliëf *Tableau (close-up)*.

In haar sculpturen en installaties speelt Isabelle Cornaro met de esthetische waarde van zowel dagdagelijkse voorwerpen als kunstobjecten door ze vormelijk of conceptueel in een nieuwe context te integreren. Zo groepeerde ze deze objecten rond een specifiek thema of ensceeneert ze ze volgens beeldende procedés zoals schaal, perspectieflijnen, licht- en schaduw effecten... Hierdoor wordt onze conventionele kijk op deze objecten en op haar eigen werk geheel in vraag gesteld. Haar videowerken, haut-reliëfs en muurschilderingen liggen in het verlengde van dit onderzoek naar de waarneming. Ze benadrukken

bovendien haar unieke gevoeligheid voor textuur, materiaal en kleur.

Bruikleengevers

- ▶ Isabelle Cornaro
- ▶ Galerie Francesca Pia, Zürich

Tentoonstellingszicht M, Adriaan Verwée © Dirk Pauwels

ADRIAAN VERWÉE

29·08·14 >> 02·11·14

In het najaar van 2014 bracht M de eerste museale solotentoonstelling van Adriaan Verwée (1975, Gent). Met de steun van M creëerde hij naast volledig nieuwe producties, ook nieuwe versies van sommige bestaande werken. Naar aanleiding van de tentoonstelling realiseerde Adriaan Verwée ook een editie voor het museum.

De sculpturen en installaties van Adriaan Verwée balanceren vaak op de grens van restant en afgewerkt beeld. Wat kan een kunstwerk zijn? Op welk moment

wordt een werk leesbaar als beeld? Deze vragen staan hierbij centraal.

Verwée combineert abstracte geometrische structuren in hout en gips met alledaagse objecten of meubels in steeds variërende composities. Fotografie is voor hem ook een belangrijk medium: zowel om dagelijkse indrukken vast te leggen als om zijn werkproces te documenteren. Vanuit een interesse voor architectuur, speelt ruimte in Verwée's oeuvre een fundamentele rol. Zo kunnen zijn installaties begrepen worden als een poging om vorm te geven aan de leegte, om spanning te creëren binnen een ruimte.

Naar aanleiding van zijn tentoonstelling werd ook *Under a poor cloak you often find a good drinker* uitgegeven, een nieuw boek in samenwerking met M-Museum Leuven, MER, Paper Kunsthalle, Netwerk Aalst en de Vlaamse Overheid. Het bevat uitgebreid beeldmateriaal, teksten van Sofie Van Loo en Valerie Verhack, alsook een interview met de kunstenaar en Asta Vaiciulyte. M verspreidde dit boek bij 29 contacten: zowel binnen- en buitenlandse curatoren als vakpers.

Bruikleengever

- ▶ Adriaan Verwée

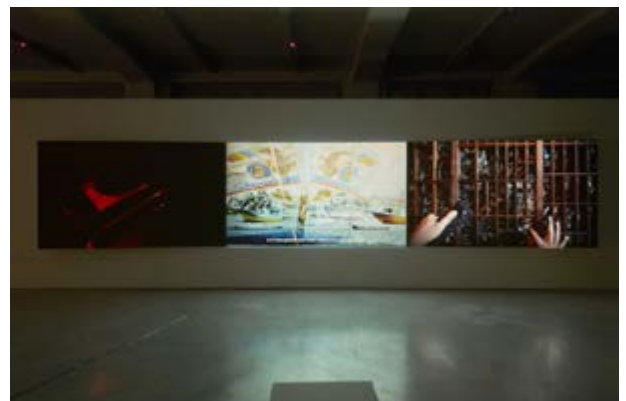
ELLIE GA

Pharos

13·11·14 >> 25·01·15

Gelijktijdig met het jaarlijkse performance festival Playground, opende in november 2014 de tentoonstelling *Pharos* van Ellie Ga (1976, New York). Het was de eerste keer dat ze haar werk op een dergelijke schaal kon tonen buiten haar vaderland, de Verenigde Staten. In haar installaties en performances combineert ze narratieve genres zoals het essay en het reislogboek en tast ze de grenzen van de fotodocumentaire af. Haar projecten gaan vaak gepaard met intensief onderzoek naar een welbepaald historisch of wetenschappelijk onderwerp, dat de aanleiding vormt om een kluit aan subjectieve verhaallijnen te ontwikkelen.

Voor haar project *Pharos* verbleef Ellie Ga in 2012 in Alexandrië in Egypte, waar ze de Pharos vuurtoren bestudeerde, één van de zeven wereldwonderen uit de klassieke oudheid. Ze volgde een opleiding onderwater archeologie aan de universiteit van Alexandrië waardoor ze kon duiken naar de archeologische overblijfselen van de vuurtoren. *Pharos* brengt archiefmateriaal en persoonlijke verhalen samen en evocert

Tentoonstellingszicht M, Ellie Ga, *Pharos* © Dirk Pauwels

de reis van een kunstenaar verloren in een onderzoeksproces. De video, foto's en documenten houden het midden tussen geschiedenis en herinnering, werkelijkheid en fictie, woord en beeld, perceptie en ervaring. Tijdens Playground (13 tot 16·11·14)presenteerde ze haar nieuwe performance *Eureka, a lighthouse play*, ook over het werk en onderzoek in Alexandrië. De tentoonstelling reisde na afloop in Leuven verder naar het Franse kunstencentrum Le Grand Café in Saint-Nazaire.

Bruikleengever

- ▶ Ellie Ga

2.1.2.4 SAMENWERKINGEN

EUROPEAN UNION PRIZE FOR CONTEMPORARY ARCHITECTURE

Mies Van der Rohe Award

(Samenwerking Stad & Architectuur vzw)

10·10·14 > 07·12·14

De European Union Prize for Contemporary Architecture - Mies van der Rohe Award is vandaag de meest bekende en prestigieuze Europese prijs voor hedendaagse architectuur. Om de twee jaar, nu sinds 25 jaar, selecteert de prijs vernieuwende architectuur van visionaire architecten. Op de lijst van vorige winnaars prijken toparchitecten als David Chipperfield, Rem Koolhaas en Zaha Hadid.

Veertig genomineerde projecten van de jongste editie werden in een reizende tentoonstelling bijeengebracht, die ook in M - Museum Leuven, als enige plek in de Benelux, een halte kreeg. De expo is een showcase van opvallende hedendaagse architectuur uit alle hoeken van Europa, samengevat in beelden, maquettes en bondige teksten. De laureaat krijgt een ereplaats: een internationale jury koos als hoofdwinnar het Harpa concertgebouw en conferentiecentrum in Reykjavik (van Batteriid architects, Henning Larsen Architects, Studio Olafur Eliasson). Het concertgebouw heeft volgens de jury het havengebied van Reykjavik opgewaardeerd en vormt een mooie transitie naar het bruisende stadsleven. De kristalheldere structuur van het gebouw is geïnspireerd op de IJslandse landschappen en zorgt voor een uniek schouwspel wanneer het water van de haven en de transparante constructie van het concertgebouw het zonlicht aan elkaar doorspelen.

Ook Belgische projecten zijn bij de genomineerden vinden, waarbij de Stadshal in Gent van Robbrecht en Daem/Marie-José Van Hee architecten het tot finalist schopte.

De tentoonstelling kreeg deze editie een bijzondere uitbreiding: om het 25-jarig jubileum van de award in de verf te zetten, toonde de tentoonstelling bovendien een retrospectieve van alle winnende projecten uit de 12 voorgaande edities. Bij de tentoonstelling hoorde tot slot een catalogus en een extra jubileumpublicatie die beide verkrijgbaar waren in M.

Winner Harpa, Reykjavik © Nic Lehoux

M-IDZOMER

(Samenwerking Het Depot en 30CC)

31.07.14 >> 03.08.14

Concept

In 2014 vond de vijfde editie van M-idzomer plaats: een vierdaags, multidisciplinair festival met concerten in de binnentuin. Naast de M-collectie en de tijdelijke collecties was er een binnenprogrammatie met stand-up comedy, performance, dans en literatuur. Op het publieksterras stonden een aantal eetstandjes. De VIP-ruimte bevond zich op het dakterras. De hoofdsponsor van het M-idzomerfestival was KU Leuven.

In de binnentuin vonden de muziekoptredens plaats. In het kader van de tentoonstelling *Ravage* werden er performances in de zalen gehouden, geïnspireerd op de tentoonstelling.

Her en der over de ganse M-site stonden podia voor stand-up comedy, spoken word, dans, en performances van artiesten allerhande.

Nieuw in 2014 waren jonge artiesten die het beste van zichzelf gaven in een intiemere setting: Atmosfeer, And They Spoke In Tnthems, Fools & Dirty Lovers, Tout Va Bien ...

© Robbe Maes

Overzicht van het programma

Donderdag 31 juli 2014

HOOFDPODIUM	Melanie De Biasio, Jef Neve Trio, Sumie
DANS	Maria Ibarretxe, Straatrijk
PERFORMANCE	Saskia De Coster & Inne Eysermans, Mikes Poppe (Jan Fabre/Troubeleyn), Aarich Jespers
THEATER	Silvia Mercuriali & Simon Wilkinson
WOORD	Pieter Embrechts & Gasten, Nele Van Den Broeck's Round Up
RONDLEIDINGEN	Kiss M door Luc Delrue

Vrijdag 1 augustus 2014

HOOFDPODIUM	Joan As Police Woman, Bent Van Looy & Strings, Hydrogen Sea
DANS	Maria Ibarretxe, Straatrijk
HUMOR	Marco Roelofs
WOORD	Nele Van Den Broeck's Round Up
PERFORMANCE	Mikes Poppe (Jan Fabre/Troubeleyn), Aarich Jespers
THEATER	Silvia Mercuriali & Simon Wilkinson
MUZIEK	Nele Needs a Holiday
WOORD & MUZIEK	Sprekende Ezels Deluxe
RONDLEIDINGEN	Kiss M door Peter Carpreau

Zaterdag 2 augustus 2014

HOOFDPODIUM	Gabriel Rios, Ostyn, Reena Riot
DANS	Tuur Marinus, Maria Ibarretxe, Straatrijk
HUMOR	Ronald Snijders' One Man Show
WOORD	Nele Van Den Broeck's Round Up

PERFORMANCE	Mikes Poppe (Jan Fabre/Troubeleyn), Vera Tussing, Gosie Vervloessem
THEATER	Silvia Mercuriali & Simon Wilkinson
MUZIEK	Ruben Samama & Amber Docters Van Leeuwen, Clean Pete
LITERATUUR	Waumans & Victoria's Groot Literair Variété Spektakel
RONDLEIDINGEN	Kiss M door Lore Boon

Zondag 3 augustus 2014

HOOFDPODIUM	Girls In Hawaii, SX, Ewert And The Two Dragons
DANS	Tuur Marinus, Maria Ibarretxe, Straatrijk
PERFORMANCE	Mikes Poppe (Jan Fabre/Troubeleyn), Vera Tussing, Gosie Vervloessem
THEATER	Silvia Mercuriali & Simon Wilkinson
HUMOR	Howard Komproe & Gasten
WOORD	Nele Van Den Broeck's Round Up
WOORD & MUZIEK	Tijs Delbeke & Bart Moeyaert
RONDLEIDINGEN	Kiss M door Katrien Eckelmans

M-CAFÉ	Atmosfeer, And They Spoke In Tnthems, Fools & Dirty Lovers, Tout Va Bien ...
--------	--

Samenwerking

De organisatie lag in handen van 3 partners: 30cc, Het Depot en M. Het Depot nam de muziekconcerten van het hoofdpodium voor zijn rekening en was in principe verantwoordelijk voor alles wat buiten het museumgebouw viel. 30cc zorgde voor de binnenprogrammatie en M voor het organisatorische en logistieke aspect binnen en rondom het museum. De taken werden onder een aantal werkgroepen verdeeld. Elke partner was vertegenwoordigd in elke werkgroep:

1. Communicatie
2. Productie
3. Programmatie
4. VIP
5. Catering
6. Ticketing
7. Vrijwilligers
8. Financiën

Tweemaandelijks werd een stuurgroepvergadering bijeengeroepen om de stand van zaken te overlopen en bij te sturen waar nodig. In de aanloop van het festival werd deze vergadering wekelijks gehouden.

Hoofdverantwoordelijkheden M

- ▶ Infrastructuur: opvolgen productie
- ▶ Werving VIP en sponsoring, mediadeals
- ▶ Communicatie, acties
- ▶ Verloop binnen het museum: personeel, vrijwilligers, briefing, signalisatie, veiligheid
- ▶ Budgethouder

Evaluatie

De vijfde editie van M-izomer was een succes en is zonder problemen verlopen.

De opkomst lag iets hoger dan bij de vorige editie. In 2014 kregen we zo'n 6.000 bezoekers over de vloer, in 2013 was dat 5.400.

PLAYGROUND

(Samenwerking STUK)

13·11·14 < 16·11·14

Sinds 2009 vormt het Playground festival een samenwerking tussen M en het kunstencentrum STUK. Playground is de 'speelplaats' van beide kunsthuisen en focust zich op het raakvlak tussen beeldende kunst en podiumkunsten.

In 2014 had de achtste editie van het festival een specifieke focus op projecten die zowel als installatie en live performance gezien kunnen worden. Kunstenaars vertalen hun beeldend vocabularium binnen de parameters van tijd en ruimte in een podiumzaal. Een heel aantal van de performances nodigen uit om onderwerpen en (kunst)objecten in ongewone, niet-conventionele manieren te belichten of onderzoeken. De actie of interactie primeert op het objectkarakter van wat getoond wordt. Het jaarlijkse festival situeert zich binnen een internationale context en gaat samenwerkingen aan met buitenlandse organisaties. Met dit festival richt M zich zowel naar een breed publiek als naar een professioneel publiek geïnteresseerd in performance, theater en installaties.

Twee kunstenaars, Ellie Ga en Markus Schinwald, waren zowel aanwezig met een museale tentoonstelling in M als met een live performance in STUK. In haar nieuwe creatie vertaalde Joëlle Tuerlinckx haar beeldend universum naar het podium, waarin tekst, beeld en geluid elkaar doorkruisen. In ander nieuw werk van Alexandra Pirici & Manuel Pelmus worden een reeks gekende kunstwerken omgezet naar continue performances in de tentoonstellingsruimte. De voorstelling van Béatrice Balcou was een ceremonie voor één enkel kunstwerk. In STUK bracht Meryem Bayram een scenografie waarbij een mobiele installatie van grote pop-up-vormen centraal staat. Andere kunstenaars waarvan werk gepresenteerd werd zijn: Julian Hetzel, Guy De Cointet, Marthe Ramm Fortun, Paul Hendrikse en Alexandre Singh.

Figure 2 Pelmus & Pirici, Public Collection © Marc Van Langendonck

2.2 LEZINGEN, SYMPOSIA, GESPREKSAVONDEN EN ACTIVITEITEN IN EIGEN BEHEER

	DATUM	AFDELING M	SOORT ACTIVITEIT / TITEL	SAMENWERKING*	SPREKERS*
1	19-01-14	publiekswerking	Dinges-dag in het kader van Publiek Aan Zet	Mooss vzw	
2	23-01-14	publiekswerking	Lezing 'Ik Kom Van Ver'	Stad Leuven - Integratiedienst	
3	25-01-14	publiekswerking	Nieuwjaarsreceptie M-bassadeurs		
4	27-01-14	publiekswerking	Lezing Publiek Aan Zet		
5	03-02-14 × 07-02-14	publiekswerking	Projectweek Alexandra Mir		
6	06-02-14	publiekswerking	Workshop 'Ik Kom Van Ver'	Stad Leuven - Integratiedienst	
7	21-02-14	oude kunst	Italiaanse avond in het kader van Coxcie		
8	13-02-14	hedendaagse kunst	Christoffel Waelkens over Alexandra Mir		Christoffel Waelkens
9	13-02-14	publiekswerking	Partnerbijeenkomst Publiek Aan Zet		
10	17-02-14	publiekswerking	Gastcollege Erfgoed	KU Leuven	
11	19-02-14	publiekswerking	workshop 'Art for wellbeing'		
12	20-02-14	publiekswerking	workshop 'Art for wellbeing'		
13	20-02-14	hedendaagse kunst	Concert in de zalen van Gerard Herman		
14	23-02-14	oude kunst	Gespreksmatinee: Schoonheid Van Het Lijden		Katharina van Cauteren, Herman Parret, Hélène Vandenberg
15	27-02-14	hedendaagse kunst	Artist Talk	SLAC	Vadim Vosters
16	27-02-14	publiekswerking	Opening tentoonstelling ONTWAR		
17	03-03-14	publiekswerking	Creakamp Drakenstoet		
18	06-03-14	hedendaagse kunst	Lezing voor studenten M-atelier		Eva Wittocx
19	06-03-14	publiekswerking	Gesprek/Kijk.Boek.Kunst	30CC	Bernard Dewulf, Lotte Dodion, Bernke Klein Zandvoort
20	13-03-14	oude kunst	College voor studenten Kunst-Muziek en Theaterwetenschappen Ugent		Koenraad Jonckheere
21	13-03-14	evenementen	Lezing	Stad & Architectuur	Susan Macdonald
22	20-03-14	publiekswerking	Lerarendag WOI: museumbezoek		
23	22-03-14	publiekswerking	Bouw je eigen stad	Domo vzw	
24	23-03-14	hedendaagse kunst	Concert Sheldon Siegel	Leuven Jazz / 30cc	
25	29-03-14	publiekswerking	Bouw je eigen stad	Domo vzw	

26	30-03-14	publiekswerking	Kindervernissage De vijand met Feniksstoet		
27	03-04-14	publiekswerking	Opening Community Project Hulpgevangenis	Hulpgevangenis	
28	03-04-14	publiekswerking	KHLeuven bezoek Lerarenopleiding	KH Leuven	
29	17-04-14	hedendaagse kunst	Artist Talk		Isabelle Cornaro/Valerie Verhack
30	24-04-14	oude kunst	Lezing 'Cultureel erfgoed onder vuur'		Rudi Vranckx in gesprek met Joris Kila
31	24-04-14	publiekswerking	Mocturne Culturele Studies	KU Leuven	
32	29-04-14	oude kunst	Scholar's Day Beeldhouwkunst + Voorstelling Bestandscatalogus M Collecties Beeldhouwkunst		Peter Carpreau, Marjan Debaene, Micha Leeftang (Catharijneconvent Utrecht)
33	10-05-14	hedendaagse kunst	Internationale conferentie 'Performing Protest'	KU Leuven	
34	15-05-14	hedendaagse kunst	Artist Talk	SLAC	Johan Tahon
35	15-05-14	evenementen	Lezing	Stad & Architectuur	Jorge Otero - Pailos
36	22-05-14	publiekswerking	Gesprek/Kijk.Boek.Kunst	30CC	Stefan Hertmans
37	24-06-14	publiekswerking	Activiteit Koning Kevin	Koning Kevin	
38	26-06-14	hedendaagse kunst	AV van AICA met museumbezoek		
39	26-06-14	hedendaagse kunst	Artist Talk/Spectres		Sven Augustijnen/ Ronald Van de Sompel
40	26-06-14	publiekswerking	Activiteit Koning Kevin	Koning Kevin	
41	03-07-14	publiekswerking	Wijdegustatie M-bassadeurs op zoMerbar	Wijnen Dulst	
42	04-07-14	publiekswerking	Ikomos Studiedag: Bedreigd Erfgoed	Ikomos	
43	11-07-14	publiekswerking	workshops Sporty creatief	Sporty Creatief	
44	08-14	publiekswerking	Vakantiekampen Koning Kevin		
45	11-08-14 × 13-08-14	publiekswerking	Workshop Vormingplus 'Kunstwerk met plastische materialen'		
46	21-08-14	hedendaagse kunst	Filmvoorstelling Spectres - Sven Augustijnen		
47	28-08-14	hedendaagse kunst	Artist Talk		Adriaan Verwée/Valerie Verhack
48	29-08-14	publiekswerking	workshops Sporty Creatief	Sporty Creatief	
49	31-08-14	publiekswerking	De Bezetting		
50	01-10-14	oude kunst	Opening Vesalius	KU[N]ST Leuven	
51	02-10-14	oude kunst	Lezing: Vesalius' epistle on the China root (1546)	KU[N]ST Leuven	Daniel H. Garrison
52	03-10-14	publiekswerking	Lerarenopleiding	KU Leuven	
53	09-10-14	evenementen	Debat ihkv Mies Van der Rohe Award	Stad & Architectuur	Dietmar Steiner, Shane O Toole, Paul Robbrecht, Freek Persyn

54	14·10·14	publiekswerking	Lezing 'Kijk Boek Kunst'	30cc	
55	16·10·14	evenementen	Lezing		Francis Smets
56	21·10·14	hedendaagse kunst	Symposium KU Leuven Victor Burgin		
57	23·10·14	hedendaagse kunst	Workshop Playground		
58	23·10·14	oude kunst	Lezing/Andreas Vesalius' lasting impact on the art of the danse macabre	KU[N]ST Leuven	Alexander Bieri
59	25·10·14 × 28·10·14	publiekswerking	Rode Hond-festival		
60	30·10·14	hedendaagse kunst	Boekpresentatie Adriaan Verwée		Sofie Van Loo, Julia Spinola, Eva Wittocx, Nicolaas Demoen, Luc Derycke
61	22·11·14	oude kunst	Lezing	KU[N]ST Leuven	
62	27·11·14	evenementen	Lezing	Stad & Architectuur	
63	04·12·14	oude kunst	Lezing	KU[N]ST Leuven	
64	05·11·14	publiekswerking	Cursus Vesalius	Dauidsfonds	
65	07·11·14	hedendaagse kunst	Workshop Playground		
66	11·12·14	oude kunst	Lezing/Anatomische theaters als cultureel verschijnsel in Europa	KU[N]ST Leuven	Tim Huisman
67	16·11·14	publiekswerking	Kunstendag voor Kinderen		
68	19·11·14	publiekswerking	Cursus Vesalius	Dauidsfonds	
69	25·11·14	publiekswerking	Mus-e		
70	26·11·14	publiekswerking	Cursus Vesalius	Dauidsfonds	
71	27·11·14	hedendaagse kunst	Opening M-atelier		
72	28·11·14	publiekswerking	Toelichting werking publiekswerking aan CVO Antwerpen		
73	01·12·14	hedendaagse kunst	Verwelkoming PDR van Cera		
74	03·12·14	publiekswerking	Studentennocturne Uur Kultuur	KU Leuven	
75	08·12·14	oude kunst	Gastcollege studenten geschiedenis door Peter Carpreau		
76	10·12·14	oude kunst	Workshop collectiebeheer & -beleid		
77	11·12·14	oude kunst	Lezing 'Anatomische theaters als cultureel verschijnsel in Europa'	KU[N]ST Leuven	Tim Huisman
78	12·12·14	oude kunst	Presentatie boek Derde Medaillon		
79	16·12·14	oude kunst	Colloquium Collectie- identiteit en voorstelling Reflecties 18		Peter Carpreau, Marjan Debaene Jef Vrelust (MAS), Yuri Van der Linden (RCE), Riemer Knoop (Reinwardt Academie), Jürgen Vanhoutte (Faro)
80	18·12·14	hedendaagse kunst	Artist Talk	SLAC	Lieven Segers

* indien van toepassing

2.3 TER BESCHIKKING STELLING VAN ACCOMMODATIE AAN PARTNERS

2.3.1 ZAALGEBRUIK DOOR DE STAD LEUVEN

	DATUM	DIENST	ACTIVITEIT	INKOMSTEN EXCL. BTW
1	13-01-14	Schepencollege	Vergadering over het Ruimtelijk Structuurplan Leuven	
2	14-01-14	Schepencollege	Vergadering over het Ruimtelijk Structuurplan Leuven	
3	24-02-14	Personeelsdienst	Vergadering personeelsdirecteurs Stad Leuven	
4	15-03-14	Directie communicatie en stadsmarketing - dienst communicatie	Lezing Vermeylenfonds	€ 991,74
5	20-03-14	Directie communicatie en stadsmarketing - dienst evenementen en feestelijkheden	Overlegcomité en rondleiding	
6	01-05-14	Directie sociale zaken	Filmvertoning I Am Melica Tomic in het kader van de Internationale Vredesconferentie	
7	03-05-14	Directie sociale zaken	Filmvertoning I Am Melica Tomic in het kader van de Internationale Vredesconferentie	
8	07-05-14	Directie communicatie en stadsmarketing - dienst communicatie	Event Georges Lemaitre	
9	29-09-14	Centrummanagement	Seminarie	€ 750,00
10	27-10-14	Centrummanagement	Seminarie	€ 750,00
11	11-12-14	Integratiedienst	Expertisedag 'Ik Kom Van Ver'	
TOTAAL				€ 2.491,74

2.3.2 ZAALGEBRUIK DOOR ORGANISATIES MET EEN LINK MET M

Deze organisaties worden vanuit hun opportuniteit beoordeeld en kunnen het draagvlak van M vergroten.

	DATUM	AFDELING M	ORGANISATIE	ACTIVITEIT	INKOMSTEN EXCL. BTW
1	23-01-14	publiekswerking	Amarant vzw	Lezing "Mesopotamië – 10.000 jaar beschaving tussen Tigris en Eufraat"	€ 50,00
2	30-01-14				€ 50,00
3	06-02-14				€ 50,00
4	13-02-14				€ 50,00
5	20-02-14				€ 50,00
6	27-02-14				€ 50,00
7	08-03-14	directie	Afrika Filmfestival	AFF: "Rwanda 94"	
8	13-03-14	publiekswerking	Amarant vzw	Lezing "Mesopotamië – 10.000 jaar beschaving tussen Tigris en Eufraat"	€ 50,00
9	20-03-14				

10	22-03-14	directie	Afrika Filmfestival	AFF: "Het werk van Judy Kibenge"	
11	23-03-14			AFF: "Rwanda"	
12	24-03-14	publiekswerking	Scholengemeenschap Leuven	Overleg directeurs Leuvense Scholengemeenschap	
13	27-03-14	publiekswerking	Amarant vzw	Lezing "Mesopotamië – 10.000 jaar beschaving tussen Tigris en Eufraat"	€ 50,00
14	29-03-14	directie	Afrika Filmfestival	AFF: "Nigeria"	
15	30-03-14			AFF: "Vlaamse cineasten kijken naar Congo"	
16	03-04-14	publiekswerking	Amarant vzw	Lezing "Mesopotamië – 10.000 jaar beschaving tussen Tigris en Eufraat"	€ 50,00
17	05-04-14	directie	Afrika Filmfestival	AFF: "Zuid-Afrika"	
18	06-04-14			AFF: "Lezing met Lieve Joris"	
19	02-05-14 < > 09-05-14	directie	Fonk vzw	Docville	
20	11-05-14	publiekswerking	Fabota	Optreden Funky Fabolished Fabota Family-koor	
21	05-06-14	publiekswerking	Belaardersvereniging Leuven	Persvoorstelling Beiaardbier	
22	09-06-14	publiekswerking	RITS Brussel	Jury Reportage-opdracht in M	
23	02-07-14	publiekswerking	Vereniging van Liberale Vrouwen	Ledendag Liberale Vrouwen	
24	09-08-14	directie	Fonk vzw	Zomerfilms	
25	16-08-14	directie	Fonk vzw	Zomerfilms	
26	01-09-14	publiekswerking	RITS Brussel	Jury Reportage-opdracht in M	
27	06-09-14	publiekswerking	Moussa vzw	Theatervoorstelling Moussa	
28	01-10-14 < > 16-11-14	directie	Braakland	Repetities en voorstellingen "La Dissection D'un Homme Armé"	€ 2.487,00
29	16-10-14	publiekswerking	Amarant vzw	Lezing door Geert Van Paemel	€ 50,00
30	16-10-14	directie	Francis Smets	Boekpresentatie Francis Smets	
31	20-11-14	publiekswerking	CVO De Oranjerie i.s.m. Mooss vzw	Lessenreeks Chris Ferket	
32	25-11-14	publiekswerking	Provincie Vlaams-Brabant	Lezing "Dag voor Geweld tegen Vrouwen"	
33	27-11-14	publiekswerking	CVO De Oranjerie i.s.m. Mooss vzw	Lessenreeks Chris Ferket	
34	04-12-14	publiekswerking	CVO De Oranjerie i.s.m. Mooss vzw	Lessenreeks Chris Ferket	
35	18-12-14	publiekswerking	Domo vzw	Presentatie	
TOTAAL					€ 3.037,00

2.3.3 ZAALGEBRUIK DOOR PARTNERS

Partners kunnen tegen een kostprijs of een specifieke return gebruik maken van zalen in M. Dit zaalgebruik kadert vaak in een bredere samenwerkingsovereenkomst.

	DATUM	ORGANISATIE	ACTIVITEIT	INKOMSTEN EXCL. BTW
1	04-01-14	Stad Leuven – Integratiedienst	Workshop Ik Kom Van Ver: Poëzie voor Gezinnen	
2	09-01-14	Rotaract	Workshops Rotaract	
3	10-01 & 11-01-14	Huis van het Kind	Opening Huis van het Kind	€ 150,00
4	12-01-14	Tom Schamp	Receptie Tom Schamp	
5	15-01-14	Stad Leuven – Integratiedienst	Repetitie lezing Ik Kom Van Ver	
6	16-01-14	Hulpgevangenis Leuven	Community-project Ravage	
7	16-01-14	Internationale School	Workshops	
8	17-01-14	Toerisme Vlaanderen	Persmoment	
9	18-01-14	Stad Leuven – Integratiedienst	Workshop Ik Kom Van Ver	
10	23-01-14	Hulpgevangenis Leuven	Community-project Ravage	
11	23-01-14	Onderwijsinspectie	Vergadering Onderwijsinspectie; vakgroep Muzische Vorming	
12	30-01-14	Hulpgevangenis Leuven	Community-project Ravage	
13	30-01-14	Stad en Architectuur	Lezing Docomomo met Catherine Croft	
14	31-01-14	Stad en Architectuur	Expertenmeeting Catherine Croft	€ 50,00
15	01-02-14	Hulpgevangenis Leuven	Community-project Ravage	
16	06-02-14	Hulpgevangenis Leuven	Community-project Ravage	
17	08-02-14	Stad Leuven – Integratiedienst	Workshop Ik Kom Van Ver	
18	13-02-14	Hulpgevangenis Leuven	Community-project Ravage	
19	13-02-14	KU Leuven	Gastcollege door Koenraad Jonckheere	
20	28-02-14	KU Leuven	Workshop tweedekansonderwijs	
21	11-03-14	KU Leuven	MAD Faculty	
22	13-03-14	KU Leuven	Lezing tweedekansonderwijs	
23	13-03-14	Stad en Architectuur	Lezing	
24	14-03-14	Stad en Architectuur	Expertenmeeting	
25	15-03-14	Bazart	Activiteit Bazart	
26	23-03-14	Radio 1	Uitzending Bar Du Matin	
27	28-03-14	KU Leuven	MAD Faculty	
28	26-04-14	Bazart	Activiteit Bazart	
29	03-05-14	Bazart	Activiteit Bazart	
30	04-05-14	Klara	Rondleiding, concert en receptie voor 35 duo's (Ravage)	
31	10-05-14	Bazart	Activiteit Bazart	
32	13-05-14	SLO	SLO Hasselt & Ter Bank	
33	13-05-14	Ter Bank	Toneel Ter Bank	
34	15-05-14	Stad en Architectuur	Lezing Docomomo met Jorge Otero-Pailos	
35	15-05-14	Het Danshuis	Dansvoorstelling Tiqvah	
36	16-05-14	Toerisme Vlaanderen	Brainstorm Dossier Schatkamer	
37	17-05-14	Huis van het Kind	Open-Huis-Dag	
38	20-05-14	Huis van het Kind	Partneroverleg	

39	27-05-14	KU Leuven	Lezing voor studenten	
40	03-06-14	SLO	Activiteit SLO Hasselt & Ter Bank	
41	05-06-14	SLO	Activiteit SLO Hasselt & Ter Bank	
42	06-06-14	Bibliotheek Leuven	Event Bibliotheekmedewerkers Jeugd: Educatiemoment rond De Vijand	
43	07-07-14	Dauidsfonds & De Standaard	zoMerbar-nocturne voor Ravage-winnaars De Standaard	
44	10-07-14	ROBTV	zoMerbar-BBQ	
45	17-07-14	Cobra.be	Rondleiding met afsluitend drankje op zoMerbar voor 10 duo's	
46	19-08-14	Dauidsfonds	Zomercursus Academie Dauidsfonds	
47	06-09-14	VormingPlus	Zangstage	
48	06-09-14	VormingPlus	Workshop Fotocollage	
49	07-09-14	VormingPlus	Workshop Fotocollage	
50	09-09-14	Huis van het Kind	Huis van het Kind & Gezinsbond	
51	13-09-14	VormingPlus	Zangstage	
52	16-09-14	Huis van het Kind	Ontvangst studenten	
53	25-09-14	CAW	Voorstelling Ravage, Mijn Verhaal.	
54	03-10-14	Kara / Radio 1	Radiuitzending Klara/Radio 1 over Vesalius	
55	04-10-14	Dauidsfonds	Seizoensaftrap Dauidsfonds Leuven	
56	07-10-14	Huis van het Kind	Ontvangst leerlingen Sancta Maria	
57	08-10-14	De Standaard	Tournée De Standaard	
58	09-10-14	Stad en Architectuur	Opening Mies Van Der Rohe	
59	11-10-14	Bazart	Activiteit Bazart	
60	11-10-14	Cobra.be	Rondleiding met broodjeslunch voor 10 duo's	
61	17-10-14	SLO	Evaluatie SLO Kunst KU Leuven	
62	18-10-14	VTB	VTB Cultuurdag	
63	07-11-14	Bos +	Info-avond	
64	08-11-14	Bazart	Activiteit Bazart	
65	21-11-14	KU Leuven	College Culturele Studies	
66	27-11-14	Stad en Architectuur	Lezing Mies Van Der Rohe Award	
67	12-12-14	CVO Heverlee	Bijeenkomst CVO Heverlee	
68	13-12-14	Bazart	Activiteit Bazart	
TOTAAL				€ 200,00

2.3.4 RESULTAAT ZAALGEBRUIK 2014 T.O.V. 2013

	RESULTAAT 2013 EXCL. BTW	RESULTAAT 2014 EXCL. BTW
ZAALGEBRUIK STAD LEUVEN	€ 300,00	€ 2.491,74
ZAALGEBRUIK ORGANISATIES MET LINK MET M	€ 2.975,00	€ 3.037,00
ZAALGEBRUIK DOOR PARTNERS	€ 450,00	€ 200,00
TOTAAL	€ 3.725,00	€ 5.728,74

2.4 COLLECTIES

2.4.1 PRESENTATIE M-COLLECTIE

1	08-06-13 >> 02-02-14	LICHAMEN. <i>Een selectie 19de-eeuwse sculpturen uit de M-collectie</i>
2	31-10-13 >> 02-03-14	DE SCHOONHEID VAN HET LIJDEN. <i>Sint-Sebastiaan tussen heden en verleden</i>
3	20-03-14 >> 01-09-14	LE SAC DE LOUVAIN 1914. <i>Het verwoeste Leuven door de ogen van Alfred Delaunois</i>
4	18-04-14 >> 14-09-14	EEN LEGENDARISCHE KASTEELMOORD. <i>De laatste ontmoeting van hertog de Guise met koning Hendrik III</i>
5	19-09-14 >> 18-01-15	OBSERVATIES. <i>Werk op papier uit de hedendaagse kunstcollectie van Cera</i>
6	20-09-14 >> 18-01-15	MEUNIER IN LEUVEN

2.4.1.1 COLLECTIE +

LICHAMEN

Een selectie negentiende-eeuwse sculpturen uit de M-collectie

08-06-13 >> 31-01-14

In deze tijdelijke presentatie focuste M op een interessant ensemble 19de-eeuwse marmeren beelden en atelierplaasters die allen een vorm van lichamelijkeheid en monumentaliteit uitdrukken. Deze collectiepresentatie bood dankzij de groepering van de beelden in clusters een verfrissend perspectief op de diversiteit van de 19de-eeuwse Belgische beeldhouwersschool. Hoe gingen de beeldhouwers om met het gegeven 'lichamelijkheid' bij het uitbeelden van verschillende thema's en onderwerpen; het portret, de heldhaftige mythologische jongeling, Bijbelse thema's, de ambachtsman, het vrouwelijk naakt, personificaties en begrippen. We zagen grote en kleine sculpturen van bekende en minder bekende kunstenaars zoals Jef Lambeaux, Frans Vermeylen, Louis Jotthier, Jean-Henri Cuypers en Edmond de Valeriola.

Alle beeldhouwwerken werden voor deze tentoonstellingspresentatie gereinigd en sommigen werden reeds enkele jaren geleden gerestaureerd in het kader van het conservatieproject *Kuuroord voor Kunst* (2006-2010).

De kwaliteit en ook inhoudelijke thematiek van deze reservestukken is evenwaardig en complementair te noemen aan de sculpturen van Meunier en Lambeaux in de vaste opstelling. Er werden dan ook verschillende linken gelegd met de beeldhouwwerken in de permanente opstelling.

Jef Lambeaux, Prometheus, © Paul Laes

MEUNIER IN LEUVEN

20-09-14 × 18-01-15

Constantin Meunier is één van de grootste Belgische beeldhouwers. Hij introduceerde mijnwerkers en industriearbeiders in de beeldende kunst, als iconen van de moderniteit. In 1887 werd hij leraar aan de academie van Leuven. Dit was het begin van zijn artistiek meest hoogstaande en productieve periode. Het meesterwerk *Het Grauwvuur* en zijn magnus opus *Het monument voor de arbeid* ontstonden hier aan de Dijle. Naar aanleiding van de grote overzichtstentoonstelling van het werk van Constantin Meunier in KMSKB Brussel (20-09-14 × 11-01-15) belicht M de eerder onbekende periode van de kunstenaar in Leuven. Zijn werken, inspiratiebronnen, invloeden en het postume museumproject komen aan bod in deze interactieve expo.

Deze tentoonstelling was ook de eerste proefopstelling in de voorbereiding van de nieuwe vaste opstelling van 2017. Het objectief van dit experiment was de vraag welke informatie de bezoekers verkiest en hoe dat te meten.

Bruiklenen

- ▶ Leuven, Stadsarchief

Constantin Emile Meunier, *Het grauwvuur*, 1890, gebronsd gips, © M – Museum Leuven, inv. C/252.

Ingekleurd totaalplan van 1938 getekend door Henri Lacoste voor de hervorming van het Volksplein (huidig Monseigneur Ladeuzeplein), de Graanmarkt (huidig Herbert Hooverplein) en het Sint-Donatuspark tot Constantin Meuniermuseum, © Stadsarchief Leuven, MA 14.442.

2.4.1.2 PRENTENKABINET

Josse Van der Baren, *De marteling van Sint-Sebastiaan*, 1597, © M – Museum Leuven, Fotostudio Leemans.

DE SCHOONHEID VAN HET LIJDEN

Sint-Sebastiaan tussen heden en verleden

31-10-13 × 02-03-14

Een van de vele pistes van Collectie+ is het combineren van historische en actuele kunst om zo tot een frisse dynamiek en een - voor sommigen misschien onverwachte - synergie tussen oud en nieuw te komen. De tentoonstelling *De schoonheid van het lijden* draagt al deze kenmerken in zich: in het tekeningenkabinet van M werd een combinatie van een 16de-eeuws altaarstuk van Josse Van der Baren (ca. 1560-ca. 1604) uit de eigen collectie samen gepresenteerd met een reeks tekeningen van Philippe Vandenberg (1952-2009), in samenwerking met de Estate Vandenberg. Beide kunstenaars verbeeldden vierhonderd jaar na elkaar de marteling van Sint-Sebastiaan op een op het eerste zicht radicaal verschillende wijze. In de begeleidende publicatie *Reflecties # 17* bracht curator Katharina Van Cauteren de gemene delers aan het licht en wees ze

ook op belangrijke verschillen tussen de behandeling van het onderwerp in de 16de en de 20ste eeuw. De combinatie van oude en hedendaagse kunst in deze tentoonstelling is exemplarisch voor de wijze waarop M zijn collectie benadert als levende materie, als bron voor nieuw onderzoek en vernieuwende inzichten.

LE SAC DE LOUVAIN 1914

Het verwoeste Leuven door de ogen van Alfred Delaunois

20·03·14 >> 01·09·14

Deze selectie van het Tekeningen- en prentenkabinet sluit aan bij de tentoonstelling Ravage. Kunst en Cultuur in tijden van conflict. De papieren collectie van het museum herbergt een ensemble van de Leuvense kunstenaar Alfred-Napoléon Delaunois (1875-1941), dat het verwoeste Leuven toont in 1914. Delaunois zag hoe de Duitsers Leuven binnenvielen en legde de plundering en ondergang van zijn eigen stad vast in beklijvende tekeningen, aquarellen en gouaches. We zien ruïnes van de oude markt en de universteitshallen, marcherende Duitse soldaten, straten en pleinen in chaos en puin. Alfred Delaunois schonk naast zijn eigen werk ook vele andere kunstwerken aan de collectie van de stad.

Bruiklenen

- ▶ Leuven, Stadsarchief
- ▶ Brussel, Koninklijke Bibliotheek

OBSERVATIES

Werk op papier uit de hedendaagse kunstcollectie van Cera

19·09·14 >> 18·01·15

Observaties was de derde collectiepresentatie in M met werk uit de Cera-collectie. Na een focus op de kunstenaar Guy Mees in 2012 en het project *Dinges van Publiek Aan Zet* in 2013, toonde M in het prentenkabinet een selectie werken op papier. Jaarlijks brengt M een presentatie die telkens een ander aspect van de collectie belicht. Ditmaal lag de focus op het medium van de tekening, of ruimer: werken op papier. De tentoonstelling bracht werk samen van vijf hedendaagse kunstenaars uit de collectie: Orla Barry, Anne Daems, Els Dietvorst, Valérie Mannaerts en Sylvie Macias-Diaz. Tekenen laat kunstenaars toe om de wereld te observeren en op een directe manier te registreren. Met een tekening zet een kunstenaar vaak een eerste impressie, persoonlijke indruk of gedachte op papier. De interesse in de mens, zijn dagelijkse omgeving en de natuur vormde de rode draad in de tentoonstelling.

Tentoonstellingszicht M, *Observaties* © Dirk Pauwels

2.4.1.3 DOSSIERTENTONSTELLINGEN

EEN LEGENDARISCHE KASTEELMOORD

De laatste ontmoeting van hertog de Guise met koning Hendrik III

18·04·14 >> 14·09·14

Deze dossiertentoonstelling vertelt het bloedstollende verhaal van een legendarische kasteelmoord uit de Franse geschiedenis. De negentiende-eeuwse kunstenaar Pierre-Charles Comte schildert het moment waarop hertog de Guise voor het laatst koning Hendrik III ontmoet, de man die hem de dag erop koelbloedig zou laten vermoorden.

Machtswellust en wraak waren de motieven voor deze afrekening die zich situeert tegen de achtergrond van de turbulente godsdienstoorlogen die Frankrijk in de tweede helft van de 16de eeuw op stelten zetten. Tot in de 19de eeuw was deze intrige een populair thema voor historieschilders.

Bruiklenen

- ▶ Brussel, Koninklijke Bibliotheek

2.4.2 INKOMENDE LANGDURIGE BRUIKLENEN

2.4.2.1 MUSEA

In 2014 kwamen geen nieuwe langdurige bruiklenen binnen in het museum. De langdurige bruikleen van het Koninklijke Museum voor Schone Kunsten van Antwerpen die sinds september 2009 loopt, bleef ook in 2013 van kracht en loopt nog minstens tot 2018. Ook de andere lopende langdurige bruiklenen bleven ongewijzigd.

2.4.2.2 PRIVÉBEZIT

Zes 17de-eeuwse topstukken

De bruikleenperiode voor zes 17de-eeuwse topstukken, die reeds sinds 2011 in M vertoeven, werd verlengd tot voorjaar 2015.

- ▶ Frans Francken de Jonge, David en Abigail
- ▶ (toegeschreven aan) Frans Pourbus de Oude, Buitenpartij
- ▶ Michiel Coxie, Johannes de Evangelist (naar Rafaël)
- ▶ Adriaan Thomasz Key, Portret van Jacob Bas, Burgemeester van Amsterdam
- ▶ Adriaan Thomasz Key, Portret van Grietje Codde, Echtgenote van Jacob Bas
- ▶ Michiel van der Voort, Portretbuste

Allen andere reeds lopende langdurige bruikleenovereenkomsten uit privé bezit werden niet gewijzigd en bleven lopen in 2014.

2.4.3 SCHENKINGEN, LEGATEN EN AANKOPEN

2.4.3.1 SCHENKINGEN EN LEGATEN

Kunstenares Aleksandra Mir schonk een reeks van 23 collages Aim at the Stars (2009) aan de collectie van de stad.

Kunstenares Orla Barry schonk een reeks van 366 schilderijen, Year X (1991-2004) aan de collectie van Cera, in beheer van M.

2.4.3.2 AANKOPEN

Het stadsbestuur kocht, op aangeven van de wetenschappelijk staf van M, in december 2014 een sculptuur aan op een veiling bij het Londense Sotheby's. Het beeld dat een staande 'Ecce Homo' voorstelt is toegeschreven aan het atelier van Jan Borman (eind 15de eeuw – Brussel).

Jan Borman, Ecce Homo, eind 15de eeuw, © M - Museum Leuven.

2.4.4 UITGAANDE BRUIKLEENEN EN BRUIKLEENEN VOOR TENTOONSTELLINGEN

- ▶ H. Hieronymus (C/372) naar tentoonstelling ‘Van Patinir Tot Ribera. Hiëronymus in Woord en beeld’ in het Rockoxhuis te Antwerpen van 18-01-14 tot 13-04-14
- ▶ Entre nous quelque chose se passe (2006), Ria Pacquée (Cera_0447) en Boom (1996), David Claerbout (Cera_0045) naar de tentoonstelling ‘Boom en mens. De boom als kracht, mythe, muze en verering’ in het Museum De Mindere, Sint-Truiden van 14-04-14 tot 20-07-14
- ▶ Plan de la Ville de Louvain. Stadsplan van Leuven met aanduiding van de brand van 1914 (LP/26) en Het puin van de Universiteitshallen in 1914, Alfred Delaunois (G/544/D) naar de tentoonstelling ‘14 – mensen – OORLOG’ in het Militärhistorische Museum der Bundeswehr in Dresden (DL) van 01-08-14 tot 30-03-15
- ▶ Allegorie van de liefde, Jacob de Backer (S/37/O), De Pest in de Sint-Jacobsparochie te Leuven (S/378/O) en De liefdadigheid van de h. Elisabeth van Hongarije, Jan De Caumont (B/III/55) naar de tentoonstelling ‘Naastenliefde’ in het Catharijneconvent te Utrecht van 13-09-14 tot 01-03-15
- ▶ Taferelen uit de passie van Christus (S/384/O) naar de tentoonstelling ‘Heilige boeken. Heilige Plaatsen’ in het MAS in Antwerpen van 19-09-14 tot 18-01-15
- ▶ De Overstroming van Leuven, Constantin Meunier (S/46/M) naar de ‘Retrospectieve Constantin Meunier’ in de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België in Brussel van 20-09-14 tot 11-01-15
- ▶ De Heilige Familie, Pieter Coecke van Aelst (S/26/C) naar de tentoonstelling ‘Grand Design. Pieter Coecke van Aelst and tapestry’ in het Metropolitan Museum of Art, New York (USA) van 07-10-14 tot 11-01-15
- ▶ Aim at the stars (2009), Aleksandra Mir (G/309/M a – w) naar de tentoonstelling ‘They used to call it the moon’ in het BALTIC Centre for Contemporary Art (Verenigd Koninkrijk) 31-10-14 tot 11-01-15
- ▶ Espace (Cera_0196), Sans titre (Cera_0194) en Sens (Cera_0199) van Pierre Gérard, naar de tentoonstelling ‘Pierre Gérard. Images volées - peintures et objets - 1995-2015’ in Espace 251 Nord, Luik van 06-12-14 tot 14-02-15
- ▶ Acht schilderijen in langdurig bruikleen aan de Faculteit Rechten van de KU Leuven in het pas gerestaureerde Poorthuis op Campus De Valk. Het betreft:
 - ▶ Portret van Joachim Hopperus, tweede helft 16de eeuw (inv. S/25/O)
 - ▶ Allegorie van Philippus Engelbertus van Billoen, door François Xavier Joseph Jacquin, 18de eeuw (inv. S/2/J)
 - ▶ Universitair wapenschild van Norbert Benedict Philip Baron de Thysebaert, 18de eeuw (inv. S/271/O)
 - ▶ Universitair wapenschild van Philip Jozef de Ryckel d’Oirbeek, 1756 (inv. S/273/O)
 - ▶ Universitair wapenschild van Paul Antoon de Stordeur, 1757 (inv. S/274/O)
 - ▶ Universitair wapenschild van Guillaume de Vienne, 1764 (inv. S/276/O)
 - ▶ Universitair wapenschild van Frans August Aldringen, 1766 (inv. S/277/O)
 - ▶ Universitair wapenschild van Alexander Augustinus Josephus Marlier van Soignies, door Pieter Jozef Verhaghen, 1759 (inv. S/23/V)

2.4.5 COLLECTIEREGISTRATIE

Op 1 september 2014 werd een assistent-collectieregistrator aangesteld, die samen met de collectieregistrator instaat voor de registratie van de M-collectie volgens de vooropgestelde fasering per deelcollectie. Waar nodig of mogelijk doet M een beroep op deskundige en ervaren vrijwilligers en jobstudenten. Deze occasionele registratoren worden – volgens de onderzoekspecialismen van de staf – begeleid door de collectieregistratoren. De vordering van en procedures voor digitale registratie in de collectiedatabase wordt op regelmatige basis opgevolgd tijdens structurele overlegmomenten in teamverband.

Naast de stedelijke collectie beheert M tevens een deel van de kunstcollectie van de Cera Foundation. Het beheer (registratie, onderzoek, tentoonstellingswerking, bruiklenen) gebeurt door een medewerker van de afdeling hedendaagse kunst van M, bijgestaan door stagiaires die projectmatig meewerken aan de registratie van de Cera-collectie.

In 2014 werd aan de registratie van volgende deelcollecties gewerkt:

Archeologie

In functie van de ontsluiting van de collectie archeologie werd in het najaar de redactie van de registratie opgestart. In de eerste fase werd aan de beeldredactie gewerkt. Daarbij werden de digitale fiches van 389 objecten verwerkt. Tekstredactie werd opgestart, maar zal vooral in 2015 gebeuren.

Beeldhouwkunst

Voor de bestandscatalogus Beeldhouwkunst, die eind maart 2014 verscheen, werd de laatste hand gelegd aan de registratie en fotografie van de deelcollectie sculptuur. Alle 949 digitale objectfiches (642 C-, 284 B/VI-, 19 Aug- en 4 Br-nummers) werden door medewerkers van de dienst Collecties geredigeerd en aangevuld. Dit liep parallel met fysieke controle van objecten, controle van toeschrijvingen en identificaties, en onderzoek naar historisch-juridische herkomstaspecten. De collectiedatabank werd in 2014 door het op punt stellen van de registratie uitgebreid met 50 nieuwe beeldhouwwerkfiches. Daarnaast werd ook een laatste redactieronde en een update van het digitale beeldmateriaal uitgevoerd ter voorbereiding van de ontsluiting van de collectie beeldhouwkunst op Erfgoedplus.be.

Cera-collectie

Met het oog op een betere ontsluiting van de Cera-collectie werden alle kunstenaars (of erfgenamen/auteursrechthebbenden) uit de collectie aangeschreven met als doel om enerzijds de inventarislijst van de kunstwerken te vervolledigen en anderzijds om toestemming te vragen om foto's van de kunstwerken te reproduceren. Hierop reageerden tot dusver drieënvijftig van de vierenzeventig betrokken partijen. De bijkomende gegevens die op deze manier zijn verzameld, werden in de collectiedatabank ingevoerd op basisregistratieniveau, die daarmee voor dertig procent voltooid is.

Edelsmeedwerk

In functie van de ontsluiting van de collectie metalen in 2015 en de tentoonstelling *ZILVER kunst | object | verhaal* (12-02-15–12-07-15) werd primair het Leuvens en Brabants zilver in de M-collectie fysiek en contextueel onderzocht. Het gaat om ruim 90 objecten, ongeveer een derde van de deelcollectie. De registratie van 45 zilveren objecten werd op punt gesteld in functie van de tentoonstellingscatalogus. 75 objecten (vaste opstelling, M-Schatkamer van Sint-Pieter, tentoonstelling) werden door Lukas gefotografeerd. Parallel loopt een traject op het vlak van behoud & beheer van de deelcollectie edelsmeedkunst (reiniging en opberging), onder leiding van de collectieregistrator.

Metaalwerk

Er werd gestart met de basisregistratie van de collecties koper, brons, ijzer en haardplaten in functie van de ontsluiting van de collectie Metaalwerk in 2015. Het betrof het digitaliseren en de inhoudelijke controle van de papieren objectfiches. In 2014 zijn 317 fiches verwerkt ter voorbereiding van de fysieke controle en verdere registratie van de objecten.

Meubelen

Ter voorbereiding van de verhuis van de meubelcollectie uit externe nooddepots naar M werkte een vrijwillige collectieregistrator aan de verdere registratie van deze deelcollectie. In eerste instantie werden de papieren objectfiches verder gedigitaliseerd als basis voor de verdere registratie en identificatie

van de objecten. Bij de fysieke controle van de objecten in de verschillende externe depots werden gegevens over afmetingen, materialen, toestand en standplaats, evenals actuele foto's toegevoegd aan de registratie. Zo werden in 2014 484 fiches verder aangevuld, en 304 nieuwe objecten geregistreerd (118 tijdelijke werknummers en 186 nummers ontstaan uit ontdebelling). Op basis van deze gegevens kon ook de onderverdeling in A-B-C-D categorieën gebeuren ter voorbereiding van het uitwerken van een afstotingsbeleid.

Munten, penningen en medailles

Een vrijwillige collectiemedewerker gespecialiseerd in de numismatiek voerde voorbereidend onderzoek naar de deelcollectie munten, penningen en medailles vanaf de nieuwe tijd, meer bepaald qua identificatie en ordening van het nog niet geregistreerde deel van deze collectie. Dit gebeurt ter voorbereiding van de uitwerking van een plan van aanpak voor digitale objectregistratie, fotografie, nummering en bewaring, voorzien voor 2015.

Prentenkabinet - Grafiek

Naar aanleiding van twee collectiepresentaties in het tekeningen- en prentenkabinet van M in 2015 werd het grafische oeuvre bestudeerd van de familie Collaert, Antwerpse graveurs en prentuitgevers in de 16de-17de eeuw, en het atelierfonds van Margot Weemaes, 20ste-eeuws grafisch kunstenaar en ontwerper van glas-inloodramen. Voor Collaert werden 131 prenten in de M-collectie uitgebreid geregistreerd en gefotografeerd. Voor Weemaes gebeurde dit voor een selectie van ruim 300 kleine ontwerpschetsen, tekeningen en *vidimi*, die tijdens de registratiecampagne ook zuurvrij werden verpakt. Naast de registratie gebeurde ook contextonderzoek ter voorbereiding van de twee tentoonstellingen. Beide projecten werden uitgevoerd door twee stagiaires (masterstudenten in de geschiedenis en de kunstwetenschappen), die zowel de registratie als de inhoudelijke uitwerking van de collectiepresentatie onder begeleiding van de collectieregistrator uitvoerden. Deze trajecten zijn voor de studenten een casestudie in museale werking (registratie, behoud en beheer, ontsluiting, presentatie).

Prentenkabinet - Oude Drukken

De lopende registratiecampagne van de deelcollectie oude drukken (vóór 1850) door een team van twee vrijwilligers werd afgerond. De collectie-inventaris werd uitgebreid met 14 nieuwe records. Naar enkele werken wordt nog verder inhoudelijk contextonderzoek gevoerd. In functie van de ontsluiting van deze deelcollectie startte een vrijwilliger met de redactie en controle van de uitgebreide registratie van de records.

Vaste opstelling

In functie van de ontsluiting op Erfgoedplus.be in het voorjaar van 2015 van alle objecten die deel uitmaken/uitmaakten van de huidige of vroegere vaste opstelling, inclusief collectiepresentaties in het prentenkabinet of dossiertentoonstellingen, werkte de assistent-collectieregistrator in het najaar de registratie van deze objecten verder af en/of voerde redactie en controle uit. Zo werd in 2014 de registratie (inclusief fotografie) van 557 objecten in de collectiedatabase op punt gesteld.

Wereld Oorlog-I erfgoed

Naar aanleiding van de herdenking van de Eerste Wereldoorlog in 2014 ontsloot M alle objecten in de collectie die als oorlogserfgoed kunnen worden beschouwd. Het gaat om militaria, wapens, textiel, medailles, geld, beeldhouwwerk, schilderijen, grafiek, drukwerk en keramiek. 224 records werden door een vrijwillig collectieregistrator op punt gesteld, wat wil zeggen dat digitaliseren van papieren objectfiches, redactie van digitale records, contextonderzoek, fysieke controle en nieuwe fotografie gebeurde als deel van het ontsluitingsproject. Ter gelegenheid van de ontsluiting op Erfgoedplus.be verscheen zowel op het erfgoedplatform, als op de blog van de tentoonstelling Ravage in M en in het tijdschrift OKV een bijdrage over deze multidisciplinaire, thematische deelcollectie.

In 2014 werden in totaal 486 nieuwe objectfiches aan de digitale collectiedatabank toegevoegd op basisregistratieniveau en met afbeeldingen.

Het verder verfijnen, op punt stellen van registratie-afspraken omtrent de digitale registratie in de collectiedatabase werd opgevolgd door de collectieregistratoren. Er werd ook werk gemaakt van een procedure om formulieren en contracten die gepaard gaan met collectiemobiliteit op een digitale manier, rechtstreeks uit de collectiedatabase te genereren.

De assistent-collectieregistrator volgde opleidingen rond digitale collectieregistratie, duurzame digitalisatie en digitale ontsluiting van erfgoed om up-to-date te blijven met de internationaal gangbare standaard en van daaruit de registratiekwaliteit in M te bewaken. Beide registratoren volgden ook een introductiecursus

in objectfotografie. Informatie werd uitgewisseld met collectieregistratoren van andere cultureel-erfgoedbeheerders in Leuven, Vlaanderen en Groot-Brittannië.

2.4.6 RESTAURATIES EN CONSERVERENDE BEHANDELINGEN

2.4.6.1 INTERNE CONSERVATIE/PRESERVATIEVE BEHANDELINGEN

Groepsbehandeling

Zilver

Parallel met de registratiecampagne van de deelcollectie edelsmeedkunst is in het voorjaar een behoud & beheer traject opgestart. Voor zover de conditie en aard van de objecten niet om een behandeling door een gespecialiseerd metaalrestaurator vragen, worden alle zilveren voorwerpen in de M-collectie gereinigd. Tegelijk wordt een aangepaste bewaaroplossing voorzien (o.a. verpakking in gripzakken of dozen) om onderhoud in de toekomst zoveel mogelijk te beperken. Fase 1 kaderde in de herinrichting van de M-Schatkamer van Sint-Pieter in het voorjaar na technische installatiewerken in de kerk. Fase twee betrof zilver met Leuvense keurmerken voor de tentoonstelling *ZILVER. Kunst | Object | Verhaal* (2015). Voor de realisatie van dit project dat ook volgend jaar/de komende jaren zal doorlopen, doet M beroep op een ploeg vrijwillige collectiemedewerkers die door de collectieregistrator en depotbeheerder in de materie werden opgeleid en worden begeleid. In 2014 werden 76 items (sommige objectnummers omvatten paren of grotere ensembles van voorwerpen), van eenvoudig bestek tot erg complexe monstransen, grondig gereinigd en van een los label met inventarisnummer voorzien. De gereinigde objecten werden systematisch gefotografeerd door Lukas in functie van ontsluiting van de M-collectie.

Meetinstrumenten

Het ensemble werd overgebracht naar nieuw geïnstalleerde rekken in depot -3. Alle voorwerpen werden tevens grondig ontstof en waar nodig gebufferd met kleine gripzakjes.

Gipssculptuur

Gipsen beelden en reliëfs uit het atelierfonds Van Uytvanck werden gereinigd en ontsmet, houten onderdelen werden preventief behandeld met Xylamon tegen insectenaantasting.

Meubels

Vooraleer ze definitief naar M konden terugkeren, werden alle meubels uit de oude brandweerkazerne en ook reeds een groot deel uit Glabbeek (vooral A en B categorieën) systematisch gereinigd en ontstof met microvezeldoeken en (museum)stofzuiger. Vervolgens werden ze ontsmet tegen schimmelaantasting met ethanol of ossengaloplossing. Voor deze uitgebreide taak kreeg M de hulp van zes vrijwilligers. Nadat hun Thermolignum behandeling was afgerond (cfr. infra), werden ze naar M getransporteerd en voorlopig gehuisvest in depot -3. Zodra de compactusrekken op -2 volledig geïnstalleerd waren, werden de meubels definitief weggezet.

Een jobstudent zorgde wekelijks voor het stofvrij houden van de kunstwerken in de vaste opstelling op zaal en ook in de schatkamer in de Sint-Pieterskerk. Een erg grondige schoonmaakbeurt vond daar plaats in het kader van de opening van de nieuwe schatkamer (einde restauratiefase) in mei 2014.

In dezelfde lijn van preventieve conservering werd getracht de verontreiniging van het edelsmeedwerk door (bouw)stof wegens de restauratie van het schip te beperken. Daartoe spanden de collectiemedewerkers in oktober 2014 een zwarte doek hoog op in de zuidelijke zijkapel waar het kostbare smeedwerk tentoongesteld staat.

Individuele objecten

Vier archeologische maquettes (waaronder die van de Romeinse villa, een langdurige bruikleen van de archeologische dienst van Bierbeek) in anoxieplastic verpakt en gebufferd om de oude schimmelsporen te neutraliseren.

De kinderslee (M/152) werd in het najaar van 2014 vanuit de oude brandweerkazerne verhuisd naar M als onderdeel van de meubelcollectie. In tegenstelling tot de andere meubels kreeg het geen Thermolignumbehandeling maar wel een anoxiebehandeling en dit omwille van de fragiliteit van de polychromie. Deze behandeling duurde van 24·11·14 tot 02·02·15.

In het kader van de tentoonstelling *Zilver. Kunst | Object | Verhaal* werd een in bruikleen gegeven houten en verguld beeldje preventief geïnjecteerd met Bifenthrine wegens oude boorgaten van houtborende insecten. De houten onderdelen van een kruisbeeld en een reliekbeeld uit de Sint-Leonarduskerk te Zoutleeuw werden preventief behandeld met ethanol tegen mogelijke hervatting van schimmelaantasting.

2.4.6.2 EXTERN UITBESTEDE CONSERVATIE/RESTAURATIEBEHANDELINGEN

In restauratie gegeven en/of nog onvoltooid:

- ▶ S/42/G, Bernard Jos van Gobbelschroy, Zicht op de abdij van Park
- ▶ S/9/C, Hendrik de Clerck, De Verschijning van Christus
- ▶ G/3190/D, Alfred Delaunois, Leuven 1914
- ▶ S/2/K, Jan I Van Kessel, Stilleven met monstrans
- ▶ S/19/M, Joseph Maswiens, Het koorgestoelte van de abdijkerk van Averbode
- ▶ S/16/M, Joseph Maswiens, Interieur van de Sint-Jacobskerk
- ▶ S/278/D, Emile Van Doren, In de Kempen
- ▶ T/48, Bartholomeus van de Kerchove, Kazuifel met religieuze taferelen en portret van Philippe de Hosden
- ▶ T/73, Kazuifel met passietaferelen
- ▶ T/68, Koorkap met roeping van Petrus
- ▶ T/70, Koorkap met primaatschap van Petrus
- ▶ T/47, Bartholomeus van de Kerchove, Dalmatiek met religieuze taferelen
- ▶ T/46, Bartholomeus van de Kerchove, Dalmatiek met religieuze taferelen
- ▶ Een groot deel van de meubelcollectie (179 stukken) werd behandeld tegen houtworm met Thermolignum (warmtebehandeling) vooraleer verhuisd te worden naar het M-depot.
- ▶ Cera_0158, René Heyvaert, Zonder titel (Stapeling Brintadozen) 1981-1982

2.4.7 DEPOTBEHEER

2.4.7.1 MEUBELCOLLECTIE

Hoofdprioriteit in het werkjaar 2014 betrof de herinrichting van het depot -2 en de verhuis van de meubelcollectie van de tijdelijke depots naar hun definitieve bewaarplaats in M. Een 600-tal meubels bevonden zich immers nog steeds in buitendepots in Leuven (de oude brandweerkazerne), Glabbeek en Heverlee. Wegens een chronisch plaatsgebrek voor transit en tentoonstellingvoorbereiding en tegelijk een te grote vermenging van functies in het (kunst)depot -2 is beslist om het niveau -2 grondig te herverdelen en de functies te scheiden. Dit hield grote technische en logistieke aanpassingen in. Er werd een scheidingswand geplaatst dat de verdieping onderverdeelde in een depot en een technische ruimte. Elk gedeelte kreeg een aangepaste klimatisatie, brandpreventie en veiligheidsvoorzieningen. De depotruimte werd nadien stofvrij gemaakt (verven van vloer, plafond en muren) en er werden compactusrekken, aangepast aan meubelopslag, geplaatst.

De verhuisbeweging van de meubelcollectie gebeurde in verschillende fasen. Allereerst werd een grondige inspectie uitgevoerd : identificatie, opmeting, fotografie, conditiebepaling (schimmel- en insectenaantasting, structurele verzwakking, waterschade...), selectie en toewijzing van een waardecategorie ABCD (waarbij 'A' als een topstuk kan gerekend worden en 'D' nog nader te bekijken valt als mogelijke afstoting). In januari, februari en maart werden zo alle meubels in de oude brandweerkazerne in kaart gebracht, van april tot juni richtten we ons tot de objecten in Glabbeek. Bij deze eerste fase kreeg de depotbeheerder de assistentie van 1 vrijwilliger.

De tweede fase betrof de conservatorische behandeling van de meubels, zijnde reiniging, ontsmetting en warmtebehandeling (zie hoger 2.4.6). Dit duurde van begin september tot half november.

Parallel aan deze fase was ook het eigenlijke transport terug naar M verbonden (de laatste fase). De meubels werden met een uiterste precisie in de compactusrekken geplaatst . Omwille van de grote hoeveelheid meubels en de beperkte plaats die ervoor voorzien is, dient men de gegeven ruimte tot zijn maximum te benutten. Tenslotte werden de standplaatsen ook digitaal ingevoerd in Adlib.

2.4.7.2 CERA-COLLECTIE

Met het oog op het behoud en beheer van de Cera-collectie werd de volledige collectie (448 kunstwerken) die deels in M is gestockeerd, geïnspecteerd door Iparc en werden er conditierapporten opgesteld en foto's genomen. Iparc maakte op basis van deze conditiechecks een lijst op met werken die behandeling vragen. De collectie bevindt zich in het algemeen in goede conditie.

Het contract met Cera werd opengebroken en verlengd tot 2018.

2.4.7.3 ANDERE DEPOTACTIVITEITEN

In het kader van stofvermindering omwille van de ruwe afwerking van de betonmuren werden in januari de muren van het eerste gedeelte van het depot -3 wit geschilderd. Het tweede gedeelte zal gebeuren van zodra de hele meubelverhuis plaatsgevonden heeft.

Achter de compactusrekken in M/-3/2 werden over de ganse lengte van 14m rekken geplaatst. Zo kon extra ruimte gecreëerd worden voor het bewaren van o.m. de collectie meetinstrumenten, de joodse mozaïekvloer (Arch/450) en de collectie gipsen beeldhouwwerk, maar ook werkmateriaal zoals de exposteunen uit het prentenkabinet en de voorraden zuurvrije dozen, versneden ethafoam en noppenfolie. Voor de presentaties van de eigen grafische collecties in het prentenkabinet 'Le sac de Louvain 1914' en ook 'In de tijd van Collaert' verzorgde de depotbeheerder het snijden van de passe-partouts en het inlijsten.

2.4.8 SAMENWERKING

Op het vlak van wetenschappelijk onderzoek, ontsluiting van de collectie en tentoonstellingen werken de stafmedewerkers van de afdeling oude kunst samen met:

- ▶ 30CC
- ▶ UA Ontwerpwetenschappen Vakgebied Conservatie en Restauratie
- ▶ CRKC
- ▶ Erfgoedcel Leuven
- ▶ Erfgoedplus.be
- ▶ Fundación Carlos De Amberes
- ▶ Google Art Project
- ▶ Het hof van Melijn, Tervuren
- ▶ Illuminare, Studiecentrum voor middeleeuwse kunst (KU Leuven)
- ▶ IPARC
- ▶ Kathedraal Sint-Michiel en Sint-Goedele, Brussel
- ▶ Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium (KIK-IRPA)
- ▶ Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België, Brussel
- ▶ Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen
- ▶ KU Leuven: onderzoekseenheden Kunstwetenschappen, Geschiedenis en Archeologie
- ▶ Lectio
- ▶ Lukas - Art in Flanders vzw
- ▶ Metropolitan Museum of Art, New York
- ▶ Museo del Prado, Madrid
- ▶ Museum voor Schone Kunsten Gent
- ▶ Patrimonio Nacional, Madrid
- ▶ Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen
- ▶ Overlegorgaan van beheerders van een O.C.M.W.-patrimonium
- ▶ Russian State Museum Sint-Petersburg
- ▶ SLAC
- ▶ Stadsarchief Leuven
- ▶ Stift Kremsmunster
- ▶ Tabularium Universitaire Bibliotheek (KU Leuven)
- ▶ Toerisme Vlaanderen
- ▶ Universiteit Namen (FUNDP) – Departement Kunstgeschiedenis
- ▶ Universiteit Gent
- ▶ Vlaamse Kunstcollectie (websites Vlaamse primitieven en Barok)
- ▶ VZW Museum Parkabdij
- ▶ Zilvermuseum Sterckshof Provincie Antwerpen

Wat betreft stageplaatsen, gastcolleges, seminaries, papers en onderzoek in het kader van masterscripties bestaat een samenwerking met:

- ▶ AP Hogeschool Antwerpen - School of Arts
- ▶ Associatie KU Leuven
- ▶ Culturele studies KU Leuven
- ▶ Cultuurmanagement Universiteit Antwerpen
- ▶ HU Brussel
- ▶ Radboud Universiteit Nijmegen
- ▶ Ruskin School of Art, Oxford
- ▶ Universiteit Gent
- ▶ Vrije Universiteit Brussel

2.4.9 BIBLIOTHEEK

De digitale registratie van de museumbibliotheek werd verder gezet door twee vrijwillige collectiemedewerkers. Volgende categorieën werden geregistreerd, goed voor 4.433 nieuwe records: kunstgeschiedenis, kunstsakken, topografie.

Verwerving gebeurde zoals gebruikelijk via ruilverkeer, schenkingen en gericht aankopen. Deze essentiële aanvulling gebeurt zowel in functie van collectie-onderzoek en in het kader van tentoonstellingen oude en hedendaagse kunst. Er was actief ruilverkeer met gespecialiseerde bibliotheken en museale instellingen in binnen- en buitenland.

Vanaf 2014 wordt in de verwerving qua oude kunst prioriteit gegeven aan het uitbreiden van de categorie beeldhouwkunst van de (late) middeleeuwen en renaissance in het kader van de rol van M als expertisecentrum op dat gebied. In het najaar werd prospectie verricht bij een aantal documentatie- en studiecetra in Vlaanderen in functie van het op te richten documentatiecentrum beeldhouwkunst.

Volgende centra werden bezocht en bevraagd: Studiecetrum Vlaamse Primitieven in Brussel, het Rubenianum in Antwerpen, Studiecetrum voor de Bourgondische Kunst in de Nederlanden in Brugge en Illuminare in Leuven.

Wegens een logistieke reorganisatie in de personeelsvertrekken van M werd het ruimtegebruik van de museumbibliotheek herdacht. Ter voorbereiding van de verhuis van het bibliotheekmagazijn naar twee nieuwe depotruimten uitgerust met ruimtebesparende rekken, werd in 2014 ook werk gemaakt van een afstotingsbeweging, waarbij hoofdzakelijk op het vlak van tijdschriften, reeksen en algemene naslagwerken een evaluatie en selectie op relevantie gebeurde. Deze oefening liet toe om het verwervingsbeleid van de afgelopen decennia te reëvalueren en het bibliotheekbestand scherper toe te spitsen op de kernwerking van M.

2.5 WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK

2.5.1 ONDERZOEK

- ▶ In het kader van de dossiertentoonstelling over Henri Duc de Guise werd onderzoek gevoerd naar de eigen collectie.
- ▶ In het kader van de bestandscatalogus Beeldhouwkunst werd intensief onderzoek gevoerd naar de collectie beeldhouwkunst van M.
- ▶ In het kader van de tentoonstelling *ZILVER. Kunst | Object | Verhaal* werd intensief onderzoek gevoerd naar de collectie Leuvens edelsmeedwerk van M.
- ▶ In het kader van de tentoonstelling over Plein Air. De School van Tervuren in 2015 werd het onderzoek naar stukken in de eigen collectie rond deze groepering opgestart.
- ▶ In het kader van de aankoop in 2010 van het 16de-eeuws huisretabel met het Huwelijk van Maria werd het vooronderzoek en kunsthistorisch en iconografisch onderzoek verdergezet. Het huisretabel zal getoond worden in een dossiertentoonstelling in 2015.
- ▶ In het kader van de tentoonstelling *Ravage. Kunst en cultuur in tijden van conflict* werd onderzoek gevoerd naar kunstenaars die binnen dit thema werken. Voor het hedendaagse luik was Ronald Van de Sompel gastcurator-onderzoeker.
- ▶ In het kader van van de tentoonstellingen Isabelle Cornaro, Adriaan Verwée, Markus Schinwald, Ellie Ga, Jessica Warboys, Peter Buggenhout, Sarah Morris, Yto Barrada werd prospectie en onderzoek gevoerd naar het oeuvre van deze kunstenaars.

2.5.2 DIENSTVERLENING AAN DERDEN

2.5.2.1 INHOUDELIJKE DIENSTVERLENING

Stafmedewerkers van de afdeling oude kunst ontvangen op regelmatige basis aanvragen voor informatie of het uitvoeren van een inhoudelijke expertise. Van de 73 in 2014 geregistreerde vragen kwam 68,5% van privépersonen, 17,8% van academische vorsers en studenten, 8,2% van museale instellingen en andere erfgoedbeheerders en 5,5% van stedelijke of provinciale diensten. De collectieregistrator voerde daarnaast een groot aantal expertises uit in het kader van de prospectie voor de tentoonstelling *ZILVER. Kunst | Object | Verhaal*, die niet in dit overzicht zijn opgenomen.

M krijgt in hoofdzaak vragen uit België (83,6%), waarvan 20,5% uit Leuven, en West-Europa (16,4%). 69,9% van de vragen was rechtstreeks gerelateerd aan de M-collectie. Naast eigenlijke expertises (6,8%) hadden de overige vragen betrekking op: schilderkunst (23,3%), edelsmeedkunst (19,2%), beeldhouwkunst (12,3%), kunstenaarsbiografieën (11%), toegepaste kunsten (11%), grafiek (6,8%), professionele adviesverlening (4,1%) en archeologie (4,1%). In 22 % van de gevallen gebeurde een fysieke consultatie van informatie en/of objecten in het museum, onder begeleiding van een medewerker. 13,7% van de gevallen kon via mailverkeer worden afgehandeld.

Het aantal intern behandelde aanvragen voor reproductie van beeldmateriaal van objecten uit de collectie is in 2014 sterk teruggelopen. Door de toegenomen samenwerking met Lukas - Arts in Flanders vzw kon het merendeel van de bestellingen voor bestaande of nieuw te maken foto's naar hen worden doorverwezen. Waar nog beeldmateriaal door M aan derden ter beschikking werd gesteld, gebeurde dat hoofdzakelijk in het kader van onderzoeks- of ontsluitingsprojecten waarbij M was betrokken. Gezien deze wijziging in de werking, werd voor 2014 geen statistisch overzicht van beeldaanvragen bijgehouden.

2.5.2.2 DEPOTBEZOEKEN

Naast consultaties van objecten in depot (cfr. supra) worden ook af en toe exclusieve depotrondleidingen georganiseerd, soms is dit voor speciale VIP groepen zoals de M-bassadeurs, soms is dit ook in het kader van lessen of workshops. M probeert deze rondleidingen exclusief en behapbaar te houden. Het depot is

immers een werkplek en maar tegelijk en vooral ook een rustplek voor de vele kunstvoorwerpen. In 2014 vonden drie depotrondleidingen plaats.

Tevens vonden enkele depotbezoeken plaats door beleidsmakers, zoals bijvoorbeeld in het kader van een subsidieaanvraag voor depotinrichting bij de provincie Vlaams Brabant of het Agentschap Onroerend Erfgoed in het kader van het onderzoek naar archeologische depots.

2.5.3 ONTSLUITING

M ontsluit zijn collectie online op de website Erfgoedplus.be. In 2014 werd een substantiële nieuwe upload verwezenlijkt: in het kader van de publicatie van de bestandscatalogus beeldhouwkunst werd deze collectie ook integraal online ontsloten (665 objecten). Daarnaast werd naar aanleiding van het herdenkingsjaar rond de Eerste Wereldoorlog ook een selectie WO I-objecten online gepubliceerd, evenals objecten uit vorige collectiepresentaties. Bovendien werd ook het materiaal dat reeds online stond sinds 2011, van een hogere kwaliteitsafbeelding voorzien waar die voorhanden was. In 2014 werden in totaal 736 nieuwe objecten online ontsloten, wat een verhoging met 18,7% betekent.

Op het vlak van ontsluiting werkt M samen met een aantal partners. De samenwerking met Lukas - Art in Flanders vzw werd geïntensiveerd. Lukas fotografeerde in 2014 ruim 300 objecten in de M-collectie in functie van online ontsluiting (Erfgoedplus.be, Vlaamse Kunstcollectie en Google Art Project) en de publicaties rond beeldhouwkunst en zilver. M blijft ook actief bijdragen aan thematische ontsluitingsinitiatieven door externen, zoals de deelwebsites van de Vlaamse Kunstcollectie en een nieuwe website over O.C.M.W.-collecties (15 werken). Voor de tentoonstellingspublicatie *Zilver: kunst, object, verhalen uit Leuven* (februari 2015) werkte M samen met het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium, dat de fotografie realiseerde van bruiklenen en interessante voorbeelden van zilverwerk met Leuvense keuren in kerken, abdijen en museale/institutionele verzamelingen verspreid over België.

2.5.4 PUBLICATIES EN EDITIES

In 2014 publiceerde M volgende hedendaagse kunst publicaties:

- ▶ *Ravaged: Art and Culture in Times of Conflict*, Mousse
- ▶ Auteurs: Ronald Van de Sompel, Dorothee Dupuis, Dieter Roelstraete, Minea Mircam, Bariaa Mourad, Asada Akira, Eva Scharrer, Pier Luigi Tazzi, Octavio Zaya
- ▶ Uitgever: Mousse Publishing
- ▶ Parallel aan de tentoonstelling *Ravage* focuste deze publicatie op de hedendaagse kunstbijdragen. Na een algemene inleiding van curator Ronald Van de Sompel volgen korte essays over de deelnemende kunstenaars en twee interviews met de kunstenaars die nieuw werk creëerden voor de tentoonstelling.
- ▶ *Adriaan Verwée. Under a poor cloak you commonly find a good drinker*, MER. Paper Kunsthalle
- ▶ Auteurs: Sofie Van Loo, Asta Vaiciulyte, Valerie Verhack
- ▶ Uitgever: MER Paper Kunsthalle
- ▶ De publicatie verscheen parallel aan de tentoonstelling.

In 2014 publiceerde M volgende oude kunst publicaties:

- ▶ *M Collecties Beeldhouwkunst*
Auteurs: Peter Carpreau, Marjan Debaene, Ko Goubert, Goedele Pulinx, Eline Sciot
Redactie: Marjan Debaene, Ko Goubert, Eline Sciot
Uitgever: M
Na de bestandscatalogus *Schilderkunst* publiceerde M in 2014 het tweede deel in deze serie, de bestandscatalogus *Beeldhouwkunst*. Deze catalogus bevat een exhaustief overzicht van de ruim 1000 objecten uit de sculptuurcollectie van het museum. Daarnaast worden vijftig highlights uit de collectie in detail toegelicht, en bevat het boek ook twee essays over de ankerpunten van de collectie: de laatgotische en de 19de-eeuwse beeldhouwkunst.

- ▶ Reflecties # 18: Over de collectie-identiteit van M
Auteurs: Peter Carpreau, Marjan Debaene
Redactie: Marjan Debaene, Eline Sciot
Uitgever: M
In zijn reeks Reflecties publiceerde M een nummer omtrent het thema collectie-identiteit en collectiewaardering in museale verzamelingen, en de impact hiervan op het collectiebeleid (verzamelen, ontsluiten, afstoten). Het nummer verscheen gelijktijdig met het colloquium over collectie-identiteit, op 16·12·14 georganiseerd in M.

- ▶ Ravage. Kunst en cultuur in tijden van conflict
Auteurs: Jo Tollebeek, Koenraad Brosens, Goedele Pulinx, Maarten de Pourcq, Monica Berti, Wim Blockmans, Ghalya Saadawi, Mark Derez, Christina Kott, Anke Gilleir, Dominiek Dendooven, Steven Jacobs, Mark Jarzombek, Yukie Kamiya, Eline van Assche, Johan de Smet, Tom Verschaffel, Marjan Sterckx, Margaret M. Miles, Dominique Poulot, Birgit Schwarz, Bert Demarsin, César Manrique Figueroa, Debora Silverman, Rebecca Knuth, Eva Brems en Yaiza Janssens, Wessel Krul, Linda van Santvoort, Marnix Beyen, Sigrid van der Auwera en Koenraad van Balen, Annette Becker, Peter Weibel.
Redactie: Jo Tollebeek, Eline Van Assche
Uitgever: Mercatorfonds
Dit boek werd uitgegeven in het kader van de tentoonstelling Ravage. Kunst en cultuur in tijden van conflict. Meer dan dertig essays belichten de vernielzucht en de ravage die kunstenaars in beeld brachten en de erfgoedzorg die eruit ontstond.

Stafmedewerkers van M realiseerden of werkten mee aan volgende publieksgerichte of wetenschappelijke publicaties:

- ▶ Eline Sciot, “J’ai soif d’un grand ciel”. De carrière van landschapschilderes Louise Heger in het negentiende-eeuwse België’, *Uitgelezen*, 20, 3 (2014): pp. 2-9.
- ▶ Frank Vermeulen, Hélène Verreyke, Francesca Carboni, Produzioni ceramiche, scambi commerciali e trasformazioni urbane nell’Adriatico centrale fra il III e il VI secolo d.C. Nuovi dati da Potentia, in: Enrico Cirelli, Francesca Diosono, Helen Patterson, *Le forme della crisi. Produzioni ceramiche e commerci nell’Italia centrale tra Romani e Longobardi (III-VIII sec. d.C.)*, Atti del Convegno (Spoleto-Campello sul Clitunno, 5-7 Ottobre 2012), Collana “Ricerche” - Series Maior 5, ed. Ante Quem, Bologna 2015, pp. 339-350.
- ▶ Marjan Debaene, ‘Glansrijke restauratie of niet mediatieke conservatie? Keuzes en criteria vanuit museum perspectief’ in: *Postprints Colloquium BRK-APROA, Glans in de conservatie- restauratie*, Marjan Buyle (red.) , Brussel, 2012.
- ▶ Valerie Verhack, ‘Jana Euler, PRO CHOICE: Over de schilderijen van Jana Euler’, in: *Metropolis M*, 05·12·14.
- ▶ Valerie Verhack, ‘De aanwezigheid van het afwezige. Over de tentoonstelling van Adriaan verwée in M / The presence of the absent. On Adriaan verwée’s exhibition in M’, in: *Under a poor cloak you commonly find a good drinker*, MER. Paper Kunsthalle, 2014.
- ▶ Valerie Verhack, ‘Art Brussels, Bustling Brussels’, in: <http://metropolism.com>, 27·04·14.
- ▶ Valerie Verhack, ‘Leen Voet’, in: <http://welcometosalon.be>, 17·05·14.
- ▶ Eva Wittcox, Ermias Kifleyesus, *Partituur van de wereld*, uitgave door Kusseneers, Brussel.
- ▶ Eva Wittcox, ‘Béatrice Balcou Untitled Ceremony 3’, in: *Untitled*, Ed. Casino Luxembourg – Forum d’art contemporain.
- ▶ Eva Wittcox, ‘Allegory of the Cave Painting’, in: *Flash Art International*; Nov/Dec2014, Vol. 47 Issue 299, p.100.
- ▶ Eva Wittcox ‘Het symbolisch surrealisme van Els Dietvorst, in: *Els Dietvorst*, Argos uitgave, 2014.
- ▶ Eva Wittcox, Inleidende tekst in *Ravaged: Art and Culture in Times of Conflict*, Mousse Publishing.

In 2014 produceerde M de volgende kunstenaarseditie:

- ▶ Adriaan Verwée

2.5.5 VERTEGENWOORDIGING STAF

Naast werkgroepen rond eigen tentoonstellingsprojecten en overleg met Vlaamse en Belgische kunstspelers en organisaties nam de staf van M in 2014 deel aan heel aantal stedelijke en externe werkgroepen, onderzoekscommissies, wetenschappelijke colloquia, studiedagen en gastcolleges.

Luc Delrue, algemeen directeur

- ▶ Voorzitter van de Raad van Bestuur Kunst In Huis vzw
- ▶ Voorzitter van de Raad van Bestuur Muziektheatergezelschap Braakland/Zhebuilding vzw
- ▶ Voorzitter van de Raad van Bestuur van Cas-co vzw
- ▶ Lid van het directiecomité van het Cultureel Erfgoed Overleg
- ▶ Lid van de Raad van Bestuur van Lucasweb
- ▶ Lid van de algemene vergadering van Beursschouwburg Brussel: multiculturele toonplek in Brussel
- ▶ Lid van de Sectorraad Kunsten en Erfgoed van de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media, hoogste adviesorgaan in Vlaanderen wat betreft kunsten en erfgoed en lid
- ▶ Lid van de stuurgroep Steunpunt Cultuur Vlaamse Gemeenschap
- ▶ Lid van de gebruikersgroep auteursrechten, erfgoedsteunpunt FARO
- ▶ Lid van het directeurenoverleg Landelijk erkende musea
- ▶ Lid van de focusgroep VRT Cultuur en erfgoed
- ▶ Lid van de Deelraad Kunsten van de Stedelijke Cultuurkoepel Leuven
- ▶ Werkgroep beeldende KU[N]ST Leuven. Tentoonstellingsprojecten lokale kunstenaars.
- ▶ Werkgroep erfgoeddepot Leuven Provincie Vlaams-Brabant
- ▶ Cultuurcharter: cultuurplatform KU Leuven Stad Leuven
- ▶ Selectiecommissie Ithaka
- ▶ Selectiecommissie Schilderij van het jaar
- ▶ Docent management HU Brussel
- ▶ Lesopdracht aan Syntra Brussel
- ▶ Projectbegeleider banaba Advanced Business Management KH Leuven
- ▶ Panellid:
 - ▶ studiedag Lokus rond rol en positionering van de grote cultuurcentra in de centrum steden, Brussel, april 2014
 - ▶ Cultuurforum, indemniteitsregeling, Leuven, april 2014
- ▶ Deelname internationale congressen
 - ▶ Art Cologne, networkmeeting diverse duitse musea 8 en 9 april
 - ▶ Forum D'Avignon, Essen, juni 2014
- ▶ Diverse lezingen en disputant bij diverse debatten

Eva Wittocx, afdelingshoofd hedendaagse kunst

- ▶ Lid van IKT
- ▶ Lid van AICA
- ▶ Lid van ICOM
- ▶ Lid van de Beoordelingscommissie Beeldende Kunst (Kunstendecreet) van de Vlaamse Gemeenschap
- ▶ Lid Raad van bestuur, Walter Leblanc Stichting, Brussel
- ▶ Lid Kunstcomité van het Ministerie voor Buitenlandse Zaken, Brussel
- ▶ Lid Kunstcommissie Vlaams parlement, Brussel
- ▶ Voorzitter, ABCA-BVVC, Belgische Vereniging voor Kunstcritici, Brussel
- ▶ Lezingen over M en Playground op aantal plaatsen in binnen- en buitenland, o.a. Amsterdam, Karlsruhe, Brussel.
- ▶ Deelname lezingen en studiedagen in en buiten M (meerdere data)
- ▶ Breed netwerk buitenlandse musea en kunstorganisaties (gesprekken lopende in het kader van uitwisseling informatie en eventueel toekomstige samenwerkingen of reizende tentoonstellingen).

Lore Van Hees, diensthoofd tentoonstellingen hedendaagse kunst

- ▶ Lid van de Raad van Bestuur Kunst In Huis
- ▶ Lid van de Raad van Bestuur Artforum
- ▶ Lid van de selectiecommissie Ondersteuningsbeleid stad Leuven

Lore Boon, medewerker tentoonstellingen hedendaagse kunst

- ▶ Lid van de Raad van Bestuur Tuning People, Antwerpen
- ▶ Lid van de selectiecommissie Ondersteuningsbeleid stad Leuven
- ▶ Selectiecommissie Ithaka

Valerie Verhack, assistant curator hedendaagse kunst

- Lid van ICOM
- Lid van de Raad van Bestuur Le Salon, Brussel
- Deelname lezingen en studiedagen in en buiten M (meerdere data)

Tine D'haeyere, medewerker tentoonstellingen hedendaagse kunst

- Deelname lezingen en studiedagen in en buiten M

Peter Carpreau, afdelingshoofd oude kunst

- ▶ Lid van Palet onderzoeksgroep
- ▶ Lid van onderzoeksgroep XIX
- ▶ Lid van Codart – internationaal netwerk van museumconservatoren kunst van de Nederlanden
- ▶ Lid van ICOM
- ▶ Lid van HNA
- ▶ Lid van RSA
- ▶ Lid Deelraad Erfgoed Leuven
- ▶ Lid van beoordelingscommissie publicaties Vlaamse Gemeenschap (kunstendecreet)
- ▶ Lid van beoordelingscommissie EACEA: Education, Audiovisual and Culture Executive Agency, Europese Commissie.
- ▶ Netwerkcontacten buitenlandse musea en kunstorganisaties (gesprekken lopende in het kader van uitwisseling informatie en eventueel toekomstige samenwerkingen of reizende tentoonstellingen).
- ▶ Deelname lezingen en studiedagen in M (meerdere data)
- ▶ Deelname lezingen en studiedagen van onderzoeksgroep Palet (meerdere data)
- ▶ Deelname studiedagen van de onderzoeksgroep XIX (meerdere data)
- ▶ Lezing Codart Amsterdam, 16-18 maart: Rethinking presentations. A masterplan for a new semi-permanent presentation.
- ▶ Lezing 31 mei, Gallerij Trampoline: Samenwerkende kunstenaars in het verleden, de economische noodzaak en de artistiek weerslag.
- ▶ Lezing ICOM-IFCA, Palermo, 3 november: Presenting a collection: creating opportunities for a permanent museological laboratory

Marjan Debaene, diensthoofd collecties oude kunst

- ▶ Lid van het Wetenschappelijk en redactiecomité 'De school van Tervuren' (2014)
- ▶ Lid van het Wetenschappelijk en redactiecomité 'Jan Borman' (2018)
- ▶ Lid van het Calamiteitennetwerk Leuven (ECCE)
- ▶ Lid van de Denkgroep Archeologische collecties
- ▶ Lid van de Commissie Erfgoed Provincie Vlaams-Brabant
- ▶ Lid van de Klankbordgroep erfgoeddepotonderzoek Provincie Vlaams-Brabant
- ▶ Lid van Codart – internationaal netwerk van museumconservatoren kunst van de Nederlanden
- ▶ Lid van de academische werkgroep Low Countries Sculpture
- ▶ Lid van ICOM
- ▶ Netwerkcontacten binnen - en buitenlandse musea (gesprekken lopende in het kader van uitwisseling informatie en eventueel toekomstige samenwerkingen of reizende tentoonstellingen).
- ▶ Deelname lezingen en studiedagen in M (meerdere data)
- ▶ Deelname studiedag 'Het beeld voorbij. Iconografie in de religieuze kunst en architectuur', 25 november 2014, CRKC Heverlee
- ▶ Lezing Symposium XIX for the Study of Underdrawing and Technology in Painting Brugge 11-13 September 2014: Reading between the lines... Attribution problems regarding early 16th century Louvain painters
- ▶ Lezing, workshop en rondleiding voor de workshop 'Collectiebeleid' in de reeks 'In Goede Handen', georganiseerd door Faro, provincie Vlaams Brabant en de dienst Erfgoed van de Vlaamse Gemeenschapscommissie.
- ▶ Deelname Codart Zeventien 16 – 18 maart 2014 Amsterdam Rijksmuseum

Ko Goubert, collectieregistrator

- ▶ Lid van Academie voor de Geschiedenis van de Edelsmeedkunst in België
- ▶ Lid van onderzoeksgroep XIX
- ▶ Lid van Codart – internationaal netwerk van museumconservatoren kunst van de Nederlanden
- ▶ Lid van ICOM
- ▶ Netwerkcontacten buitenlandse musea en erfgoedinstellingen
- ▶ Deelname lezingen en studiedagen in M (meerdere data)
- ▶ Co-curator *ZILVER. Kunst | Object | Verhaal* (2015)

Eve Van Dael, depotbeheerder

- ▶ Deelname overlegvergaderingen gemeenschappelijk erfgoeddepot Leuven (Vlaams-Brabant, stad Leuven, KU Leuven, CRKC)
- ▶ Deelname infosessies, product- en proceduretoelichtingen omtrent klimaatregistratiesystemen en calamiteitenplanningen (meerdere data)
- ▶ Deelname ‘It’s all about the objects, but we are climatising air’, 24 maart 2014, Museum Speelklok te Utrecht.
- ▶ Deelname ‘Erfgoedobject ‘out of office’: art-handling en transport in de praktijk’, 21–22 mei 2014, Provinciaal Erfgoedcentrum Ename.
- ▶ Deelname ‘Het beeld voorbij. Iconografie in de religieuze kunst en architectuur’, 25 november 2014, CRKC Heverlee

Isabel Lowyck, afdelingshoofd publiekswerking

- ▶ Lid van de algemene Vergadering Educatieve vereniging Jubelpark vzw
- ▶ Lid van Raad van Bestuur Vitamine C, netwerk voor kunsteducatie
- ▶ Lid van Publiek Centraal
- ▶ Lid van de Beoordelingscommissie Ontwikkelingsgerichte erfgoedprojecten en erfgoedconvenants
- ▶ Lid van Pool van deskundigen kwaliteitslabel musea
- ▶ Adviserend lid voor ACCE, Vlaamse Gemeenschap, onderzoek naar kwaliteitslabel kunsteducatie
- ▶ Stuurgroep BAM en FARO, collegagroep Publieksbemiddeling
- ▶ Lid van Arts and audience network, Europe
- ▶ Lid van ICOM- Ceca & MPR
- ▶ Lid Communicating the museum
- ▶ Lid Blind date , blinden en slechtzienden in musea
- ▶ Lezingen:
 - ▶ Dag van de cultuureducatie, Brussel, case Ravage
 - ▶ Bezoek Amsterdams Historisch Museum, expertisedeling
 - ▶ Bezoek partnermusea: Z33, IKOP, Eupen, Musée de la Photographie, expertisedeling
 - ▶ Publiek Aan Zet- infomoment
 - ▶ Publiek Centraal 14, Gent, Minnard
 - ▶ Uiteenzetting sociaalartistiek werk, Gent
 - ▶ Erfgoedgenoten Limburg
 - ▶ Collegagroep Publieksbemiddeling, case Ravage
 - ▶ Presentatie Jubelpark
 - ▶ Lezing interne geneeskunde, KU Leuven, Faculty Club
 - ▶ Presentatie Ziekenhuisproject, beheerraad Ziekenhuisschool UZ Leuven
 - ▶ SKW presentatie werking M, KH Leuven
 - ▶ Studiedag Ik kom van ver, Brusselse erfgoedcel

Sofie Vermeiren, diensthoofd publieksbemiddeling

- ▶ Stuurgroep BAM en FARO, collegagroep publieksbemiddeling
- ▶ Lezingen publieksbemiddeling:
 - ▶ 03·10 SLO KU Leuven
 - ▶ 21·11 Culturele Studies
 - ▶ 28·11 CVO Antwerpen: gidsenopleiding
 - ▶ 12·12 CVO Diest
 - ▶ Expertise deling
 - ▶ 10·10 GO-BEURS onderwijs, Brussel
 - ▶ 30·10 BOEKENBEURS Antwerpen

Marthy Locht, consulent publieksbemiddeling

- ▶ Beoordelingscommissie projecten cultureel erfgoed van de Stad Leuven

Katrien Eckelmans, medewerker publieksbemiddeling

- ▶ Rode Hond werkgroep
- ▶ Muze en Muzette werkgroep
- ▶ 18·12 Presentatie Aanbod Publieksbemiddeling DOMO VZW

Annelies Evens, diensthoofd communicatie

- ▶ Lid van Publiek Centraal
- ▶ Lid collegagroep Internationale communicatie, BAM
- ▶ Lezing Culturele Studies

Veerle Ausloos, consulent communicatie

- ▶ Redactie Uit in Leuven

Stan Spijkers, medewerkers digitale communicatie

- ▶ Werkgroep publieksonderzoek Faro

2.6 LOKAAL KUNSTENBELEID

M wil de Leuenaar die in (hedendaagse) kunst geïnteresseerd is, als toeschouwer of als kunstenaar, prikkelen en betrekken bij een diverse kunstwerking op verschillende niveaus en schaalgroottes. Daarom wil M aan een breed publiek een dynamisch en authentiek programma aanbieden waarbij zowel experiment en reflectie als creatie en presentatie van diverse kunstvormen centraal staan. De Leuenaar wil geïnformeerd worden over de actuele tendensen binnen de internationale cultuurwereld, maar wil ook zelf gehoord worden. Hij wil ontdekken en participeren.

Het samenbrengen en uitbouwen van een kunstenaarsbeleid voor de stad Leuven is gedacht vanuit een lokaal of regionaal kader. Deze werking hoort zich op Leuven en de Leuvense regio te richten. De ambitie is van bij aanvang regionaal; regionaal niet in de zin van plaatselijk, maar wel een werking die aangepast is aan de schaal van de stad, de regio of de provincie en zich vooral richt op haar inwoners (permanent en tijdelijk – studenten, onderzoekers). Er is in Leuven duidelijk nood aan een overkoepelende visie en aan degelijke kunstplekken met verschillende participatiedrempels.

Als museum maakt M integraal deel uit van de lokale kunstscène. M vindt het dan ook erg belangrijk om de Leuvense kunstwereld te betrekken en samen te werken aan een divers kunstenlandschap met een plaats voor iedereen.

De stad Leuven steunt en ontwikkelt een geïntegreerd, overkoepelend cultuur- en kunstenbeleid waarin vijf aspecten aanwezig zijn: presentatie, creatie, experiment/werkatelier, reflectie, educatie en promotionele ondersteuning. Deze vijf pijlers vormen de basis voor een evenwichtig beleid. In Leuven wordt er reeds ingezet op verschillende instrumenten die dit beleid stimuleren. Hiernaast creëert Leuven op korte termijn nieuwe instrumenten om nog beter aan de noden van het lokale kunstenveld te kunnen voldoen. Verschillende Leuvense culturele partners worden gestimuleerd mee in dit verhaal in te stappen en het verhaal blijvend te prikkelen (en evalueren).

Vertrekkende van het bestaande aanbod willen we bijkomend inzetten op creatie, presentatie en reflectie en een helder profiel uitwerken voor de verschillende ruimtes en spelers. Ook op promotioneel vlak kunnen er bijkomende stappen ondernomen worden.

2.6.1 BUITENLOCATIES IN LEUVEN

Toonplekken

Als museum maakt M integraal deel uit van de lokale kunstscène. M vindt het dan ook erg belangrijk om de Leuvense kunstwereld te betrekken en samen te werken aan een divers kunstenlandschap met een plaats voor iedereen.

M wil trekker zijn en integraal deel uitmaken van het lokale kunstenlandschap van en voor de regio Leuven. M wil mee vormgeven aan een overkoepelend kunstenproject en verhaal voor Leuven, waarbij verschillende presentatieplekken in de stad volgens een eigen profiel ingevuld en aan elkaar gekoppeld worden. Voor de lokale kunstwerking in Leuven neemt M een coördinerende rol op, ontvangt aanvragen, staat in nauw contact met de selectiecommissie. M volgt het onderhoud en toezicht van de verschillende locaties op. Samen met de stad, SLAC, 30CC en Kunst In Huis organiseert M tentoonstellingen van kunstenaars en verenigingen uit Oost-Brabant in twee locaties: exporuimte Tweebronnen (in samenwerking met Kunst In Huis Kunstuitleen) en kapel Romaanse Poort.

Een aparte selectiecommissie stelt jaarlijks een programma samen op basis van ingediende aanvragen. Deze commissie bepaalt eveneens het specifieke profiel van iedere ruimte en communiceert dit naar mogelijke gebruikers en het publiek via de eigen kanalen van de commissieleden.

In 2014 organiseerde M samen met stad Leuven, 30CC, SLAC en Kunst In Huis volgende tentoonstellingen:

- ▶ Dimitri Magnin (Tweebronnen)
- ▶ Philip Van Hoeck (Tweebronnen)
- ▶ Piet Vranckx (Romaanse poort)
- ▶ Lut Vanautgaerden (Tweebronnen)

2.6.2 ATELIERWERKING

Creatie, experiment en reflectie

Er is in Leuven weinig traditie op het vlak van reflectie rond kunst en beeldcultuur. In samenwerking met tal van Leuvense partners wil M deze rol ten dele opnemen en een programma uitwerken dat sprekers samenbrengt in een reflectief kader. M streeft naar een ruim en divers aanbod. Daarnaast wil M 'beginnende' kunstenaars of jongeren met creatieve ambities die aan het beginpunt van een carrière staan mogelijkheden bieden om ontwikkelingsgerichte ondersteuning te krijgen. Leuven heeft zelf geen kunsthogeschool, wel bereikt SLAC de laatste jaren een zeer uitgebreid publiek en heeft de academie een dynamische en doordachte werking. In 2010 startte M een samenwerking met SLAC voor het opzetten van een atelierwerking. Eind 2014 werd deze werking tijdelijk stopgezet. 2015 wordt een jaar van reflectie en onderzoek.

De werking bestond gedurende 4 jaar onder de noemer ATELIER. ATELIER is een 'werk- en denkplaats' die zich toespitst op de ondersteuning van artistieke creatie en ontwikkeling. Het gaat hier niet in de eerste plaats om het aanbieden van infrastructuur, de verleende ondersteuning situeert zich vooral op het vlak van inhoud en begeleiding. In de vorm van gezamenlijke sessies worden participanten begeleid bij hun artistiek parcours. Het museum, de verschillende wisselende tentoonstellingen en onderzoek vormen een inspiratiebron voor deze begeleiding. Het programma wordt gecoördineerd door een medewerker van M en inhoudelijk begeleid door een professioneel docent en door atelierdocenten en coördinatoren van SLAC. De studenten hebben regelmatig contact met M-medewerkers van verschillende afdelingen. Waar mogelijk worden de studenten betrokken bij het geheel van de activiteiten van M (opbouw tentoonstellingen, onderzoek, ontmoetingen, kunstenaarsgesprekken, educatief programma, eventueel prospectie...). ATELIER is ondersteunend voor de ontwikkeling van studenten met een 'jong' en veelbelovend oeuvre. Het vermogen tot kritische reflectie en voldoende focus in het werk zijn belangrijk om optimaal gebruik te kunnen maken van het aangeboden programma. ATELIER wil jonge mensen of beginnende kunstenaars verder op weg helpen in hun artistieke carrière. Eind 2010 startte ATELIER als een traject van een jaar met vijf studenten onder begeleiding van kunstenaar Wouter Feyaerts. Het eerste ATELIERjaar werd afgesloten in mei 2012 met een toonmoment in SLAC. Vier studenten namen hier aan deel.

In augustus 2012 werd een nieuwe oproep gelanceerd voor nieuwe deelnemers en een nieuwe docent. Uit een ruime lijst, werd Lucie Renneboog geselecteerd als de nieuwe docent/kunstenaar.

Voor het tweede ATELIER waren er zeven deelnemers, voor deze editie werd geen leeftijdsgrens opgelegd. Eind 2013 ging het derde ATELIER van start, ditmaal onder begeleiding Gert Verhoeven, met 14 studenten: Stegen Michiel, Rymenams Anke, Van den Bergh Thomas, Van der Vaart Julie, Bogocharova Tanja, Decaluwe Els, Gheysen Eva, Jackmaert Philippe, Wets Katrien, Van Caneghem Dieter, Diricx Jolien, Boden Evelien, Rosiers Katrien, Danneels Caroline

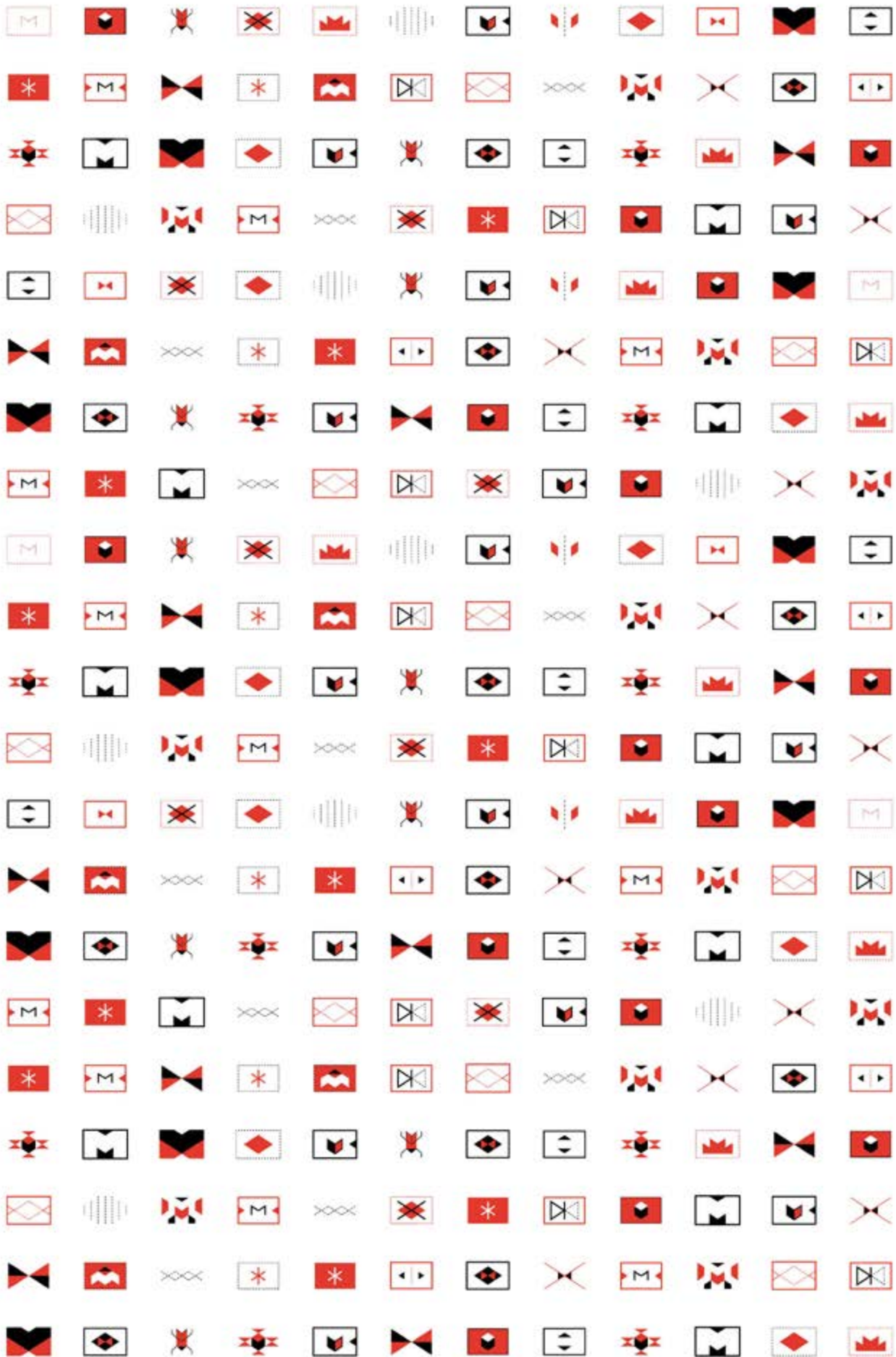
Via gemeenschappelijke en individuele sessies werden de studenten begeleid in hun individuele parcours. Verschillende atelierbezoeken, kunstenaarsgesprekken en lezingen stonden op het programma. Zo gingen de deelnemers zo bezoek naar het atelier van de hedendaagse fotograaf Dirk Braeckman en werden uitstappen georganiseerd naar o.a. Keulen en noord Frankrijk.

De eerste groepstentoonstelling *Test Case* in de ruimtes van het SLAC toonde een blik achter de schermen tijdens de installatie van hun werken in de ruimte. Deze presentatie was een imaginaire tentoonstelling waarin studenten op zoek gingen naar alternatieve manieren om hun werk aan een publiek te tonen. De eindtentoonstelling *Check* in de zalen van M, gaf de kans aan deze jonge kunstenaars om hun werk aan het publiek voor te stellen.

2.6.3 RESIDENTIES

Werkplekken en creatie

In Leuven is een groot tekort aan werkplekken voor kunstenaars, terwijl de vraag zeer groot is. In 2012 startte M samen met stad Leuven verkennende gesprekken met het veld (kunstenaars, partners) om aan deze vraag tegemoet te komen. In 2014 werd vzw Cas-co opgericht. De vzw wil professionele en pas afgestudeerde kunstenaars de kans geven hun artistieke kwaliteiten te ontplooien. Enerzijds door hen betaalbare en kwaliteitsvolle ateliers aan te bieden. Anderzijds door project- en tentoonstellingsruimtes ter beschikking te stellen. In het kader van hun beleidsdoelstellingen sloten M en vzw Cas-co een samenwerkingsovereenkomst af met als doel het ondersteunen van kunstenaars in hun professionele ontwikkeling. M levert de knowhow en relaties voor de uitbouw van de organisatie van Cas-co en een jaarlijkse financiële bijdrage.

3. PUBLIEKSWERKING

In 2014 heeft de publiekswerking van M een sterke groei gekend op de volgende terreinen: digitalisering, duurzame maatschappelijke inbedding en sterke nationale en internationale communicatie.

Door drie grote expo's in één jaar heeft M zich op de nationale en internationale kaart kunnen plaatsen. De hoge budgetten lieten toe om te investeren in stevige communicatiecampagnes en voor het eerst ook in online campagnes. M genereerde bovendien in de pers heel wat aandacht. In het totaal werden 56 persberichten verstuurd en zijn 995 artikels verschenen. Daarenboven is het aantal virtuele bezoekers het dubbele van de reële cijfers: 300.000. Ook de aandacht via social media groeide. M had eind december 7.529 facebookfans en 1.626 volgers op Twitter.

Binnen publieksbemiddeling deed digitalisering fors zijn intrede. M bouwde een digitale klas voor het secundair onderwijs. Speciaal voor de tentoonstellingen *Ravage* en *Vesalius* werd een app ontwikkeld. Het aantal bezoekers was hoog en de respons overwegend positief. Het is duidelijk dat digitale media aantrekkelijk zijn voor jongeren. Dit format wordt in 2015 verder ontwikkeld en gekoppeld aan vorming voor leerkrachten.

M draagt kinderen en gezinnen hoog in het vaandel. Het hele jaar door konden gezinnen genieten van een parcours door de museumzalen of van de kleine expo's *Fred en de Wolk*, *De Vijand* en *Magnus is ziek*. Het aantal gezinnen die een bezoek brengen aan M stijgt jaarlijks. M blijkt een thuishaven te zijn voor jong en oud.

M verstevigde in 2014 de onderbouw van de maatschappelijke projecten verder. Het project *Ik kom van ver* kreeg een vast format in het museum. Voor de andere maatschappelijke projecten werd geëxperimenteerd met digital storytelling, korte digitale verhalen in woord en beeld. Voor *Ravage* werden filmpjes gemaakt door gedetineerden en slachtoffers. De resultaten hiervan waren niet alleen in M te zien maar worden verder in juridische middens gebruikt als unieke case van strafbemiddeling. In het najaar bracht M *Ons verhaal* met getuigenissen van kinderen en jongeren met kanker en psychische stoornissen. M zette daarbij een stap naar UZ Leuven en gaf een aantal workshops ter plaatse.

Eind 2014 werd een task force opgericht om de ledenwerking en -werving beter te organiseren. Focuspunten daarin zijn: voordelen, verkoop, communicatie en administratieve opvolging.

3.1 COMMUNICATIE

3.1.1 CORPORATE COMMUNICATIE

3.1.1.1 PRINT

M-AGENDA'S 2014			
NR.	PERIODE	COVERBEELD	OPLAGE
21	januari × maart 2014	Aleksandra Mir	12.000
22	april × juni 2014	Ravage	12.000
23	juli × september 2014	Het zomert in M	12.000
24	oktober × december 2014	Vesalius	12.000

NIEUWJAARSKAART	
OPLAGE	DISTRIBUTIE
5.000	Enkel aan het M-onthaal

EXPOFOLDER 2014		
PERIODE	OPLAGE	DISTRIBUTIE
Januari – December	15.000	<ul style="list-style-type: none"> ▶ M-onthaal ▶ Toerisme Leuven & ronde Hotels ▶ Infobalie & Visitor's center Toerisme Vlaanderen ▶ Flyerronde Leuven ▶ Pakketjes nieuwe inwoners ▶ Pakketjes Kunsthogescholen

3.1.1.2 DIGITAAL

WWW.MLEUVEN.BE
<i>Zie bijlage 1: websitestatistieken 2014</i>
WWW.RAVAGE1914.BE
<i>Zie bijlage 1: websitestatistieken 2014</i>

M-NIEUWSBRIEF			
	DATUM	ONDERWERP	AANTAL GEADRESSEERDEN
1	8-01-14	Nieuwjaar: een vliegende start voor 2014	10.359
2	27-02-14	Ravage in aantocht	10.375
3	28-03-14	Wim Opbroucks 'De vijand' Gedetineerden en slachtoffers brengen 'Ravage. Mijn verhaal'	10.373
4	30-04-14	Stevige namen op M-idzomer 2014 'Ravage' door de ogen van...	10.438
5	28-05-14	Artist Talk met Sven Augustijnen De eerste digitale klas van Vlaanderen	10.752
6	9-07-14	M vliegt de zomer in Nu vrijdag afspraak op de zoMerbar!	9.885

7	31-07-14	Vanavond aftrap M-izomer! Kom vier dagen goed vertoeven in en rond de tuin van M	10.653
8	28-08-14	Laatste dagen Ravage Opening Adriaan Verwée	11.422
9	3-10-14	Twee nieuwe expo's in M Vesalius. Het lichaam in beeld Markus Schinwald	12.375
10	30-10-14	Magnus op bezoek in M. Een vrolijk gezinsparcours! Playgroundfestival	12.007
11	28-11-14	Ellie Ga onder water De tweede M-useumnacht	11.640
12	22-12-14	Klaar voor een schitterend 2015! Laatste weken Vesalius en Markus Schinwald	12.635

ELECTRONIC DIRECT MAILING

	TITEL	AANTAL CONTACTEN	OPENS
1	Rijk der Zinnen naar HistarUZ	472	28,3%
2	Lezing Aleksandra Mir	165	46,9%
3	Op kamp in M	457	53,5%
4	Lezing Philippe Vandenberg	189	43,1%
5	Lezing Philippe Vandenberg (vrijwilligers)	86	67,4%
6	VIP invitatie Ravaged (HK)	38	55,7%
7	Ravage vernissage NL	418	49,6%
8	Ravage vernissage (HK) NL	889	54,2%
9	Ravage vernissage (HK) EN	637	43,8%
10	HK nieuwsbrief maart NL	875	49,5%
11	HK nieuwsbrief maart EN	639	40,9%
12	Ravage (Vrijwilligers)	86	70,9%
13	Digitale Klas	164	33,1%
14	Ravage. Mijn verhaal	245	31,9%
15	Rijk der zinnen Ravage	471	24,7%
16	Uitnodiging opening Isabelle Cornaro	288	49,3%
17	Invitation opening Isabelle Cornaro (EN)	92	53,8%
18	EDM Lager Onderwijs	290	41,2%
19	M-Collectie boekpresentatie	71	53,6%
20	HK Nieuwsbrief april NL	879	47,8%
21	HK Nieuwsbrief april EN	695	40,7%
22	Get Ravaged at M-idnight (M-bassadeurs student)	379	61,6%
23	DM Funky Fabolishes Fabota Family	6	40%
24	Rijk der Zinnen - bezoek #2 Ravage	467	26,0%
25	M-Atelier - oproep nieuwe deelnemers	161	40,0%
26	Lezing Sven Augustijnen (Ravage)	181	46,0%
27	Aanbod kleuteronderwijs Vesalius & Schinwald	197	35,6%
28	Aanbod basisonderwijs Vesalius & Schinwald	512	33,0%
29	Aanbod secundair onderwijs Vesalius & Schinwald	255	42,4%
30	Groepsmailing Vesalius & Schinwald	1.502	38,5%
31	Aanbod Sociaal-artistieke verenigingen	466	30,0%
32	HK Nieuwsbrief april NL	981	44,5%

33	Uitnodiging opening Adriaan Verwée NL	418	51,0%
34	Uitnodiging opening Adriaan Verwée EN	28	37,0%
35	Ravage - Filmvertoning Spectres	170	42,1%
36	HK Nieuwsbrief augustus NL	979	48,6%
37	HK Nieuwsbrief augustus EN	893	37,9%
38	Uitnodiging Schinwald NL	254	51,6%
39	Uitnodiging Schinwald EN	189	42,6%
40	Schinwald VIP	88	65,0%
41	Uitnodiging Vesalius NL	372	46,2%
42	Uitnodiging Vesalius FR	43	35,9%
43	Uitnodiging Vesalius EN	162	26,0%
44	Rijk der Zinnen: Leuvense momenten	463	26,5%
45	Gezinsaanbod herfst- en kerstvakantie	167	54,2%
46	Boekpresentatie Adriaan Verwée	236	61,1%
47	Rijk der Zinnen: Vesalius	463	
48	HK Nieuwsbrief NL	985	43,1%
49	HK Nieuwsbrief EN	941	38,0%
50	Uitnodiging Ellie Ga	61	74,1%
51	Uitnodiging colloquium Collecties	411	43,3%
52	M-atelier - Check	159	60,8%
53	M-idnight #2	639	49,1%
54	HK Nieuwsbrief NL	985	46,2%
55	HK Nieuwsbrief EN	999	42,3%
56	Aanbod kleuteronderwijs voorjaar 2015	208	49,2%
57	Aanbod basisonderwijs voorjaar 2015	617	41,2%
58	Aanbod secundair onderwijs voorjaar 2015	278	38,9%

FACEBOOK		
PAGINA	AANTAL VOLGERS DEC 2014	AANTAL VOLGERS DEC 2013
M - Museum Leuven	7.529	6.083
M-idzomer	3.402	2.830
zoMerbar	2.182	Nvt

TWITTER		
AANTAL TWEETS	AANTAL VOLGERS DEC 2014	AANTAL VOLGERS DEC 2013
372	1.626	762

3.1.2 PROJECTCOMMUNICATIE

De tentoonstellingen van M zijn uiteenlopend qua schaal en doelgroepbereik. Om de juiste communicatiemiddelen in te zetten, wordt er gewerkt met een tentoonstellingsclassificatie. Hierbij worden tentoonstellingen ingedeeld in een bepaalde categorie, gaande van een AA- tot D-tentoonstelling. De beoordelingscriteria hiervoor zijn onder meer het beschikbare budget voor productie, publiekswerking en communicatie, de potentiële uitstraling (van lokaal tot internationaal), de naamsbekendheid van de kunstenaar of het onderwerp, de doelgroep. M kijkt dus per type tentoonstelling welke promotiecampagne en mediamix gewenst is.

M zet structureel voor elke tentoonstelling volgende communicatiemiddelen in:

- ▶ M-agenda
- ▶ Website
- ▶ Nieuwsbrief
- ▶ Perswerking
- ▶ Sociale media: twitter, facebook, instagram

Naast de structurele communicatiekanalen, krijgen grotere tentoonstellingen een communicatieplan op maat. In een promotiemix zitten:

- ▶ uitnodigingen (gedrukt en digitaal)
- ▶ affiches met formaten A0, A2, Publifer (netwerk NMBS-stations)
- ▶ mediapartners
- ▶ al dan niet meertalige tentoonstellingsfolder
- ▶ ruil- of gekochte advertenties
- ▶ radiospots
- ▶ publireportages
- ▶ straat-, bus- en gevelbanners in M
- ▶ online bannering
- ▶ promotionele omkadering door Toerisme Leuven andere promotionele deals
- ▶ persconferentie en persreizen
- ▶ wedstrijden met partners (bv. publicatie, groepsrondleidingen, etc)

3.1.2.1 3 GROTE TENTOONSTELLINGEN IN 2014

MICHEL COXCIE. De Vlaamse Rafaël

Met Michiel Coxcie. De Vlaamse Rafaël opende M eind 2013 de eerste tentoonstelling in een reeks van drie tentoonstellingen die in binnen- en buitenland met impactvolle communicatiecampagnes ondersteund werden. De tentoonstelling liep eind februari 2014 ten einde en trok zo'n 54.000 bezoekers. De campagne werd beschreven in het jaarverslag 2013.

RAVAGE. Kunst en cultuur in tijden van conflict

Ravage was in 2014 voor M de voornaamste tentoonstelling, zowel qua uitstraling als qua communicatiebudget. M zette hiervoor een nieuwe website op poten in vier talen, die enkel gericht was op deze tentoonstelling en alle gerelateerde evenementen. Een uitgebreide bannercampagne leidde potentiële (inter)nationale bezoeker naar de website, waar ze naast informatie, filmpjes en werken uit de tentoonstelling ook meteen een online ticket konden aankopen. In het kader van deze tentoonstelling is samengewerkt met verschillende partners.

Voor de internationale promotie werd er samengewerkt met Toerisme Vlaanderen. Samen met hen zette M een aantal communicatie acties op in het buitenland. In Engeland werd er samengewerkt met Arts & Collections en The Guardian, voor zowel online als gedrukte advertenties. Daarnaast was er een persmeeting over Ravage in Flanders House London die resulteerde in een aantal persartikels. In Frankrijk werd er samengewerkt met het museum Louvre-Lens en konden we rekenen op advertentieruimte in La Voix du Nord. Daarnaast was er een succesvolle online wedstrijd bij Le Point en verscheen er een publireportage van acht bladzijden in City Magazine. In Duitsland werd samengewerkt met de Kölnische Anzeigengruppe en verscheen er een bijlage bij de krant. Voor Nederland werd er ingezet op een samenwerking met de Museumkaart en een bijlage in de krant NRC Handelsblad.

Nationaal kreeg de tentoonstelling een mediacampagne met Le Soir, De Standaard als partners (bijlage bij De Standaard, gratis ticketactie, actie in het kader van de Nacht van de Geschiedenis met De Standaard, (online)advertenties en Voor radio werd er samengewerkt met Klara en Radio 1. Zo was er een radio-uitzending van Bar du Matin in M en waren er radiospots met Wim Opbrouck op beide radiozenders. Tot slot was er ook een partnership met Art Brussels en met Expo 14-18, waarbij beide expo's in alle communicatie naar elkaar verwezen.

M zette tevens in op een sterke affichecampagne met outdoor affichekaders (A2- en A0-formaat) in de grote steden, en indoor affichage in een uitgebreid cultureel netwerk. Door een partnership met de NMBS via B-dagtrips was er ook een affichecampagne in de grote Belgische stations (via Publifer – Clear Channel), een grote banner in de inkomhal van Brussel-Centraal en digitale schermen in het station van Leuven. Daarnaast werd er nationaal ook ingezet op online bannering.

Regionaal werd er ingezet op citydressing. Zo verscheen Ravage op de bussen van De Lijn en werden banners in de Bondgenotenlaan en op de Leuvense ring ingezet. Onze regionale mediapartners werkten enerzijds mee aan een themanummer van De Streekkrant rond de Grote Oorlog. Daarnaast werkte televisiezender ROB acht inhoudelijke reportages over Ravage uit.

VESALIUS. Het lichaam in beeld

De communicatiecampagne van Vesalius verliep in nauw overleg met vzw KU[N]ST Leuven, de coördinator van het stadsbrede Vesaliusproject. KU[N]ST Leuven nam het communicatiebureau Absoluut onder de arm, die tekende voor de communicatiecampagne en het campagnebeeld van het stadsbrede project. De tentoonstelling in M was de trekker van het stadsbrede luik en er werd geopteerd om hetzelfde campagnebeeld in te zetten. Alle informatie over de tentoonstellingen Vesalius en Markus Schinwald was terug te vinden op de projectwebsite www.vesaliusleuven.be

Voor de internationale promotie werd er samengewerkt met Toerisme Leuven. Zo verscheen er in Frankrijk een volledige Vesalius-bijlage in La Voix du Nord. In Nederland werd er samengewerkt met de Museumkaart voor online promotie. Voor de brede internationale promotie was er ook een online bannercampagne op TripAdvisor.

De Vesaliustentoonstelling ging uiteindelijk ook internationaal. Het tentoonstellingsformat werd omgezet naar een rondreizende tentoonstelling. Met dit format kunnen ambassades zowel Vesalius als baanbrekende Belgische bedrijven en onderzoeksinstituten in het domein van de medische wetenschappen in de kijker zetten. De eerste resultaten van deze aanpak zijn al zichtbaar. De ambassades in Griekenland (Zakynthos) en Denemarken (Kopenhagen) organiseerden een evenement om Vesalius te herdenken en een aantal bedrijven zoals Barco, Agfa, Materialise verleenden al hun medewerking. Caïro, Boedapest, Teheran, Los Angeles, Genève, Jakarta en Sao Paulo namen deze mini-tentoonstelling ook over. Nationaal werd er samengewerkt met De Standaard voor een cultuurbijlage, een gratis ticketactie, advertenties en promotie in het kader van de museummaand. Daarnaast zond KLARA live het programma Happy Hour uit vanuit M om Vesalius in de kijker te zetten. In november viel er op Klara ook een driedelige reportagereeks te beluisteren die helemaal in het teken stond van Vesalius.

Regionaal werd er ingezet op citydressing (banners Bondgenotenlaan & ring van Leuven, busflanken van De Lijn). Daarnaast mondde een partnership met ROB tv uit in vier reportages en verschenen er advertenties in De Streekkrant. Bovendien werd er samengewerkt met Rode Kruis Vlaanderen voor een grootschalige bloedinzamelactie in M, waarbij het museum ook het label Museum met een hart behaalde.

3.1.2.2 MIDDELGROTE TENTOONSTELLINGEN

MARKUS SCHINWALD

De tentoonstelling van Markus Schinwald maakte deel uit van het Vesaliusproject en werd meegenomen in de algemene communicatiecampagne van Vesalius: persconferentie, programmabrochure, tradefolder, De Standaard-bijlage, La Voix du Nord-bijlage, projectwebsite.

Nationaal werd voor deze expo ingezet op online bannering bij Le Soir, De Standaard en tal van andere nationale websites. Daarnaast verschenen er ook advertenties in Le Soir, De Standaard, De Streekkrant ... Klara zond 11 Markus Schinwald radiospots uit.

Internationaal verschenen er advertenties in kunsttijdschriften zoals Frieze, Metropolis M, Cura en Mousse.

3.1.2.3 KLEINE TENTOONSTELLINGEN

Voor de hieronder vernoemde tentoonstellingen werd steeds een persbericht in drie talen naar regionale, nationale en soms internationale pers verstuurd. Daarnaast werd er per tentoonstelling gekeken naar specifieke professionele communicatiekanalen.

ELLIE GA

Ellie Ga werd meegenomen in de algemene communicatie rond Playground (programmaboekje, website Playground, nationale/internationale persuitnodiging). De internationale persuitnodiging resulteerde in één internationale persreis voor het Franse kunsttijdschrift Revue 02 en een lijvig redactioneel stuk. Daarnaast werd er voor Ellie Ga ingezet op advertenties in kunsttijdschriften zoals Cura en E-flux.

PLAYGROUND

Playground is een internationaal festival dat de grens tussen performance en beeldende kunst opzoekt. Naast een projectwebsite en 2-talig programmaboekje, werd hierover breed gecommuniceerd naar (inter)nationale pers. Internationaal verschenen er advertenties in gespecialiseerde zoals e-flux, Metropolis M, Cura.

MEUNIER IN LEUVEN

Deze tentoonstelling werd meegenomen in de grote communicatiecampagne van KMSKB. De grote overzichtstentoonstelling in Brussel nam onze expo mee in zijn programmaboekje, projectwebsite en perscommunicatie. Daarnaast werd er vanuit M ook een persbericht in 3 talen verstuurd.

ADRIAAN VERWÉE

Voor de tentoonstelling van Adriaan Verwée werd er geadverteerd in Metropolis M.

ISABELLE CORNARO

Voor de expo van Isabelle Cornaro werd samengewerkt met Art Brussels en kwam de expo in alle Art Brusselskanalen (programmaboekje + website). Daarnaast werd er geadverteerd in Cura en e-flux.

3.1.3 PERS

3.1.3.1 PERSWERKING

Overzicht uitgestuurde persberichten via Prezly

Onder 'opens' wordt het procentuele aantal contacten weergegeven dat de persberichten opende. Onder 'clicks' wordt het procentuele aantal contacten weergegeven dat na opening verder klikte op de weblinks in het persbericht.

	TITEL	AANTAL CONTACTEN	OPENS	CLICKS
	JANUARI			
1	DINGES-dag – Uitnodiging DINGES	44	41%	7%
2	Ravage save the date NL – M - Museum Leuven presenteert Ravage	189	41%	5%
3	Ravage save the date FR – M - Museum Leuven présente Ravage	138	31%	1%
4	Ravage save the date ENG – M - Museum Leuven presents Ravaged	79	23%	1%
	FEBRUARI			
5	Persbericht einde Coxcie – Michiel Coxcie verleidt	161	43%	0%

6	Vernissage Ontwar – Vernissage ONTWAR maart	44	39%	2%
7	Ravage persconferentie - lokale pers – M - Museum Leuven presenteert Ravage	44	45%	11%
8	De vijand + kinderstoet – Kinderstoet trekt door de straten van Leuven	45	38%	2%
APRIL				
9	M-idzomer lanceert eerste namen	708	42%	1%
10	‘Ravage. Mijn verhaal’ verenigt de wereld van slachtoffers en gedetineerden	215	40%	1%
11	Cornaro NL – Isabelle Cornaro opent eerste solotentoonstelling in België	218	37%	1%
MEI				
12	M-idzomer persbericht 2 – M-idzomer 2014: affiche compleet	907	45%	1%
13	Persuitnodiging: M en easy-m introduceren: de digitale museumklas	165	38%	3%
JUNI				
14	Persuitnodiging: M - Museum Leuven en de Leuvense beiaarden stellen de zomerprogramma's voor	51	47%	10%
15	Persuitnodiging: Wim Opbrouck en Leuvense schoolinderen filosoferen over de vijand	54	35%	7%
JULI				
16	Naderend M-idzomer doet het kwik stijgen	706	32%	0%
17	Persuitnodiging: M-idzomer breekt uit	223	32%	5%
18	Persuitnodiging: M-idzomer breekt uit	7	43%	0%
AUGUSTUS				
19	Een festivaldag op de binnenkoer van de hulpgevangenis in Leuven	201	29%	3%
20	Feestelijke vijfde editie van het Leuvense M-idzomer lokt 5600 bezoekers	703	19%	1%
21	Save the date: M kijkt uit naar het najaar	266	45%	25%
22	Save the date: autumn at M - Museum Leuven	99	18%	2%
23	Save the date: L'automne au M - Museum Leuven	68	27%	13%
24	Adriaan Verwée opent zijn eerste museale solotentoonstelling in M	182	43%	2%
25	Première exposition individuelle muséale d'Adriaan Verwée au M	62	23%	0%
26	Adriaan Verwée opens his first solo exhibition at M - Museum Leuven	58	29%	0%
SEPTEMBER				
27	M - Museum Leuven blikt terug op Ravage	237	38%	5%
28	De Leuvense periode van Constantin Meunier	272	34%	4%
29	Constantin Meunier and his period in Leuven	19	37%	5%
30	Le temps de Constantin Meunier à Louvain	54	32%	4%
31	Invitation de presse: première exposition en Belgique de Markus Schinwald	128	26%	4%
32	Persuitnodiging: Markus Schinwald opent eerste Belgische solotentoonstelling	314	37%	2%

33	Press invitation: Markus Schinwald opens first solo exhibition in Belgium	211	28%	1%
OKTOBER				
34	Persbericht: Markus Schinwald creëert een theatrale wereld in M	270	36%	3%
35	News Release: Markus Schinwald creates a theatrical world at M	129	37%	1%
36	Communiqué de presse: Markus Schinwald crée un univers théâtral au M	159	21%	3%
37	Persbericht: Vesalius krupt dit najaar onder je huid in Leuven	249	36%	2%
38	Opening tentoonstelling Mies van der Rohe Award	39	31%	5%
39	M opent het nieuwe Magnus is ziek parcours voor de allerkleinste bezoekers	170	32%	5%
40	Save the date: M en STUK presenteren de achtste editie van Playground	96	36%	0%
41	Save the date: M and STUK present the eighth edition of Playground	105	37%	0%
42	M in de ban van Magnus	170	34%	1%
NOVEMBER				
43	Vésale omniprésent à Leuven cet automne	22	29%	0%
44	Nieuwe versie van 'La Dissection d'un homme armé' te zien in M	22	45%	0%
45	Persuitnodiging: De premières van kunstenfestival Playground	130	35%	5%
46	'Ons verhaal' in M toont de kwetsbaarheid en de kracht van kinderen	142	43%	4%
47	Persbericht: Andreas Vesalius gaat de wereld rond	61	27%	8%
48	Persbericht: Ellie Ga opent eerste Belgische solotentoonstelling in M	83	27%	1%
DECEMBER				
49	Persbericht: Treed in de bloedsporen van Andreas Vesalius	105	29%	5%
50	Press Release: Ellie Ga's solo exhibition Pharos at M - Museum Leuven	86	25%	0%
51	Communiqué de presse: Pharos, la première exposition individuelle d' Ellie Ga au musée M	126	23%	2%
52	Persbericht: M verwacht Peter Buggenhout en Zilver	212	32%	10%
53	Persuitnodiging: Laat vrijdag je bloed vloeien in M	91	33%	2%
54	M ontvangt in primeur het label 'Museum met een hart'	76	30%	5%
55	M se prépare à accueillir Peter Buggenhout et l'exposition Argenterie	159	20%	5%
56	M is looking forward to Peter Buggenhout and Silver	128	22%	1%

3.1.3.2 PERSAANDACHT

Zie bijlage 2: overzicht aantal verschenen persartikels per thema

3.1.4 MEDIADEALS

3.1.4.1 MEDIASPONSORING

In de loop van 2014 hernieuwde M zijn structurele ruilovereenkomsten met verschillende mediapartners om zijn promotie te versterken. Er is samengewerkt met lokale media (ROB & De Streekkrant / De Zondag Oost-Brabant) en met nationale media (De Standaard, Klara, Cobra.be, Plus Magazine en Radio1). Een aantal van deze mediadeals lopen door tot in 2015.

3.1.4.2 BETALENDE MEDIA

Elk jaar maakt M een weloverwogen keuze voor een aantal advertenties. Hiervoor worden media geselecteerd die per tentoonstelling of project kunnen verschillen en die M helpen om zichzelf te positioneren op de (inter)nationale markt. Deze positionering is belangrijk naar onze bezoekers toe, maar ook voor de opbouw van nieuwe professionele contacten en het aantrekken van interessante kunstenaars. M werkte samen met Toerisme Leuven een campagne uit in het NRC Handelsblad, The Guardian, Kölnische Zeitung, Le Point, City Magazine en La Voix du Nord. Zowel Radio 1 als Klara organiseerden een live radio uitzending in M. M heeft voor het eerst met zijn online banners gekozen voor het online medianetwerk van Roularta. Daarnaast was M met zijn advertenties aanwezig in een aantal buitenlandse hedendaagse kunstbladen als Arts & Collections, Frieze, Metropolis M, E-Flux (E-advertising) en H ART.

3.1.4.3 ANDERE PROMOTIONELE PARTNERS

M werkt nauw samen met Toerisme Leuven en Toerisme Vlaanderen. Als kunststad zijn de tentoonstellingen van M een belangrijke pijler binnen het promotioneel beleid van Toerisme Vlaanderen. Verder werkt M nauw samen met de NMBS en bieden ze samen een B-dagtrip aan voor de reizigers. In ruil voor een voordelig tarief van de reiziger krijgt M een voordeeltarief op de promotionele kanalen in de stations. M is daarnaast voor het eerst een succesvolle samenwerking aangegaan met de Nederlandse Museumjaarkaart en hoopt deze samenwerking de komende jaren te bestendigen.

3.1.5 PROFESSIONELE COMMUNICATIE

Sinds 2013 werd Valerie Verhack aangesteld als assistent curator op de afdeling hedendaagse kunst. Zij volgt de programmatie van de tentoonstellingen in de projectruimte voor jonge/opkomende kunstenaars op, en is ook verantwoordelijke voor de communicatie van hedendaagse projecten naar professionelen. Zij werkt hiervoor samen met medewerkers van de afdeling hedendaagse kunst en van de dienst communicatie binnen de afdeling publiekswerking.

M heeft de ambitie om niet alleen binnen maar ook buiten de landsgrenzen, uit te groeien tot een belangrijk tentoonstellingsplatform. Het museum wil dit realiseren door het programma via netwerking nog bewuster kenbaar te maken, eventuele samenwerkingen op te zetten rond tentoonstellingen en/of publicaties en op die manier kansen te kunnen genereren voor de kunstenaars wiens werk te zien is/was in M. In het kader van verschillende tentoonstellingen (Aleksandra Mir, Ravage, Isabelle Cornaro, Adriaan Verwée, Markus Schinwald, Ellie Ga) werd een aantal buitenlandse curatoren actief benaderd om hen op de hoogte te houden van de tentoonstelling en van het werk van de kunstenaar(s). Meer concreet bijvoorbeeld integreerde curator Alessandro Vincentelli een deel van de werken van Aleksandra Mir dat in M te zien was in de groepstentoonstelling *They used to call it the moon* (24.04.14 - 29.06.14) in Baltic Centre for Contemporary Art in Gateshead/Newcastle. Curator Margot Heller, directeur van South London Gallery hernam de ruimtelijke installatie die Isabelle Cornaro creëerde met de steun van M in de tentoonstelling *Isabelle Cornaro. Paysage avec poussin* (24.01.15 - 05.04.15) in South London Gallery. Curator Sophie Legrand Jacques, directeur van Le Grand Café in Saint-Nazaire, hernam de integrale installatie van de tentoonstelling 'Ellie Ga. Pharos' in de tentoonstelling *Ellie GA. Carré Octogone Cercle* (28-02-15 - 31-05-15) in kunstencentrum Le Grand Café.

M wil een professioneel publiek (zowel nationaal als internationaal) bereiken om hen over het programma te informeren en zichtbaarheid te creëren. In het afgelopen jaar heeft M hiertoe verder gewerkt op vier vlakken: de database, de perswerking naar professionelen, de werking naar instellingen en kunstenaars en de website.

Database

De afdeling hedendaagse kunst beschikt einde 2014 over een databank met ongeveer 2.000 contactgegevens, die samen het professioneel publiek voor hedendaagse kunst vormen. Het beheer van deze contactgegevens is een work-in-progress in wat betreft de verificatie en het up-to-date houden. Elke persoon is in een specifieke categorie ingedeeld (kunstenaar, curator, verzamelaar...) met naam, email, eventueel postadres, en melding van de taal en frequentie van aanschrijven. De introductie van Mailchimp heeft kansen geboden om op een efficiënte manier om te gaan met de inhoud van de databank. Zo kunnen maandelijks statistieken worden getrokken na de verzending ter evaluatie. Ook heeft de afdeling hedendaagse kunst ervoor gekozen een zekere systematiek te introduceren in de verzending van nieuwsbrieven, e-uitnodigingen en reminders naar het publiek van professionelen aan de hand van een verzendingskalender.

Perswerking naar professionelen

Ter gelegenheid van tentoonstellingen, contacteert de afdeling hedendaagse kunst de betrokken buitenlandse pers, critici en curatoren doelgericht (in functie van profiel, historiek reviews/expo's ...) om hen te informeren en uit te nodigen. Ze krijgen een persoonlijke mailing met info over tentoonstelling/kunstenaar (tekst en foto's). Ook verstuurt M mailings via de externe betalende systemen e-flux en/of e-artnow. De afdeling hedendaagse kunst werkt samen met andere instellingen aan haar zichtbaarheid, bijvoorbeeld via gezamenlijke programmakalenders die binnen specifieke regio's verspreid worden zoals Cahier (Duitse Rijnland en Benelux) of via online aanwezigheid via banners (vermeldingen op de websites van Cura Magazine en Mousse Magazine). Tijdens de duur van tentoonstellingen opteert M ervoor om op maat van de geprogrammeerde tentoonstellingen gericht en beperkt advertenties te plaatsen in de gespecialiseerde pers in functie van de projectkalender en budget.

Werkking naar instellingen en kunstenaars

De afdeling hedendaagse kunst wenst potentiële partnerinstellingen, curatoren of kunstenaars te kunnen informeren over de werking en het programma van M om het netwerk verder uit te breiden en zo op termijn ook de zichtbaarheid van M te vergroten. Een Nederlandstalige en Engelstalige wervende portfolio is hiervoor een geschikt instrument. Hierin worden de missie, beleidslijnen, programma en partnerships alsook de technische uitrusting van het gebouw toegelicht. De afdeling zal de portfolio inzetten om eventuele partnerships te vinden en M-tentoonstellingen te kunnen doen reizen. Ze zal zowel worden verdeeld bij prospectiebezoeken als via verzending.

Website

Voor de afdeling hedendaagse kunst vormt de website www.mleuven.be een belangrijke tool om zijn doelgroepen te bereiken. Daarvoor moet de website automatisch geüpdatet worden.

3.2 PUBLIEKSBEEMIDDELING EN -BEGELEIDING

3.2.1 PUBLIEKSAANBOD

3.2.1.1 SCHOLENAANBOD

Hieronder volgt een beknopt overzicht van de verschillende formats in 2014 en het aantal keer dat ze werden aangekocht. De periode die wordt weergegeven, is de periode waarbinnen het aanbod geldt. Sommige producten bestaan echter reeds sinds 2009 maar worden voortdurend geactualiseerd. Andere producten worden enkel binnen een bepaalde periode of bepaalde tentoonstelling aangeboden.

Kleuteronderwijs

DRAKENTOCHT	05-01-14 × 31-12-14	3 ^e kleuterklas	Vaste collectie	actieve rondleiding	5
ZIZAZOEK	01-01-14 × 31-12-14	2 ^e en 3 ^e kleuterklas	Vaste collectie	actieve rondleiding	65
OP STAP MET MO	01-01-14 × 31-12-14	1 ^e en 2 ^e kleuterklas	Vaste collectie	actieve rondleiding	30
MAGNUS IS ZIEK	03-11-14 × 18-01-15	3 ^e kleuterklas	Vesalius & Markus Schinwald	actieve rondleiding	5
TOTAAL					105

Lager onderwijs

DRAKENTOCHT	05-01-14 × 31-12-14	1 ^e graad	Vaste collectie	actieve rondleiding	26
WAT IS HET?	01-01-14 × 12-10-14	1 ^e en 2 ^e graad	Vaste collectie	actieve rondleiding	50
WAT IS HET? OVER MIJN LIJF	13-10-14 × 08-02-15	2 ^e en 3 ^e graad	Vesalius & Markus Schinwald	actieve rondleiding	27
OP REIS MET FRED EN DE WOLK	14-11-13 × 14-02-14	1 ^e graad	Vaste collectie	actieve rondleiding	39
DEVIJAND	31-03-14 × 28-06-14	1 ^e , 2 ^e en 3 ^e graad	Ravage	actieve rondleiding	45
COXCIE ONTRAFELD	31-10-13 × 28-02-14	1 ^e , 2 ^e en 3 ^e graad	Michiel Coxcie	workshop	8
MAGNUS IS ZIEK	03-11-14 × 18-01-15	1 ^e graad	Vesalius & Markus Schinwald	actieve rondleiding	30
VREEMDE VOGELS (ZONDER GIDS)	01-01-14 × 31-12-14	1 ^e , 2 ^e en 3 ^e graad	Vaste collectie	speurboekje	36
VREEMDE VOGELS (MÉT GIDS)	01-01-14 × 31-12-14	1 ^e , 2 ^e en 3 ^e graad	Vaste collectie	speurboekje	
M-IDDELEEUWEN IN M	01-01-14 × 31-12-14	3 ^e graad	Vaste collectie	actieve rondleiding	19
M VAN MOORD	01-01-14 × 31-12-14	3 ^e graad	Vaste collectie	museumspel	15
AARDAPPEL EN KAVIAAR	01-01-14 × 31-12-14	2 ^e en 3 ^e graad	Vaste collectie	actieve rondleiding	15
RIJK DER ZINNEN - MIDDELEEUWEN	01-01-14 × 31-12-14	3 ^e graad	Vaste collectie	zintuiglijke rondleiding	2

BOUW JE EIGEN STAD	01-01-14 ✕ 31-12-14	1 ^e , 2 ^e en 3 ^e graad	Architectuur M	workshop	33
TOTAAL					345

Secundair onderwijs

M-COLLECTORS	01-01-14 ✕ 31-12-14	1 ^e graad	Vaste collectie	museumspel	11
OP HET DAK VAN M	01-01-14 ✕ 31-12-14	2 ^e en 3 ^e graad	Architectuur M	actieve rondleiding	5
RIJK DER ZINNEN	01-01-14 ✕ 31-12-14	3 ^e graad	Vaste collectie	zintuiglijke rondleiding	2
VERZAMELAARS	01-01-14 ✕ 31-12-14	3 ^e graad	Vaste collectie	museumspel	4
ICOXCIE	31-10-13 ✕ 23-02-14	3 ^e graad	Michiel Coxcie	actieve rondleiding	12
VIP	01-01-14 ✕ 31-12-14	2 ^e en 3 ^e graad	Vaste collectie	actieve rondleiding	20
MUSEUMSPEL RAVAGE	24-03-14 ✕ 27-06-14	2 ^e en 3 ^e graad	Ravage	iPad spel	46
WORKSHOP RAVAGE	24-03-14 ✕ 27-06-14	2 ^e en 3 ^e graad	Ravage	iPad workshop	6
VIP – MY BODY AND ME	13-10-14 ✕ 18-01-15	2 ^e en 3 ^e graad	Vesalius & Markus Schinwald	iPad spel	41
SPIEGELINGEN	01-09-14 ✕ 31-12-14	3 ^e graad	Vaste collectie	actieve rondleiding	0
TOTAAL					147

Hoger- en volwassenonderwijs

TOPSTUKKEN	01-01-14 × 31-12-14	Vaste collectie	rondleiding	7
OP HET DAK VAN M	01-01-14 × 31-12-14	Architectuur M	actieve rondleiding	4
RIJK DER ZINNEN	01-01-14 × 31-12-14	Vaste collectie	zintuiglijke rondleiding	4
VERZAMELAARS	01-01-14 × 31-12-14	Vaste collectie	museumspel	1
IK KOM VAN VER	08-09-14 × 31-12-14	Vaste collectie	zintuiglijke rondleiding	10
SPIEGELINGEN	01-01-14 × 31-12-14	Vaste collectie	zintuiglijke rondleiding	12
TOTAAL				38

Leraren in spe

- ▶ Vormingsdagen voor leraren in spe: 5 rondleidingen op maat
- ▶ Studienamiddag KU Leuven 20-03-14

3.2.1.2 GEZINSAANBOD

M zet sterk in op gezinnen. De dienst publieksbemiddeling van M verzorgde doorheen het ganse jaar een gezinsaanbod met allerlei speelse activiteiten voor groot en klein. Hieronder volgt een overzicht van de gezinsactiviteiten in 2014.

Gezinskoffers

FRED EN DE WOLK	14-11-13 × 14-02-14	Vaste collectie
GEZINSKOFFER WAT IS HET?	Permanent	Vaste collectie
GEZINSKOFFER ZIZAZOEK	Permanent	Vaste collectie
SOLDATENBOEKJE DEVIJAND	20-03-14 × 01-09-14	Ravage
DOKTERSKOFFER MAGNUS IS ZIEK	25-10-14 × 18-01-14	Vesalius en Markus Schinwald

Kidsquiz in 3 talen

- ▶ Michiel Coxcie
- ▶ Ravage
- ▶ Vesalius
- ▶ Markus Schinwald

Vreemde Vogelboekjes in M

Nederlands en Frans

Kindervermissages

DEVIJAND MÉT FENIKSSTOET	30-03-14	100 deelnemers
MAGNUS IS ZIEK (START RODE HONDFESTIVAL)	25-10-14	107 deelnemers

Verjaardagsfeestjes

FEEST 'M	4 tot 6 jaar	21 feestjes
BUTTONS EN BALLONNEN	7 tot 9 jaar	49 feestjes
S.O.S.VERJAARDAGSRAMP	10 tot 12jaar	23 feestjes

Schatkaart van Vlieg

01-07-14 × 31-08-14	440 deelnemers
---------------------	----------------

3.2.1.3 VRIJETIJD SAANBOD

Voor de individuele volwassen bezoekers ontwikkelde M, gedurende de voorbije jaren, een gevarieerd aanbod en dit zowel in de M-collectie als in de tijdelijke tentoonstellingen.

Hieronder volgt een overzicht van de verschillende rondleidingen en activiteiten.

KUNST VERSUS ARCHITECTUUR	01-01-14 ✕ 31-12-14	Vaste collectie	actieve rondleiding	41
OP HET DAK VAN M	01-01-14 ✕ 31-12-14	Architectuur M	actieve rondleiding	5
RIJK DER ZINNEN	01-01-14 ✕ 31-12-14	Vaste collectie	zintuiglijke rondleiding	4
VERZAMELAARS	01-01-14 ✕ 31-12-14	Vaste collectie	museumspel	1
TOPSTUKKEN	01-01-14 ✕ 31-12-14	Vaste collectie	actieve rondleiding	34
M-CODE	01-01-14 ✕ 31-12-14	Vaste collectie	museumspel	9
IK KOM VAN VER	01-09-14 ✕ 31-12-14	Vaste collectie	actieve rondleiding	10
SPIEGELINGEN	01-01-14 ✕ 31-12-14	Vaste collectie	actieve rondleiding	12
GEDEELDE SCHATTEN	01-01-14 ✕ 31-12-14	Vaste collectie + Schatkamer	rondleiding	7
TOTAAL				123

MICHIEL COXCIE	01-01-14 ✕ 23-02-14	Tentoonstelling	actieve rondleiding met iPad	178
RAVAGE	20-03-14 ✕ 01-09-14	Tentoonstelling	actieve rondleiding	160
VESALIUS & SCHINWALD	02-10-14 ✕ 31-12-14	Tentoonstelling	actieve combi- rondleiding	272
RIJK DER ZINNEN – RAVAGE	20-03-14 ✕ 01-09-14	Tentoonstelling	zintuiglijke rondleiding	1
RIJK DER ZINNEN – VESALIUS	02-10-14 ✕ 31-12-14	Tentoonstelling	zintuiglijke rondleiding	2
TOTAAL				613

3.2.1.4 VAKANTIEDAGEN EN -STAGES

Voor de vakantieformules werken we vaak samen met ervaren partners op het gebied van vakantiewerking. Hieronder volgt een overzicht van de vakantiestages in 2014.

PARTNER	VAKANTIESTAGE	DATUM	AANTAL DEELNEMERS
Koning Kevin	Dingen in mijn hoofd	01-07-14 ✕ 04-07-14	99 deelnemers
Koning Kevin	Natureluur!	07-07-14 ✕ 11-07-14	
Koning Kevin	Het raadsel van de postduif in de put	18-08-14 ✕ 22-08-14	
Sporty Creatief	Art@Sporty kamp Op kamp met oma en opa	11-07-14	104 deelnemers (grootouders inbegrepen)
Sporty Creatief	Art@Sporty kamp	29-08-14	

3.2.1.5 ONDERWIJSPROJECTEN

Samen met een aantal Leuvense partners stapte de publiekswerking van M graag mee in enkele projecten voor het onderwijs.

Museumnacht

i.s.m. studenten KU Leuven (culturele studies en cultuurkaarthouders)

24·04·14	Get Ravaged at M-idnight	558 deelnemers
03·12·14	M-useumnacht – I Love Your Body	1.003 deelnemers

Muze

28·04·14 × 30·04·14	2 ^e jaar secundair onderwijs (scholen uit Leuven)	275 deelnemers
---------------------	--	----------------

Muzette

08·05·14 × 09·05·14	1 ^e jaar secundair onderwijs (scholen uit Leuven)	659 deelnemers
---------------------	--	----------------

3.2.1.6 PROJECTEN MET EXTERNEN

18·10·14	Kinderuniversiteit	125 deelnemers
22·03·14	Leuven Jazz : Gerhard Herman	82 deelnemers
27·04·14	Erfgoeddag	562 deelnemers
25·10·14 × 28·10·14	Rode Hondfestival	933 deelnemers
23·11·14	Dag van de wetenschap	1.845 deelnemers
16·11·14	Kunstendag voor kinderen	64 deelnemers

3.2.1.7 EXPO'S VOOR KINDEREN

1	26·10·13 × 16·02·14	FRED EN DEWOLK
2	30·03·14 × 05·10·14	DEVIJAND
3	26·10·14 × 18·01·15	MAGNUS IS ZIEK

FRED EN DE WOLK

26·10·13 × 16·02·14

Antichambre deel 2

4 tot 8 jaar

De expo van Tom Schamp op reis met Fred en de Wolk ging over het meegroeiboekje 'Fred en de wolk'. Schrijver Dirk Nielandt volgt Wolk en Fred op hun reis rond de wereld. In deze expo, in deel 2 van de antichambre, maakte je kennis met de tekeningen van Tom Schamp en het proces dat doorlopen werd bij het tot stand komen van het boek. Naar aanleiding van deze expo werd een scholenparcours uitgewerkt. Ook gezinnen konden met een knapzak van Fred en de Wolk doorheen de vaste collectie van M.

DEVIJAND

30·03·14 × 05·10·14

Antichambre deel 2

6 tot 12 jaar

John en Fritz, de twee soldaten uit het gelijknamige boek *De Vijand*, namen hun vriendjes mee doorheen de wereld van Ravage. In de geheimzinnig koffers van John en Fritz in de kinderexpo konden de kinderen snuisteren en in de huid kruipen van een echte soldaat.

Iedere jonge bezoeker kreeg een eigen soldatenboekje waarmee ze de mooie kunstwerken van Ravage op een speelse manier konden ontdekken.

Tijdens de scholenrondleidingen leerden de leerlingen filosoferen en praten over thema's als oorlog, ruzie en geweld.

“Het was leuk om dingen te zien die ik nog nooit had gezien!” (Jitse, 5de lj)

“Op een leuke en amusante manier toch dingen bijleren, dat willen we wel iedere zondag doen!”

MAGNUS IS ZIEK

26·10·14 × 18·01·15

Antichambre deel 2 en zaal 14

4 tot 7 jaar

Magnus is een fantasierijk jongetje en het hoofdpersonage in het prentenboek *Magnus is ziek* van Kim Crabeels en Sebastiaan Van Doninck. In het boek gaat de kleine Magnus onder narcose. Dat is Dokterstaal of Artsiaans voor 'diep in slaap'. Met de Magnusgezinskoffer zweefde je achter Magnus aan de museumgangen door. Je ontdekte er werken van Andreas Vesalius en Markus Schinwald en bezocht Magnus' eigen ziekenkamer in Zaal 14. In de antichambre stelde Sebastiaan Van Doninck tentoon. Ook de klassen vlogen achter Magnus aan, leerden gekke dokterstaal en bezochten Magnus in zijn ziekenkamer. Hier konden ze naar hartenlust snuffelen, spelen en verhalen beluisteren.

© Andy Merregaert

© Andy Merregaert

3.2.2 PUBLIEKSBEGELEIDING

3.2.2.1 M-COLLECTIE EN TIJDELIJKE TENTOONSTELLINGEN

INSTRUMENTEN / PRESENTATIES	PLATTEGROND	LABELS	MUURTEKST	AUDIOTOUR	AUDIOTOUR APPLICATIE	AUDIOTOURVOOR KINDEREN	ZAALFOLDER	IPADS IN DE ZALEN	IPODS	VIDEO INTERVIEW
M-collectie	X	X	X	X	X					
Aleksandra Mir	X	X	X				X			
Collectie+ Lichamen	X	X	X				X			
Michiel Coxcie. De Vlaamse Rafaël	X	X	X	X		X		X		
Gerard Herman	X	X	X				X			
Publiek aan zet	X	X	X	X			X			
Ik kom van ver	X	X	X				X			X
Fred en de Wolk	X	X	X				X			
Ravage. Kunst en cultuur in tijden van conflict	X	X	X	X	X		X	X		
CVO Ontwar	X	X	X				X			
Isabelle Cornaro	X	X	X				X			
Ons Verhaal	X	X	X				X			X
De Vijand	X	X	X				X		X	
Adriaan Verwée	X	X	X				X			
Vesalius. Het lichaam in beeld	X	X	X	X	X			X		X
Markus Schinwald	X	X	X	X	X		X			X
Mijn Lichaam. Mijn verhaal	X	X	X				X			X
Magnus is ziek	X	X	X				X	X	X	
Ellie Ga	X	X	X					X		

Nieuw in 2014 was de content op de iPads voor individuele bezoekers:

- ▶ verdiepende informatie over de objecten in de tentoonstelling
- ▶ een spelelement 'zoek het juiste detail'
- ▶ bezoekers konden een postkaart versturen en tegelijk inschrijven op de nieuwsbrief van M
 - ▶ Ravage: 592 postkaarten verstuurd
 - ▶ Vesalius: 2.204 postkaarten verstuurd
- ▶ bezoekers konden feedback achterlaten en hun mening (positief of negatief) geven
 - ▶ Ravage: 463 personen gaven feedback en 100 nieuwsbriefinschrijvingen
 - ▶ Vesalius: 370 personen gaven feedback en 295 nieuwsbriefinschrijvingen

3.2.2.2 FRONTLINIE

In 2014 was het een grote drukte aan het onthaal. De software van SRO werd verder geïmplementeerd. De implementatie van deze nieuwe software is nog volop aan de gang. De verkoop van tickets, pakketten en shopartikelen gebeurt nu allemaal via eenzelfde systeem.

M heeft in 2014 5 sleutels uitgewerkt voor een sterk onthaal en zal deze sleutels in 2015 verder verwezenlijken:

1. M biedt optimale klantenservice
2. M maakt bezoekers wegwijs, iedere bezoeker vindt zijn/haar weg
3. M biedt een optimale informatieverstrekking
4. M capteert de feedback van zijn bezoekers, feedback, kennis, interactie
5. M biedt maatwerk volgens het profiel van de bezoeker

De back office werd in het najaar verhuisd naar de kinderhoek met als doel de samenwerking tussen de frontoffice en back office te vergroten. Het voordeel is hier dat ook de gidsen, hosts en publieksbegeleiders kunnen langskomen met hun vragen. De medewerkers van de back office kunnen zo ook gemakkelijker inspringen bij de front office.

Het team van publieksbegeleiders blijft een grote meerwaarde in M. De bezoekers komen de publieksbegeleiders tegen in de zalen en kunnen hen uitleg vragen over de lopende of komende tentoonstellingen, bij wie ze terecht kunnen voor een toelichting van de audiotour, aan wie ze de weg naar een bepaalde tentoonstelling of faciliteit kunnen vragen of hulp bij het uitvoeren van de opdrachten van het gezinsparcours.

3.2.2.3 BEZOEKERSCOMFORT EN -SIGNALISATIE

In 2014 werd bezoekerscomfort verder geïntegreerd in de werking van M. In 2014 werd hier reeds in de beginfase van de tentoonstelling op gefocust. De publieksbegeleiders werden in een vroeg stadium betrokken waardoor hun expertise en ervaring een plaats kregen binnen het uitwerken van nieuwe projecten. In de ontwerpfase van alle tentoonstellingen werd zo bijvoorbeeld steeds aandacht besteed aan voldoende zitgelegenheid.

Op het vlak van signalisatie werden er in 2014 weinig nieuwigheden geïmplementeerd. Voor Ravage was er een uitgebreid bezoekersplan. Voor de signalisatie werd ook de huisstijl van Ravage gebruikt.

M blijft een complex gebouw en er ligt een signalisatieactieplan klaar dat de nog bestaande pijnpunten moet aanpakken. De toepassing van iBeacons en andere technologische toepassingen voor signalisatie worden onderzocht in de komende jaren.

3.2.3 INFRASTRUCTUUR

M hecht een groot belang aan het bezoek van gezinnen, kinderen en jongeren. Bij de inrichting van het museum is het belangrijk dat zij zich op hun gemak voelen in M en dat er ruimtes beschikbaar zijn waarin zij zich volledig kunnen ontplooiën.

Hieronder volgt een overzicht van alle ruimtes waar kinderen en jongeren mét of zonder begeleiding zich naar hartenlust kunnen uitleven of hun ontdekkingstocht starten:

- ▶ Kinderatelier
- ▶ M-atelier
- ▶ Antichambre
- ▶ Kinderhoek
- ▶ Digitale klas

Digitale klas

Nieuw in 2014 was de digitale klas voor jongeren, hier worden leerlingen van het secundair onderwijs ondergedompeld in een wervelwind van zowel hedendaagse als oude beelden om vervolgens op eigen houtje het museum te ontdekken via een app op een tablet. Na dit spel koppelt een gids met hen terug en bekijken ze samen de werken in het museum.

Kinderhoek en back office

Om de back office een onderdak te bieden werd de kinderhoek verplaatst naar het kinderatelier. Hiervoor moet nog wel een aangepaste signalisatie en communicatie volgen in 2015.

3.2.4 GIDSENWERKING

7 pijlers

De publiekswerking van M steunt op zeven pijlers. Deze zeven pijlers ondersteunen de ontwikkeling van het publieksaanbod. Ze vormen de basis van de visie van de publieksbemiddeling.

- ▶ Iedereen welkom in M
- ▶ M als ideale leerplek
- ▶ M als zintuiglijke beleving
- ▶ M als labo voor experiment en methodieken
- ▶ M in zee met sterke bondgenoten
- ▶ Begeesterde bemiddeling in M
- ▶ M als kweekvijver voor talent

Gidsenteam

De begeleiding van groepen in M ligt in handen van een dertigtal geëngageerde en ervaren museumgidsen. Ze vervullen een belangrijke rol binnen de publiekswerking van M. Ze hebben elk hun expertise en passen zich aan hun doelgroep aan.

Sinds september 2014 valt de coördinatie van het gidsenteam onder het diensthoofd Publieksbemiddeling. Zij is verantwoordelijk voor het reilen en zeilen van de gidsenwerking en fungeert als contactpersoon. Ze is ook verantwoordelijk voor de evaluatie van de gidsen. Sinds december 2014 worden de gidsen regelmatig gevolgd tijdens hun rondleidingen. Individuele gesprekken met de gidsen bleken leerrijk en nodig.

Voor nieuwe formats doet M nog steeds beroep op satellieten. We vragen mensen uit het gidsenteam extra opdrachten of nieuwe rondleidingen te ontwikkelen. Zo kunnen de gidsen uitgebreid gebruik maken van hun expertise, ervaringen en specialisaties.

De gidsen zijn het uithangbord van m en de afdeling publiekswerking. Het is dan ook belangrijk dat de kwaliteit gewaarborgd wordt. Daarom is er gestart met evaluaties, bevraging en doorlichting van de gidsenwerking. Deze evaluatiecyclus wordt verder gezet in 2015.

Er zal nog meer ingezet worden op het team en de talenten om tot een optimale werking te komen.

Vormingen

De publiekswerking van M investeert sterk in de vormingen en opleidingen voor de gidsen. Hieronder volgt een overzicht van de inhoudelijke en methodische opleidingen van 2014.

06-02-14	Opleiding Spiegeligen
27-02-14	Inhoud Ravage + brainstorm volwassen rondleiding
06-03-14	Basiscursus filosoferen
12-03-14	Filosoferen met kinderen – rondleiding Ravage Lager Onderwijs
12-03-14	Cursus i-pad Easy M
12-03-14	Nieuwe Drakentocht
17-03-14	Rondleiding Ravage voor volwassenen
17-03-14	Rondleiding Ravage Lager Onderwijs
20-03-14	Rondleiding Ravage Secundair Onderwijs
08-05-14	Gidsenvergadering
22-05-14	Reflectie filosoferen met kinderen
12-06-14	Inhoudelijk bad Vesalius/ Schinwald
13-09-14	teambuildingsdag
29-09-14	Opleiding Rondleiding volwassenen Vesalius/ Schinwald
02-10-14	Opleiding Rondleiding LO + SO Vesalius/ Schinwald
23-10-14	Opleiding Rondleiding Operatie Magnus
17-12-14	Gidsenvergadering

3.2.5 PROJECTEN

3.2.5.1 ZOMERBAR

De tweede editie van de zoMerbar vond plaats van 11-07-14 tot 27-07-14. De openingsuren waren maandag, dinsdag, donderdag en zondag van 18u tot 21u en vrijdag en zaterdag van 18u tot 24u. M kon rekenen op de volgende partners en sponsors:

- ▶ Melksnor BVBA
- ▶ Organic concept
- ▶ Home & Garden
- ▶ Light Unit
- ▶ Quinze and Milan
- ▶ D-store
- ▶ de hangmatwinkel
- ▶ Bloem bloem
- ▶ Footstrap
- ▶ Omnia Travel
- ▶ Leuven Draait vzw
- ▶ Straatrijk vzw
- ▶ Urban Woorden vzw

Hierna volgt een overzicht van de programmatie en aantal bezoekers per avond.

DATUM	PROGRAMMA	BETALENDE BEZOEKERS	GUESTLIST	GRATIS NA 22U (ENKEL VR & ZAT)	TOTAAL BEZOEKERSAANTAL
VR 11	Openingsavond met DJ-duo Teen & Tander en DJ Dism	292	15	194	501
ZAT 12	zoMerklanken met Mayen	165	3	213	381
ZON 13	zoMerklanken in Ravage (breakdance & modern)	72	15	/	87
MAA 14	zoMerklanken met Berry Quincy	236	17	/	253
DIN 15	coMedy met Xander De Rycke en Seppe Toremans	191	20	/	211
DON 17	slaMpoetry met Charlotte Vandenbroeck, Sascha Reunes, Max Greyson en Urban Worden	273	27	/	300
VR 18	zoMerklanken met Van Lilly en DJ Exalt	301	17	220	538
ZAT 19	zoMerklanken met DJ Raoul	152	11	146	309
ZON 20	zoMerklanken met Ricardo Gonzalez	183	6	/	189
MAA 21	Belpop met DJ Mighty Mike	142	8	/	150
DIN 22	coMedy met Johnny Trash, Nathan Hellemans en Kevin Van den Eynde	281	30	/	311
DON 24	zoMerklanken met DjeMpi en BonteMpi	288	7	/	295
VR 25	zoMerklanken met DJ Soulscape	370	42	232	644
ZAT 26	zoMerklanken met Astrid en DJ Maverick	230	21	214	465
ZON 27	zoMerklanken met Quartier Cliché	133	13	/	146
TOTALEN		3.309	252	1.219	4.780

3.2.5.2 HAPPY HOURS

Elke donderdagavond tijdens de zomer van 19u tot 20u vonden de M-bells plaats op het dakterras van M om de Grote Oorlog te herdenken. In het begin van de oorlog verloren de martelaarsteden Leuven, Dinant en Dendermonde immers hun beiaard. De beiaard van de bibliotheek is een van de 15 herdenkingsbeiaarden die wereldwijd werden opgericht in de jaren '20. De beiaardiers van dienst waren Kenneth Theunissen (stadsbeiaardier van Hasselt en Gent), Ludo Geloën (stadsbeiaardier van Ieper en Poperinge), Carl Van Eyndhoven (stadsbeiaardier van Mol en Tilburg) en Luc Rombouts (beiaardier van KU Leuven en de stad Tienen).

03·07·14	Luc Rombouts
10·07·14	Kenneth Theunissen
17·07·14	Ludo Geloën
24·07·14	Carl Van Eyndhoven
07·08·14	Luc Rombouts
14·08·14	Luc Rombouts
21·08·14	Luc Rombouts
28·08·14	Luc Rombouts

3.2.5.3 DE BEZETTING

In het kader van Ravage zorgde M op autoloze zondag (31 augustus) voor een reenactment van de dramatische Duitse bezetting 100 jaar geleden. Argelozе voorbijgangers werden streng toegesproken door Duitse soldaten en de grond lag bezaaid met verbrande boekbladeren. Ruiters te paard waagden zich tussen de mensenmassa. In het museum zelf speelden drie muzikanten nummers van honderd jaar geleden en kon iedereen gratis de tentoonstelling Ravage bezoeken. Jan Matthys, regisseur van 'In Vlaamse velden' bedacht het concept. M werkte voor dit project samen met het stadsarchief.

© Els Goris

3.2.5.4 DE FENIKSSTOET

In de ban van de Feniks trok een stoet door de Leuvense straten. De stoet eindigde bij het nest van de feniks in de tuin van M, waar het geheel feestelijk afgesloten werd met de opening van *De Vijand*. De partners voor dit project waren Fabota, Kanarie en Cirkus in Beweging.

3.3 MAATSCHAPPELIJKE PROJECTEN EN DOELGROEPEN

M wil een maatschappelijk draagvlak creëren in zijn werking, aansluiting vinden bij het sociaal-culturele middenveld in de regio en open staan voor alle lagen van de samenleving. Hiervoor startte M een community werking op. M richt zich hierbij tot maatschappelijke kwetsbare groepen of relevante maatschappelijke thema's. Het is voor M erg belangrijk dat deze doelgroep of thematiek een link heeft met de actualiteit in M, in de stad of de samenleving.

3.3.1 COMMUNITYPROJECTEN

1	14·11·13 >> 16·02·14	IK KOM VAN VER
2	03·04·14 >> 05·10·14	RAVAGE. MIJN VERHAAL
3	06·11·14 >> 08·02·15	ONS VERHAAL

IK KOM VAN VER

14·11·13 >> 16·02·14

Antichambre deel 1

Deze interactieve expo in de antichambre van M bracht positieve en sterke verhalen van drieënveertig vrouwen met verschillende roots. Telkens anders, toch weer gelijk. De verhalen kregen een gezicht, de gezichten kregen een verhaal. De nadruk lag op verscheidenheid met als rode draad de kracht, de sterkte en het talent van deze vrouwen.

Bezoekers konden met één van de deelnemers een combirondleiding volgen door hun expo en de M-collectie, met als thema 'Migratie en sterke vrouwen'.

De tentoonstelling werd omkaderd door workshops, lezingen, poëzieavonden, uitwisselingsmomenten en getuigenissen op verschillende locaties in Leuven.

De tentoonstelling kwam tot stand in samenwerking met de integratiedienst van Leuven.

Zaalzicht Ik kom van ver, © Marc Van Langendonck

RAVAGE. MIJN VERHAAL

03·04·14 >> 05·10·14

Antichambre deel 1

Deze tentoonstelling bood een extra verhaallijn voor alle bezoekers van de tentoonstelling *Ravage. Kunst en cultuur in tijden van conflict*. Het thema van ravage en vernieling komt ook voor in ons dagelijks leven, zo zijn er heel wat ravages in het leven van gedetineerden en hun gezin, in het leven van de slachtoffers ...

Met *Ravage. Mijn Verhaal* boden we gedetineerden de kans te geven hun talenten te ontwikkelen én te tonen. We wilden hen laten proeven van verschillende cultuurvormen. Maar daarnaast wilden we hen vooral

© De Rode Antraciet

de kans geven om actief te participeren en hen te betrekken bij de samenleving buiten de gevangensmuren. Zowel de gedetineerden als de slachtoffers werden in deze tentoonstelling gehoord. Beide groepen gingen op zoek naar de impact die het conflict op hen zelf en hun omgeving heeft gehad. Ze toonden hun verhaal in de vorm van digital stories. Deze persoonlijke verhalen en unieke getuigenissen zijn betekenisvol voor hun identiteit, maar ook voor de samenleving vandaag.

Bij de tentoonstelling kwamen Leuven Centraal en Leuven Hulp, de hulpgevangenis van Leuven, in beeld. De sociaal-culturele partner in crime was de Rode Antraciet vzw. Die vereniging realiseert een cultureel aanbod voor en met gevangenen.

ONS VERHAAL

06-11-14 > 08-02-15

Antichambre deel 1

De ervaringen van het project *Ravage*. *Mijn verhaal* vormden de voedingsbodem voor een tweede participatief project met maatschappelijke relevantie: *Ons verhaal*. De uitgelezen partners bleken Ziekenhuisschool UZ Leuven en Alexianen Zorggroep Tienen. De aanleiding voor dit project was de herdenking van Andreas Vesalius (1514-1564). M kwam in 2014 met twee tentoonstellingen die het lichaam centraal stelden: *Andreas Vesalius. Het lichaam in beeld* en *Markus Schinwald*.

Ons verhaal was een project waarbij zieke kinderen en jongeren met behulp van nieuwe digitale middelen hun persoonlijke verhaal vertelden: hoe beleven kinderen een ziekte en hoe ervaren ze het leven in een ziekenhuis? Via digital storytelling brachten de deelnemers hun leven met en zonder ziekte in beeld. Bezoekers konden een postkaartje met wensen achterlaten in een postbus in de antichambre voor de kinderen die verbleven in het ziekenhuis.

Zaalzicht Ons Verhaal, ©Andy Merregaert

3.3.2 TE GAST PROJECTEN

27-02-14 > 30-03-14	ONTWAR	ONTWAR was een tentoonstelling van creaties door jongeren die hun grenzen hebben afgetast in de digitale media. Wat begon als een educatieve opdracht veranderde in een parcours waarin meer autonomie en individualiteit kon groeien. De cursisten lieten zich inspireren door de meest uiteenlopende bronnen: nieuwe technologieën, familiale situaties, televisie, fantasie, games, boeken, persoonlijkheidsstoornissen, horrorfilms, politieke confrontaties...	N31
01-10-14 > 18-01-15	ROCHE: HET LANDSCHAP VAN LIJF EN LEVEN	Bloed, weefsels, cellen, DNA en andere mysteries hadden na het verkennen van deze interactieve, digitale wand geen geheimen meer. In een landschap van 11 meter ontmoette de bezoeker de Vesalius en de medische wereld van vandaag. Vier professoren vertelden over weefsel, cellen, bloed en DNA. Dit project was een samenwerking tussen M, Roche Diagnostics en KU[N]ST Leuven, gerealiseerd door Fisheye.	Antichambre deel 2

3.3.3 KWETSBARE DOELGROEPEN

Met onderstaande initiatieven bereikte M in 2014 ook kwetsbare doelgroepen:

- ▶ Cultuurbon
- ▶ Fonds Vrijtijdsparticipatie
- ▶ Inburgeringscursussen

3.3.4 PROJECTEN EXTRA MUROS

M-IDZOMER BREEKT UIT

03-08-14

Op de laatste festivaldag, brak het M-idzomerfestival uit en veranderde de Leuvense Hulpgevangenis in een bruisende festivalplek. In het gezelschap van ondermeer Straatrijk, Kramer, Delvis en DJ Maverick genoten de gedetineerden van hun eigen festivaldag binnen de muren.

3.4 BEZOEKERSCIJFERS EN PRIJZENBELEID

3.4.1 BEZOEKERSCIJFERS VAN 2014

M sloot 2014 af met 155.063 bezoekers. Een recordaantal in het vijfjarig bestaan van M dankzij de toptentoonstellingen van *Michiel Coxcie*, *Ravage*, *Markus Schinwald* en *Vesalius*.

	JANUARI	FEBRUARI	MAART	APRIL	MEI	JUNI	JULI	AUGUSTUS	SEPTEMBER	OKTOBER	NOVEMBER	DECEMBER	SUBTOTAAL
INDIVIDUELE BEZOEKERS M	8.772	11.356	3.832	4.595	3.572	2.717	6.688	6.485	1.704	8.194	9.349	10.957	78.221
GROEPS- BEZOEKEN M	3.425	3.579	2.096	1.745	3.376	2.380	749	470	1.058	2.923	4.535	3.096	29.432
M-SCHATKAMER VAN SINT-PIETER	gesloten	gesloten	528	2.102	1.697	1.253	1.302	1.730	1.541	1.774	1.163	1.356	14.446
PUNCTUELE ACTIVITEITEN (ZONDER GIDS + INCL. VERNISSAGES / FINISSAGES)	1.203	1.360	2.533	2.476	2.700	1.371	2.010	7.317	734	5.287	4.055	1.918	32.964
TOTAAL	13.400	16.295	8.989	10.918	11.345	7.721	10.749	16.002	5.037	18.178	19.102	17.327	155.063
AANTAL GROEPEN	185	201	105	90	171	132	40	27	56	146	227	170	1.550

Individuele bezoekers

Individuele bezoekers worden geregistreerd door de aankoop van een individueel ticket via de balieverkoop en via de onlineverkoop in het ticketregistratiesysteem via het programma SRO. Een individueel toegangsticket vormt bij M meteen een combinatieticket voor bezoek aan M en de M-Schatkamer van Sint-Pieter. Individuele bezoekers plannen hun bezoek naar aanleiding van een bepaalde tentoonstelling. In vergelijking met 2013 is het aantal individuele bezoekers van 61.983 tot 78.221 gestegen.

Groepsbezoeken

Dit zijn bezoekers die onder begeleiding van een M-gids een bezoek in georganiseerd groepsverband hebben gebracht aan M. De groepen kunnen kiezen uit het aanbod rondleidingen, workshops, ateliers en projectweken die aansluiten bij de programmatie vaste collectie, oude en hedendaagse kunsttentoonstellingen en het thema architectuur. Met hun toegangsticket hebben ook deze bezoekers toegang tot M-Schatkamer van Sint-Pieter.

De registratie van deze bezoekers gebeurde via het ticketingsysteem SRO.

In vergelijking met 2013 is het aantal groepsbezoeken van 23.975 tot 29.432 gestegen. Steeds meer groepen vinden de weg naar M, waarbij het aantal schoolbezoeken blijft stijgen. De groei voor onderwijs is het sterkst bij secundair onderwijs, dankzij de inzet van digitale media. Met het museumspel en de digitale klas verankerde M de digitale leefwereld van jongeren in het museum.

M-Schatkamer van Sint-Pieter (gesloten tot maart 2014)

Dit zijn bezoekers die enkel een bezoek brachten aan de M-schatkamer van Sint-Pieter zowel individueel als in groepsverband. Bij de aankoop van dit ticket gelden andere toegangstarieven.

In vergelijking met 2013 is er sterke stijging van 8.885 tot 14.446 bezoekers. In 2013 was de M-Schatkamer gedurende vier maanden gesloten, in 2014 van januari tot en met half maart.

Punctuele activiteiten (zonder gids)

Deze subgroep omvat een grote diversiteit in deelname. Tot deze activiteiten behoren onder andere de vernissages, finissages, M-idzomer, zoMerbar en M-bassadeurswerking.

In vergelijking met 2013 is er een daling van 38.503 bezoekers tot 32.964 bezoekers.

Herkomst bezoekers

Op 5 jaar tijd bereikt M steeds meer bezoekers uit verschillende regio's. 14 % van de individuele bezoekers komt uit het buitenland. Nederland bijt de spits af, gevolgd door het Verenigd Koninkrijk en Duitsland, de Verenigde Staten en Frankrijk. In 2014 was er een toename van Amerikaanse en Engelse bezoekers, dankzij het thema van de Grote Oorlog dat bij Ravage aan bod kwam.

Uit de nationale bezoekerscijfers blijkt het bovenregionale belang van M als museum. Zo zijn 72,6 % van de bezoekers van buiten het arrondissement Leuven, met als koplopers Antwerpen en Oost-Vlaanderen.

Voor een uitgebreide analyse van de bezoekerscijfers zie bijlage 3: bezoekerscijfers 2014

3.4.2 HET PRIJZENBELEID

3.4.2.1 SAMENWERKINGSVERBANDEN

In het kader van doelgroepenwerking streeft M voortdurend naar de samenwerking met interessante partners om het brede publiek en ook minder evidente groepen de mogelijkheid te bieden het museum te bezoeken onder professionele begeleiding.

Maatschappelijk kwetsbare groepen

- ▶ Fonds Vrijtijds participatie
- ▶ Dienst Inburgering van de Provincie Vlaams-Brabant
- ▶ OCMW Leuven
- ▶ Vibeg
- ▶ TIEVO
- ▶ buitengewoon onderwijs (Terbank Heverlee en Windekind).

Vorming

- ▶ Vorming Plus Oost-Brabant
- ▶ Amarant

Commercieel

- ▶ Easy –M

Leuven

- ▶ Cinema Zed
- ▶ STUK
- ▶ Het Depot
- ▶ 30CC
- ▶ Lemmensinstituut
- ▶ Stad Leuven
- ▶ Cultuur Stad Leuven
- ▶ Onderwijs Stad Leuven
- ▶ Welzijn Stad Leuven
- ▶ Toerisme Stad Leuven

Structurele partners

- ▶ Cera

Universiteit en Hogescholen

- ▶ KU Leuven
- ▶ Groep T
- ▶ Katholieke Hogeschool Leuven
- ▶ Karel De Grote Hogeschool Antwerpen
- ▶ Lessiushogeschool Antwerpen
- ▶ Lessiushogeschool Mechelen
- ▶ Arteveldehogeschool Gent

3.4.2.2 WERVENDE KORTINGSACTIES

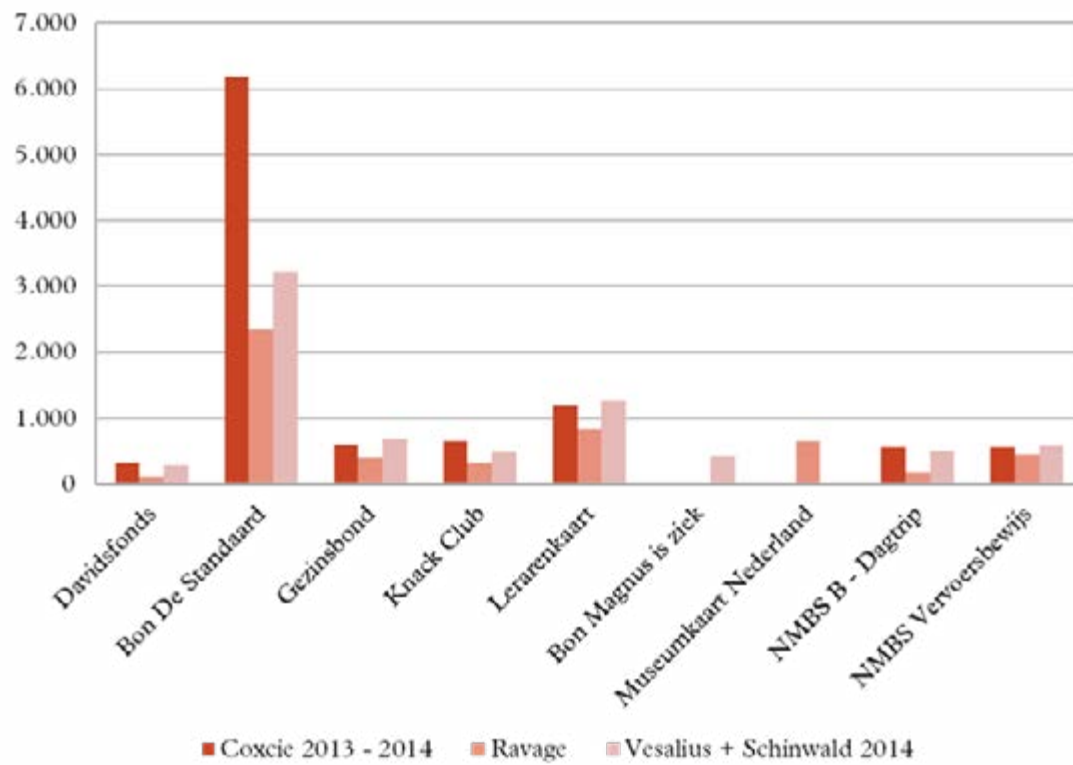
M werkte in 2014 drie kortingsacties uit met De Standaard voor Michiel Coxcie, Ravage en Vesalius. In het totaal werden meer dan 10.000 bonnen ingeruild.

M was ook aanwezig op de boekenbeurs en verspreidde een bon 1+1 gratis in het kader van *Magnus is ziek*. Eind 2014 is M ingestapt in het verhaal van de spaarkaart van de Gezinsbond.

Daarnaast vonden ook kleinere acties plaats met o.a. het Willemsfonds, Davidsfonds ...

Hierna volgt een overzicht van het aantal individuele bezoekers per actie en partner.

ACTIES EN PARTNERS	MICHIEL COXCIE 2013 - 2014	RAVAGE	VESALIUS + MARKUS SCHINWALD 2014
DAVIDSFONDS	325	110	280
BON DE STANDAARD	6.192	2.340	3.212
GEZINSBOND	594	393	683
KNACK CLUB	640	324	484
LERARENKAART	1.195	823	1.267
BON MAGNUS IS ZIEK	nvt	nvt	437
MUSEUMKAART NEDERLAND	76	651	nvt
NMBS B - DAGTRIP	560	183	496
NMBS VERVOERSBEWIJS	564	441	571

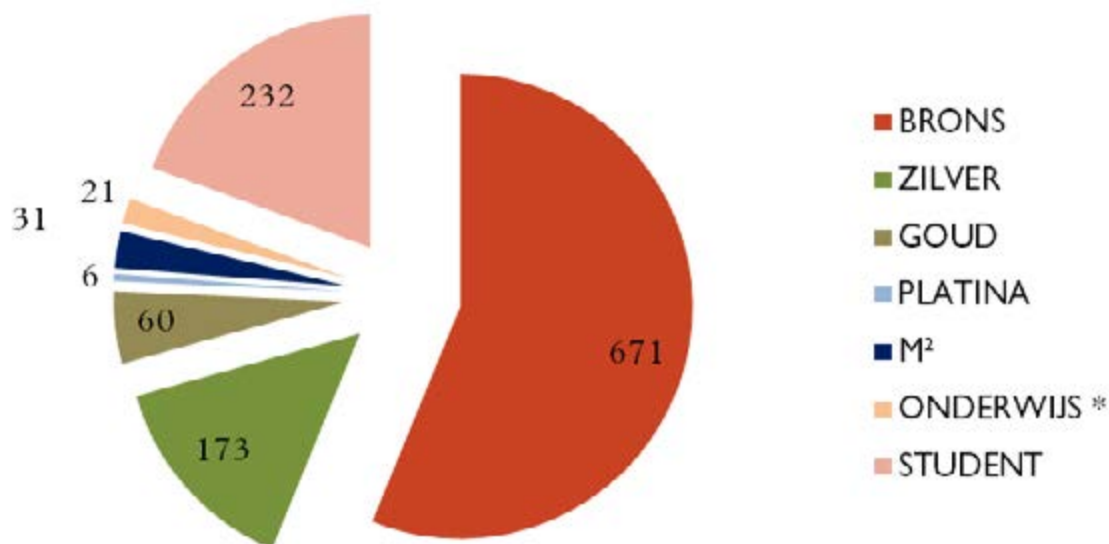
3.5 M-BASSADEURS

3.5.1 LEDENBESTAND 2014

	INDIVIDUELE KAART	DUOKAART	GEZINSKAART	TOTAAL PER FORMULE
BRONS	229	208	234	671
ZILVER	54	71	48	173
GOUD	44	16		60
PLATINA	6			6
M ²	31			31
ONDERWIJS *	21			21
TOTAAL PER SOORT KAART	385	295	282	962

	GEWOON	KU LEUVEN	
STUDENT	5	227	232

	TOTAAL	1.194
--	---------------	--------------

Gratis:

- ▶ M²-kaart (sociale projecten)
- ▶ M-bassadeurskaart student o.b.v. cultuurkaart: M heeft een samenwerking met KU Leuven voor de cultuurkaart. Cultuurkaarthouders kunnen gratis M-bassadeurskaart student ontvangen. M ontvangt hiervoor een financiële compensatie van KU Leuven.

* De onderwijskaart werd in schooljaar 2013-2014 nog gebruikt. In schooljaar 2014-2015 werd de onderwijskaart vervangen door de onderwijsvoucher. Na elk bezoek ontving de leerkracht een voucher om nog eens terug te komen.

3.5.2 PRIJZEN LIDMAATSCHAP

De formules zoals hieronder zijn van toepassing vanaf 1 januari 2014 en zijn het hele jaar ongewijzigd gebleven.

	INDIVIDUELE KAART	DUOKAART	GEZINSKAART
BRONS	€ 40	€ 60	€ 60
ZILVER	€ 80	€ 120	€ 120
GOUD	€ 150	€ 250	
PLATINA	€ 500		
ONDERWIJS	gratis		

3.5.3 SOORTEN KAARTEN EN VOORDELEN PER FORMULE

INDIVIDUELE KAART	Kaart op naam van één persoon		
	Voordelen alleen van toepassing op deze persoon		
DUOKAART	FLEXIBEL	Kaart op naam van één persoon die zich kan laten vergezellen door een persoon naar keuze	Voordelen alleen van toepassing op de kaarthouder
	VAST	Kaart op naam van twee personen	Voordelen van toepassing op beide kaarthouders
GEZINSKAART	Kaart op naam van twee personen		
	Voordelen van toepassing op beide kaarthouders		

Er zijn vier formules: Brons, Zilver, Goud en Platina. De basisformule is Brons en die wordt uitgebreid naar Zilver, Goud of Platina. Elke hogere formule herbergt alle lagere formules. Zo heeft Zilver alle voordelen van Brons en Zilver, Goud alle voordelen van Brons, Zilver en Goud en Platina alle voordelen van Brons, Zilver, Goud en Platina.

3.5.3.1 INDIVIDUELE KAART EN DUOKAART

Vanaf Brons

- ▶ Gratis toegang tot M en de Schatkamer van Sint-Pieter
- ▶ Uitnodigingen voor vernissages en de nieuwjaarsreceptie

Vanaf Zilver

- ▶ Exclusieve VIP-rondleidingen in nieuwe tentoonstellingen
- ▶ 10% korting in de M-shop
- ▶ Twee kunsttijdschriften
- ▶ Uitnodigingen voor lezingen, debatten, theater- en filmvoorstellingen in M

Vanaf Goud

- ▶ Gratis deelname aan gevarieerde M-uitstappen

Vanaf Platina

- ▶ 20% korting in de shop
- ▶ Kunstwerk in beperkte oplage door een in M exposerende hedendaagse kunstenaar
- ▶ Uitnodiging fundraisingdiner
- ▶ Uitnodiging om gratis een extra persoon mee te nemen naar het museum en activiteiten
- ▶ Een naamsvermelding bij bepaalde uitgaven (op aanvraag)

3.5.3.2 GEZINSKAART

Vanaf Brons

- ▶ Gratis toegang tot M en de Schatkamer van Sint-Pieter
- ▶ Uitnodigingen voor vernissages en de nieuwjaarsreceptie

Vanaf Zilver

- ▶ 10% korting op de kinderartikelen in de M-shop
- ▶ Uitnodiging voor verschillende gezinsactiviteiten bij nieuwe tentoonstellingen
- ▶ 10% korting op kinder-en gezinsactiviteiten zoals verjaardagsfeestjes, workshops en vakantiestages
- ▶ Twee kunsttijdschriften
- ▶ Uitnodiging voor lezingen, debatten, theater- en filmvoorstellingen

3.5.4 M-BASSADEURSACTIVITEITEN

Alle M-bassadeurs ontvingen per mail of per post een uitnodiging voor vernissages, uitstappen en varia. Via mail, per telefoon of aan de onthaalbalie konden zij zich hiervoor inschrijven. Het beantwoorden van de mails en de inschrijving zelf gebeurde handmatig door het personeel.

Vanaf december 2014 is deze procedure vereenvoudigd. Vanaf dat moment ontvangen M-bassadeurs maandelijks een nieuwsbrief waar alle activiteiten worden toegelicht. Via links op de nieuwsbrief kunnen ze zich rechtstreeks inschrijven voor een activiteit. Deze links verwijzen naar een online inschrijvingsformulier waaraan een aanwezigheidslijst gekoppeld is die automatisch wordt aangevuld bij nieuwe inschrijvingen.

3.5.4.1 VERNISSAGES EN VIP-RONDLEIDINGEN

Alle M-bassadeurs worden uitgenodigd voor vernissages. De VIP-rondleidingen zijn exclusief voorbehouden voor M-bassadeurs Zilver, Goud en Platina.

13-02-14	VIP-rondleiding Aleksandra Mir en Gerard Herman	
19-03-14	Vernissage Ravage	
23-03-14	VIP-rondleiding Ravage	56 M-Bassadeurs
17-04-14	Vernissage Isabelle Cornaro	
27-04-14	VIP-rondleiding Isabelle Cornaro	10 M-bassadeurs
08-05-14	VIP-rondleiding Isabelle Cornaro	14
28-08-14	Vernissage Adriaan Verwée	128 M-bassadeurs
31-08-14	VIP-rondleiding Adriaan Verwée	24 M-bassadeurs
25-09-14	VIP-rondleiding Adriaan Verwée	10 M-bassadeurs
01-10-14	Vernissage Vesalius en Markus Schinwald	
09-10-14	VIP-rondleiding Vesalius en Markus Schinwald	56 M-bassadeurs
12-10-14	VIP-rondleiding Vesalius en Markus Schinwald	57 M-bassadeurs
25-10-14	Kindervernissage Magnus is ziek	
13-11-14	Vernissage Ellie Ga en Observaties Cera	
30-11-14	VIP-rondleiding Ellie Ga en Observaties Cera	
18-12-14	VIP-rondleiding Ellie Ga en Observaties Cera	

3.5.4.2 UITSTAPPEN

09-02-15	Gegidst depotbezoek in M en ontmoeting met curatoren	44 M-bassadeurs
21-05-14	Begeleide culturele uitstap naar Brussel 1. gegidste rondleiding doorheen <i>Belgacomcollectie</i> 2. gegidste rondleiding doorheen <i>Michaël Borremans</i> in Bozar	52 M-bassadeurs
28-09-14	Begeleide culturele uitstap naar Louvre-Lens 1. gegidste rondleiding doorheen <i>Les Désastres de la guerre</i> 2. bezoek aan museumdepot 'La Galerie du Temps' en restauratieateliers	42 M-bassadeurs
23-11-14	Begeleide culturele uitstap naar het Hospitaal Onze-Lieve-Vrouw met de Roos in Lessines in het kader van de expo Vesalius in M-Leuven 1. bezoek aan de vaste collectie 2. bezoek aan expo Addenda – hedendaagse kunst	44 M-bassadeurs

3.5.4.3 VARIA

14-01-14	Begeleide culturele uitstap naar Keulen met studenten en docenten van het M-atelier 1. Gegidste rondleiding doorheen de collectie van het Ludwigmuseum 2. Gegidste rondleiding doorheen de expo <i>Cologne in the Middle-Ages – The secrets of the painters</i> en doorheen de vaste collectie van het Wallraf-Richartz-Museum	21 M-bassadeurs
25-01-14	Nieuwjaarsreceptie	237 M-bassadeurs
06-02-14	Rondleiding in <i>Ik kom van ver</i> , sociaal-cultureel project waarbij verhalen van vrouwen met verschillende roots aan bod komen rondleiding in	15 M-bassadeurs
06-03-14	Kijk. Boek. Kunst # 2: boekvoorstelling bundel <i>Verstrooiingen</i> door Bernard Dewulf	56 M-bassadeurs
23-03-14	Bar du Matin: cultureel zondagochtendprogramma Bar du matin te gast in het M –café in het kader van de expo <i>Ravage</i>	7 M-bassadeurs
27-03-14	Kortingsactie: mogelijkheid tot aankoop concert Lemmensinstituut Johannes-Passion van J.S. Bach van duokaarten aan halve prijs	
03-05-14 > 08-05-14	Kortingsactie: gratis duotickets te verkrijgen voor documentairefestival Docville	25 M-bassadeurs
18-05-14	Twee rondleidingen in M-Schatkamer: voormiddag en namiddag	79 M-bassadeurs
05-06-14	Rondleiding M-Schatkamer	20 M-bassadeurs
Juni - september	Traject met Markus Schinwald: vijf samenkomsten met 20 M-bassadeurs tussen juni en oktober in het kader van de tentoonstelling Markus Schinwald met als doel inzicht te verwerven in het concept en de uitwerking van de tentoonstelling. ▶ ontmoeting met Markus Schinwald ▶ blik achter de schermen ▶ gesprek met curator en coördinator	17 M-bassadeurs
16-11-14	Voorstelling <i>A stage Matrix 1</i> van Markus Schinwald en Oleg Soulimenko in STUK Leuven in het kader van het Playgroundfestival.	11 M-bassadeurs
27-11-14	Filmavond over Harpa-concertgebouw in IJsland in het kader van de expo 25 jaar Mies van der Rohe-award gevolgd door een gesprek tussen architect Henning Larsen en directeur Luc Delrue	31 M-bassadeurs
11-12-14	Lezing <i>Fenomeen van anatomische theaters als cultureel verschijnsel in Europa</i> door Tim Huisman in het kader van de tentoonstelling Vesalius	

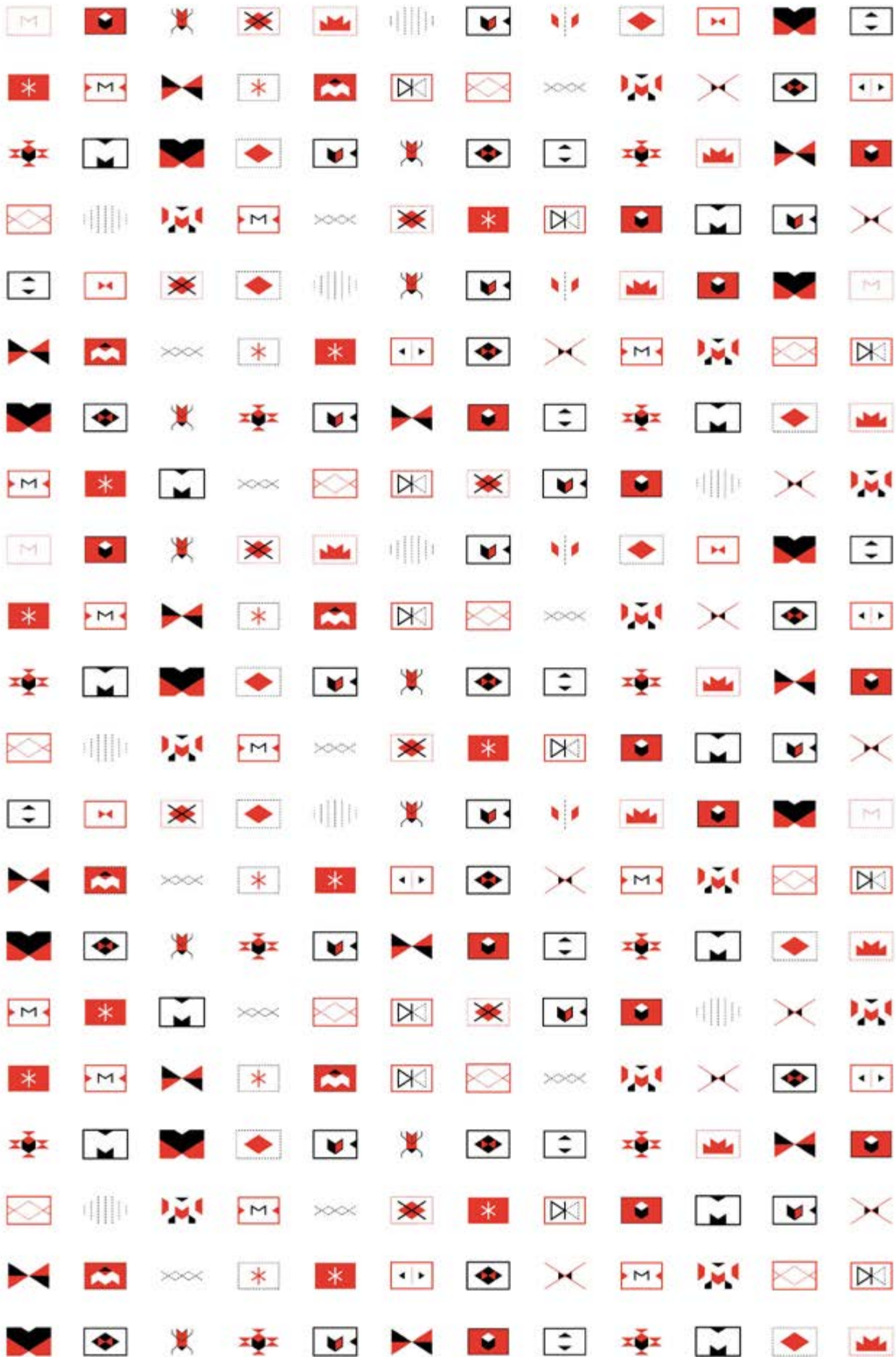
3.5.5 PARTNERSHIPS M-BASSADEURSWERKING

STAD & ARCHITECTUUR	Aanbieding van een gecombineerd lidmaatschap
CERA	Aanbieding van M-bassadeurskaarten aan halve prijs in het kader van beheer van de Cera-collectie
DAVIDSFONDS	Prijsvraag Romereis op 31-01-14: een M-bassadeur met een goed M-verhaal, M-anekdote, M-beelden, M-herinnering maakt kans op een 5-daagse culturele groepsreis naar Rome voor twee personen aangeboden door Davidsfonds
DULST	Dulst wijndegustatie op 03-07-14 met 122 M-bassadeurs

3.5.6 TASK FORCE M-BASSADEURS

Eind oktober werd een task force M-bassadeurs opgericht binnen M. Dit om de M-bassadeurswerking te versterken en beter te onderbouwen. Binnen de task force is aandacht voor de volgende domeinen:

- ▶ Optimalisatie CRM
- ▶ Heldere en stipte communicatie
- ▶ Optimalisatie van beheersprocessen
- ▶ Aansturen en verbeteren van verkoopproces
- ▶ Personeelsinzet
- ▶ Vereenvoudigen van formules en voordelen

4. ZAKELIJKE WERKING

Op financieel vlak getuigt M opnieuw van een professioneel zakelijk beheer door de afspraken naar budget, opgenomen in de beheersovereenkomst met de stad en intern besproken met de raad van bestuur, nauwgezet te respecteren. De boekhouding verloopt op een hoog niveau en doet het gevraagde ondersteunende werk van een extern kantoor steeds verder afnemen. Hun begeleiding kwam in 2014 wel van pas bij de implementatie van de nieuwe, meerjarige Beleids- en BeheersCyclus (BBC). 2014 was immers het eerste jaar onder de BBC.

Om de budgetopvolging via actieplannen en geconcretiseerd tot acties op automatische wijze te laten verlopen, stapte M mee in in het boekhoudsoftware programma van CIPAL dat op stadsniveau werd aangekocht. De omschakeling naar de BBC en naar het nieuwe CIPAL-programma bracht wel de nodige aanpassingen met zich mee, waarbij verschillende onvolledigheden, softwarefouten en compatibiliteitsissues aan het licht kwamen. Daardoor liep onder andere de afsluiting van de boekhouding voor 2014 vertraging op. Er is hier zeker verdere aandacht nodig om de efficiëntie van het programma te verbeteren en het nodige boekhoudwerk en externe hulp daarbij onder controle te houden. De betrokken werknemers hebben met zeer veel toewijding de omschakeling in goede banen geleid en al het nodig extra werk op zich genomen. Dankzij hun inspanningen bleef M een professionele boekhouding voeren.

In 2014 respecteerde M opnieuw de financiële afspraken met de stad Leuven, mede door een goede interne opvolging van uitgaven en budgetten. Doordat M nu rapporteert volgens de BBC is de presentatie van de financiële cijfers anders dan vorige jaren. Toch vinden we het belangrijk op een verkorte wijze een gelijkaardige voorstelling van de uitgaven per afdeling en de inkomsten weer te geven.

De organisatorische structuur van M wijzigde niet in 2014. M werkt met 4 grote afdelingen, elk geleid door een afdelingshoofd, en een overkoepelende algemene directeur met enkele directe medewerkers. De afdelingen oude kunst en hedendaagse kunst vertegenwoordigen grotendeels de inhoudelijke invulling van het museum: tentoonstellingen, presentaties en collectie. De museum-brede afdeling publiekswerking behelst de directe contacten met het publiek in de breedste zin: onthaal, publieksbemiddeling, publiekszorg, communicatie en marketing, naast ook inhoudelijke programma's met sociaal-maatschappelijke weerslag. De afdeling inhoudelijk beheer geeft ondersteuning aan de volledige werking op vlak van techniek, infrastructuur, administratie, personeelsbeleid, vrijwilligerswerking en financiële werking. Sinds 1 januari 2014 werd de (nieuwe) functie van algemeen directeur ingevuld op contractuele basis door de vroegere intendant, hetgeen ook de continuïteit ten goede kwam.

In de volgende onderdelen krijgt u meer informatie en cijfers over de financiën, de personeelsformatie, de vrijwilligerswerking, het vormingsbeleid, de duurzaamheidspolitiek en de technische kant en infrastructuur van M.

4.1 FINANCIËN

4.1.1 BALANS EN RESULTATENREKENING

Zie bijlage 4 voor jaarrekening 2014

Er wordt een balanstotaal van EUR 24.998.742,69 en een over te dragen negatief resultaat van EUR 862.626,28 genoteerd. Het gecumuleerd over te dragen verlies bedraagt dan eind 2014 EUR 7.470.941,61. De totale afschrijvingskost (inclusief gebouw) bedraagt voor 2014 EUR 1.022.380,90 en beïnvloedt het resultaat in heel grote mate.

De financiële vertaling van de werking zelf vinden we in de resultatenrekening. In grote lijnen komen de inkomsten en uitgaven overeen met de begroting. Er werd een kleine budgettaire winst gerealiseerd van EUR 10.047,61 op de werking vóór afschrijvingen en voorzieningen. In het licht van het goed gevulde programma, met bijhorende extra kosten, van 2014 kan dit beschouwd worden als een teken van goed financieel beheer.

Hieronder gaan we meer in detail in op de balans en de resultatenrekening, i.e. de uitgaven en inkomsten van M.

4.1.1.1 BALANS

Vaste activa

Binnen de vaste activa vinden we voornamelijk de netto boekwaarde (dit is de initiële waarde verminderd met de afschrijvingen) van het nieuwe museumgebouw terug, de aankoop van de bestaande gebouwen van de stad en de diverse uitrustingen die hiermee gepaard gingen (meubilair, uitrusting museumcafé ...).

Vlottende activa

De vlottende activa bestaan uit de vorderingen op meer dan een jaar, de vorderingen op ten hoogste een jaar, de voorraden en de liquide middelen. De 'handelsvorderingen op meer dan een jaar' betreft de afbetaling van de lening aan de concessionaris van het museumcafé.

De voorraden bestaan hoofdzakelijk uit goederen aangekocht doch niet verkocht via de bookshop. De vorderingen op ten hoogste een jaar bestaan voornamelijk uit handelsvorderingen (EUR 834.785,38), te ontvangen subsidies (EUR 464.709,60) en een openstaande vordering op de BTW.

Per 31/12 bedragen de liquide middelen EUR 198.701,60.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit het geplaatst kapitaal en het overgedragen verlies. Het geplaatst kapitaal bedraagt EUR 31.000.000 en is voor EUR 29.903.851,03 volstort door de stad Leuven.

Het boekhoudkundig verlies over boekjaar 2014 bedraagt EUR 862.626,28. Rekening houdend met een overgedragen verlies uit 2013 van EUR 6.608.315,33, komen we uit op een totaal over te dragen verlies van EUR 7.470.941,61.

Schulden

De 'schulden op meer dan een jaar' betreft de gestelde waarborg door de concessionaris van het museumcafé. Binnen de post handelsschulden vinden we de openstaande leveranciers en de te ontvangen facturen (facturen in 2015 ontvangen die betrekking hebben op uitgaven van 2014). De post 'Schulden' betreft voornamelijk de ingehouden doch nog niet doorgestorte bedrijfsvoorheffing en RSZ, alsook de voorziening voor het vakantiegeld 2014 uit te betalen in 2015.

4.1.1.2 RESULTATENREKENING

Het boekhoudkundig verlies over boekjaar 2014 bedraagt EUR 862.626,28. Rekening houdend met een overgedragen verlies uit 2013 van EUR 6.608.315,33, komen we uit op een totaal over te dragen verlies van EUR 7.470.941,61.

Het bedrijfsverlies wordt gevormd door de boekhoudkundige brutomarge ten bedrage van EUR 2.607.509,91, verminderd met de personeelskosten, geboekte afschrijvingen en andere bedrijfskosten. De geboekte afschrijvingen betreffen niet-kaskosten en houden verband met de gerealiseerde loten van het museumgebouw.

4.1.1.3 BBC: UITGAVEN EN ONTVANGSTEN UIT EXPLOITATIE

De exploitatiekosten, volgens de BBC ten bedrage van EUR 6.185.904,29, bestaan uit de uitgaven voor de acties van de verschillende afdelingen (oude kunst, hedendaagse kunst, publiekswerking en intern beheer) en uit de recurrente werking (gebouw, infrastructuur, vaste werkingskosten, personeelskosten).

Binnen de opbrengsten, ten bedrage van EUR 6.195.951,90, vinden we als omzet voornamelijk de inkomsten terug van de diverse tentoonstellingen en publieksprojecten, de concessie van het M-café, de bookshop, sponsoring via ruilovereenkomsten, ledenwerking en bedrijvenwerking. De andere opbrengsten bestaan voornamelijk uit de tussenkomst van de stad Leuven en de Vlaamse Gemeenschap (via het Kunstendecreet en het Erfgoeddecreet). Daarnaast zijn er nog diverse opbrengsten die voornamelijk recuperaties en diverse toelagen behelzen. De financiële inkomsten betreffen de opbrengsten van de diverse rekeningen en geldbeleggingen.

Om de uitgaven en ontvangsten te verduidelijken leggen we ze naast het vastgelegde budget van de verschillende afdelingen en budgethouders voor 2014. Deze voorstelling zorgt voor een realistisch beeld van de concrete werking van een museum. Het maakt het makkelijker de verschillende kosten te lezen maar groepeerd ze anders dan bij een pure boekhoudkundige voorstelling.

Uit deze voorstelling blijkt dat zowel uitgaven als opbrengsten licht hoger zijn dan verwacht. Het grootste verschil in uitgaven ligt bij publiekswerking: die komt hoofdzakelijk door extra kosten voor het project Ravage, voor de bedrijvenwerking, de bookshop en het M-idzomer-festival. Daarenboven werden gevoelig meer ruilovereenkomsten gesloten. Een groot deel van deze extra uitgaven leveren echter eveneens extra ontvangsten op. Dit blijkt uit de extra ontvangsten uit presentaties (waar inkomgelden en M-idzomer toe behoren) en inkomsten in eigen beheer (waar de ruilovereenkomsten, het M-café en de bookshop voor meer dan verwachte inkomsten zorgden). De recurrente uitgaven zijn perfect onder controle met lager dan begrootte uitgaven voor bijna elke post.

	BUDGET 2014	EFFECTIEF 2014	VERSCHIL	VERSCHIL %	
UITGAVEN	Prioritaire beleidsdoelstelling	207.420,00	175.701,23	-31.718,77	-15,29%
	Oude Kunst	1.066.480,70	1.066.142,31	-338,39	-0,03%
	Hedendaagse Kunst	680.100,00	590.882,61	-89.217,39	-13,12%
	Publiekswerking	939.000,00	1.205.879,19	266.879,19	28,42%
	Intern Beheer	34.500,00	22.424,82	-12.075,18	-35,00%
	Gebouw en vaste infrastructuur	502.078,73	482.052,60	-20.026,13	-3,99%
	Werkingskosten	129.029,55	114.068,71	-14.960,84	-11,59%
	Personeelskosten	2.511.655,62	2.429.527,36	-82.128,26	-3,27%
	Vergoedingen aan derden	78.500,00	83.683,00	5.183,00	6,60%
	Financiële kosten en belastingen	15.820,80	15.542,46	-278,34	-1,76%
	TOTAAL	6.164.585,40	6.185.904,29	21.318,89	0,35%

ONTVANGSTEN	Presentaties	665.126,51	749.646,25	84.519,74	12,71%
	Inkomsten eigen beheer	427.762,00	499.952,47	72.190,47	16,88%
	Subsidies	3.539.173,49	3.539.173,49	0,00	0,00%
	Diverse opbrengsten	1.524.102,60	1.395.601,00	-128.501,60	-8,43%
	Financiële opbrengsten	8.420,80	11.578,69	3.157,89	37,50%
	TOTAAL	6.164.585,40	6.195.951,90	31.366,50	0,51%

4.2 PERSONEEL

4.2.1 ORGANOGRAM EN BEZETTING

Hiernavolgend overzicht toont het totale organogram van M zoals het op basis van de werking in 2014 ingevuld werd, vergeleken met de toestand in 2013.

In dit organogram worden tijdelijke medewerkers voor (tentoonstellings)projecten niet opgenomen omdat zij niet wegen op de algemene personeelskosten van M. De kost wordt telkens gedragen door het projectbudget. De inzet van tijdelijke techniekers voor op- en afbouw van tentoonstellingen en van extra begeleiders voor het publiek gebeurt naargelang de nood zich voordoet en staat hier buiten.

In 2014 werden 3,5 VTE medewerkers tewerkgesteld met middelen vanwege het Fonds Sociale Maribel van de Overheidssector. Naast de medewerkers met een tussenkomst in het kader van de sociale maribel werden er 3 medewerkers ingezet met recht op premies en rsz-vermindering Activa. Deze aanwervingen passen binnen het diversiteitsplan waarin werkgelegenheid aan kansengroepen aangeboden wordt.

	FUNCTIETITEL	AANTAL VTE	AANTAL VTE	AANTAL VTE	AANTAL VTE	AANTAL	AANTAL
		31·12·13	31·12·14	31·12·13	31·12·14	31·12·13	31·12·14
		onbepaalde duur	onbepaalde duur	bepaalde duur	bepaalde duur	koppen	koppen
ALGEMEEN	Intendant	(1)				1	0
	Algemeen directeur		1			0	1
	directie assistent			1	1	1	1
	Digital Information Manager				1	0	1
OUDE KUNST	Verantwoordelijke oude kunst (tijdelijke waarneming)	1	1			1	1
	Diensthofd collecties	1	1			1	1
	Collectieregistrator	1	1			1	1
	Assistent - Collectieregistrator				1	0	1
	Depotbeheerder	0,8	0,8			1	1
	Deskundig Medewerker			0,5		1	0
	Administratief medewerker	0,5	1				1
	Diensthofd tentoonstellingen			1	1	1	1
HEDEENDAAGSE KUNST	Verantwoordelijke hedendaagse kunst	1	1			1	1
	Assistent curator hedendaagse kunst			1	1	1	1
	Diensthofd tentoonstellingen hedendaagse kunst	1	1			1	1
	Productieleider	1	1			1	1
	Assistent productieleider	0,6	0,6			1	1
	Deskundig Medewerker			0,5	0,5	2	2
	Administratief medewerker	0,5	0,5	0,75	1		
PUBLIEKSWERKING	Verantwoordelijke publiekswerking	1	0,8			1	1
	Diensthofd communicatie	1	1			1	1
	Consulent communicatie	1			1	1	1
	Administratief medewerker communicatie			1	1	1	1
	Diensthofd publieksbemiddeling		1			0	1
	Publieksmedewerker bemiddeling	1	0,8	1	1	2	2
	Logistiek medewerker				0,3	0	1
	Consulent publiekszorg	1	1			1	1
	Grafisch vormgever	(1)	(1)			1	1
	Medewerker evenementen	1	1			1	1
	Logistiek medewerker evenementen				0,75	0	1
	Teamleider onthaal	1	(1)			1	0
	Onthaalbediende	3	3		0,5	3	4
Publieksbegeleider/erfgoed-bewaker	3	3	1	1	4	4	
INTERN BEHEER	Zakelijk verantwoordelijke	0,8	(0,8)			1	0
	Technisch coördinator	1	1			1	1
	Teamleider personeel en bedrijfsadministratie	1	1			1	1
	Administratief medewerker boekhouding	0,75	0,75			1	1
	Administratief medewerker personeel	1	1			1	1
	Administratief medewerker ondersteuning	0,5	0,5			1	1
	Administratief medewerker vrijwilligers	1	0	0	1	1	1
	Technisch medewerker	3	3			3	3
	Onderhoudsmedewerker			1	(0,5)	1	1

		AANTAL VTE	AANTAL VTE	AANTAL VTE	AANTAL VTE	AANTAL	AANTAL
		31-12-13	31-12-14	31-12-13	31-12-14	31-12-13	31-12-14
		onbepaalde duur	onbepaalde duur	bepaalde duur	bepaalde duur	koppen	koppen
TOTALEN	totaal per soort contract	30,45	28,75	8,75	13,05		
	totaal aantal VTE (onbepaalde en bepaalde duur)	39,20 (in 2013)	41,80 (in 2014)				
	totaal aantal koppen 31-12-14					43	47
	totaal aantal medewerkers met effectieve personeelskost op 31-12-14					41	45
	totaal aantal medewerkers met effectieve personeelskost gedurende het jaar					41	47

De functies van intendant (tot 2013) en grafisch vormgever (voor 2013 en 2014) werden uitgeoefend onder de vorm van een dienstenovereenkomst. Technisch gezien maken zij geen deel uit van het personeelsbestand. Voor de berekening van de contracten (onbepaald of bepaalde duur) en de VTE zijn ze dan ook niet in rekening gebracht. Om een correct beeld te geven van het aantal medewerkers van M worden ze wel meegeteld in het totaal aantal koppen, maar niet in het aantal medewerkers met effectieve personeelskost.

De functies van teamleider onthaal en zakelijk verantwoordelijke waren op 31 december 2014 niet langer ingevuld, maar tot respectievelijk begin december en eind augustus wogen deze wel op de personeelskosten. Vandaar dat deze functies enkel bij het totaal aantal medewerkers met effectieve personeelskost gedurende het jaar worden meegerekend.

Op 31 december 2014 was er een halftijdse onderhoudsmedewerker actief onder de vorm van een GIBO-overeenkomst. Deze medewerker wordt meegerekend onder het totaal aantal koppen, maar woog voor 2014 niet op de personeelskost van M.

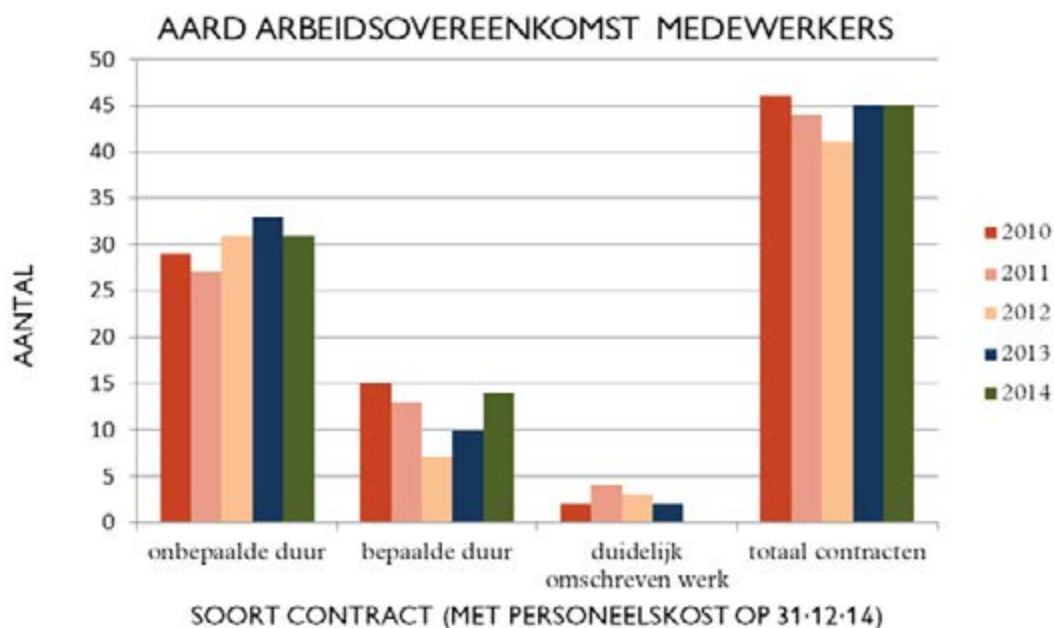
De laatste lijnen van bovenstaande tabel geven zodoende het totaal aantal medewerkers van M op 31/12, respectievelijk in aantal koppen en in aantal medewerkers met effectieve personeelskost, en tenslotte het aantal medewerkers met effectieve personeelskost gedurende het jaar 2013 en 2014.

4.2.2 CIJFERMATIGE ANALYSE EN VERLOOP

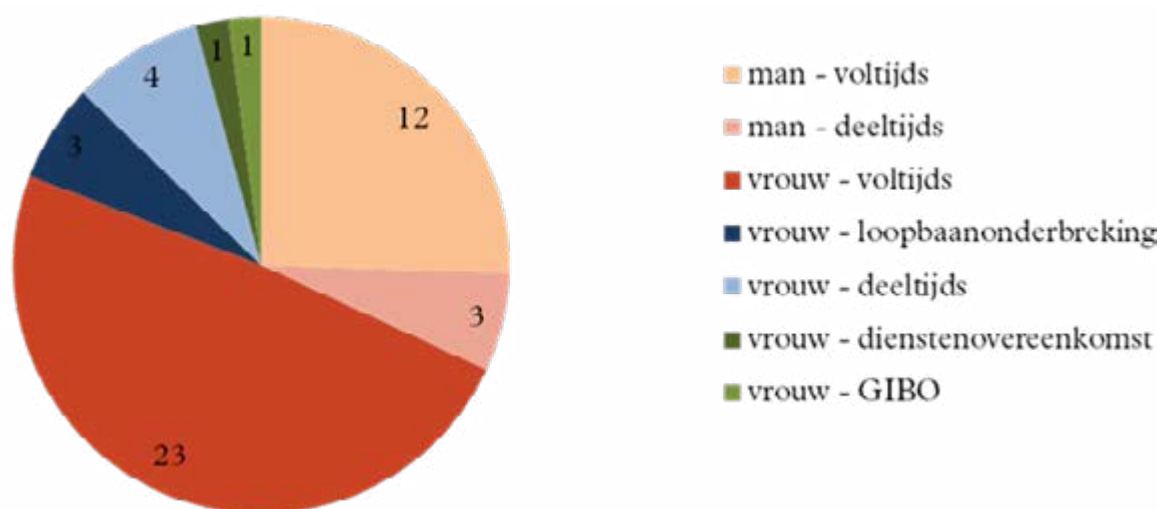
Op 31 december 2014 waren er 47 medewerkers (in loondienst, dienstenovereenkomst of GIBO) waarvan 40 voltijdse medewerkers en 7 deeltijdse medewerkers.

Effectief wegend op de personeelskost, waren er op 31 december 2014 45 medewerkers, waarvan 36 voltijds en 6 deeltijdse personeelsleden. 3 medewerkers hebben een voltijds contract, maar zijn deeltijds afwezig in een stelsel van loopbaanonderbreking. Uitgedrukt in VTE (wegend op de personeelskost) is dit 41,80.

Van de 39 voltijdse medewerkers hebben 28 personen een overeenkomst van onbepaalde duur (71,79 %). Van de 6 deeltijdsen zijn er 3 medewerkers (50%) voor onbepaalde duur en 3 medewerkers voor bepaalde duur.

Op 31 december 2014 werkten er 32 vrouwen en 15 mannen. Van de 32 vrouwen hebben 4 medewerkers een effectief deeltijdse arbeidsovereenkomst (12,50%), naast 3 vrouwen met een voltijdse arbeidsovereenkomst, maar een deeltijdse invulling door het opnemen van een verlofstelsel (9,37%), 1 vrouw met een dienstenovereenkomst, en tenslotte 1 vrouw met een GIBO. Van de 15 mannen hebben 3 medewerkers een deeltijdse arbeidsovereenkomst (20%).

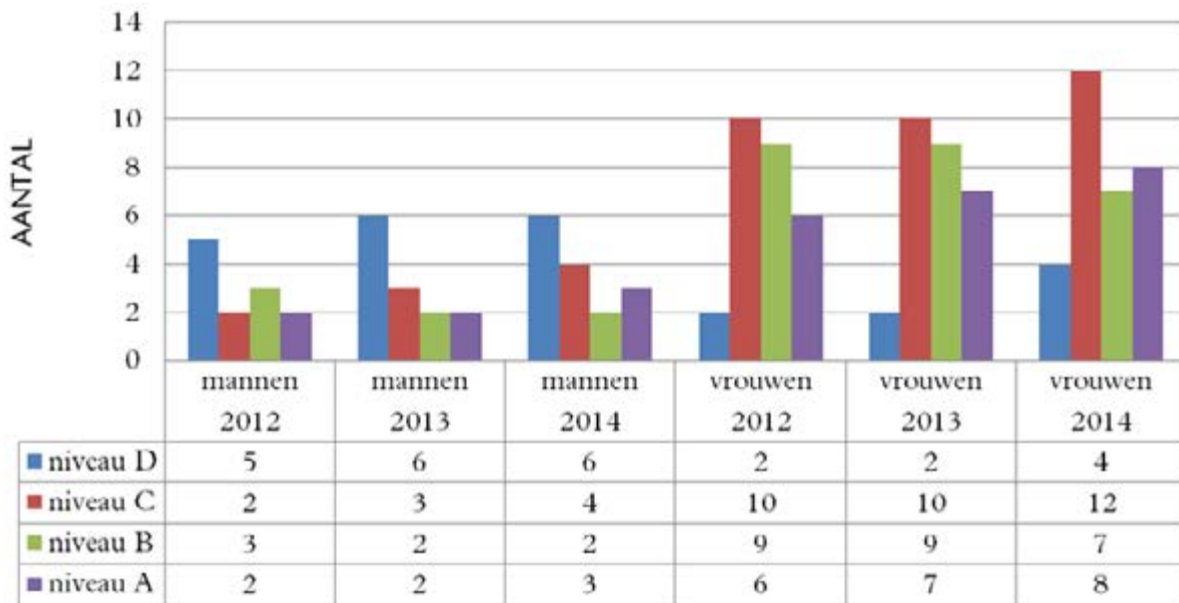

Als we het inschalingsniveau bekijken (exclusief dienstenovereenkomst, en steeds exclusief projectmedewerkers), zien we volgend beeld:

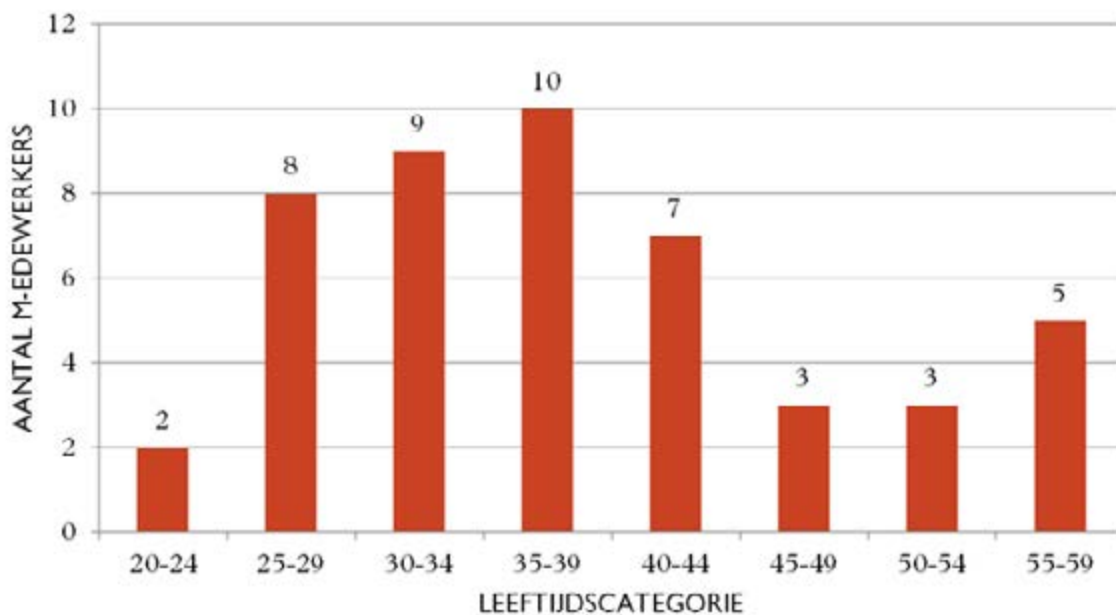
- ▶ 4 vrouwen en 6 mannen werken op niveau lager onderwijs (D),
- ▶ 12 vrouwen en 4 mannen op niveau secundair onderwijs (C),
- ▶ 7 vrouwen en 2 mannen op niveau hoger niet-universitair onderwijs (B) en
- ▶ 8 vrouwen en 3 mannen op niveau universitair onderwijs (A).

41 personen zijn eind 2014 ingeschreven als bediende (waarvan 32 voltijds en 9 deeltijds); 5 als arbeider (waarvan 3 voltijds en 2 deeltijds). 1 persoon werkt onder de vorm van een dienstenovereenkomst.

GESLACHT & NIVEAU MEDEWERKERS M

Van de 47 personen zijn er 30 (63,83 %) jonger of gelijk aan 40 jaar. De leeftijdsdistributie geeft een volgend beeld van de vaste medewerkers:

Naar nationaliteit bestaat het personeelsbestand eind 2014 voor het overgrote deel uit Belgen, één medewerker is van Nigeriaanse origine.

In de loop van 2014 werd aan 14 personeelsleden een contract aangeboden. 10 voltijdse en 4 deeltijdse werknemers werden opgenomen in het personeelsregister. Het betreft 12 contracten bepaalde duur en 2 contracten onbepaalde duur. 1 personeelslid kreeg een deeltijds GIBO contract aangeboden, dat eventueel wordt omgezet in een contract bepaalde duur mits positieve evaluatie.

In 2014 gingen 9 personen uit dienst. 2 medewerkers hadden een overeenkomst onbepaalde duur en van 5 werknemers liep het contract bepaalde duur ten einde. Daarnaast liepen 2 contracten van bepaald werk ten einde in 2014. Eén contract van onbepaalde duur werd beëindigd omwille van reorganisatie van de afdeling publiekswerking. Eén werknemer vroeg onbetaald verlof wegens inlooptijd bij een andere werkgever.

4.2.3 TIJDELIJKE AANVULLENDE KRACHTEN

De ploegen van publieksbegeleiders en onthaalmedewerkers worden aangevuld met *gelegenheidspersoneel*. Deze personen werken op basis van dagcontracten.

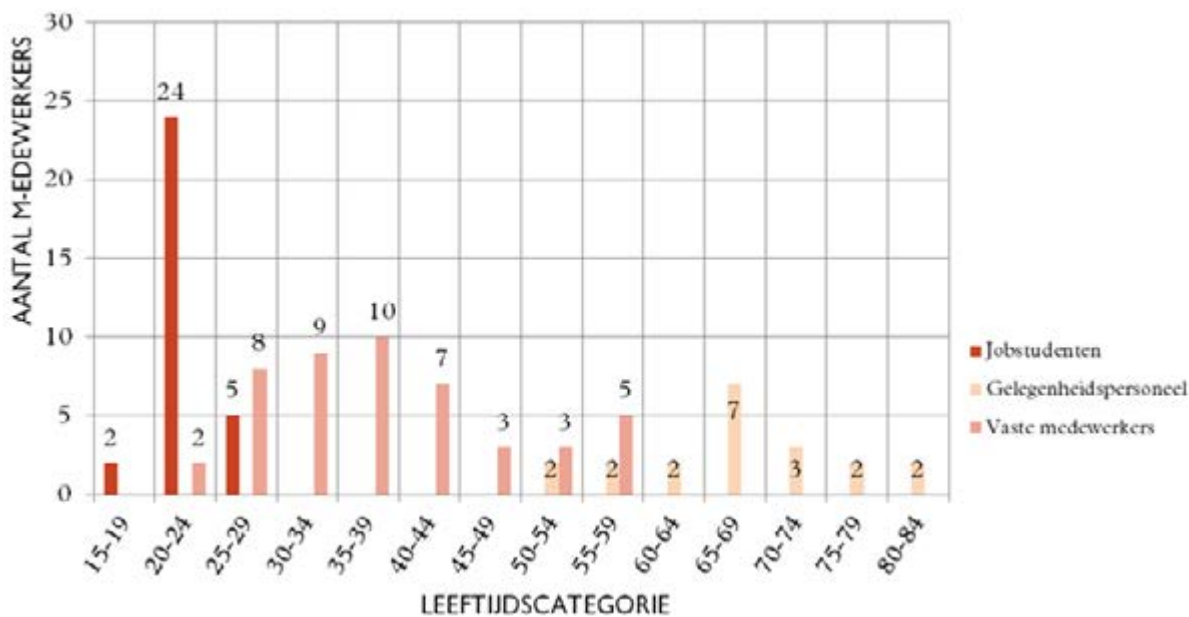
In 2014 betrof het 3 mannen (15%) en 17 vrouwen (85%). In de loop van 2014 werd de samenwerking met 1 van de medewerkers van het gelegenheidspersoneel beëindigd.

Het gelegenheidspersoneel presteerde in 2014 12.272,00 uren tegen een totale kostprijs van 222.170,91 euro, of gemiddeld 18,10 euro/uur (ca. 7 VTE's).

Daarnaast springen gedurende het werkjaar ook *jobstudenten* in ter ondersteuning van de onthaalmedewerkers, de publieksbegeleiders of de techniekers. In de zomermaanden en afhankelijk van de noodzaak van het moment, wordt de inzet van jobstudenten uitgebreid naar de administratieve diensten.

Van de 31 studenten die presteerden voor M waren er 7 mannen (22,58%) en 24 vrouwen (77,42%). Zij presteerden 4.416,66 uren tegen een totale kostprijs van 51.773,46 euro of gemiddeld 11,72 euro/uur (bijna 3 VTE's).

Met de jobstudenten en het gelegenheidspersoneel overspannen de regelmatige medewerkers van M een leeftijdsverschil van meer dan 60 jaar: onze jongste medewerker was 17 jaar oud, onze oudste 80 jaar oud.

M doet tevens beroep op t-Interim voor het inzetten van *uitzendkrachten*. In 2014 werden 10 personen ingezet als gids. Naast de gidsen werden nog 5 uitzendkrachten, eveneens via t-Interim, ingezet of als danser, journalist of educatief medewerker en tot slot een uitzendkracht voor voordrachtskunst.

Daarnaast presteerden 33 personen via t-Interimcontracten. Dit is ter ondersteuning van de productiecel bij de productie van de tentoonstellingen.

Alle uitzendkrachten samen presteerden 9.472,45 uren tegen een totale kostprijs voor de onderneming van 272.414,31 euro, of gemiddeld 28,76 euro/uur.

De interesse van studenten om *stage* te doen in M blijft groot. Zij komen voornamelijk van universiteiten en hogescholen, maar ook centra voor volwassenonderwijs sturen hun leerlingen. De afdeling publiekswerking ontving in 2014 7 stagiairs. Hier helpen ze mee aan het uitwerken van onder andere rondleidingen en workshops of staan ze in voor algemene en administratieve ondersteuning van onder meer communicatie en evenementen.

De afdelingen oude en hedendaagse kunst ontvingen 4 stagiairs. Zij hielpen mee bij de productie van de tentoonstelling *Ravage* en bij de ontsluiting, inventarisatie van en onderzoek over de Cera-collectie, bij de voorbereiding van de tentoonstelling *ZILVER. Kunst | Object | Verhaal* en bij depotwerk voor oude kunst.

Vanuit deeltijds leren – deeltijds werken deed één leerling ervaring op bij de technische ploeg.

4.2.4 VRIJWILLIGERSWERKING

4.2.4.1 VRIJWILLIGERSBELEID

Visietekst

Sinds 2013 heeft M een concreet vrijwilligersbeleid uitgewerkt. In samenwerking met zowel vrijwilligers als personeelsleden is er een beleidstekst opgesteld die jaarlijks wordt herbekeken om veranderingen in denkwijzen, visie en procedures op te vangen.

Ook in 2014 waren er 4 belangrijke pijlers waarop het vrijwilligersbeleid in M gebaseerd is.

Maatschappelijk rol en draagvlak

- ▶ Vrijwilligers vormen een verbinding tussen de lokale samenleving en de culturele organisatie. Onder meer om deze reden koestert M zijn vrijwilligerswerking en zijn we er sterk van overtuigd dat vrijwilligerswerk op zich, los van zijn concrete invulling, een duidelijke meerwaarde biedt voor de organisatie.
- ▶ Vrijwilligers betrekken bij de werking biedt M een unieke kans om zijn cultureel (potentieel) aanbod met een breed publiek te delen.
- ▶ Anderzijds vormen vrijwilligers het ideale klankbord en een maatstaf om de museumwerking aan af te toetsen.

Vrijwilligers en beroepskrachten

- ▶ M wil er over waken dat vrijwilligers de professionele werking niet vervangen, maar fundamenteel verstevigen. Een vrijwilligersbeleid uitbouwen dat aansluit bij het professionele team is een uitdaging die M niet uit de weg wil gaan.

Uitwisseling M en vrijwilligers

- ▶ Vrijwilligers blijven te allen tijde zelf hun invulling en intensiteit bepalen. Ze hebben inspraak over een takenpakket dat zij als verrijkend en uitdagend beschouwen. M wil vertrekken vanuit de vrijwilliger als individu.
- ▶ Dit moet uitmonden in een wisselwerking tussen M en de vrijwilliger. Een vrijwilligerswerking schept kansen voor het personeel: samenwerking met personen uit verschillende beroeps- en interessevelden, die elk hun capaciteiten, competenties en tijd ter beschikking willen stellen van de uitbouw van M.
- ▶ Vrijwilligers zijn een complexe schakel tussen M en het publiek die van onschatbare waarde is.

Levenslang en levensbreed leren

- ▶ M zal, waar mogelijk, zijn vrijwilligers ondersteunen in het behouden en/of uitbreiden van hun competenties die nodig zijn voor een vlot functioneren als vrijwilliger binnen zijn of haar takenpakket.

Taakomschrijvingen en portaalsite

Om een duidelijk kader te bieden aan de vrijwilligers en het personeel over verwachtingen en verplichtingen, wordt er voor iedere vrijwilligersopdracht een taakomschrijving opgesteld in samenspraak tussen de vrijwilligerscoördinator en de projectverantwoordelijken. Doorheen het jaar worden deze taakomschrijvingen verder bijgesteld na feedback van medewerkers en vrijwilligers.

De taakomschrijvingen worden dan gekoppeld aan een projectaanvraag via het vrijwilligersportaal. Op

dit digitale platform kunnen medewerkers projecten aanvragen en krijgen de vrijwilligers alle beschikbare opdrachten te zien. Bovendien zijn hier allerlei nuttige documenten, informatie en verslagen terug te vinden. Een vrijwilliger contacteert de vrijwilligerscoördinator om zich kandidaat te stellen, deze kan vervolgens kandidaten aan opdrachten linken.

In 2014 is het vrijwilligersportaal in totaal 1.798 keer bekeken en bleven de bezoekers gemiddeld 3:34 minuten op de site. Dat komt neer op een gemiddelde van 150 views per maand. In de zomermaanden was er het minst aantal bezoekers voor het portaal, dit door vakanties en door het plaatsvinden van M-idzomer, het enige vrijwilligersproject waarvoor er door zijn omvang geen beroep wordt gedaan op de site.

Vrijwilligerskaart en voordelen

De vrijwilligers van M kunnen van een aantal voordelen genieten in ruil voor hun prestaties. In 2014 zijn er nog enkele veranderingen doorgevoerd.

Van “M/V- kaart” naar “vrijwilligerskaart”

In 2013 hadden vrijwilligers recht op een M/V- kaart na 15 gepresteerde uren (enkel) en na 30 uren (duo). Sinds januari 2014 is de naam voor alle duidelijkheid veranderd naar “vrijwilligerskaart”. De drempel is verlaagd naar 10 gepresteerde uren en slechts 1 kaart (duo) voor iedereen. Uit vakliteratuur rondom vrijwilligerswerking en vanuit ervaring blijkt dat, eens een vrijwilliger zich meer dan 10 uur heeft geëngageerd, hij of zij een vaste kracht wordt/blijft. Op deze manier kunnen we aan alle vrijwilligers voordelen bieden, ongeacht de grote van hun persoonlijk engagement. Zo werken we aan een sterkere binding van de vrijwilligers en is er geen “concurrentiestrijd” omtrent het aantal gepresteerde uren.

Alle voordelen van een vrijwilligerskaart 2014 op een rij:

- ▶ gratis toegang museum (2 personen)
- ▶ gratis audioguide (2 personen)
- ▶ uitnodigingen vernissages
- ▶ uitnodigingen personeelsrondleidingen
- ▶ gratis deelname lezingen van M
- ▶ personeelskorting M-shop
- ▶ personeelskorting Ladeuzeparkingtickets

Vouchers ook geldig in de M- Shop

Buiten de terugbetaling van de onkosten van het openbaar vervoer en de fietsvergoeding, kent M nog een forfaitaire vergoeding toe, in de vorm van M- vouchers. Elke vrijwilliger die 5 uur per dag of meer komt werken heeft recht op een M- voucher ter waarde van 5 euro. Tot eind 2013 waren deze enkel geldig in het M- Café, vanaf 2014 kan men de vouchers ook inruilen voor artikelen uit de M-Shop.

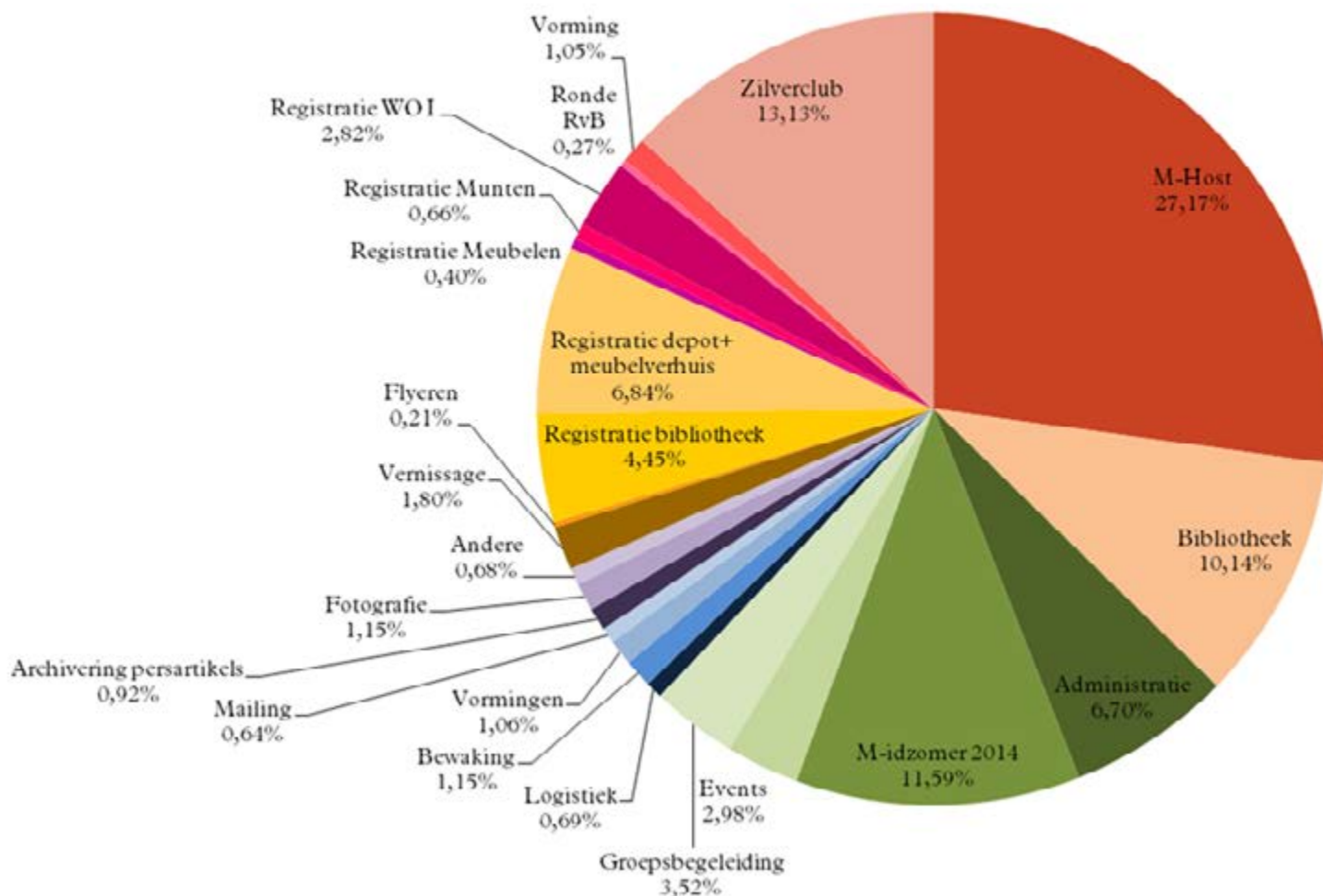
Vormingen

M engageert zich om de competenties en knowhow van de vrijwilligers te blijven behouden en aan te scherpen. Ieder jaar is er dan ook een aanbod voorzien waarop de vrijwilligers zich kunnen intekenen. In 2014 stonden deze activiteiten op het programma:

- ▶ EHBO- cursus: sinds 2014 is deze vorming uitgebreid naar een volwaardige cursus “EHBO”. Deze vorming was voornamelijk gericht op de vrijwilligers die een publiek functie uitoefenen zoals de M-Hosts of de Event- Hosts.
- ▶ Rondleiding kunstendepot: in april 2014 kregen de vrijwilligers de kans een rondleiding in ons kunstendepot te volgen.
- ▶ Lezing programmatiebeleid: in september 2014 vond er een vorming plaats omtrent het programmatiebeleid van M. De afdelingen hedendaagse kunst en oude kunst kwamen toelichten waarom welke kunstenaars werden gekozen en gaven al een kijk op de toekomstige programmatie.

4.2.4.2 VRIJWILLIGERSWERKING IN CIJFERS

Statistieken

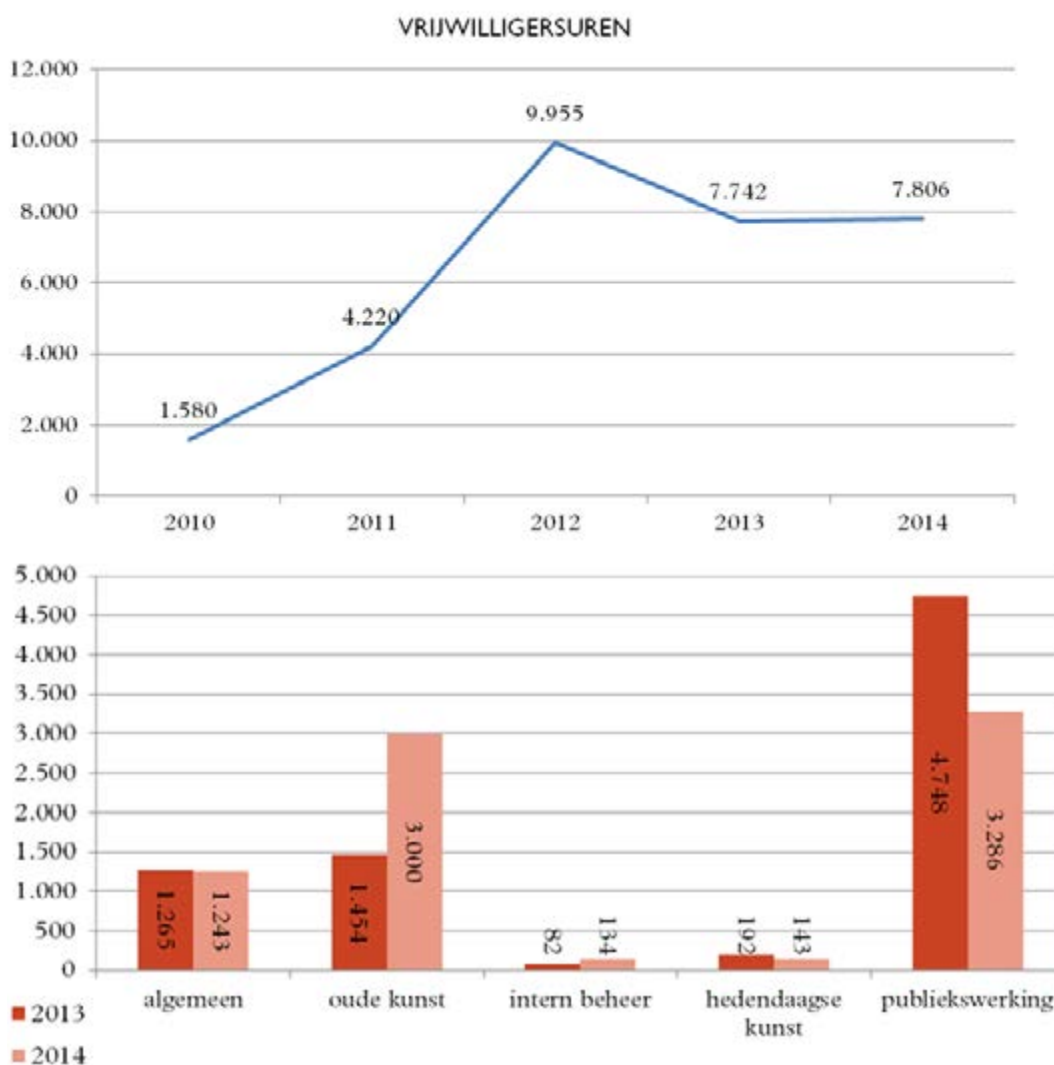

OMSCHRIJVING	UREN	OMSCHRIJVING	UREN
M-Host	2.121,1	Fotografie	89,5
Bibliotheek	791,7	Andere	52,7
Administratie	523	Vernissage	140,4
M-idzomer 2014	905	Flyeren	16,1
Events	233	Registratie bibliotheek	347,2
Groepsbegeleiding	274,5	Registratie depot+ meubelverhuis	533,6
Logistiek	53,6	Registratie Meubelen	31,1
Bewaking	89,5	Registratie Munten	51,4
Vormingen	82,5	Registratie WO I	219,8
Mailing	49,8	Ronde RvB	21,2
Archivering persartikels	71,7	Vorming	82,2
Fotografie	89,5	Zilverclub	1.025,2

TOTAAL AANTAL UREN	7.805,8
--------------------	---------

TOTAAL ACTIEVE VRIJWILLIGERS	160
------------------------------	-----

Tendensen

- ▶ het aantal vrijwilligersuren blijft stabiel ten opzichte van 2013;
- ▶ het aantal vrijwilligersuren van de afdeling oude kunst is verdubbeld door langlopende en nieuwe projecten zoals registratie depot, meubelen, munten, WO I, de collectieverhuis en de zilverclub;
- ▶ ondanks een stijging van het aantal uren van de M-hosts (+ 6,9 %) door het extra inzetten van deze vrijwilligers tijdens vakanties en drukke periodes is er algemene daling van de prestaties voor de afdeling publiekswerking. Dit is voornamelijk te verklaren door minder groepsrondleidingen (Marcel's), minder uren M-idzomer, het invullen van de logistieke ondersteuning door een betaalde werkracht ...;
- ▶ de vrijwilligersprestaties op de andere afdelingen blijven min of meer stabiel.

4.2.4.3 NIEUWE EN UITZONDERLIJKE PROJECTEN

Uit de statistieken van de portaal-site merken we dat bijna alle aangevraagde vrijwilligersopdrachten (+ 95 %) worden ingevuld. Daarom gaat M ook niet actief op zoek naar vrijwilligers tenzij het gaat om nieuwe, grote of uitzonderlijke projecten. Voor volgende activiteiten is er na een interne rondvraag ook een externe oproep gelanceerd:

M-idzomer

Een buitenbeentje in het vrijwilligersaanbod en tevens het grootste evenement waarbij we ieder jaar ook mogen rekenen op een deel nieuwe vrijwilligers. Dit is een noodzaak omdat de uitvoering van M-idzomer grotendeels afhankelijk is van vrijwilligers. Zo werden er over de 4 dagen van het festival 248 shiften ingevuld door 111 vrijwilligers, goed voor 905 gepresteerde uren.

Uit de evaluatie blijkt ook dat de vrijwilligers M-izomer heel positief ervaren. Zo geeft 80 % van de bevroegde vrijwilligers een algemene score van 8 op 10 of meer aan de algemene beleving van het festival.

Collectieverhuis

In het najaar 2014 vond er een verhuis plaats van een deel van de meubelcollectie. Met de hulp van 7 vrijwilligers konden de meubels worden behandeld en gereinigd alvorens ze van het externe depot naar het vernieuwde museumdepot verhuisd werden. Door de aard van het project was dit meteen ook een opportuniteit om meer jongeren in de vrijwilligerswerking te integreren, net zoals bij M-izomer.

Zilverclub

Sinds februari 2014 werkte in M een team van 31 vrijwilligers actief mee aan het onderhoud van de zilvercollectie. Het zilverwerk werd in de eerste plaats grondig gepoetst en gefotografeerd om klaar gestoomd te worden voor de heropening van de M- Schatkamer van Sint- Pieter in maart 2014. Vervolgens werd er verder gewerkt aan de stukken voor de tentoonstelling *ZILVER. Kunst | Object | Verhaal* die geopend werd op 11 februari 2015. Deze groep vrijwilligers poetste in totaal 1.025,2 uur bij elkaar in 2014. Wegens het succes van de zilverclub en het vormen van een hechte groep vrijwilligers die hier aan meewerken, zal er een vervolg komen in 2015. Zo zullen er in het kader van *ZILVER. Kunst | Object | Verhaal* enkele publieke demo's van de zilverclub plaatsvinden en gaat deze vanaf april 2015 terug van start om ook de andere collectiestukken op te blinken.

4.2.5 WERVING EN SELECTIE

Het invullen van vacatures dient te verlopen volgens de procedureregels vastgelegd in de rechtspositieregeling van de stad Leuven en overgenomen in de rechtspositieregeling van M. Deze regels beschrijven de aanwervings- en toelatingsvoorwaarden, de bekendmakingsprocedure, de samenwerking met Jobpunt Vlaanderen als bemiddelaar naar de selectiekantoren, de samenstelling van de externe jury, de selectieprocedure en de rangschikking van de geslaagde kandidaten.

In 2014 startten 5 selectieprocedures voor een contract onbepaalde duur. Daarnaast werden 13 verkorte procedures opgestart.

Vacatures bij M worden gepubliceerd op verschillende websites. Naast de eigen website verschijnen ze standaard op de website van de stad Leuven, Jobpunt Vlaanderen, Cultuurnet, Bam, Faro en VDAB. Naargelang de specificiteit kan dit worden aangevuld met onder andere de sociale netwerkanalen zoals Facebook. Knelpuntvacatures verschijnen ook in de geschreven media. Alle functies worden intern bekend gemaakt via M-net en Lavanet (van de stad Leuven) en hangen op het personeelsbord.

Voor de meeste procedures voor contracten onbepaalde duur wordt een samenwerkingsovereenkomst afgesloten met een extern selectiekantoor. Dit wordt afgestemd in een intakegesprek in aanwezigheid van Jobpunt Vlaanderen en vermeldt de verschillende procedurestappen, selectieonderdelen en timing. Alle kandidaten doorlopen minstens een schriftelijke en een mondelinge proef. Eén procedure onbepaalde duur gebeurde in eigen beheer.

M hanteerde in 2014 ook de screening via Flexpunt. Deze manier van verkorte screening door een interimkantoor laat toe sneller geschikte personen te vinden voor een tijdelijke functie of opdracht. In 2014 werden op deze manier 6 tijdelijke medewerkers aangesteld. Eén vervangingscontract (met ingang op 1 januari 2015) werd aangeboden na een Flexpunt-screening gevolgd door een jurygesprek in eigen beheer. 6 procedures voor tijdelijke medewerkers werden in eigen beheer uitgevoerd.

De tabel op de volgende bladzijde geeft een overzicht van de geslaagde kandidaten in de selectieprocedures in 2014. Het overzicht geeft aan dat er een grote instroom is, maar dat er een ernstige selectie gebeurt. M kan soms wervingsreserves aanleggen.

Na de kennisgeving van de geslaagde kandidaten hangt de invullingstijd van de functie af van de bereidwilligheid van de eerst geslaagde om in dienst te komen en van diens beschikbaarheid. Gezien het vaak jonge mensen zijn die de functie aangeboden krijgen, valt de beschikbaarheid en dus duur van invulling voor M goed mee.

FUNCTIE	KANTOOR	# GELDIGE KANDIDATEN	EERSTE PROEF		TWEEDE PROEF		ASSESSMENT		# GESLAAGD
			# AANWEZIG	# GESLAAGD	# AANWEZIG	# GESLAAGD	# AANWEZIG	# GESLAAGD	
ONBEPAALE DUUR									
Diensthofd publieksbemiddeling	SD Worx Consulting	25	24	12	7	2	1	1	1
Zakelijk Verantwoordelijke	Katena	12	5	3	2	1	0	0	0
Administratief medewerker hedendaagse kunst	M	120	6	3					3
Verantwoordelijke oude kunst / Conservator	Katena	7	2	1	1	1	1	1	1
Fondsenwerver	Katena								
Diensthofd tentoonstellingen oude kunst	Katena								
BEPAALE DUUR									
beide procedures werden opgestart op 15.12.14									
Assistent productie	Flexpunt	1	1	1					1
Magazijnbediende	M	1	1	1					1
Onthaalmedewerker	Flexpunt	1	1	1					1
Assistent collectieregistrator	M	108	6	3					3
Contentmanager	M	12	3	2					2
Medewerker vrijwilligerswerking	M	111	9	3					3
Onthaalmedewerker	Flexpunt	1	1	1					1
Zakelijk verantwoordelijke (vervangingscontract)	Flexpunt	2	2	2	2	2			2
Logistiek medewerker	Flexpunt	1	1	1					1
Assistent scenografie	M	1	1	1					1
Onthaalmedewerker	M	1	1	1					1
Administratief medewerker publiekswerking	Flexpunt	1	1	1					1
Administratief medewerker oude kunst	Flexpunt	1	1	1					1

4.2.6 VORMING, TRAINING EN OPLEIDING

In 2014 werd naast de extern gevolgde vorming, training of opleiding aandacht besteed aan interne opleidingen. Tijdens in-house opleidingen kan kennis aan een grote groep mensen overgebracht worden op een relatief korte termijn. Meestal is dit naar prijs en tijdsinvestering een stuk voordeliger dan het volgen van externe opleidingen. Doordat ineens een grote groep betrokkenen dit kunnen volgen dient er minder aandacht en tijd te gaan naar interne overdracht. In 2014 werd vooral gefocust op interne opleidingen voor de leidinggevenden. Daarnaast werd er voor alle personeelsleden een beleidsdag georganiseerd.

Naast de externe en interne vorming doen medewerkers ook regelmatig aan prospectie en netwerking en nemen ze vaak deel aan lezingen binnen en buiten M.

Volgende tabel geeft een overzicht van de geregistreerde externe en interne vormingen, trainingen of opleidingen in 2014.

NAAM OPLEIDING	AANTAL UREN	DEELNEMERS	TOTAAL # OPLEIDINGS-UREN
British Library / Damaged Books and Bound Archives	6,00	1	6,00
CRKC / Studiedag Het beeld voorbij. Iconografie in de religieuze kunst en architectuur	8,00	3	24,00
Cultuurforum	8,00	4	32,00
D-na / Evaluatiegesprekken – diensthoofden	3,00	7	21,00
D-na / Leiding geven – afdelingshoofden	4,00	3	12,00
D-na / Leidinggeven workshop – afdelingshoofden	4,00	4	16,00
D-na / Opleiding functioneringsgesprekken – afdelingshoofden	4,00	4	16,00
D-na / Opleiding functioneringsgesprekken – diensthoofden	7,50	7	52,50
Easy-M / Opleiding hoe werk ik met de iPad?	2,00	4	8,00
ERC / European Registrars Conference 2014	10,00	1	10,00
FARO / Binnenklimaat op de tocht? (R)evolutie in de klimaatrichtlijnen voor erfgoed	7,00	1	7,00
FARO / Collegagroep vrijwilligerswerk	3,00	1	3,00
FARO / Conferentie John Falk & Lynn Dierking - Museum Experience	7,50	1	7,50
FARO / Copyright geregeld? Omgaan met auteursrechten en intellectuele eigendomsrechten in de erfgoedsector	7,00	1	7,00
FARO / Erfgoed & storytelling	7,50	1	7,50
FARO / Museumleerathon	8,00	1	8,00
FARO / Oscar - basiscompetenties & website	2,00	1	2,00
FARO / Oscar - basiscompetenties erfgoed	2,00	1	2,00
FARO / Oscar – introductiesessie	3,00	1	3,00
FARO / Toegankelijk rondleiden van blinden en slechtzienden	7,00	2	14,00
FARO, Gallo-Romeins Museum Tongeren / The Gallo-Roman Museum invites dr. John Falk - Re-thinking the Museum Experience in the 21st Century	6,00	1	6,00
Faro-Packed / Module 5 CEST: richtlijnen voor beheerders van digitale collecties / verspreiden	3,00	1	3,00
Helicon. The Conservation Specialist / It's all about objects. But we're climatizing air	8,00	1	8,00
Het Rode Kruis / EHBO	4,00	3	12,00
Human Matters / Feedback vanuit Verbindende Communicatie	8,00	1	8,00
I am / Systeemgerichte communicatie	7	1	7,00
IDEWE / Bijscholing hulpverlener EHBO	3,50	2	7,00

IDEWE / Opleiding ergonomie voor beeldschermwerkers	1,00	6	6,00
Itineris / Lerend netwerk	3,50	1	3,50
Itineris / Personeelsbeleidsdag	8,00	5	40,00
Itineris / Personeelsbeleidsdagen	3,00	5	15,00
KEIK / Beleids – teamdag	7,00	41	287,00
Kunst in Zicht / ‘Mama, mag Mondriaan komen spelen?’	6,00	1	6,00
Packed / Tracks, Voor kunstenaars en organisaties: hoe een archief aanleggen en organiseren?	3,50	1	3,50
PIVO / Excel 2010: basis	7,00	2	14,00
PIVO / Excel 2010: Functies, berekeningen en oplosmethodes	7,00	3	21,00
PIVO / Excel 2010: gegevens, draaitabellen en mailmerge	7,00	5	35,00
PIVO / Excel 2010: Inleiding tot macro’s en automatisering met VBA	7,00	2	14,00
Provincie Oost-Vlaanderen - Erfgoedinzicht / Opfriscursus Adlib	7,00	2	14,00
Provincie Oost-Vlaanderen, FARO en Helicon Conservation Support / Erfgoedobject ‘out of office’: art handling en transport	14,00	1	14,00
Provincie Vlaams-Brabant / Fotograferen van erfgoedobjecten	4,00	1	4,00
Rubenianum / (Un)dressing Rubens. Fashion and Painting in Seventeenth-century Antwerp	9,00	1	9,00
Stad Leuven / Adhemar-opleiding	2,00	3	6,00
Stad Leuven / eAgenda	2,50	1	2,50
Stad Leuven / Infosessie rookstopcursus	1,50	1	1,50
Stad Leuven en Q&A / Infosessie Externe Audit	3,50	2	7,00
Toegankelijkheidsbureau / Klantvriendelijk onthaal van personen met een beperking.	4,00	2	8,00
Voka, Stad Leuven, Provincie Vlaams Brabant, Resoc / 3D ondernemen (MVO)	4,50	1	4,50
WDC Schaubroeck / Capelo – infosessie	3,00	1	3,00
WDC Schaubroeck / Juridische topics	4,00	2	8,00
Wim Woittiez Training / Coachingsessie Spreken voor publiek	1,50	1	1,50
TOTAAL	270,50	150	837,50

In totaal werd 837,5 uur aan opleiding besteed waarvan 460 uur aan interne opleiding en 377,5 uur aan externe opleidingen. 44 personeelsleden volgden één of meerdere opleidingen. Dit kostte M 12.271,90 euro in 2014, dit betekent een gemiddeld jaarlijks opleidingsbudget van 278,91 euro per deelnemer.

M wil verder inzetten op opleiden en professionaliseren van zijn (jonge) medewerkersploeg. Dit moet hen kansen bieden competenties te ontwikkelen en een loopbaanpad, ook buiten M, uit te bouwen.

4.2.7 VERZUIMBELEID

Volgens het ziektebeleid van M bepaalt een objectieve verzuimindex bij wie van de werknemers controle uitgevoerd wordt. Mensura werd daarbij aangeduid als controlerend orgaan bij afwezigheid door ziekte.

In 2014 waren er 47 ziektemeldingen door 27 medewerkers. Dat resulteerde in 304 ziektedagen.

4.2.8 DIVERSITEITSPLAN

De Vlaamse Overheid en de sociale partners willen via een integrale aanpak de evenredige arbeidsdeelname van alle kansengroepen bekomen door ondernemingen, instellingen en lokale besturen, financieel en inhoudelijk te ondersteunen bij het voeren van een diversiteitsbeleid, concreet via het afsluiten van een diversiteitsplan.

Met een diversiteitsplan worden de werkgelegenheidskansen van kansengroepen (allochtonen, vrouwen, oudere werknemers, arbeidsgehandicapten, laaggeschoolden...) verruimd, discriminatie weggewerkt en de kwaliteit van tewerkstelling voor iedere werknemer verbeterd.

M steunt dit opzet en maakte samen met RESOC een instapdiversiteitsplan op. Door de positieve ervaringen met het instapplan wenste M verder vorm te geven aan het diversiteitsbeleid via een volwaardig diversiteitsplan. De tussenkomst van de Vlaamse Overheid (via RESOC) bedraagt 10.000 euro en werd goedgekeurd voor 2 jaar vanaf 01-09-12 en liep tot 31-08-14.

Het diversiteitsplan omvatte volgende concrete acties:

- ▶ continueren van een werkgroep diversiteit, bestaande uit een aantal interne personeelsleden;
- ▶ afnemen van een diversiteitsaudit waarbij tijdens workshops diverse medewerkers worden gepolst naar de evolutie van de tevredenheidsenquête. In 2014 werden de missie en visie van M naar aanleiding van beleidsdagen, teruggekoppeld naar het personeel;
- ▶ analyseren en optimaliseren van een competentie-, opleidings- en loopbaanbeleid. Er werd in eerste instantie gewerkt rond de generieke competenties. De algemeen directeur en de 4 afdelingshoofden bogen zich onder leiding van een externe consultant (Itineris) over de missie en de visie doorheen de verschillende HR-domeinen (april/mei/juni 2014). Er werden 4 generieke competenties weerhouden: co-creatie, participatie, betrokkenheid, innovatie. Daarnaast wil M zich profileren als lerende organisatie;
- ▶ aanpassen van een methodiek van functionerings- en evaluatiegesprekken. Vanuit de tevredenheidsmeting werd deze actie bijgestuurd. De 4 afdelingshoofden stapten in een intervisietraject rond leidinggeven onder begeleiding van D-na. Daarnaast volgden de 8 diensthoofden enkele sessies rond onder andere leidinggeven, voeren van functioneringsgesprekken, ... met als doel op termijn te evolueren naar ontwikkelgesprekken;
- ▶ sensibiliseringsacties naar kansengroepen met het oog op toeleiding bijv. jobdating, bedrijfsbezoeken. Er werd gebruik gemaakt van jobcoaching via Wonen en Werken. We namen actief deel aan de duodag. In samenwerking met Joblink en GTB kregen drie medewerkers de kans stage te lopen bij M. Daarnaast werd een samenwerkings-overeenkomst gesloten met vzw Walden. Naast de realisatie van een recyclage-project zullen zij in de toekomst ook worden ingeschakeld bij het onderhoud in de tuin. Binnen de vrijwilligerswerking lopen er ook integratiestages op vraag van Echo.

Eind 2014 werd een groeiplan diversiteit ingediend en goedgekeurd. M zal verder werken aan een personeelsbeleidplan, het uitwerken en verankeren van een competentiebeleid, het verbreden van het draagvlak en het personeel actief betrekken bij het diversiteitsbeleid. Qua ondersteuning wenst M hiervoor beroep te doen op externe coaching/begeleiding.

4.2.9 INTERNE COMMUNICATIE

In 2014 werden 3 medewerkersvergaderingen georganiseerd met name op 11 februari , 17 juni en 7 oktober 2014.

Volgende agendapunten kwamen aan bod:

- ▶ vrijwilligerswerk in M;
- ▶ voorstelling Organogram 2014;
- ▶ toelichting bij de missie van M;
- ▶ toelichting bij de infrastructuurwerken;
- ▶ voorstelling Ceracollectie;
- ▶ HRM-nieuws: voorstelling nieuwe medewerkers, selectieprocedures;
- ▶ toelichting bij de beleids- en beheercyclus (BBC);
- ▶ voorstelling plan van de Digital Information Manager;
- ▶ voorstelling projecten: Playground, M-atelier, publiekswerking Vesalius-Schinwald.

Daarnaast werd een beleidsdag georganiseerd voor de vaste medewerkers met name op 22 oktober 2015. Deze dag stond in het teken van het interioriseren en levendig maken van de missie van M onder begeleiding van coach Koen Joly van KEIK.

4.3 INFRASTRUCTUUR

4.3.1 INVESTERINGEN IN DE ONROERENDE INFRASTRUCTUUR

Grote infrastructuurwerken

COLLECTIEDEPOTS (NIVEAU -2 EN - 3)	In 2014 zijn een aantal grote infrastructuurwerken uitgevoerd in functie van de permanente verhuis van de meubelcollectie vanuit de oude brandweerkazerne aan de Vaartkom naar de vernieuwde collectiedepots in M. Hiervoor dienden belangrijke ingrepen met betrekking tot compartimentering, klimatisatie en branddetectie uitgevoerd te worden. Mede dankzij de steun van de provincie werd circa 270 m ² depotruimte ingericht met compactusrekken en konden vanaf november 2014 deze meubelen onder de juiste klimatologische omstandigheden worden bewaard.
OPSLAG- EN TRANSITRUIMTE (NIVEAU - 2)	De opslagruimte en transitruimte werden uitgebreid en voorzien van een efficiënt reksysteem, waardoor we aanzienlijk meer constructie- en tentoonstellingsmateriaal kunnen recupereren voor toekomstige projecten. De herbestemming van de vroegere seminarieruimte tot transitruimte, maakt dat tijdelijke opslag van transportkisten gedurende de tentoonstellingen mogelijk wordt. Het herbestemmen van de seminarieruimte betekent ook dat het niveau -2 niet langer toegankelijk is voor publiek, hetgeen in het verleden soms tot (veiligheids-)moeilijkheden kon leiden.
TECHNISCH ATELIER (NIVEAU -2)	Het technisch atelier werd opgesplitst met een afsluitbaar houtatelier. Er werd een centrale luchtzuiveringsfilter geplaatst en een algemene fijnstofafzuiging met automatische blusinstallatie. Met het herinrichten van de klimatisatie staat het atelier nu ook volledig onafhankelijk van de collectiedepots.
BACK OFFICE	De kinderhoek werd omgebouwd tot back office. Op basis van de aanbevelingen uit het akoestisch onderzoek dat werd uitgevoerd door een externe ingenieur, werd de open ruimte geoptimaliseerd om dienst te doen als bureauruimte voor vier personen. Deze opstelling wordt in de loop van 2015 geëvalueerd en waar nodig aangepast.
HERINRICHTING PERSENEELSVLEUGEL	Er werden in 2014 al concrete voorbereidingen getroffen voor de verbouwing en herinrichting van de personeelsvleugel, die voor 2015 staan gepland. Zo is een deel van het economaat omgebouwd tot bibliotheekruimte en ingericht met compactusrekken.

Aanpassings- en verbeteringswerken

- ▶ schilderen van achtergevel Planet Parfum (overeenkomst met eigenaar na graffiti-project);
- ▶ het volledige niveau -2 (ca 450m²) waaronder ook de toiletten en lockerruimte is voorzien van een epoxy coating;
- ▶ verplaatsen van het verflokaal van niveau -3 naar niveau -2;
- ▶ aanpassing van de afvoer op het dakterras;
- ▶ aanwerken van een waterkering op het lage publieksterras
- ▶ behandelen en herstellen van de onderstructuur van de trap in het Huis Vanderkeelen;
- ▶ vervangen van twee gebarsten raam in Nieuwbouw 2;
- ▶ installeren van een extra vergaderplaats met gordijnen in de personeelsvleugel;
- ▶ inrichten van een Digitale Klas in de archeologiegang;
- ▶ uitbreiding van de elektriciteit in de keuken van het M-café;
- ▶ update van de elektriciteitsplannen in functie van de eerste elektriciteitscontrole na vijf jaar indienststelling;

- ▶ bouwen van een lange keukentafel met recuperatiemateriaal en opsmukken van de personeelsrefter;
- ▶ aanpassen en herinrichten van de onthaalbalie in de schatkamer van de Sint-Pieterskerk.

Operationele uitgaven voor het gebouw en de vaste infrastructuur

- ▶ ca. 125.000 euro: poetsen van de ruimtes
- ▶ 94.000 euro: onderhoud en herstellingen (waaronder onderhoudscontract met Cofely)
- ▶ 28.000 euro: beveiliging
- ▶ 11.000 euro: verzekering
- ▶ Verbruikskosten: voornamelijk elektriciteit voor 153.000 euro, verwarming (gas) voor 47.000 euro en water voor 11.500 euro.

4.3.2 INVESTERINGEN IN DE ROERENDE INFRASTRUCTUUR

De investeringen in de roerende infrastructuur betreffen investeringen ter ondersteuning van de concrete werking van M. Deze worden gefinancierd door een kapitaalsubsidie van de stad Leuven.

Om de noodzakelijk investeringen in de volgende jaren te kunnen blijven doen, is er een overleggroep opgestart met M, de financiële en technische diensten van de stad Leuven. Deze stuurgroep bepaalt de prioriteiten en maakt de meerjarenplanning op.

M investeerde in 2014 in 25 nieuwe portofoons en 22 nieuwe bureaustoelen. Daarnaast werd een contract bedongen voor het jaarlijks onderhoud van de inbraakinstallatie en camerabewaking.

Een algemeen omroepsysteem voor alle zalen is voorlopig on hold gezet omdat de huidige technologie slechts een beperkt toepassingsgebied kan garanderen.

4.3.3 TECHNISCHE ONDERSTEUNING

Een belangrijke opdracht voor de technisch coördinator is het stroomlijnen van de vele aanvragen tot een werkbare planning voor de techniekers. Vooral de ruimte voor eigen werk aan gebouw of techniek dient hard bewaakt te worden. Een wekelijkse planningsvergadering met het team tracht zoveel mogelijk vast te leggen op korte termijn (1 à 2 weken) en reeds prioriteiten op lange termijnen in te plannen. Doordat het team uitgesproken aanvullende competenties heeft, biedt dit de kans om op deze vergadering problemen vanuit de verschillende invalshoeken te bekijken en taken te verdelen naargelang competenties.

In 2014 is ook een samenwerkingsakkoord opgesteld met de organisatie Walden vzw, welke tweewekelijks een aantal onderhoudstaken uitvoert in de tuin en op de terrassen.

M wordt ondersteund door de Interne Dienst voor Preventie en Bescherming op het Werk van de stad Leuven. Naar aanleiding van het jaarlijks werkbezoek dat plaatsvond op 4 november 2014 werd samen met de interne preventieadviseur en de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer een werkbezoek georganiseerd.

Naar aanleiding van de bevindingen werden volgende acties ondernomen:

- ▶ tweejaarlijkse vernieuwing van de elektrodes van de defibrillator (AED) (nog geldig tot april 2015);
- ▶ werkplaats: machines zijn voorzien van handleiding en worden enkel door de aangeduide personen gebruikt;
- ▶ een offerte is lopende ter verhoging van het opstaande afschermglas in de vroegere kinderhoek;
- ▶ een evacuatieplan is opgesteld en aangepast in functie van grote events (tuin, dakterras ...);
- ▶ EHBO cursus en EHBO kistjes zijn up-to-date;
- ▶ vluchtwegen en nooduitgangen worden gerespecteerd bij evenementen en opbouw;
- ▶ het aanstellen van een externe veiligheidscoördinator voor de opbouw van grote tentoonstellingen.

4.4 DUURZAAMHEID EN ECOLOGIE

4.4.1 TECHNISCHE INGREPEN

Bij M is ruimtegebruik de belangrijkste impactfactor inzake CO₂. Ondanks de inspanningen tijdens de bouw van het museum om het energiegebruik te beperken en moderne installaties te voorzien, blijft het gebouw één van de grootste elektriciteitsverbruikers van de stadsgebouwen, mede door de specificiteit van de werking (strikte klimaatregeling en quasi 7 dagen op 7 functioneel). M wil zijn verbruik inperken en is gestart met energiemonitoring. Daarnaast is er een werkgroep opgestart die de taak heeft een investeringsplan op te stellen voor infrastructurele aanbevelingen. Een eerste concrete actie is de samenwerking met KU Leuven. M begeleidt een masterstudent die voor zijn masterproef onderzoek doet naar optimalisering van de klimaatsturing in het Huis Vanderkelen (2014-2015). Een volgende stap is een diepgaande analyse en bijhorende update van de klimaatregeling door de installateur (Johnson Controls).

4.4.2 RECUPERATIE MATERIALEN

M als museum genereert door zijn vele tijdelijke tentoonstellingen ook het bijhorende afval. Dit is een belangrijk speerpunt in M's meerjarenplan. M probeerde in de mate van het mogelijke afval te vermijden door hergebruik en een duurzaam aankoopbeleid. Zo wordt het gebruik van MDF zo veel mogelijk vermeden en wordt dankzij de uitbreiding van de opslagcapaciteit in depot -2 de afvalberg na elke tentoonstelling tot een strikt minimum herleid.

In ruil voor de diensten die Walden vzw ons levert (onderhoudsopdrachten) krijgt de organisatie de kans om tentoonstellingsmateriaal te recupereren voor haar eigen werking en om in de nabije toekomst een aantal artikelen te produceren voor M met dit materiaal.

4.4.3 ECOTEAM

Het ecoteam van M bestaat uit medewerkers uit elke afdeling die zich vrijwillig inzetten en deze taken er extra bijnemen. In 2014 ijverden zij voor verduurzaming van de werking en sensibiliseerden zij de medewerkers m.b.t. voeding, afval en gebruik van de trap i.p.v. de lift. Hiervoor organiseerden zij o.a. enkele ecomomenten in 2014.

Het ecoteam is eveneens vertegenwoordigd in de Werkgroep Interne Duurzame Ontwikkeling van stad Leuven.

4.5 COMMERCIEËLE WERKING

4.5.1 ZAALVERHUUR TEGEN ALGEMEEN GELDENDE TARIEVEN

Het is niet de bedoeling dat socio-culturele verenigingen zalen kunnen huren tegen een lager tarief, daarvoor is er het cultuurcentrum.

	DATUM	ORGANISATIE	ACTIVITEIT	INKOMSTEN EXCL. BTW
1	14·01·14	BNP Paribas Fortis Factor	Nieuwjaarsreceptie	€ 1.909,92
2	21·01·14	Cum Laude Events	Quiz voor extern bedrijf	€ 250,00
3	26·01·14	KVIV	Nieuwjaarsreceptie	€ 1.721,22
4	08·02·14	CR Forum	Lezing en museumbezoek	€ 877,36
5	19·02·14	Uitgeverij Die Keuze	Boeklancering nieuw seizoen	€ 2.890,00
6	25·02·14	Remmicom NV	Presentatie met receptie	€ 2.447,31
7	27·02·14	Plantyn	Infosessies	€ 920,00
8	14·03·14	Unified Post	Seminarie	€ 975,00
9	14·05·14	Belfius	Nocturne Ravage	€ 5.247,93
10	31·05·14	Symbiosis bvba	Designmarkt Symbiosis XL	€ 5.600,00
11	20·06·14	UZ Leuven	Vergadering	€ 1.600,00
12	26·06·14	Omnia Travel	Nocturne zoMerbar	€ 5.500,00
13	25·07·14	Nelissen Grade Advocatenkantoor	Bedrijfsdrink op zoMerbar	€ 150,41
14	12·09·14	Schenk	Promotieavond Gato Negro	€ 2.350,00
15	23·09·14	Het Belang Van Limburg	Fotoshoot	€ 100,00
16	24·09·14	Flanders DC	Starters Creative Exchange	€ 800,00
17	16·10·14	Culturele Damesvereniging Leuven	Lezing met Geert Van Paemel	€934,10
18	23·10·14 × 24·10·14	UCB	Vergadering	€ 1.513,21
19	03·11·14	GDNA Advocaten Mechelen	Seminarie	€ 500,00
20	06·11·14	vzw Toerisme Vlaams Brabant (i.s.m. Meeting Leuven)	Walking diner	€ 400,00
21	11·11·14	Villa Dansa vzw	Filmopname Villa Dansa vzw	€ 150,00
22	29·11·14	Dhr. Soon-Wok Kim (particulier)	Museumbezoek met aansluitend walking diner	€ 500,00
23	12·12·14	SPES Academy	SPESFORUM 2014	€ 1.680,00
24	16·12·14	Groep T	Vesaliusnocturne	€ 3.750,00
TOTAAL				€ 42.766,46

4.5.2 ZAALVERHUUR MET KORTING

Er zijn uitzonderingen op de algemeen geldende tarieven voor organisaties die vanuit hun opportuniteit worden beoordeeld. Deze organisaties hebben een inhoudelijke link met M en kunnen ons draagvlak vergroten.

	DATUM	ORGANISATIE	ACTIVITEIT	INKOMSTEN EXCL. BTW
1	08-02-14	David Dessers (particulier)	Lezing door David Van Reybrouck	€ 400,00
2	13-02-14	Handelscentrum De Bond	Vergadering Leuvense handelaars	€ 75,00
3	27-03-14	UZ Leuven	Lezing en Museumbezoek	€ 891,98
4	23-04-14	Vlaamse Overheid afdeling Cultuur, Jeugd, Sport en Media	Publieksmoment Cultuurforum 2020	€ 4.338,84
5	16-05-14	UZ Leuven	Vergadering met receptie achteraf	€ 1.750,00
6	23-05-14	UZ Leuven – Dienst Oogziekten	Nocturne Ravage	€ 2.398,21
7	13-06-14	KU Leuven	Presentatie en walking diner graduates Cardio	€ 1.600,00
8	14-06-14 & 22-06-14	CM – Teleblok	MNM Teleblok	€ 3.050,00
9	23-06-14	KU Leuven	Brunch Promotieweek Geneeskunde	€ 750,00
10	13-06 & 14-06-14	Medialaan	Televisieopnames <i>Rijker dan je denkt?</i>	€ 4.000,00
11	15-09-14	KU Leuven	Conferentie Toerisme; Aard- en Omgevingswetenschappen	€ 1.888,68
12	10-10-14	UZ Leuven	Symposium “Chronische zorg in de Nefrologie”	€ 2.704,47
13	09-11-14	UZ Leuven	Lunch en museumbezoek voor diabetespatiënten	€ 500,00
TOTAAL				€ 24.347,18

4.5.3 ZAALVERHUUR IN HET KADER VAN EEN SAMENWERKINGSOVEREENKOMST

In ruil voor specifieke returns kunnen organisaties activiteiten in M organiseren. De zaalverhuur kadert in dit geval in een bredere samenwerkingsovereenkomst.

	DATUM	ORGANISATIE	ACTIVITEIT	INKOMSTEN EXCL. BTW
1	04-02-14	KBC - Private Banking	Coxcienocturne	
2	29-04-14	Rombouts	Finale Rombouts Barista	
3	17-06-14	De Lijn	Stafvergadering	
4	19-06-14	Thrombogenics	Nocturne	
5	09-09-14	Easy M	Lezing en museumbezoek	
6	04-10-14	Artsenkrant (i.s.m. KU[N]ST Leuven)	Introductie met rondleiding door Geert Van Paemel	
7	08-10-14	KBC (i.s.m. KU[N]ST Leuven)	Vesaliusnocturne	€ 937,50

8	11·10·14	BAF (i.s.m. KU[N]ST Leuven)	Vesaliusnocturne	€ 1.255,50
9	12·10·14	Roche Diagnostics (i.s.m. KU[N]ST Leuven)	Famiedag Roche Diagnostics	€ 492,92
10	14·10·14	De Lijn (i.s.m. KU[N]ST Leuven)	Vesaliusnocturne	
11	15·10·14	BNP Paribas Fortis (i.s.m. KU[N]ST Leuven)	Vesaliusnocturne	€ 937,50
12	19·10·14	KU Leuven (Ann Cornelis, i.s.m. KU[N]ST Leuven)	Vesaliusontbijt	€ 670,00
13	20·10·14	Materialise (i.s.m. KU[N]ST Leuven)	Vesaliusnocturne	€ 812,50
14	21·10·14	BNP Paribas Fortis (i.s.m. KU[N]ST Leuven)	Vesaliusontbijt	€ 804,25
15	24·10·14	Bank Van Breda (i.s.m. KU[N]ST Leuven)	Vesaliusnocturne	€ 1.938,78
16	26·10·14	KU Leuven (Chris Geens, i.s.m. KU[N]ST Leuven)	Vesaliusontbijt	€ 550,00
17	28·10·14	BNP Paribas Fortis (i.s.m. KU[N]ST Leuven)	Vesaliusontbijt	€ 617,50
18	04·11·14	GEBU KU Leuven(i.s.m. KU[N]ST Leuven)	Vesaliusontbijt	€ 550,00
19	06·11·14	Easy M	Seminarie	
20	18·11·14	Roche Diagnostics (i.s.m. KU[N]ST Leuven)	Pathology User Meeting	
21	26·11·14	Ethias (i.s.m. KU[N]ST Leuven)	Vesaliusnocturne	€ 1.027,50
22	04·12·14	KU Leuven (i.s.m. KU[N]ST Leuven)	Lectio Vesaliuslezing	
23	04·12·14	LUCA School of Arts (i.s.m. KU[N]ST Leuven)	Symposium "The Divided Body"	
24	19·12·14	Rode Kruis (i.s.m. KU[N]ST Leuven)	Bloeddonatie in M	
TOTAAL				€ 10.593,95

4.5.4 RESULTAAT ZAALVERHUUR 2014 T.O.V. 2013

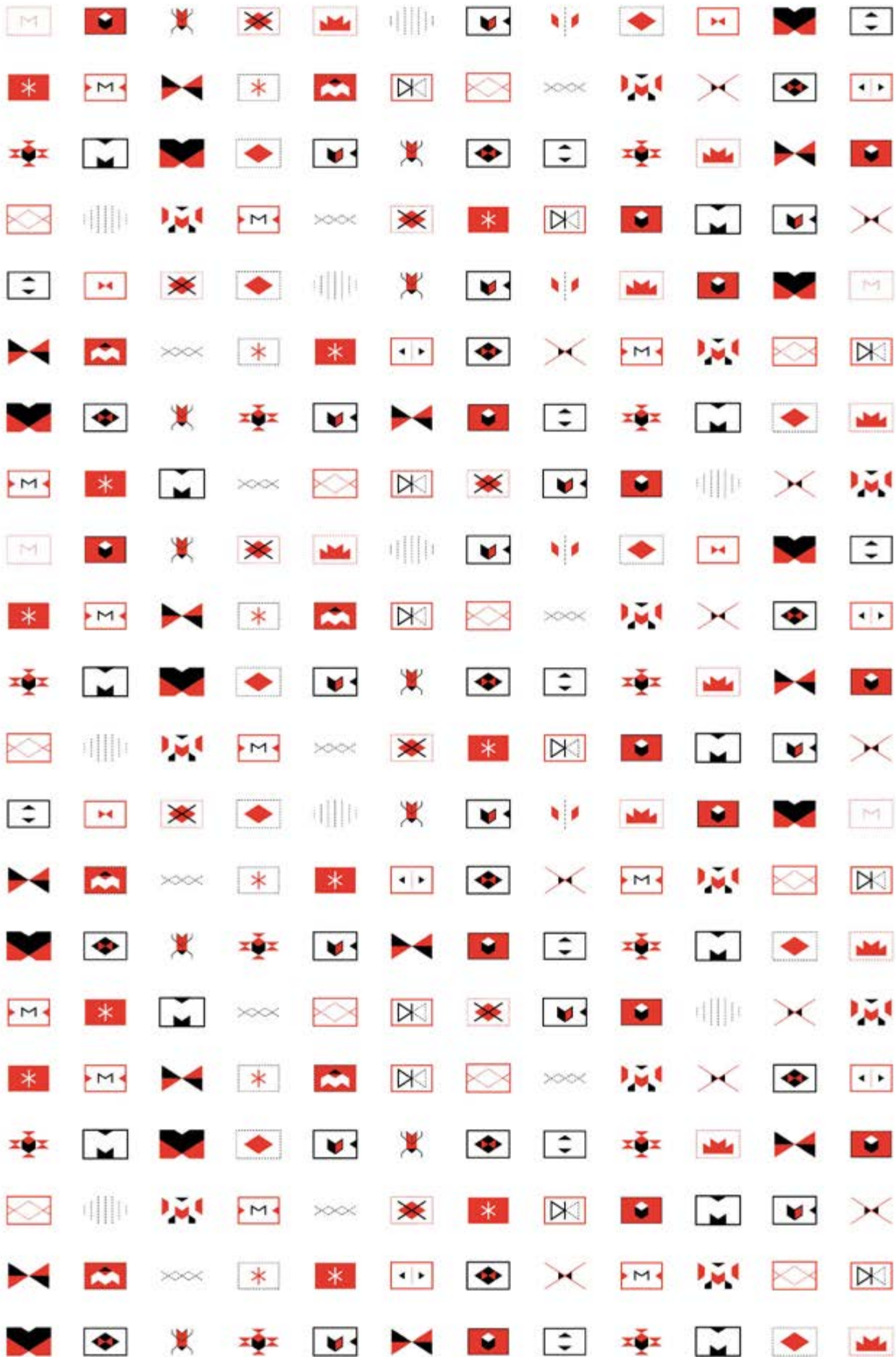
	RESULTAAT 2013 EXCL. BTW	RESULTAAT 2014 EXCL. BTW
ZAALVERHUUR AAN ALGEMENE TARIEVEN	€ 49.655,76	€ 42.766,46
ZAALVERHUUR MET KORTING	€ 21.288,06	€ 24.347,18
ZAALVERHUUR IN HET KADER VAN SAMENWERKINGSOVEREENKOMST	€ 586,80	€ 10.593,95
TOTAAL	€ 71.530,62	€ 77.707,59

4.6 DIGITALISERING

Om het digitaliseringsbeleid uit te stippelen is in september 2014 de functie van content manager ingevuld. De functietitel en taakomschrijving zijn gedefinieerd en de opdrachten voor 2015-2016 geformuleerd. Er is gekozen om de titel Digital Information Manager (DIM) te gebruiken in plaats van content manager. Content manager of content management wordt meestal in verband gebracht met het online brengen, publiceren van content op de website. De functie zoals M deze ziet, is veeleer gericht op het beheer van de informatie en het uittekenen, optimaliseren van processen rond digitale data en informatie. De opdrachten voor de digitale informatie manager zijn een algemene visienota ontwikkelen over de digitalisering van M: wat moet er gebeuren t.a.v. alle aspecten van de werking en wat kan M doen tegen wanneer (juni 2015).

Er zijn verder 5 clusters gedefinieerd die dieper uitgewerkt moeten worden:

1. Haalbaarheidsstudie voor een DAM/MAM systeem als centraal beheersysteem voor het verzamelen/beheren, hergebruik en lange termijn bewaring mogelijk te maken van beeld- en filmmateriaal. (nota december 2015, implementatie 2016)
2. Tweemaandelijks overleg organiseren met verantwoordelijken per afdeling om de opbouw van het digitaal organisatiearchief verder uit te bouwen, dit volgens TRACK richtlijnen en i.s.m. stadsarchief Leuven ("M-files"). (december 2015)
3. Conceptontwikkeling voor de nieuwe M-website leiden. In between tussen de projectgroep van M en de dienst communicatie van de stad Leuven, HeLics en externen (o.a. websitebouwers Internet Architects). Het concept is voldoende afgetoetst met de verschillende diensten van M. (verwacht september 2015)
4. eCRM (enterprise CRM) oplossing voor M, wat betekent CRM voor een museum? Welke gegevens van welke 'klanten' wil men bewaren en beheren? Bezoekersrapportage, M-bassadeursgegevens, publieksonderzoek i.s.m. Cultuurnet. Hoe gaat M om met adressenbeheer en mailings? (januari 2016)
5. Planningstools voor M op verschillende niveaus: het gaat om het overzichtelijk maken van tentoonstellingsprojecten (opbouw en afbraak, opening ...), punctuele activiteiten, rondleidingen, lezingen, catering georganiseerd door M of derden... Eventplanning, HR-planning en projectplanning moeten op elkaar inspelen. Doel: één overzichtelijke planningstool die organisatiebreed gebruikt wordt om activiteiten te organiseren en intern te communiceren.

5. BESTUURLIJKE WERKING

5.1 DIRECTIECOMITÉ

Het directiecomité is belast met het dagelijks bestuur van M. Het ziet toe op de goede werking van alle organen op het vlak van taken en verantwoordelijkheden. Het directiecomité wordt voorgezeten door de algemeen directeur en rapporteert zijn beslissingen aan de raad van bestuur. Deze laatste benoemt en ontslaat de leden van het directiecomité.

Het directiecomité telde in 2014 acht leden:

- ▶ Mevr. Denise Vandevoort (voorzitter M, schepen van cultuur, deeltijds kunstonderwijs, gelijke kansen, diversiteit en Noord-Zuidwerking)
- ▶ Dhr. Jeroen Vervloessem (ondervoorzitter M)
- ▶ Dhr. Steven Dusoleil (voormalig directeur cultuur en directeur communicatie Stad Leuven)
- ▶ Dhr. Luc Delrue (algemeen directeur M)
- ▶ Mevr. Isabel Lowyck (afdelingshoofd publiekswerking)
- ▶ Mevr. Ilse Steen (afdelingshoofd Ondersteuning) tot 31-08-14
- ▶ Mevr. Eva Wittocx (afdelingshoofd Presentaties)
- ▶ Dhr. Peter Carpreau (afdelingshoofd oude kunst)

Het directiecomité vergaderde in 2014 twintig maal, met name op 13 januari, 27 januari, 10 februari, 24 februari, 10 maart, 24 maart, 5 mei, 19 mei, 2 juni, 16 juni, 7 juli, 28 juli, 1 september, 15 september, 29 september, 13 oktober, 3 november, 17 november, 1 december en 15 december.

Het directiecomité neemt beslissingen binnen volgende domeinen:

- ▶ Personeel:
organogram, aanwervingen, ontslagen en uitdiensttredingen, uitbreidingen contracten, bevordering afdelingshoofden, aanleg wervingsreserve, PV selectieprocedures, toewijzing GSM-abonnementen, schaalanciënniteit, loopbaanonderbrekingen, verlofdagen, jobstudenten, aanwerving externe techniekers voor tentoonstellingen ...
- ▶ Feestdagen, sluitings- en openingsdagen
- ▶ Aanpassingen statuten
- ▶ Gunningen vanaf 8.500 euro exclusief BTW
- ▶ Samenwerkingsovereenkomsten
- ▶ Agenda raad van bestuur

5.2 RAAD VAN BESTUUR

De raad van bestuur is de wetmatige vertegenwoordiger van M met als kerntaak de strategische en financiële sturing van de organisatie. De leden van de raad van bestuur zijn benoemd door de gemeenteraad van de stad.

De raad van bestuur van M vergadert onder het voorzitterschap van mevr. Denise Vandevooort, schepen van cultuur, deeltijds kunstonderwijs, gelijke kansen, diversiteit en Noord-Zuidwerking.

In 2014 zetelden volgende leden in de raad van bestuur:

- ▶ Mevr. Denise Vandevooort, voorzitter
- ▶ Dhr. Jeroen Vervloessem, ondervoorzitter
- ▶ Mevr. Vera Billen
- ▶ Dhr. Hans Bracquené
- ▶ Mevr. Els Buelens
- ▶ Dhr. Noël Coninx
- ▶ Dhr. Steven Dusoleil, waarnemer
- ▶ Dhr. Saïd El Khadraoui
- ▶ Dhr. Willem Geelen
- ▶ Mevr. Frieda Jans
- ▶ Dhr. Jan Schoolmeesters
- ▶ Mevr. Mieke Vandermotte
- ▶ Mevr. Mieke Wellens

In 2014 werd er acht maal vergaderd, met name op 8 januari, 25 februari, 18 maart, 30 april, 24 juni, 23 september, 28 oktober en 26 november.

Volgende agendapunten werden in 2014 door de raad van bestuur behandeld:

Overzicht documenten beleids- en beheerscyclus	kennisname
Opvolging beheersovereenkomst Stad Leuven - M 2014-2019	kennisname
Meerjarenplan 2014-2019 en budget 2014 met toelichting	goedkeuring
Presentatie Ravage. Kunst en cultuur in tijden van conflict: inhoud en publiekswerking	kennisname
Jaarrekening 2013	vaststelling
Beheersovereenkomst stad Leuven - M 2014-2019	goedkeuring
Bezoekerscijfers Michiel Coxie	kennisname
Bezoekerscijfers 2013 met vergelijking t.o.v. 2010, 2011 en 2012	kennisname
Jaarrekening 2013	goedkeuring
Uitbreiding samenstelling adviescomité M	goedkeuring
Selectie kandidaten adviescomité M	goedkeuring
Jaarverslag 2013	goedkeuring
Programmabeleid M door afdelingshoofden oude en hedendaagse kunst	kennisname
Infrastructuurwerken 2014-2019	goedkeuring

Verslag fondswervingscomité	goedkeuring
Afwijking rechtspositieregeling: samenstelling selectiecommissie aanwerving A4-niveau	goedkeuring
Bezoekerscijfers januari – augustus 2014	kennisname
Aanpak fondsenwerving M	bespreking
Evaluatie zoMerbar 2014	kennisname
Aanpak en rapporteringswijze benchmarkonderzoek	goedkeuring
Stand van zaken financiën tot 08·14 en voorstel tot budgetwijziging 2014	goedkeuring
Presentatie aanpak M-bassadeurswerking	kennisname
Fundraisingdiner 2015 en 2016	kennisname
Samenwerkingsovereenkomst Cas-co vzw - M	goedkeuring
Verslag adviescomité	kennisname
Personeelsformatie 2014-2015	goedkeuring
Begroting 2015	goedkeuring
Opvolgnota fondsenwerving M	goedkeuring
Landschapstekening van het Leuvense kunstenveld	kennisname

5.3 ADVIESCOMITÉ

De raad van bestuur heeft in 2014 een adviescomité in het leven geroepen.

Dit adviescomité heeft als doel de raad van bestuur van M te adviseren. Het moet er voor zorgen dat de raad van bestuur een zo breed mogelijk beeld krijgt van een museale werking in de specifieke stedelijke Leuvense context en van de behoeften van een museale gebruiker.

Het adviescomité is een klankbord voor de werking van M in al zijn facetten, van behoud en beheer van de collectie, presentatie en wetenschappelijk onderzoek tot publiekswerking.

Het adviescomité werd ingericht voor 6 jaar en is samengesteld uit de volgende leden:

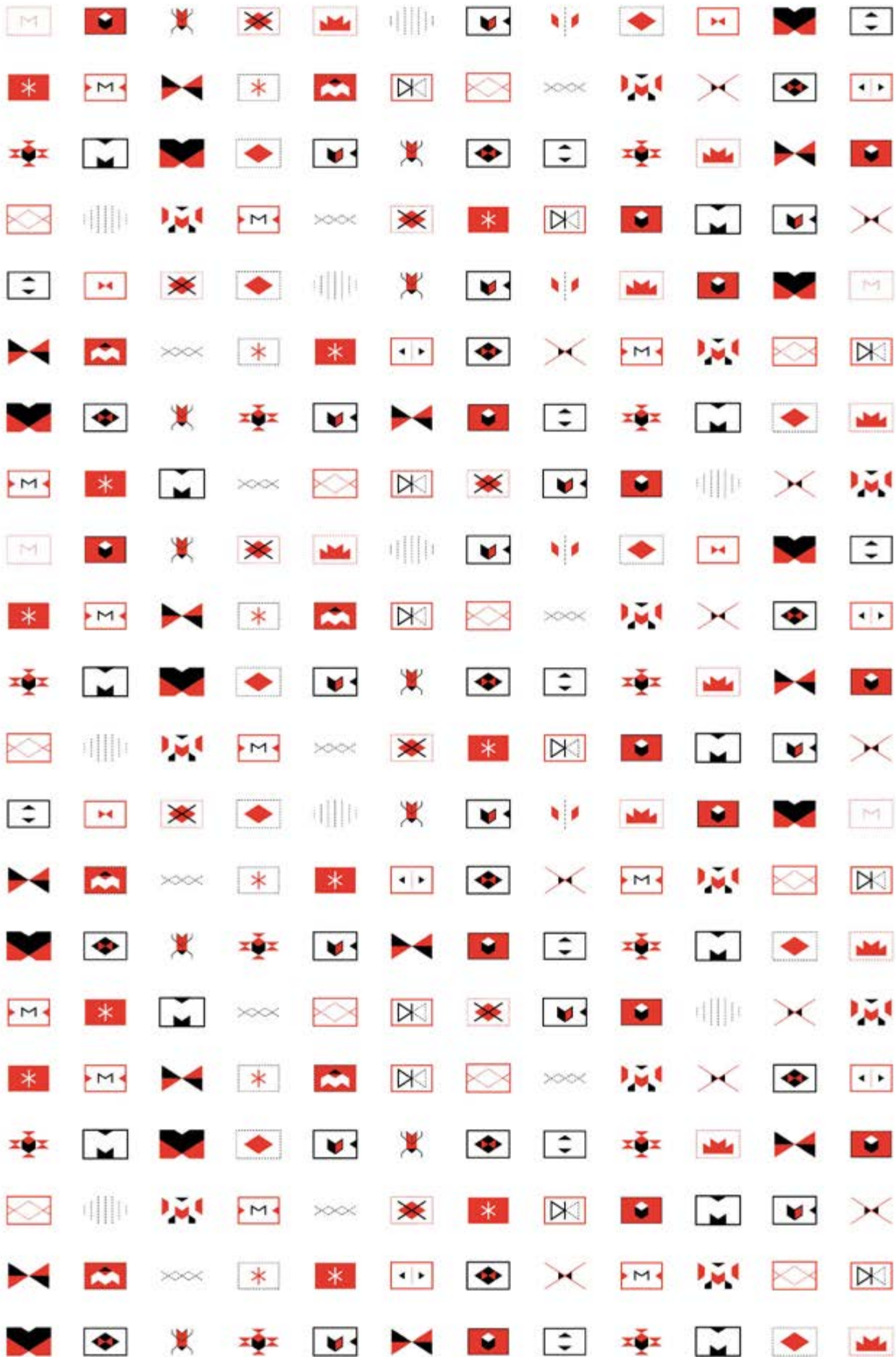
- ▶ 1 vertegenwoordiger van de deelraad erfgoed stad Leuven: Emile van Binnebeke, voorzitter van het adviescomité
- ▶ 1 vertegenwoordiger van de deelraad kunsten stad Leuven: Mike Naert.
- ▶ 3 leden met affiniteit museale sector: Bart Demarsin, Véronique Van de Kerckhof en Etienne Wynants
- ▶ 3 M-bassadeurs: Ria Van den Bosch, Carolien Coenen en Iwona Pomianowska
- ▶ 1 vertegenwoordiger met affiniteit met en kennis van bedrijfswereld: Tine Verhelst
- ▶ 1 vertegenwoordiger van KU Leuven: Geert Bouckaert

In 2014 vonden er 2 vergaderingen plaats.

Op 17 september werd de voorzitter verkozen en werd het werkritme en de inhoud van de volgende vergaderingen besproken.

Op 11 december werden volgende agendapunten behandeld:

- ▶ presentatie huidige programmeringsmethodiek
- ▶ actieplan aanvraagdossier werkingssubsidies erfgoeddecreet
- ▶ fondsenwerving M
- ▶ besparingen Vlaamse Gemeenschap

6. BIJLAGEN

BIJLAGE 1 WEBSITESTATISTIEKEN 2014

Bezoekerscijfers *www.mleuven.be* en *www.ravage1914.be*

WWW.MLEUVEN.BE	2013	2014
Unieke bezoekers 2013	209.747	194.885
Totale bezoekers 2013	306.540	268.121

WWW.RAVAGE1914.BE	2014
Unieke bezoekers	33.228
Totale bezoekers 2014	40.570

Google analytics *www.mleuven.be*

SPREIDING NATIONAAL	TOTAAL	%
1. Leuven	43.983	16,40%
2. Brussel	26.142	9,75%
3. Antwerpen	24.569	9,16%
4. Gent	16.282	6,07%
5. Mechelen	8.449	3,15%
6. (not set)	6.747	2,52%
7. Hasselt	4.476	1,67%
8. Tienen	3.721	1,39%
9. Herent	3.158	1,18%
10. Sint-Niklaas	3.113	1,16%
11. Brugge	3.004	1,12%
12. Geel	2.875	1,07%
13. Amsterdam	2.480	0,92%
14. Schaerbeek	2.422	0,90%
15. Turnhout	2.267	0,85%

SPREIDING INTERNATIONAAL	TOTAAL	%
1. België	218.777	81,60%
2. Nederland	20.842	7,77%
3. Frankrijk	5.967	2,23%
4. Verenigde Staten	3.855	1,44%
5. Duitsland	3.349	1,25%
6. Verenigd Koninkrijk	2.677	1,00%
7. Spanje	1.354	0,50%
8. Indonesië	1.220	0,46%
9. Italië	1.154	0,43%
10. (not set)	888	0,33%

BRON	TOTAAL	%	BOUNCE (%)	GEMIDDELDE SESSIEDUUR
1. Google	174.733	65,17%	42,24%	00:02:05
2. Direct	26.497	9,88%	49,36%	00:01:49
3. Leuven.be	16.586	6,19%	33,58%	00:02:00
4. Apsis	4.903	1,83%	25,64%	00:01:03
5. Bing	4.167	1,55%	30,84%	00:02:15
6. M-nieuwsbrief	4.068	1,52%	59,15%	00:01:44
7. Cost per click	2.943	1,10%	54,67%	00:01:49
8. Facebook	2.836	1,06%	66,86%	00:01:05
9. Ravage1914.be	2.201	0,82%	43,30%	00:01:20
10. Coxcie.be	1.644	0,61%	49,45%	00:03:40
11. Google (FR)	1.537	0,57%	44,70%	00:00:54
12. Vesaliusleuven.be	1.208	0,45%	30,79%	00:01:58
13. Yahoo	991	0,37%	36,93%	00:02:03
14. Intranet	951	0,35%	17,35%	00:04:17
15. De Standaard banner	876	0,33%	87,79%	00:01:00
16. Mleuven.be / referral	805	0,30%	36,77%	00:02:20
17. Facebook mobiel	739	0,28%	85,79%	00:00:18
18. Uitinvlaanderen.be	690	0,26%	20,29%	00:02:26
19. Belgianrail.be	598	0,22%	14,38%	00:02:16
20. Ask	557	0,21%	33,03%	00:02:16

MEEST BEZOCHTE PAGINA'S	PAGINAWEEGAVEN (TOTAAL #)	PAGINAWEEGAVEN (%)	GEMIDDELDE TIJD OP PAGINA	BOUNCE (%)
1. Home	210.147	22,45%	00:00:28	25,44%
2. Openingsuren	38.025	4,06%	00:01:03	60,20%
3. Tickets	35.333	3,77%	00:01:55	70,99%
4. Agenda	34.380	3,67%	00:00:43	26,97%
5. EN	25.322	2,70%	00:00:38	26,14%
6. Bezoek M	18.289	1,95%	00:00:15	16,19%
7. M-zoekt	17.092	1,83%	00:01:43	74,54%
8. hedendaagse kunst	14.559	1,56%	00:00:18	30,63%
9. Vesalius	14.229	1,52%	00:01:24	59,63%
10. FR	13.421	1,43%	00:00:33	23,96%
11. Bereikbaarheid	12.070	1,29%	00:01:47	75,00%
12. Kinderen-Gezinnen	10.894	1,16%	00:00:13	15,43%
13. Oude kunst	10.165	1,09%	00:00:13	47,67%
14. M-collectie	9.306	0,99%	00:00:29	42,57%
15. Wegwijs in M	8.248	0,88%	00:00:53	58,96%
16. Over M	7.341	0,78%	00:00:17	29,94%
17. M-café	7.306	0,78%	00:01:00	56,99%
18. (lege) zoekopdracht	7.286	0,78%	00:00:22	24,68%
19. HK - verwacht	6.552	0,70%	00:00:13	36,14%
20. Coxcie	6.168	0,66%	00:01:07	37,83%

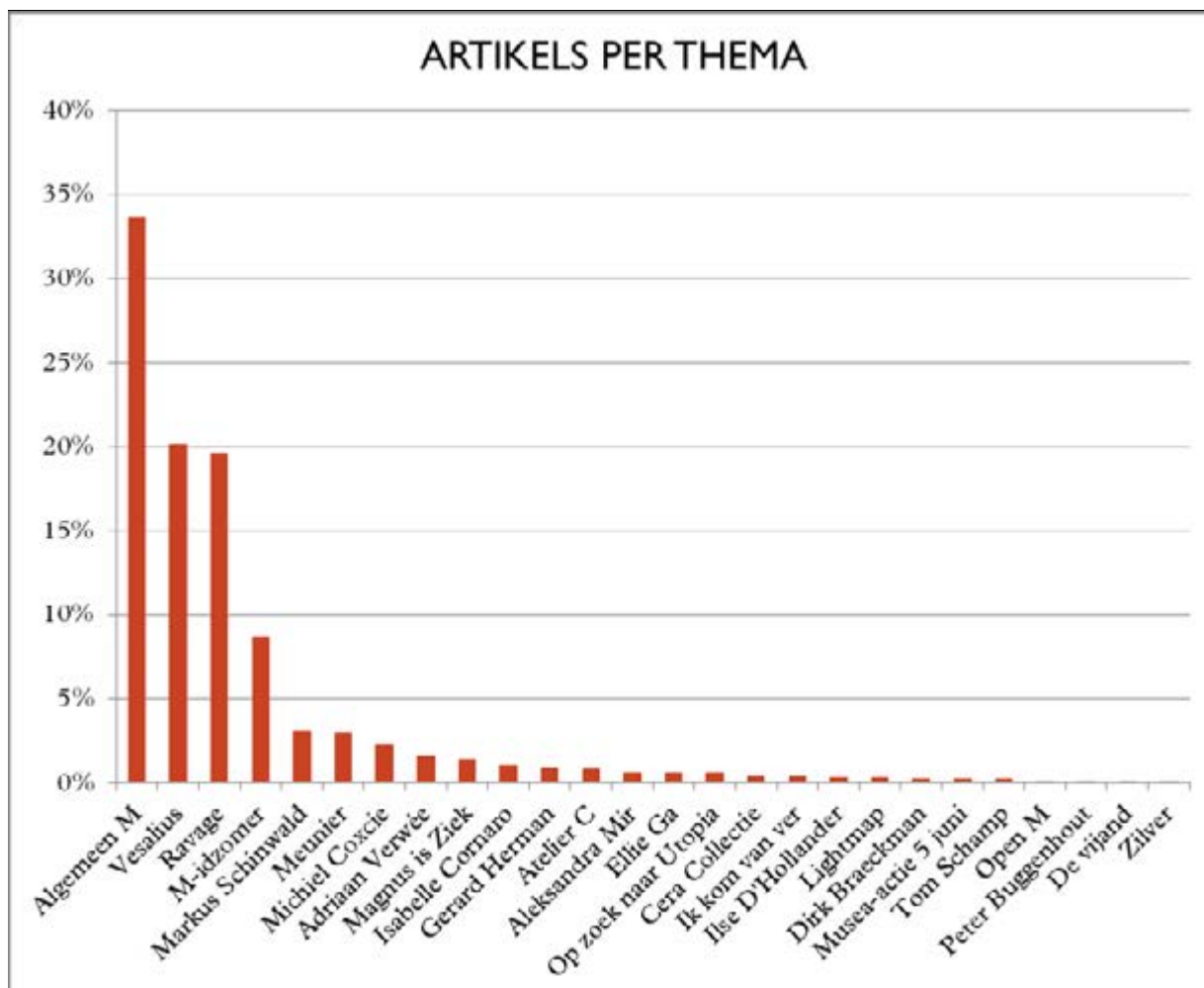
SPREIDING NATIONAAL	
1. Leuven	7.233
2. Brussel	3.704
3. Antwerpen	3.570
4. Gent	2.008
5. Mechelen	1.050

SPREIDING INTERNATIONAAL	
1. België	33.387
2. Nederland	4.908
3. Frankrijk	1.135
4. UK	576
5. Duitsland	509
6. US	434
7. Italië	99
8. Spanje	54
9. Oostenrijk	21

BRON	
1. mleuven.be	9.854
2. google	6.867
3. google online bannering	6.271
4. Direct	5.176
5. Museumkaart nieuwsbrief	2.739
6. Facebook	1.896
7. M Nieuwsbrief	1.448
8. martelaarsteden.be	1.108
9. ravaged1914.be	817
10. visitflanders.lepoint.fr	396
11. belgianrail.be	267

MEEST BEZOCHTE PAGINA'S	
1	Home
2	Over Ravage
3	Expo
4	Kalender
5	Tickets
6	FR home
7	EN home
8	Kunstenaars
9	Plan je bezoek
10	De werken
11	zoMerbar
12	Ravage blogt

BIJLAGE 2 OVERZICHT AANTAL PERSARTIKELS PER THEMA

	DATUM	TITEL	THEMA	MEDIUM	INT / NAT / LOK
	01.14	Het Beeldende Kunstjournaal - Michiel Coxcie	Michiel Coxcie	www.artizontaal.nl	Internationaal
	01.01.14	De strijd om de ruimte - Aleksandra Mi	Aleksandra Mir	Randkrant	Nationaal
	01.01.14	Eerste vrouw op de maan	Aleksandra Mir	De Streekkrant	Lokaal
	01.01.14	eropuit - Aleksandra Mir	Aleksandra Mir	Pasar	Nationaal
	01.01.14	De verborgen Vuurtoren	Ellie Ga	Marie Claire Vlaamse editie	Nationaal
	01.01.14	Eerste solotentoonstelling Gerard Herman	Gerard Herman	De Morgen	Nationaal
	01.01.14	Expo-Jong en erg goed - Gerard Herman	Gerard Herman	Feeling	Nationaal
	01.01.14	Jongere storten zich op muziek	Algemeen M	De Streekkrant	Lokaal
	01.01.14	Luc-raak	Algemeen M	De Streekkrant	Lokaal
	01.01.14	Cultuur smaken Michiel Coxcie	Michiel Coxcie	Davidfonds	Nationaal
	01.01.14	Ledenvoorden Michiel Coxcie	Michiel Coxcie	Davidfonds	Nationaal
	01.01.14	Michiel Coxcie Ce célèbre inconnu	Michiel Coxcie	L'Eventail	Nationaal
	01.01.14	Michiel Coxcie le peintre oublié	Michiel Coxcie	L'Echo	Nationaal
	01.01.14	Michiel Coxcie vermelding tentoonstelling	Michiel Coxcie	Bigbook Brussels	Lokaal
	01.01.14	Un air d'Italie -Michiel Coxcie	Michiel Coxcie	L'Appel	Nationaal
	01.01.14	Wandelen met Coxcie	Michiel Coxcie	Pasar	Nationaal
	01.01.14	Wat te doen - Exposities	Michiel Coxcie	Rondom	Lokaal
	01.01.14	Fred en de wolk	Tom Schamp	Vrouwen met Vaart	Nationaal
	02.01.14	Rijker dan je denkt	Algemeen M	showbizzkanaal.skynetblogs.be	Nationaal
	02.01.14	Rijker dan je denkt	Algemeen M	www.belg.be	Nationaal
	02.01.14	Coxcies Genter Altar vereint	Michiel Coxcie	www.grenzecho.be	Internationaal
	02.01.14	Coxcies Genter Alter vereint	Michiel Coxcie	Grenz Echo	Internationaal
	03.01.14	Expo om naar uit te kijken - Ravage	Ravage	DS Cultuur (De Standaard)	Nationaal
	03.01.14	Ravage	Ravage	De Morgen	Nationaal
	04.01.14	Rijker dan je denkt	Algemeen M	www.tv_visie.be	Nationaal
	04.01.14	Rijker dan je denkt	Algemeen M	www.showbizzsite.be	Nationaal
	05.01.14	Susidies Vlaamse overheid	Ravage	Belga	Nationaal
	06.01.14	Toren Bib open voor iedereen	Algemeen M	Het Laatste Nieuws	Lokaal
	06.01.14	Michiel Coxcie ce célèbre inconnu	Michiel Coxcie	www.eventail.be	Nationaal
	07.01.14	Freek Wambacq	Algemeen M	Grenz Echo	Internationaal
	07.01.14	Musea hebben geen last van crisis	Algemeen M	Het Laatste Nieuws	Nationaal
	07.01.14	Sierbeton	Algemeen M	www.knack.be	Nationaal
	07.01.14	Bibliotheektoeren opent met zicht op oorlogsverleden	Algemeen M	www.nieuwsblad.be	Nationaal
	07.01.14	De Standaard_ Stad in vogelperspectief	Algemeen M	De Standaard	Nationaal
	07.01.14	Exhibition-Leuven-Michiel Coxcie	Michiel Coxcie	Flanders Today	Nationaal
	08.01.14	De Bibliotheektoeren	Algemeen M	Rondom	Lokaal
	08.01.14	Le Béton apparent donne une plus-value à la façade	Algemeen M	www.jeviasconstruire.levif.be	Nationaal
januari	08.01.14	Rondom_ Wat te doen -19e eeuwse sculptuur M	Algemeen M	Rondom	Lokaal
	08.01.14	Schilderij stuk-bel maar met de minister	Algemeen M	De Standaard	Nationaal
	08.01.14	Wat te doen Gerard Herman	Gerard Herman	Rondom	Lokaal
	08.01.14	Crossing boundaries	Ik kom van ver	Flanders Today	Nationaal
	08.01.14	Agenda - Tips-Michiel Coxcie-Gerard Herman-Aleksandra Mir	Michiel Coxcie / Gerard	Trends	Nationaal
	09.01.14	Presentatie -Publiek aan zet	Algemeen M	www.bamart	Nationaal
	09.01.14	Michiel Coxcie	Michiel Coxcie	www.netevent.be	Nationaal
	10.01.14	Biblioteekstoren	Algemeen M	Travel Magazine Newsletter (nl)	Nationaal
	11.01.14	Huis van het kind	Algemeen M	www.nieuwsblad.be	Nationaal
	11.01.14	Huis van het kind	Algemeen M	Het Nieuwsblad	Lokaal
	12.01.14	50 years of migration-Ik kom van ver	Ik kom van ver	www.flanderstoday.eu	Nationaal
	14.01.14	Misdaad straf en kunst	Algemeen M	www.apache.be	Nationaal
	14.01.14	Walter Verdin	Algemeen M	Humo	Nationaal
	15.01.14	The Space Age-Aleksandra Mir	Aleksandra Mir	Flanders Today	Nationaal
	15.01.14	De Bibliotheektoeren open voor het grote publiek	Algemeen M	Rondom	Lokaal
	15.01.14	De Cultuurbon	Algemeen M	Rondom	Lokaal
	15.01.14	Gerard Herman / M collectie - 19e eeuwse sculptuur	Gerard Herman / Algemeen M	Rondom	Lokaal
	16.01.14	De Bibliotheektoeren	Algemeen M	Travel 2 Newsletter (nl)	Nationaal
	16.01.14	Walter Swennen - Cera Collectie	Cera Collectie	www.eventail.be	Nationaal
	16.01.14	Te huur Museum - M-idzomer	M-idzomer	De Standaard	Nationaal
	17.01.14	Cadeaubon ook in Leuven	Algemeen M	Het Laatste Nieuws	Lokaal
	17.01.14	Voorbijaande-roem Michiel Coxcie	Michiel Coxcie	Ignis webmagazine	Internationaal
	18.01.14	Heilige Hiëronymus van Brabant	Algemeen M	DS Cultuur (De Standaard)	Nationaal
	21.01.14	Michiel Coxcie	Michiel Coxcie	Grazia	Internationaal
	22.01.14	Vliegende start Dijleschuimers -M Café	Algemeen M	De Streekkrant	Lokaal
	22.01.14	Wat te doen-Cursus over Mesopotamië	Algemeen M	Rondom	Lokaal
	22.01.14	Expo - Michiel Coxcie	Michiel Coxcie	Rondom	Lokaal
	23.01.14	Walter Verdin	Algemeen M	De Morgen	Nationaal
	23.01.14	De vloek van imitatie-Michiel Coxcie	Michiel Coxcie	H Art	Nationaal

	25.01.14	Rijker dan je denkt	Algemeen M	www.tv-visie.be	Nationaal	
	26.01.14	Rijker dan je denkt	Algemeen M	Het Nieuwsblad	Nationaal	
	27.01.14	Rijker dan je denkt	Algemeen M	www.showbizsite.be	Nationaal	
	27.01.14	Sociale herdenking van Grote Oorlog - Ravage	Ravage	De Standaard	Lokaal	
	28.01.14	Met iets banaals kun je kunst maken-Gerard Herman	Gerard Herman	Gazet van Antwerpen	Lokaal	
	28.01.14	Cultuurforum 2020	Algemeen M	www.bamart.be	Nationaal	
	28.01.14	Sociale herdenking Grote Oorlog- Ravage	Ravage	Het Nieuwsblad	Lokaal	
	28.01.14	Stad herdenkt De Grote Oorlog	Ravage	Het Laatste Nieuws	Lokaal	
	29.01.14	Aleksandra Mir	Aleksandra Mir	Tertio	Nationaal	
	29.01.14	Burgerlijke herdenking - Ravage	Ravage	De Streekkrant	Lokaal	
	29.01.14	leuven herdenkt De Grote Oorlog -Ravage	Ravage	Rondom	Lokaal	
februari	01.02.14	Uit in Vlaanderen-Gelukzoekers-Ik kom van ver	Ik kom van ver	Femina	Nationaal	
	01.02.14	Student Life - Hoog Kortrijk	Algemeen M	Guido Magazine	Nationaal	
	01.02.14	Torenzicht op Leuven	Algemeen M	Pasar	Nationaal	
	01.02.14	Brits kunsttijdschrift noemt situatie KMSK Brussel schandalig -	Michiel Coxcie	De Morgen	Nationaal	
	05.02.14	Anders kijken naar kunst - Spiegelingen	Algemeen M	De Streekkrant	Lokaal	
	05.02.14	Michiel Coxcie	Michiel Coxcie	Rondom	Lokaal	
	05.02.14	Lessons of the past Ravage	Ravage	Flanders Today	Nationaal	
	06.02.14	Expo - Gerard Herman	Gerard Herman	Zone 02 (nl)	Lokaal	
	06.02.14	Elektronische code moet inspraak verzekeren	Algemeen M	www.nieuwsblad.be	Nationaal	
	06.02.14	Elektronische code moet inspraak verzekeren	Algemeen M	Het Nieuwsblad	Lokaal	
	07.02.14	Expo - Tom Schamp	Tom Schamp	Davidsfonds	Nationaal	
	08.02.14	Stéphane Beel blikt vooruit	Algemeen M	De Morgen	Nationaal	
	09.02.14	Dinges - Publiek aan zet	Algemeen M	www.uitinvlaanderen.be	Nationaal	
	14.02.14	Leuven stelt Ief Spincemaille aan als stadskunstenaar -	Lightmap	Belga	Nationaal	
	14.02.14	Toerisme Vlaanderen	Algemeen M	Travel Magazine (nl)	Nationaal	
	14.02.14	Weg met Valentijn - Dinges	Algemeen M	Metro(nl)	Nationaal	
	15.02.14	Cultuur -Expo - Michiel Coxcie	Michiel Coxcie	De Tijd	Nationaal	
	17.02.14	Vanaf vandaag worden foutief gestalde tweewielers	Algemeen M	Het Nieuwsblad	Lokaal	
	18.02.14	Afrikamuseum leeggehaald	Algemeen M	De Standaard	Lokaal	
	18.02.14	Laatste collectiestukken verlaten Afrikamuseum	Algemeen M	Het Nieuwsblad	Lokaal	
	19.02.14	Leuven Jazz	Algemeen M	Rondom	Lokaal	
	26.02.14	Kijk Boek Kust in M -Ravage -Gerard Herman	Gerard Herman / Ravage	De Streekkrant	Lokaal	
	26.02.14	Ief Spincemaille stadsambassadeur	Lightmap	Rondom	Lokaal	
	26.02.14	Kunstencentrum maakt werk van hertekening cultuurlandschap	Algemeen M	Het Laatste Nieuws	Lokaal	
	26.02.14	Stuk wordt huis voor dans, beeld en geluid	Algemeen M	www.theartserver.org	Nationaal	
	26.02.14	L'agenda - Ravage	Ravage	Moustique	Nationaal	
	27.02.14	Het leven van Jan Hoet	Algemeen M	www.demorgen.be	Nationaal	
	27.02.14	Hoet leverde veel inspiratie voor uitbouw Leuven museum M	Algemeen M	Belga	Nationaal	
	27.02.14	Ik wil graag Louis Tobback adopteren	Algemeen M	www.demorgen.be	Nationaal	
	28.02.14	Gerard Herman - Arm en erg hard	Gerard Herman	Xtra Magazine (Het Laatste Nieuws)	Nationaal	
	28.02.14	Geen naam, een begrip - Jan Hoet	Algemeen M	De Morgen	Nationaal	
		03.14	De la guerre	Ravage	Collect (fr)	Nationaal
		03.14	Musea-Kunst in tijden van oorlog-Ravage	Ravage	Collect (nl)	Nationaal
		01.03.14	De subsidiëring van de Vlaams ingedeelde musea	Algemeen M	Faro	Nationaal
		01.03.14	Zonder de media besta je niet	Algemeen M	Faro	Nationaal
		01.03.14	In het holst van het leven	Dirk Braeckman	Collect Arts Antiques Auction (fr)	Nationaal
		01.03.14	echelen - vernieuwd Busleyden - Museum M achterna	Algemeen M	Gazet van Antwerpen	Lokaal
		01.03.14	Leuven Jazz	Algemeen M	Rif Raf (nl)	Nationaal
		01.03.14	Mechelen - Hof van Busleyden	Algemeen M	Het Nieuwsblad	Lokaal
		01.03.14	Mechelen -Nieuw stadsmuseum opent in 2018	Algemeen M	het Laatste Nieuws	Lokaal
		01.03.14	Mechels stadsmuseum opent in 2018	Algemeen M	www.bouwenwonen.net	Nationaal
		01.03.14	Nick Ervinck	Algemeen M	Collect Arts Antiques Auction (nl)	Nationaal
		01.03.14	Nick Ervinck	Algemeen M	Collect Arts Antiques Auction (fr)	Nationaal
		01.03.14	Over ideale museumtypes en de praktijk	Algemeen M	Faro	Nationaal
		01.03.14	Alles van waarde is weerloos	Ravage	Metropolis M	Ravage
		01.03.14	Berekende oorlogsravage-Ravage	Ravage	Randkrant	Nationaal
	01.03.14	De la guerre	Ravage	Collect Arts Antiques Auction (fr)	Nationaal	
	01.03.14	In vuur en vlam voor wereldbrand - Ravage	Ravage	Pasar	Nationaal	
	01.03.14	Kunst in tijden van oorlog- Ravage	Ravage	Collect Arts Antiques Auction (nl)	Nationaal	
	01.03.14	Ravage-kunst en cultuur in tijden van conflict	Ravage	Staalkaart	Nationaal	
	05.03.14	Stukken van mensen - Lijf en Leden	Vesalius	Rondom	Lokaal	
	06.03.14	Leuven - cursisten tonen creaties in museum M	Algemeen M	het Laatste Nieuws	Lokaal	
	06.03.14	Expotip_ Ravage-kunst en cultuur in tijden van conflict	Ravage	Zone 02 (nl)	Nationaal	
	08.03.14	De banale branje van Braeckman	Dirk Braeckman	DS Cultuur (De Standaard)	Nationaal	
	08.03.14	Stéphane Beel	Algemeen M	De Tijd	Nationaal	
	11.03.14	Bar du matin - Ravage	Ravage	www.radio1.be	Nationaal	

12.03.14	Afrika films	Algemeen M	Belga	Nationaal
12.03.14	Leuven Jazz	Algemeen M	Rondom	Lokaal
12.03.14	Expo Ravage	Ravage	Rondom	Lokaal
13.03.14	agenda-Cultuurbarbarij-Ravage	Ravage	Trends	Nationaal
14.03.14	Ravage advertentie	Ravage	Uit in Leuven	Lokaal
14.03.14	Leuven - Applicatie brengt je langs oorlogslocaties-Ravage	Ravage	het Laatste Nieuws	Lokaal
15.03.14	Puchlijst - Ravage	Ravage	dS Weekblad (De Standaard)	Nationaal
15.03.14	Reizen - Leuven -Ravage	Ravage	Weekend(Het Nieuwsblad)	Nationaal
17.03.14	Afrika Filmfestival Leuven	Algemeen M	www.filmmagie.be	Nationaal
17.03.14	Tintelend pastel - Ilse D'Hollander	Ilse D'Hollander	www.znor.be	Nationaal
18.03.14	Oorlog en kunst - Ravage	Ravage	www.cobra.be	Nationaal
18.03.14	Ravage in M	Ravage	www.robtv.be/nieuws/leuven/ravage-	Nationaal
18.03.14	Tentoonstelling Ravage over gestolen en vernielde kunst in	Ravage	www.deredactie.be	Nationaal
19.03.14	Afrika filmvestival	Algemeen M	Rondom	Lokaal
19.03.14	Conflict in cultuur	Algemeen M	De Streekkrant	Lokaal
19.03.14	Meer dan louter film	Algemeen M	De Streekkrant	Lokaal
19.03.14	Ontwarrende creativiteit	Algemeen M	De Streekkrant	Lokaal
19.03.14	Swingen op de tonen van jazz	Algemeen M	De Streekkrant	Lokaal
19.03.14	Kunst staat niet boven strijdgewoel	Ravage	De Tijd	Nationaal
19.03.14	Ravage in M-Museum Leuven	Ravage	De Streekkrant (Roeselare)	Lokaal
19.03.14	Ravage: kunst en cultuur in tijden van conflict	Ravage	De Streekkrant	Lokaal
19.03.14	Tussen kunst en conflict	Ravage	De Streekkrant	Lokaal
19.03.14	Vernietiging van kunst is van alle tijden - Ravage	Ravage	www.nieuwsblad.be	Lokaal
19.03.14	Tussen kunst en conflict	Ravage	De Standaard	Nationaal
20.03.14	_Stijl Expo - Kunst in conflict - Ravage	Ravage	Trends	Nationaal
20.03.14	Agenda Culturel-Ravage	Ravage	Trends Style (fr)	Nationaal
20.03.14	Cultuur Agenda - Ravage	Ravage	Trends Style (nl)	Nationaal
20.03.14	L'incendie de Louvain - Ravage	Ravage	La Libre Belgique	Nationaal
20.03.14	Ravage-kunst en cultuur in tijden van conflict	Ravage	La Libre Belgique	Nationaal
21.03.14	One long tapestry and title returns to Belgium	Ravage	news.stanford.edu (The Dish)	Internationaal
22.03.14	Quand les armes parlent les musesse taisent	Ravage	L'Echo	Nationaal
23.03.14	Bar du matin live in M	Ravage	www.radio1.be	Nationaal
24.03.14	Ravage ou les saccages de l' art en temps de	Ravage	www;lesoir.be	Nationaal
25.03.14	Rwanda op Afrika Filmfestival	Algemeen M	www.filmmagie.be	Nationaal
25.03.14	guerre au M Muséum	Ravage	Le Soir	Nationaal
26.03.14	2014: De wereld brandt	Algemeen M	Campuskrant	Nationaal
26.03.14	OP zoek naar expositieruimte	Algemeen M	Rondom	Lokaal
26.03.14	Groeninge museum Brugge-verwijzing Michiel Coxcie	Michiel Coxcie	t Pallieterke	Nationaal
26.03.14	5X Raak - uittips in alle provincies	Ravage	De Streekkrant (Tienen)	Lokaal
26.03.14	5X Raak- uittips in alle provincies - Ravage	Ravage	De Weekkrant (Kempen)	Lokaal
26.03.14	Agenda - Expositie Leuven - Ravage	Ravage	Rondom	Lokaal
26.03.14	exhibitions this week - Ravage	Ravage	www.flanderstoday.eu	Internationaal
26.03.14	Kanttekening Ravage	Ravage	Campuskrant	Nationaal
26.03.14	Kunst is kwetsbaar	Ravage	Campuskrant	Nationaal
26.03.14	Obama en verschillende musea herdenken de Grote Oorlog	Ravage	http://www.onserfdeel.be/en/blogs/de	Nationaal
26.03.14	Ravage	Ravage	Flanders Today	Nationaal
26.03.14	Ravage l'art et la culture en temps de conflit	Ravage	mad.lesoir.be	Nationaal
26.03.14	Visual Arts	Ravage	Flanders Today	Nationaal
27.03.14	Kort Nieuws - Ilse D'Hollander	Ilse D'Hollander	H Art	Nationaal
27.03.14	Expo kort - Ravage	Ravage	H Art	Nationaal
28.03.14	Het is weer stuk in Leuven	Ravage	De Standaard	Nationaal
28.03.14	Expo Ravage in museum M toont oorlogsschade in de kunst	Ravage	De Standaard	Nationaal
28.03.14	Get Ravaged at M-idnight	Ravage	www.museumtoeren.be/ravage	Nationaal
28.03.14	Terreur tegen kunst - Ravage	Ravage	Xtra Magazine (Het Laatste	Nationaal
28.03.14	Uit naar - oorlog en vrede	Ravage	Metro (nl)	Nationaal
04.14	Uit in Leuven - vijf hoogtepunten in Ravage	Ravage	www.uitinleuven.be	Nationaal
01.04.14		Ravage	E-flux	Internationaal
01.04.14	ABC Talkies	Algemeen M	Talkies	Nationaal
01.04.14	Taxichauffeurs als stadsambassadeurs	Algemeen M	De Standaard	Lokaal
01.04.14	Taxichauffeurs voortaan echte ambassadeurs van Leuven	Algemeen M	Het Nieuwsblad	Lokaal
01.04.14	Luc Delrue in gesprek bij het Vrije Woord	Ravage	Radio 1 - Het Vrije Woord	Nationaal
01.04.14	Expos - Bouc émissaire-Ravage	Ravage	Marie Claire Belgique	Nationaal
01.04.14	Leuven herrezen uit oorlogsas - Ravage	Ravage	Pasar	Nationaal
01.04.14	Ravage	Ravage	Elle Belgique	Nationaal
01.04.14		Ravage	Tijdschrift NATO/OTAN	Internationaal
02.04.14	Afrika in film	Algemeen M	Kerk en Leven	Nationaal
02.04.14	Amateurama - Algemeen	Algemeen M	Rondom	Lokaal

02.04.14	M-schatkamer van Sint Pieter	Algemeen M	Rondom	Lokaal
02.04.14	Schatkamer van Sint Pieter is weer open	Algemeen M	Rondom	Lokaal
02.04.14	Ticketverkoop herdenkingsconcerten	Algemeen M	Het Laatste Nieuws	Lokaal
02.04.14	Le météo culturelle - Ravage	Ravage	Le Jeudi	Nationaal
02.04.14	More exhibitions this week - Ravaged	Ravage	Flanders Today	Nationaal
02.04.14	On the move - Ravage	Ravage	Miles (fr)	Nationaal
02.04.14	On the move - Ravage	Ravage	Miles (nl)	Nationaal
02.04.14	Kleurrijke parade aan museum M - De Vijand	Ravage / De vijand	Het Laatste Nieuws	Lokaal
03.04.14	Eerste namen voor M-idzomer	M-idzomer	www.nieuwsblad.be	Nationaal
03.04.14	Joan As Police Woman, Girls in Hawaii en Melanie de Biasio	M-idzomer	www.demorgen.be	Nationaal
03.04.14	Joan As Police Woman, Girls in Hawaii en Melanie de Biasio	M-idzomer	www.hln.be	Nationaal
03.04.14	M-IDZOMER komt met de eerste namen	M-idzomer	www.damusic.be	Nationaal
03.04.14	M-idzomer maakt namen bekend	M-idzomer	Het Laatste Nieuws	Lokaal
03.04.14	Verslag Ravage	Ravage	Vebes	Nationaal
04.04.14	Art and conflict – M-Museum in Leuven Presents Ravaged	Ravage	www.culturecompass.co.uk/2014/04/	Internationaal
04.04.14	Art and conflict – M-Museum in Leuven Presents Ravaged	Ravage	http://www.culturecompass.co.uk/20	Nationaal
04.04.14	Heritage will rise again - Ravage	Ravage	Flanders Today	Nationaal
05.04.14	Eerste namen voor M-idzomer	M-idzomer	Het Nieuwsblad	Lokaal
05.04.14	Expo binnenland	Ravage	DS Cultuur (De Standaard)	Nationaal
05.04.14	Gekunsteld conflict	Ravage	Persoonlijk (Het Financieele	Internationaal
08.04.14	Chocolaterie ontvangt HIB-label van Unizo	Algemeen M	Het Laatste Nieuws	Lokaal
08.04.14	Chocolaterie ontvangt HIB-label van UNIZO	Algemeen M	www.hln.be	Nationaal
08.04.14	Eine romantische Reise Meisterwerke aus der Sammlung	Algemeen M	luxemburger Wort	Internationaal
08.04.14	ultur - Eine romantische reise- Meisterwerke der sammlung	Algemeen M	www.wort.lu	Internationaal
09.04.14	Herdenkingsconcerten Leuven Brandt	Ravage	Rondom	Lokaal
09.04.14	Heritage will rise again - Ravage	Ravage	Flanders Today	Nationaal
10.04.14	A Leuven : Ravage, art et culture en période de conflit	Ravage	Le point	Internationaal
11.04.14	Brandhaardkunst	Ravage	De Morgen	Nationaal
11.04.14	Exposition collective Mozart assassiné	Ravage	Weekend (Le Vif/L'Express)	Nationaal
11.04.14	Ravage Marc Derez	Ravage	www.robvtv.be/nieuws/leuven/ravage-	Nationaal
11.04.14	Ravage: Mark Derez	Ravage	ROB-TV	Nationaal
12.04.14	Vijf verantwoorde weekendtrips	Ravage	www.standaard.be	Nationaal
13.04.14	Isabelle Cornaro opent eerste solotentoonstelling in België	Isabelle Cornaro	leveninLeuven.be	Nationaal
13.04.14	A Leuven : Ravage, art et culture en période de conflit	Ravage	www.lavoixdunord.fr	Internationaal
14.04.14	Paaskampen-We zijn op zoek naar de ideale museumervaring	Algemeen M	Gazet van Antwerpen	Lokaal
16.04.14	Praten na een misdrijf	Algemeen M	Rondom	Lokaal
16.04.14	En Belgique - Ravage	Ravage	La Libre Culture (La Libre	Nationaal
16.04.14	Erfgoeddag Leuven	Ravage	Rondom	Lokaal
16.04.14	Event M-idnight mikt op jongeren	Ravage	De Streekkrant	Lokaal
17.04.14	Publicatie-HART nr. 125	Ravage	www.bamart.be	Nationaal
17.04.14	Ravage in Museum M Leuven	Ravage	H Art	Nationaal
18.04.14	Ook nog Isabelle Cornaro	Isabelle Cornaro	Metro (nl)	Nationaal
18.04.14	Expo Ravage	Ravage	Gazet van Antwerpen	Nationaal
18.04.14	Ravage Rudi Vranckx	Ravage	ROB-TV	Nationaal
21.04.14	Get Ravaged at M-idnight	Ravage	Vetoleuven	Lokaal
24.04.14	Joris Kila	Ravage	Nationaal	Nationaal
25.04.14	Brandende stad - Ravage	Ravage	Volkskrant.nl	Internationaal
25.04.14	Ravage Radmila Arsanuka	Ravage	www.robvtv.be/nieuws/leuven/ravage-	Nationaal
25.04.14	Ravage Radmila Arsanuka	Ravage	ROB-TV	Nationaal
28.04.14	The War on Culture – Leuven exhibition ‘Ravaged: Arts and	Ravage	www.fluxmagazine.com/index.php/ar	
28.04.14	The War on Culture – Leuven exhibition ‘Ravaged: Arts and	Ravage	www.fluxmagazine.com/index.php/ar	Nationaal
29.04.14	Pompidou in staat van oorlog	Ravage	www.radio.Klara.be	Nationaal
01.05.14	Over kunstenaar Walter Swennen	Cera Collectie - Walter	Ons Erfdeel	Nationaal
01.05.14	Deelnemers Leertraject Business Model Innovatie presenteren	Algemeen M	Ondernemers Leuven	Lokaal
01.05.14	Leertraject Business Model Innovatie-Algemeen	Algemeen M	Ondernemers Halle-Vilvoorde	Lokaal
01.05.14	Art voor een zomerse dag - Ravage	Ravage	Ebjoy Beauty (nl)	Internationaal
01.05.14	Grande guerre en Belgique-expositions récentes	Ravage	La Revue Nouvelle	Nationaal
01.05.14	Ravage	Ravage	Het Spoor	Nationaal
01.05.14	Une réflexion sur Ravage	Ravage	Flux News	Nationaal
02.05.14	A Louvain: l'art victime de guerre	Ravage	http://www.lemonde.fr/culture/articl	Internationaal
02.05.14	Ravage Guy Swinnen	Ravage	www.robvtv.be/nieuws/leuven/ravage-	Nationaal
06.05.14	Art patrimoine et guerre - Ravage	Ravage	Regards	Nationaal
06.05.14	Museumtoeren op ontdekkingsreis in museumland-Ravage	Ravage	http://museumtoeren.be/ravage/	Nationaal
07.05.14	More visual arts this month - Isabelle Cornaro	Isabelle Cornaro	Flanders Today	Nationaal
09.05.14	Ravage Arnoud Raskin	Ravage	www.robvtv.be/nieuws/leuven/ravage-	Nationaal
13.05.14	Presentatie onderzoeksresultaten pilootproject - Publiek Aan	Cera collectie - Publiek Aan	www.bamart.be	Nationaal
13.05.14	Affiche M-idzomer compleet	M-idzomer	focus.knack.be	Nationaal

mei	13.05.14	M-idzomer bekend - affiche compleet	M-idzomer	www.levenir.be	Nationaal
	13.05.14	Mmmmm-idzomer	M-idzomer	www.damusic.be	Nationaal
	13.05.14	A Leuven : Ravage, art et culture en période de conflit	Ravage	www.lavoixdunord.fr/culture-	Internationaal
	13.05.14	Was van den vandalen übrig blieb - Ravage	Ravage	www.art-	Internationaal
	14.05.14	Documentaires met extra's	Algemeen M	De Streekkrant	Lokaal
	14.05.14	Museum Prize nominations announced-Algemeen	Algemeen M	Flanders Today	Nationaal
	14.05.14	Culture et Cinéma - En Flandre - Ravage	Ravage	La Libre Culture (La Libre	Nationaal
	14.05.14	Ravage in Museum M in Leuven	Ravage	Wablief	Nationaal
	15.05.14	De digitale museumklas - Ravage	Ravage	www.bamart.be	Nationaal
	16.05.14	Anatomisch theater opgefrist voor 500 jaar Vesalius	Vesalius	Het Laatste Nieuws	Lokaal
	16.05.14	Anatomisch theater opgefrist voor 500 jaar Vesalius	Vesalius	www.hln.be	Nationaal
	16.05.14	Isabelle Cornaro Museum M leuven	Isabelle Cornaro	Enola.be	Nationaal
	16.05.14	Day One Festival - De Spil kiest voor kunst	Algemeen M	De Weekbode (ed. Roeselare)	Lokaal
	16.05.14	Na 400 jaar weer een reuzenstoet	Algemeen M	www.hln.be	Nationaal
	16.05.14	M-idzomer stelt volledige affiche voor	M-idzomer	Het Laatste Nieuws	Lokaal
	16.05.14	Ravage als inspiratiebron voor kunst	Ravage	Artsenkrant	Nationaal
	17.05.14	Alledaagse voorwerpen - Isabell Cornaro	Isabelle Cornaro	Weekend (Het Nieuwsblad)	Nationaal
	17.05.14	Mechelen - Eerste flats van Beel te koop aan de Dijle	Algemeen M	Gazet van Antwerpen	Lokaal
	17.05.14	Een eeuw geleden kwam het Duitse leger op citytrip in Leuven-	Ravage	www.demorgen.be	Nationaal
	21.05.14	Cultureel erfgoed als mikpunt	Ravage	Kerk en Leven	Nationaal
	22.05.14	Samenwerkende kunstenaars in het verleden	Algemeen M	www.bamart.be	Nationaal
	23.05.14	Nouveaux timbres-post belges -	Vesalius	Luxemburger Wort	Internationaal
	24.05.14	Expo Binnenland - Ravage	Ravage	DS Cultuur (De Standaard)	Nationaal
	25.05.14	12 tips voor een dagje Vlaams-Brabant en Brussel-Algemeen	Algemeen M	Steps City Magazine	Lokaal
	27.05.14	Leuven brnadt en expo Ravage	Ravage	http://www.een.be/programmas/vlaa	Nationaal
	28.05.14	Oppositie bezorgd over bezoekerscijfers M	Algemeen M	De Standaard	Lokaal
	28.05.14	Oppositie bezorgd over bezoekerscijfers M	Algemeen M	Het Nieuwsblad	Lokaal
	28.05.14	Oppositie bezorgd over bezoekerscijfers M	Algemeen M	www.nieuwsblad.be	Nationaal
	28.05.14	Symbiosis XL	Algemeen M	Rondom	Lokaal
	28.05.14	Uitgelicht - M café	Algemeen M	Campuskrant	Lokaal
	28.05.14	Affiche M-idzomer compleet	M-idzomer	Rondom	Lokaal
	28.05.14	Conflicten uit het dagelijkse leven - De vijand	Ravage	De Streekkrant	Lokaal
	28.05.14	Culture et Cinéma - En Belgique - Ravage	Ravage	La Libre Culture (La Libre	Nationaal
	28.05.14	Kunst en cultuur in tijden van conflict	Ravage	t Pallieterke	Nationaal
	28.05.14	Oorlog kan abstract zijn - De vijand	Ravage	De Streekkrant	Lokaal
	28.05.14	Oorlog kan abstract zijn - De vijand	Ravage	De Streekkrant	Lokaal
	30.05.14	Daling bezoekers M-Museum	Algemeen M	brussels-star.com	Nationaal
	30.05.14	MNM en Teleblok zetten Blokpunten op in examenperiode	Algemeen M	www.deredactie.be	Nationaal
	30.05.14	MNM en Teleblok zetten Blokpunten op in examenperiode	Algemeen M	www.zangtalent.be	Nationaal
	30.05.14	Ravage Louis Tobback	Ravage	ROB-TV	Nationaal
	31.05.14	Hotel M	Algemeen M	Het Laatste Nieuws	Nationaal
	31.05.14	MNM en Teleblok zetten blokpunten op tijdens	Algemeen M	www.sterrennieuws.be	Nationaal
	31.05.14	Expo Binnenland - Ravage	Ravage	DS Cultuur De Standaard	Nationaal
	06.14	Bespreking Ravage	Ravage	Vlaanderen	Nationaal
	01.06.14	Uit in Leuven	Algemeen M	UIL	Lokaal
	01.06.14	Erasme Quellin met verwijzing naar Museum M	Algemeen M	L'eventail	Nationaal
	01.06.14	MNM en Teleblok zetten blokpunten op tijdens	Algemeen M	www.frontview-magazine.be_	Nationaal
	01.06.14	Actuelles - Ravage	Ravage	Septentrion	Nationaal
	01.06.14	Zomerkalender 5x5 tips voor de zomervakantie - Mijn verhaal	Ravage	Femina	Nationaal
	01.06.14	De schoonheid van de wanstaltigheid	Ravage	Staalkaart	Nationaal
	01.06.14	Waarom kunstboeken onvervangbaar zijn -Ravage	Ravage	Staalkaart	Nationaal
	02.06.14	Marathonradio 2014 vanaf 6 juni	Algemeen M	www.vrt.be	Nationaal
	03.06.14	Studeren in Museum M	Algemeen M	Het Nieuwsblad	Lokaal
	03.06.14	Studeren in Museum M	Algemeen M	www.nieuwsblad.be	Nationaal
	03.06.14	Vlaamse musea voeren actie voor meer middelen	Algemeen M	www.theaterserver.org	Nationaal
	03.06.14	Leuven museum zet ipads in bij klasbezoek	Ravage	http://www.hln.be/regio/nieuws-uit-	Nationaal
	04.06.14	Anatomisch theater heropend - Andreas Vesalius	Vesalius	Rondom	Lokaal
	04.06.14	M-idzomer	M-idzomer	Metro (nl)	Nationaal
	04.06.14	Museumdirecteuren komen deze week op straat	Musea-actie 5 juni	De standaard	Nationaal
	04.06.14	Vlaamse musea betogen voor verdubbeling subsidies	Musea-actie 5 juni	Het Belang van Limburg	Nationaal
	04.06.14	10 keer museum - Ravage en De vijand	Ravage	Het Nieuwsblad	Nationaal
04.06.14	Intellectual hotspot	Ravage	Flanders Today	Nationaal	
04.06.14	Ravage	Ravage	La Libre Culture	Nationaal	
06.06.14	MNM en Teleblok organiseren BLOkpunten	Algemeen M	www.guido.be	Nationaal	
06.06.14	Ravage Jan Abts	Ravage	ROB-TV	Nationaal	
06.06.14	Wim Opbrouck leest voor voor 100 kinderen in Museum M -	Ravage	www.deredactie.be	Nationaal	
06.06.14	Wim Opbrouck op bezoek in M	Ravage	www.robtv.be/nieuws/ander/wim-	Nationaal	

06.06.14	Zomerprogramma museum M en Leuven Bells - Ravage - De	Ravage	Het Laatste Nieuws	Lokaal
06.06.14	Zomerprogramma museum M en Leuven Bells - Ravage - De	Ravage	www.hln.be	Nationaal
07.06.14	Ilse D'Hollander	Ilse D'Hollander	De Morgen	Nationaal
07.06.14	Wim Opbrouck leest voor in M -De Vijand	Ravage	www.hln.be	Nationaal
07.06.14	Wim Opbrouck leest voor in M -De Vijand	Ravage	Het Laatste Nieuws	Lokaal
07.06.14	Zomerse beiaardklanken - Ravage	Ravage	www.nieuwsblad.be	Nationaal
11.06.14	De keuze van Knack - Expo - Isabelle Cornaro	Isabelle Cornaro	Knack	Nationaal
11.06.14	M-idzomer	M-idzomer	Rondom	Lokaal
11.06.14	Fotodagboek Mimi Deploige	Ravage	Rondom	Lokaal
11.06.14	Herdenkingsconcerten Leuven Brandt	Ravage	Rondom	Lokaal
11.06.14	Overnachten Leuven Veel te beleven -Ravage	Ravage	Weekend Knack	Nationaal
11.06.14	Podium -Muziek die mensen samenbrengt	Ravage	De Streekkrant	Lokaal
12.06.14	A ne pas manquer	Algemeen M	Femmes d'Aujourd'hui	Nationaal
12.06.14	Met de wind mee - 4 fietsroutes langs het water -Algemeen	Algemeen M	Libelle	Nationaal
12.06.14	Museum M en easy-m introduceren de digitale M-klas	Algemeen M	www.kmo-insider.be	Nationaal
12.06.14	Nick Ervinck blikt met boek terug op 10 jaar beeldhouwkunst	Algemeen M	De Morgen	Nationaal
13.06.14	gratis naar de film in openlucht	Algemeen M	Het Nieuwsblad	Lokaal
13.06.14	Ravage Jeanne Devos	Ravage	ROB-TV	Nationaal
14.06.14	Préparer ses examens en groupe au musée	Algemeen M	www.deredactie.be	Nationaal
15.06.14	Agenda juli - M Bells / M-idzomer	Algemeen M / M-idzomer	De Zondag	Lokaal
15.06.14	Agenda augustus - M-idzomer	M-idzomer	De Zondag	Lokaal
16.06.14	Isabelle Cornaro	Isabelle Cornaro	DM.City Leuven	Nationaal
17.06.14	Fietsstallingen aan M museum	Algemeen M	De standaard	Lokaal
17.06.14	Fietsstallingen aan M museum	Algemeen M	Het Nieuwsblad	Lokaal
17.06.14	Nood aan fietsstallingen	Algemeen M	Het Laatste Nieuws	Lokaal
17.06.14	Ravage-Art and Culture inTimes of Conflict	Ravage	The Guardian	Internationaal
17.06.14	Week from 16 to 22 june - Ravaged ad the museum	Ravage	www.seeyouthere.be	Nationaal
17.06.14	Ravage-Art and Culture inTimes of Conflict	Ravage	The Guardian	Internationaal
18.06.14	Coctails op M	Algemeen M	Knack (Weekend)	Nationaal
18.06.14	Studeren op de gekste plaatsen	Algemeen M	Het Laatste Nieuws	Lokaal
18.06.14	Studeren op de gekste plaatsen	Algemeen M	www.hln.be	Nationaal
18.06.14	Tip Muziek - Zomer M-Museum	Algemeen M	Rondom	Lokaal
18.06.14	zoMerbar	Algemeen M	Weekend Knack	Nationaal
18.06.14	Veelzijdig festival	M-idzomer	De Streekkrant	Lokaal
18.06.14	Museum met extra's - M-idzomer - zoMerbar	M-idzomer	De Streekkrant	Lokaal
20.06.14	Le Guide de l'été_ Isabelle Cornaro	Isabelle Cornaro	Victoire (Le Soir)	Nationaal
20.06.14	Gruuthuse dicht tot 2018	Algemeen M	Het Laatste Nieuws	Lokaal
20.06.14	Gruuthuse dicht tot 2018	Algemeen M	www.hln.be	Nationaal
20.06.14	Le Musée M	Algemeen M	Data News (fr)	Nationaal
20.06.14	Quand un musée s'enrichit du WIFI et de codes QR	Algemeen M	Data News	Nationaal
20.06.14	Wifi en QR-codes verrijken museumbezoek	Algemeen M	Data News (nl)	Nationaal
23.06.14	ylandscollections.wordpress.com_Centenary of the Destruction	Ravage	rylandscollections.wordpress.com	Internationaal
25.06.14	Bezoekersaantallen musea	Algemeen M	Gazet van Antwerpen	Lokaal
25.06.14	Cobra.be zet amateurkunstenaars in de kijker	Algemeen M	www.frontview-magazine.be_	Nationaal
25.06.14	Ruimte voor kunst - CasCo	Algemeen M	De Streekkrant	Lokaal
25.06.14	Verkoeling in M - Isabelle Cornaro - Zomerbar - Ik kom van	Algemeen M /Isabelle	Rondom	Lokaal
25.06.14	De 40 beste zomerfestivals	M-idzomer	De standaard	Nationaal
25.06.14	Mijn zomertips in de regio-M-idzomer	M-idzomer	Rondom	Lokaal
25.06.14	Tip - M-idzomerfestival	M-idzomer	Rondom	Lokaal
25.06.14	Blijf niet achter je boeken zitten	Ravage	Campuskrant	Nationaal
25.06.14	De schoonheid van de wanstalgheid deel 1	Ravage	Staalkaart	Nationaal
25.06.14	De schoonheid van de wanstalgheid deel 2	Ravage	Staalkaart	Nationaal
26.06.14	Isabelle Cornaro	Isabelle Cornaro	H Art	Nationaal
26.06.14	Blokpower	Algemeen M	www.hbvl.be	Nationaal
26.06.14	Blokpower	Algemeen M	Het Belang van Limburg	Nationaal
26.06.14	Werkruimte voor lokale beginnende kunstenaars	Algemeen M	www.nieuwsblad.be	Nationaal
26.06.14	actie van 24 musea verdubbeling van middelen	Algemeen M	H Art	Nationaal
26.06.14	Ravage Wim Opbrouck en Ella Van Doorn	Ravage	ROB-TV	Nationaal
27.06.14	Leuven auto vrij Museum M gratis	Algemeen M	Het Nieuwsblad	Lokaal
27.06.14	Ravage Charles Ducal	Ravage	ROB-TV	Nationaal
27.06.14	Weg met boeken-Gewonde stad-Ravage	Ravage	De Standaard der Letteren (De	Nationaal
27.06.14	De Vijand in M-Museum	Ravage	De Bond	Nationaal
28.06.14	Zomerfestivalmix	Ravage	DS Cultuur (De Standaard)	Nationaal
29.06.14	Zomers forum voor amateurs	Algemeen M	De Zondag	Nationaal
30.06.14	Ravage Groote Oorlog	Ravage	Experts selecteren	Nationaal
30.06.14	Ravage op website Goote Oorlog Uitdatabank	Ravage	grooteoorlog.uitdatabank.be/nieuws/	Nationaal
01.07.14	Stijl in de stad - zomerbar	Algemeen M	DM.city Brussel-Leuven	Nationaal

	01.07.14	Groot plezier voor klein grut	Algemeen M	DM.city Brussel-Leuven	Nationaal
	01.07.14	Het Leuven van Rik Torfs	Algemeen M	DM.city Brussel-Leuven	Nationaal
	01.07.14	Festival Special	M-idzomer	Rif Raf (nl)	Nationaal
	01.07.14	Special Festivals	M-idzomer	Rif Raf (fr)	Nationaal
	01.07.14	De zomeragenda	M-idzomer	VAB-magazine	Nationaal
	01.07.14	Recept voor een vrolijke M-idzomer	M-idzomer	Pasar	Nationaal
	01.07.14	SX op M-idzomer	M-idzomer	DM.city Brussel-Leuven	Nationaal
	01.07.14	Zomerfestivals in open lucht	M-idzomer	Flair(nl)	Nationaal
	02.07.14	Tip Uitgaan Leuven Natureluur ontdekvakantie voor kinderen	Algemeen M	Rondom	Lokaal
	02.07.14	M-idzomer	M-idzomer	Rondom	Lokaal
	02.07.14	Culture et Cinéma - En Belgique - Ravage	Ravage	La Libre Culture (La Libre	Nationaal
	04.07.14	6250 euro voor Vesaliusproject en STUK	Vesalius	Het Laatste Nieuws	Lokaal
	04.07.14	Fietsparkings Leuven	Algemeen M	Bouwkroniek	Nationaal
	07.07.14	De 5 leukste museum cafés	Algemeen M	Museumtoeren.be	Nationaal
	07.07.14	_Survivaltocht voor een cola-zomerbar	Algemeen M	De Standaard	Nationaal
	07.07.14	Kunst en cultuur weerloos bij geweld	Ravage	toeboscheigentijdschrift.ne	Internationaal
	07.07.14	Verwoeste steden zijn van alle tijden	Ravage	Archeologie Magazine	Nationaal
	09.07.14	Event - Bar op dakterras - Zomerbar	Algemeen M	De Streekkrant	Lokaal
	09.07.14	Ravage	Ravage	La Libre Culture (La Libre	Nationaal
	09.07.14	Bei uns in Deutschland	Ravage	t Pallieterke	Nationaal
	10.07.14	Exposition - Architectuur	Algemeen M	La Libre immo	Nationaal
	11.07.14	Zomerbar	Algemeen M	Museumtoeren.be	Nationaal
	11.07.14	Schuilen voor de regen in het museum	Algemeen M	De Morgen	Nationaal
	12.07.14	Congé culturel	Algemeen M	De Morgen	Nationaal
	12.07.14	Leuven -Zomerbar in M	Algemeen M	Het Laatste Nieuws	Lokaal
	12.07.14	Zomerbar	Algemeen M	www.hln.be	Nationaal
	15.07.14	Loving Leuven	Algemeen M	newsmonkey	Nationaal
	16.07.14	Delrue vermeld M-idzomer	M-idzomer	Rondom	Lokaal
	16.07.14	M-idzomer	M-idzomer	Rondom	Lokaal
	16.07.14	M-idzomer	M-idzomer	De Streekkrant	Lokaal
	16.07.14	Veelzijdig en verrassend festival	M-idzomer	De Streekkrant	Lokaal
	16.07.14	5X raak: uittips in alle provincies - M-idzomer en Zomerbar	M-idzomer / Algemeen M	De Weekkrant	Lokaal
	16.07.14	Culture et Cinéma -Expos	Ravage	La Libre Culture (La Libre	Nationaal
	16.07.14	Ravage	Ravage	Tertio	Nationaal
	17.07.14	Beatrice Balcou - Playground	Algemeen M	H Art	Nationaal
	17.07.14	Brussel deze week	Algemeen M	Brussel Deze Week	Lokaal
	17.07.14	Agenda	M-idzomer	Trends	Nationaal
	18.07.14	Tussen Brussel en Parijs	Algemeen M	www.brusselnieuws.be	Nationaal
	19.07.14	Expo binnenland	Ravage	DS Cultuur (De Standaard)	Nationaal
	22.07.14	Centenary of the Destruction of the University of Leuven	Ravage	John Rylands Library Special	Internationaal
	23.07.14	Wende op het M-idzomergestival	M-idzomer	www.fronrview.be	Nationaal
	23.07.14	The Leuven-Manchester connection	Ravage	https://fwww.telegraph.co.uk%2fspo	Internationaal
	26.07.14	Deze week op de wei - M-idzomer	M-idzomer	DS Cultuur (De Standaard)	Nationaal
	26.07.14	Een facelift voor het hoorspel	M-idzomer	DS Cultuur (De Standaard)	Nationaal
	26.07.14	Festival M-idzomer	M-idzomer	dS Weekblad (De Standaard)	Nationaal
	26.07.14	Expo binnenland	Ravage	DS Cultuur (De Standaard)	Nationaal
	28.07.14	M-idzomer in Leuven	M-idzomer	www.cobra.be	Nationaal
	29.07.14	De 5 leukste museum cafés	Algemeen M	www.museumtoeren.be	Nationaal
	29.07.14	Opinie Eric Rinckhout over afschaffen de Vlaamse	Algemeen M	www.demorgen.be	Nationaal
	29.07.14	Humo's kostelijke ken uzelf quiz - Gabriel Rios - M-idzomer	M-idzomer	Humo	Nationaal
	30.07.14	M-dzomer festival in de tuin van Museum M²	M-idzomer	Rondom	Lokaal
	30.07.14	Iweek @ thefestivals	M-idzomer	Focus Knack	Nationaal
	30.07.14	Leuvens vierdaags M-izomerfestival	M-idzomer	Belga	Nationaal
	30.07.14	Vijfde editie M-idzomerfestival	M-idzomer	focus.knack.be	Nationaal
	30.07.14	Vanaf morgen vier dagen M-dzomer in Leuven	M-idzomer	www.deredactie.be	Nationaal
	31.07.14	Groeten uit Leuven	M-idzomer	Libelle	Nationaal
	31.07.14	Zomertip	M-idzomer	De Morgen	Nationaal
	31.07.14	M-idzomer vandaag van start	M-idzomer	Het Laatste Nieuws	Lokaal
	31.07.14	M-idzomer vand in museum m	M-idzomer	www.hln.be	Nationaal
	31.07.14	Zwoele start voor M-idzomer	M-idzomer	www.nieuwsblad.be	Nationaal
	01.08.14	de Leuense Ihsane Chioua Lekhi	Algemeen M	DM.city Brussel-Leuven	Lokaal
	01.08.14	VTM nieuws vrijdag 01/08/2014 - foto uit journaal filmpje	M-idzomer	VTM nieuws vrijdag 01/08/2014	Nationaal
	01.08.14	VTM nieuws vrijdag 01/08/2014	M-idzomer	http://nieuws.vtm.be/102960-vtm-	Nationaal
	01.08.14	Zwoele start voor M-idzomer	M-idzomer	Het Nieuwsblad	Lokaal
	01.08.14	Festival Feest op het dak van het museum	M-idzomer	Metro (nl)	Nationaal
	01.08.14	concerts-review.over-blog.com_M-idzomer 2014 day 1	M-idzomer	www.concerts-review.over-blog.com	Nationaal
	01.08.14	Leuvens M-idzomerfestival gestart	M-idzomer	www.hln.be	Nationaal

juli

01.08.14	Festival Louvain commencé M-idzomer	M-idzomer	www.knack.be	Nationaal
01.08.14	Leuvens festival M-idzomer gestart	M-idzomer	www.showbizsite.be	Nationaal
01.08.14	Festival Louvain commencé M-idzomer	M-idzomer	www.standaard.be	Nationaal
01.08.14	Expo Tip - Ravage	Ravage	DM.city Brussel-Leuven	Lokaal
02.08.14	Pop-upbar in Wildemanspark - Zomerba	Algemeen M	Het Laatste Nieuws	Lokaal
02.08.14	Wildemanspark Herent pop-upbar - Zomerbar	Algemeen M	www.hln.be	Nationaal
02.08.14	Demonen uitdrijven op bas en cello	M-idzomer	De Morgen	Nationaal
02.08.14	Het dilemma	M-idzomer	DS Cultuur (De Standaard)	Nationaal
02.08.14	Museum M haalt ongebruikelijke topstukken binnen	M-idzomer	DS Cultuur (De Standaard)	Nationaal
02.08.14	undefined Cultstatus voor Gabriel Rios	M-idzomer	nl.metroline.be	Nationaal
03.08.14	Cultstatus voor Gabriel Rios	M-idzomer	www.hln.be	Nationaal
03.08.14	Muziek optredens in hulpgevangenis Leuven	M-idzomer	Belga	Nationaal
03.08.14	undifined Cultstatus voor Gabriel Rios op Leuvens M-	M-idzomer	Belga	Nationaal
03.08.14	Cultstatus voor Gabriel Rios	M-idzomer	www.demorgen.be	Nationaal
03.08.14	M-idzomerfestival	M-idzomer	www.deredactie.be	Nationaal
03.08.14	undifined Cultstatus voor Gabriel Rios	M-idzomer	www.msn.be	Nationaal
03.08.14	undifined Cultstatus voor Gabriel Rios	M-idzomer	www.skynet.be	Nationaal
04.08.14	M-idzomerfestival krijgt 56000 mensen over de vloer	M-idzomer	www.deredactie.be	Nationaal
04.08.14	Breakdancers zetten gevangenis op stelten	M-idzomer	Het Laatste Nieuws	Lokaal
04.08.14	breakdancers zetten gevangenis op stelten	M-idzomer	www.hln.be	Nationaal
04.08.14	Geslaagd M-idzomerfestival	M-idzomer	www.nieuwsbald.be	Nationaal
04.08.14	Derde dag muziek-en cultuur in M Leuven	M-idzomer	www.sterrennieuws.be	Nationaal
04.08.14	Laatste dag muziek-en cultuurfestival M-idzome	M-idzomer	www.sterrennieuws.be	Nationaal
04.08.14	Tweede dag muziek-en cultuur in M Leuven	M-idzomer	www.sterrennieuws.be	Nationaal
04.08.14	M-idzomer krijgt 5600 bezoekers	M-idzomer	Belga	Nationaal
04.08.14	M-idzomerfestival krijgt 5600 bezoekers	M-idzomer	nl.metrotime.be	Nationaal
04.08.14	M-idzomerfestival krijgt 5600 bezoekers over de vloer	M-idzomer	www.mnm.be	Nationaal
04.08.14	Leuvens M-idzomerfestival krijgt 5600 bezoekers over de vloer	M-idzomer	www.skynet.be	Nationaal
05.08.14	_Cultuur en cocktails - Zomerbar -Algemeen_01-0814	Algemeen M	Museumtoeren.be	Nationaal
05.08.14	Gabriel Rios hoogtepunt op M-idzomerfestival	M-idzomer	www.standaard.be	Nationaal
05.08.14	M-idzomer	M-idzomer	Metro (nl)	Nationaal
06.08.14	Expo Leuven stelt piet Vranckx voor-Land & City-scapes	Algemeen M	Rondom	Lokaal
06.08.14	Gratis films in openlucht	Algemeen M	Rondom	Lokaal
06.08.14	M-idzomer achter tralies	M-idzomer	De Streekkrant	Lokaal
06.08.14	Ravage	Ravage	La Libre Culture (La Libre	Nationaal
07.08.14	Leuven laat nieuwe buggy ontwerpen voor winkelende ouders	Algemeen M	Belga	Nationaal
07.08.14	Met de lift naar het hoogste terras	M-idzomer	www.demorgen.be	Nationaal
08.08.14	Buggypunt breidt uit	Algemeen M	Het Laatste Nieuws	Lokaal
08.08.14	Opmerkingen ouders leiden tot nieuwe buggy	Algemeen M	Het Nieuwsblad	Lokaal
08.08.14	Buggypunt breidt uit	Algemeen M	www.hln.be	Nationaal
08.08.14	Opmerkingen ouders leiden tot nieuwe buggy	Algemeen M	www.nieuwsbald.be	Nationaal
09.08.14	Leuven - meer buggy's	Algemeen M	Gazet van Antwerpen	Lokaal
11.08.14	Adriaan Verwée in Leuvens museum M	Adriaan Verwée	www.theartserver.org	Nationaal
12.08.14	Leuven - M-idzomer succes	M-idzomer	Gazet van Antwerpen	Lokaal
13.08.14	Leuven vanuit de lucht - M-Museum	Algemeen M	Rondom	Lokaal
13.08.14	Frieda Van Wijck	Algemeen M	Weekend (Knack)	Nationaal
13.08.14	Nieuwe buggy voor winkelende ouders	Algemeen M	De Streekkrant	Lokaal
13.08.14	Post vakantieblues	M-idzomer	Rondom	Lokaal
13.08.14	Voices of Flanders today - Jef Neve	M-idzomer	Flanders Today	Nationaal
13.08.14	Ravage	Ravage	La Libre Culture (La Libre	Nationaal
15.08.14	Ravage	Ravage	De Bond	Nationaal
19.08.14	Voyage romantique (Jef Rademakers)	Algemeen M	Zeitung vom Lëtzeburger Vollek	Internationaal
20.08.14	Dirk Braeckman (2011)	Algemeen M	Knack	Nationaal
20.08.14	Cultuurbon maakt cultuur toegankelijker	Algemeen M	Rondom	Lokaal
20.08.14	Openluchtconcerten Mgr.Ladeuzeplein	Algemeen M	Rondom	Lokaal
20.08.14	M-Bells	Algemeen M	Rondom	Lokaal
20.08.14	Expos en Belgique	Ravage	La Libre Culture (La Libre	Nationaal
22.08.14	Expo Een culturele vooruitblik	Vesalius / Meunier	Metro(nl)	Nationaal
26.08.14	Art is in the house - Flemish artists open up their home for A	Algemeen M	www.mediawatchers.be	Nationaal
26.08.14	Radio 1 stelt najaar voor - Bar Du Matin	Algemeen M	www.zangtalent.be	Nationaal
27.08.14	De keuze van Knack	Adriaan Verwée	Knack	Nationaal
27.08.14	Tip Expo Leuven Adriaan Verwée	Adriaan Verwée	Rondom	Lokaal
27.08.14	Agenda - Exponentieel goed - Adriaan Verwée / Vesalius	Adriaan Verwée / Vesalius	Cult (De Morgen)	Nationaal
27.08.14	Dossier Andreas Vesalius	Vesalius	Tertio	Nationaal
27.08.14	A Simple Plan - architectuur	Algemeen M	Flanders Today	Nationaal
27.08.14	A special smokey beer	Algemeen M	Flanders Today	Nationaal
27.08.14	Art is in the house - A Simple Plan	Algemeen M	www.flandertoday.eu	Internationaal

27.08.14	Art is in the house - Flemish artists open up their home for A	Algemeen M	www.flanderstoday.eu	Internationaal
27.08.14	Onderzoek en partnerschappen - Hieronymus Cock	Algemeen M	Cult (De Morgen)	Nationaal
27.08.14	Kunstenaars nemen huis onder handen	Algemeen M	Het Laatste Nieuws (ed.	Lokaal
27.08.14	Kunstenaars nemen huis onder handen	Algemeen M	www.hln.be	Nationaal
27.08.14	Theater Leuven Rosie en Moussa	Algemeen M	Random	Lokaal
27.08.14	Schilderij Emmerichgeschonken aan getroffen stad	Algemeen M	De Streekkrant	Lokaal
27.08.14	Leuven - Ravage in de stad	Ravage	Random	Lokaal
28.08.14	Rosie en Moussa, de brief van papa-muziektheater	Algemeen M	www.uitinvlaanderen.be	Nationaal
29.08.14	Verwée opent Leuven najaar	Adriaan Verwée	Metro(nl)	Nationaal
29.08.14	Radio 1 stelt najaar voor - Bar Du Matin	Algemeen M	www.frontview-magazine.be	Nationaal
30.08.14	Expo Constantin Meunier	Meunier	DS Cultuur (De Standaard)	Nationaal
30.08.14	Voor & Na: Vander Kelenstraat	Algemeen M	www.hln.be	Nationaal
01.09.14	Tips - Adriaan Verwée	Adriaan Verwée	DM.city Brussel-Leuven	Lokaal
01.09.14	Adriaan Verwée	Adriaan Verwée	Staalkaart	Nationaal
01.09.14	Uit in Leuven	Algemeen M	UIL	Lokaal
01.09.14	Uit in Leuven	Algemeen M	UIL	Lokaal
01.09.14	Uit in Leuven	Algemeen M	UIL	Lokaal
01.09.14	Vesalii Icones	Vesalius	Staalkaart	Nationaal
01.09.14	Trisha Brown Company early works	Vesalius	Staalkaart	Nationaal
01.09.14	Festival Van Vlaanderen	Vesalius	Klasse	Nationaal
01.09.14	Laureaten kunstproject Cobra tonen hun werk in M-Museum	Atelier C	www.deredactie.be	Nationaal
01.09.14	Atelier C M-Museum Leuven	Atelier C	www.cobra.be	Nationaal
01.09.14	Laureaten Cobra project stellen tentoon in M Museum	Atelier C	www.vrt.be	Nationaal
01.09.14	Laureaten Cobra project stellen tentoon in M Museum	Atelier C	www.zangtalent.be	Nationaal
01.09.14	La gloriolle des jurys d'architecture ne connaît pas de limites	Algemeen M	Dimensions (fr)	Nationaal
01.09.14	Het gloriool van architectjury's kent geen grenzen	Algemeen M	Dimensions (nl)	Nationaal
01.09.14	Tournée muséale	Algemeen M	Faro	Nationaal
01.09.14	L'art et la culture en temps de conflit	Ravage	Septentrion	Nationaal
03.09.14	Visiul arts Adriaan Verwée	Adriaan Verwée	Flanders Today	Nationaal
03.09.14	Laureaten Cobra project stellen tentoon in M-Museum	Atelier C	www.frontview-magazine.be	Nationaal
03.09.14	Expo Leuven Lut Vanautgaerden in Tweebronnen	Algemeen M	Random	Lokaal
03.09.14	De brief van papa	Algemeen M	De Streekkrant	Lokaal
03.09.14	Tofspornacht boomt	Algemeen M	De Streekkrant	Lokaal
03.09.14	Bezettters in de stad	Ravage	De Streekkrant	Lokaal
03.09.14	Vrouwen in de Goote Oorlog	Ravage	De Streekkrant	Lokaal
04.09.14	Adriaan Verwée in M	Adriaan Verwée	H Art	Nationaal
04.09.14	Afstuderend kunstenaar wint 1750€	Algemeen M	Het Laatste Nieuws	Lokaal
04.09.14	Afstuderend kunstenaar wint 1750€	Algemeen M	www.hln.be	Nationaal
05.09.14	An Exhibition on Vesalius - Imaging the body	Vesalius	www.onserfdeel.be	Nationaal
05.09.14	Cultuurwijzer -Vesalius veranderde het mensbeeld	Vesalius	Artsenkrant	Nationaal
05.09.14	Vanavond in Hoera Cultuur - Laureaten van Kunst uit de Kas	Atelier C	www.cobra.be	Nationaal
05.09.14	Leuven- Rosie zoekt haar papa	Algemeen M	Gazet van Antwerpen	Nationaal
05.09.14	Museum op kindermaat	Ravage	Krant van West-Vlaanderen	Lokaal
10.09.14	Werk van Adriaan Verwée	Adriaan Verwée	Random	Lokaal
10.09.14	Wereldsteren onder de indruk van amateurkunstenaar Glenn	Atelier C	Het Laatste Nieuws	Lokaal
10.09.14	Celebrities houden van een Bracke	Atelier C	www.hln.be	Nationaal
10.09.14	Museum M verrast bezoekers met bezetting	Algemeen M	www.hln.be	Nationaal
10.09.14	Terugblik op Ravage	Ravage	theartserver	Nationaal
10.09.14	Mensen van bij ons - Leuven -Museum M verrast bezoekers	Ravage	Het Laatste Nieuws	Lokaal
10.09.14	M-Museum Leuven terugblik op Ravage	Ravage	theartserver	Nationaal
10.09.14	51124 bezoekers voor Leuvense tentoonstelling Ravage	Ravage	Belga	Nationaal
10.09.14	51124 bezoekers voor expo Ravage	Ravage	www.deredactie.be	Nationaal
10.09.14	M Museum Leuven terugblik op Ravage	Ravage	www.theaterserver.be	Nationaal
10.09.14	M-Museum Leuven terugblik op Ravage	Ravage	theaterserver	Nationaal
11.09.14	Patrick van Caekenbergh joins Lahman Maupin	Algemeen M	New York observer	Internationaal
11.09.14	Culture - Belgian artist Patrick Van Caekenbergh joins	Algemeen M	Newyorkobserver	
11.09.14	Meer dan 50000 bezoekers voor Ravage	Ravage	Het Laatste Nieuws	Lokaal
11.09.14	Meer dan 50000 bezoekers voor Ravage	Ravage	www.hln.be	Nationaal
12.09.14	Historicus Geert Vanpaemel over 500 jaar Vesalius	Vesalius	vtbKultuur	Nationaal
12.09.14	Andreas ook op Artsenkrant Club-dag	Vesalius	Artsenkrant	Nationaal
12.09.14	Vesalius is hot	Vesalius	Artsenkrant	Nationaal
15.09.14	Enkele waardevolle stukken bij Rijker dan je denkt	Algemeen M	Het Laatste Nieuws	Lokaal
15.09.14	Enkele waardevolle stukken bij Rijker dan je denkt	Algemeen M	www.hln.be	Nationaal
15.09.14	Brussels Bouwmeester Olivier Bastin blikt terug met een	Algemeen M	www.architectura.be	Nationaal
15.09.14	Le maître-architecte bruxellois Olivier Bastin porte un regard	Algemeen M	www.architectura.be	Nationaal
17.09.14	Salon-Wanneer wordt iets kunst	Adriaan Verwée	De Streekkrant	Lokaal
17.09.14	Gina Deruytter exposeert in M-Museum te Leuven - Kunst uit	Algemeen M	www.nieuwsblad.be	Nationaal

17.09.14	Visitors to the exhibition Ravaged	Ravage	Flanders Today	Nationaal
18.09.14	Ontwaak, Meunier-liefhebbers: na 105 jaar nog eens een	Meunier	Belga	Nationaal
18.09.14	Na 105 jaar krijgen Meunier-liefhebbers hun zin	Meunier	www.deredactie.be	Nationaal
19.09.14	Van huisarts tot stadsgids	Vesalius	Artsenkrant	Nationaal
19.09.14	Cultuurtempel in Ruisbroek? Hoe de Vlaamse regering de	Vesalius	Artsenkrant	Nationaal
19.09.14	Consul zoekt graf	Vesalius	Artsenkrant	Nationaal
19.09.14	De Vesaliuswandeling	Vesalius	Artsenkrant	Nationaal
19.09.14	Van huisarts tot stadsgids	Vesalius	Artsenkrant	Nationaal
19.09.14	De vaas van Barbianis	Vesalius	Artsenkrant	Nationaal
19.09.14	Meunier au-delà du travailleur	Meunier	L'Avenir	Nationaal
19.09.14	Retrospectieve Constantin Meunier	Meunier	www.cobra.be	Nationaal
19.09.14	Eerste Constantin Meunier Expo seit 105 Jahren	Meunier	www.deredactie.be	Nationaal
20.09.14	Erkenning voor kunstenaar Geert Coucke-Kunst uit de kas	Algemeen M	www.hln.be	Nationaal
20.09.14	L'autre Constantin Meunier	Meunier	L'Echo	Nationaal
22.09.14	Nog meer Meunier	Meunier	De Morgen	Nationaal
23.09.14	Als een anatoom over Vesalius schrijft	Vesalius	De Apotheker	Nationaal
23.09.14	Bierbakkenboot promoot binnenvaart	Algemeen M	Het Laatste Nieuws	Lokaal
23.09.14	Eerste grote Meunier-Retrospectieve	Meunier	De Standaard	Nationaal
23.09.14	Il annonçait les drames à venir	Meunier	La Libre Belgique	Nationaal
24.09.14	Expo-Adriaan Verwée	Adriaan Verwée	De Morgen	Nationaal
24.09.14	Zijn lef kunnen we nu nog gebruiken	Vesalius	Campuskrant	Lokaal
24.09.14	Andreas Vesalius onze grootste medicus	Vesalius	Campuskrant	Lokaal
24.09.14	Vesalius gefileerd	Vesalius	Campuskrant	Lokaal
24.09.14	De Fabrica	Vesalius	Campuskrant	Lokaal
24.09.14	Een loopje met de anatomie	Vesalius	Campuskrant	Lokaal
24.09.14	Heeft de wetenschap nog lichamen nodig	Vesalius	Campuskrant	Lokaal
24.09.14	Vesalius kruipt onder je huid	Vesalius	Campuskrant	Lokaal
24.09.14	5xraak uittips in alle provincies	Vesalius	De Streekkrant	Lokaal
24.09.14	Vesalius gefileerd	Vesalius	nieuws.kuleuven.be	Nationaal
24.09.14	Vesalius in de Bib Leuven	Vesalius	Rondom	Lokaal
24.09.14	Vesalius gefileerd	Vesalius	nieuws.kuleuven.be	Lokaal
24.09.14	Luc-raak-Ief Spincemaille	Lightmap	De Streekkrant	Lokaal
24.09.14	Luc-raak-Ief Spincemaille- Algemeen	Algemeen M	De Streekkrant	Lokaal
24.09.14	Creatie van verlichting- Symbiosis	Algemeen M	De Streekkrant	Lokaal
25.09.14	Wat kan een sculptuur vandaag zijn	Adriaan Verwée	H Art	Nationaal
25.09.14	Adriaan Verwée Museum M Leuven	Adriaan Verwée	enola.be	Nationaal
25.09.14	Leuven's Vesalius celebrations get under our skin	Vesalius	www.flanderstoday	Internationaal
25.09.14	Museum M-Onze musea worden ouderwetse organisaties	Algemeen M	De Morgen	Nationaal
25.09.14	Schepen bezorgd om cultuursector	Algemeen M	Het Laatste Nieuws	Lokaal
25.09.14	Stijl- De invloed van Vesalius op de medische wereld	Algemeen M	Trends	Nationaal
25.09.14	Vacature - Administratief medewerker hedendaagse kunst - M	Algemeen M	www.bamart.be	Nationaal
25.09.14	Culturele contractbreuk van een onbetrouwbare overheid	Algemeen M	www.demorgen.be	Nationaal
25.09.14	Ode aan de arbeid	Meunier	Trends	Nationaal
26.09.14	De beste gebouwen van Europa te kijk in Leuven	Algemeen M	Bouwkroniek	Nationaal
26.09.14	Elke fietser die ik tegenkom is er een teveel-Mieke Hamels	Algemeen M	Het Laatste Nieuws	Lokaal
26.09.14	Ingrid Godon - Ik denk	Algemeen M	www.cobra.be	Nationaal
26.09.14	Elke fietser die ik tegenkom, is er een te veel	Algemeen M	www.hln.be	Nationaal
26.09.14	Een beeldhouwer van wereldformaat	Algemeen M	Artsenkrant	Nationaal
27.09.14	Kunstwerk Eerste Verstoring van Ief Spincemaille	Algemeen M	Belga	Nationaal
27.09.14	Mechels burgemeester Bart Somers over extremisme, mobiliteit	Algemeen M	Gazet van Antwerpen	Nationaal
27.09.14	Uit Mechelen vertrok nog niemand naar Syrië	Algemeen M	Het Nieuwsblad	Lokaal
27.09.14	Kunstwerk "Eerste Verstoring" van Leuvense stadskunstenaar	Algemeen M	nl.metrotime.be	Nationaal
27.09.14	Metershoge "Hemeltoren" ingehuldigd in Leuven	Algemeen M	www.deredactie.be	Nationaal
27.09.14	Kunstwerk "Eerste Verstoring" van Leuvense stadskunstenaar	Algemeen M	www.msn.be	Nationaal
28.09.14	Vesalius 500 jaar geleden geboren	Vesalius	www.cobra.be	Nationaal
29.09.14	Oordopjes tegen Leuven Rechtdoor	Algemeen M	Het Laatste Nieuws	Lokaal
29.09.14	Oordopjes tegen 'Leuven rechtdoor'	Algemeen M	www.hln.be	Nationaal
29.09.14	Groen voert actie tegen Leuven Rechtdoor	Algemeen M	www.hln.be	Nationaal
30.09.14	Onze vrouw bij de Patholoog anatoom	Vesalius	Humo	Nationaal
30.09.14	Le groupe Allfin fait main basse sur Immobil	Algemeen M	www.lesoir.be	Nationaal
30.09.14	Magnus Tiny met een hoek af	Magnus is Ziek	De Morgen	Nationaal
10.14	Het beeldende kunstjournaal - Andreas Vesalius	Vesalius	www.artizona.nl	Internationaal
01.10.14	'Vesalius staat symbool voor vooruitgang'	Vesalius	EOS Magazine (nl)	Nationaal
01.10.14	Arts schrijft ook roman over Vesalius	Vesalius	Het Laatste Nieuws	Lokaal
01.10.14	Vesalius Lichaam in beeld	Vesalius	DM city Brussel-Leuven	Lokaal
01.10.14	Kus-wandeling Vesalius	Vesalius	Rondom	Lokaal
01.10.14	Leuven herdenkt met stadsbreed project 500e verjaardag	Vesalius	Belga	Nationaal

01.10.14	Leuven in de ban van Vesalius	Vesalius	www.theartserver.be	Nationaal
01.10.14	500 jaar Vesalius uitgebreid gevierd	Vesalius	VAB-Magazine	Nationaal
01.10.14	Leuven herdenkt met stadsbreed project 500e verjaardag	Vesalius	nl.metrotime.be	Nationaal
01.10.14	Leuven herdenkt met stadsbreed project 500e verjaardag	Vesalius	www.skynet.be	Nationaal
01.10.14	Leuven herdenkt met stadsbreed project 500e verjaardag	Vesalius	Belga	Nationaal
01.10.14	Andreas Vesalius te gast op Artsenkrant Club-dag	Vesalius	Artsenkrant	Nationaal
01.10.14	Leuven's Vesalius celebrations get under our skin	Vesalius	Flanders Today	Nationaal
01.10.14	Vesalius kruipt onder je huid	Vesalius	Wablieft	Nationaal
01.10.14	Kippenvel bij Vesalius	Vesalius	Feeling	Nationaal
01.10.14	Kunst en anatomie	Vesalius	Collect Arts Antiques Auctions (nl)	Nationaal
01.10.14	Art et anatomie	Vesalius	Collect Arts Antiques Auctions (fr)	Nationaal
01.10.14	Under our skin	Vesalius	Flanders Today	Nationaal
01.10.14	L'art à tous les temps	Meunier	Juliette & Victor Magazine	Nationaal
01.10.14	Help de mensen met dementie	Algemeen M	Rondom	Lokaal
01.10.14	Louvain une ville vivante	Algemeen M	Aphrodite (fr)	Nationaal
01.10.14	Solotentoonstelling Robert Devriendt -Marlborough Fine Arts -	Algemeen M	www.bamart.be	Nationaal
01.10.14	Levendig Leuven	Algemeen M	Aphrodite (nl)	Nationaal
01.10.14	Meunier in Leuven	Meunier	De Streekrant	Lokaal
01.10.14	Terugblik op Meunier	Meunier	t Pallieterke	Nationaal
02.10.14	HARTnr;131 - Adriaan Verwée	Adriaan Verwée	www.bamart.be	Nationaal
02.10.14	Museum M eert Vesalius voor 500ste verjaardag met expo	Vesalius	Het Laatste Nieuws	Lokaal
02.10.14	Museum M eert Vesalius voor 500ste verjaardag met expo	Vesalius	www.hln.be	Nationaal
02.10.14	Het ideale lichaam volgens Vesalius	Vesalius	De Morgen	Nationaal
02.10.14	Andreas Vesalius de anatoom die kunstenaars inspireerde	Vesalius	De Tijd	Nationaal
02.10.14	500 jaar Vesalius uitgebreid gevierd	Vesalius	www.nieuwsblad.be	Nationaal
02.10.14	Museum M eert Vesalius voor 500ste verjaardag met expo	Vesalius	www.hln.be	Nationaal
02.10.14	Kampioen van het knekelveld	Vesalius	De Standaard	Nationaal
02.10.14	Wilde plannen voor de herfst	Vesalius	Libelle	Nationaal
02.10.14	Zeven gaten in Cultuur - een tussentijds overzicht	Algemeen M	www.dewereldmorgen.be	Nationaal
03.10.14	500 jaar Vesalius uitgebreid gevierd	Vesalius	Het Nieuwsblad	Lokaal
03.10.14	Kunst en vliegwerk	Vesalius	Artsenkrant	Nationaal
03.10.14	Vesalius en de kunst	Vesalius	Artsenkrant	Nationaal
03.10.14	Leuven zet het mes in Vesalius	Vesalius	Gazet van Antwerpen	Nationaal
03.10.14	Modellen uit glas en was in Museum M	Vesalius	Gazet van Antwerpen	Nationaal
03.10.14	Ook nog...	Vesalius	Metro (nl)	Nationaal
03.10.14	Stadsfestival viert 500 jaar Vesalius	Vesalius	Xtra Magazine (Het Laatste Nieuws)	Nationaal
03.10.14	Constantin Meunier	Meunier	Le Journal du Médecin	Nationaal
03.10.14	Retrospectieve Markus Schinwald inM	Markus Schinwald	www.theartserver.be	Nationaal
04.10.14	Een tumor heeft iets artistieks	Vesalius	Het Nieuwsblad	Nationaal
04.10.14	Expo binnenland Vesalius - Het lichaam in beeld	Vesalius	DS Cultuur (De Standaard)	Nationaal
04.10.14	Reisnieuws	Vesalius	De Standaard Magazine	Nationaal
04.10.14	lius had waarschijnlijk necrofiel kantje	Vesalius	Het Belang van Limburg	Nationaal
04.10.14	Constantin Meunier enfin au complet	Meunier	www.mu-inthecity.com	Nationaal
06.10.14	Nieuwsgierigheid is mijn grootste talent - Vesalius	Vesalius	De Standaard	Lokaal
06.10.14	Hoe gaan voedingsstoffen en afvalstoffen door bot heen	Vesalius	De Standaard	Nationaal
06.10.14	Aimez-vous l'art ou les poissons	Vesalius	www.lalibre.be	Nationaal
06.10.14	De horror van Vesalius	Vesalius	www.lerarenkaart.be	Nationaal
06.10.14	Markus Schinwald	Markus Schinwald	www.wattedoen.be	Nationaal
07.10.14	Précurseur- artiste- Vésale disséquaît le corps idéal	Vesalius	La Libre Belgique	Nationaal
07.10.14	The Vesalius Legacy in Leuven	Vesalius	www.deredactie.be	Nationaal
07.10.14	Cultuurtempel in Ruisbroek? Hoe de Vlaamse regering de	Algemeen M	www.pvda.be	Nationaal
07.10.14	Aimez-vous l'art ou les poissons	Markus Schinwald	www.lalibre.be	Nationaal
07.10.14	Vesale à Louvain	Vesalius / Markus Schinwald	La Voix du Nord	Internationaal
08.10.14	Leuven herdenkt 500 jaar Vesalius	Vesalius	Rondom	Lokaal
08.10.14	Rode Hond op komst	Algemeen M	Rondom	Lokaal
08.10.14	Restauratie Besloten Hofjes kost half miljoen	Op zoek naar Utopia	www.gva.be	Nationaal
08.10.14	Restauratie Besloten Hofjes	Op zoek naar Utopia	www.nieuwsblad.be	Nationaal
09.10.14	A la découverte du corps humain - Vesale	Vesalius	www.onserfdeel.be	Nationaal
09.10.14	Andreas- De fictieve autobiografie van Vesalius	Vesalius	www.radio1.be	Nationaal
09.10.14	À la découverte du corps humain : Vésale	Vesalius	www.onserfdeel.be	Nationaal
09.10.14	'Andreas - De fictieve autobiografie van Vesalius'	Vesalius	www.radio1.be	Nationaal
09.10.14	Met potlood en scalpel	Vesalius	Brussel Deze Week	Nationaal
09.10.14	Met potlood en scalpel	Vesalius	Brussel Deze Week	Nationaal
09.10.14	Dit is werelderfgoed van 500 jaar oud	Op zoek naar Utopia	Gazet van Antwerpen	Lokaal
09.10.14	Dit is werelderfgoed van 500 jaar oud	Op zoek naar Utopia	Het Nieuwsblad	Lokaal
09.10.14	Mechelse Besloten Hofjes blikvanger op Utopia-expositie	Op zoek naar Utopia	De Morgen	Nationaal
10.10.14	Vesalius - Het lichaam in beeld	Vesalius	www.uitinvlaanderen.be	Nationaal

10.10.14	Vesale, à la découverte du corps humain	Vesalius	Méto (fr)	Nationaal
10.10.14	Vesalius. Het lichaam in beeld	Vesalius	www.uitinvlaanderen.be	Nationaal
10.10.14	Uit met...lijf en leden	Vesalius	Méto (nl)	Nationaal
10.10.14	Andreas Vesalius te gast op Artsenkrant Club-dag	Vesalius	Artsenkrant	Nationaal
10.10.14	Een ganzenveer voor Andreas Vesalius	Vesalius	Artsenkrant	Nationaal
10.10.14	Vesalius exo in M blikvanger van stadsbreed project	Vesalius	Artsenkrant	Nationaal
10.10.14	Vesalius ontleed met potlood en scalpel	Vesalius	www.brusselnieuws.be	Nationaal
10.10.14	Vesale, à la découverte du corps humain	Vesalius	Méto (fr)	Nationaal
10.10.14	Kunst - Jef Rademakers verkoopt collectie	Algemeen M	De Standaard	Nationaal
11.10.14	Vesalius hervormer van de anatomie	Vesalius	Reformatoisch Dagblad	Internationaal
11.10.14	Vesalius Het Lichaam in beeld	Vesalius	Ds Cultuur (Der Standaard)	Nationaal
11.10.14	Expo binnenland Vesalius	Vesalius	dS Cultuur (Der Standaard)	Nationaal
11.10.14	Punch lijst - choreografie Anatomie	Vesalius	Ds Cultuur (Der Standaard)	Nationaal
11.10.14	Roel Vanderstukken interview in M	Algemeen M	Sjiek (Het Belang van Limburg)	Nationaal
12.10.14	De wereld van -de eerste celebrity-docureeks van Ketnet	Algemeen M	www.frontview.be	Nationaal
12.10.14	De Wereld van - Celebrities tonen zich op Ketne	Algemeen M	www.zangtalent	Nationaal
12.10.14	Constantin Meunier autrement	Algemeen M	Dimanche express	Nationaal
12.10.14	expo-markus-schinwald-grijpt-naar de keel	Markus Schinwald	Veto	Nationaal
13.10.14	Museum M met de iPad-Algemeen	Algemeen M	www.solutions-magazine.com	Nationaal
14.10.14	Een beeldhouwer van wereldformaat	Meunier	De Apotheker	Nationaal
14.10.14	Médaille d'or pour ses bronzes	Meunier	Le Pharmacien	Nationaal
15.10.14	Vesalius herleeft in dans	Vesalius	De Streekkrant	Lokaal
15.10.14	Vesalius in beeld en boek	Vesalius	De Streekkrant	Lokaal
15.10.14	Het leukste uit Leuven-Ontdek Vesalius via gratis app	Vesalius	Rondom	Lokaal
15.10.14	Leuvense man van de wetenschap	Vesalius	Instyle	Nationaal
15.10.14	Vésale et Schinwald_151014	Vesalius / Markus Schinwald	La Libre Culture(La Libre	Nationaal
15.10.14	Column Luc-raak - Besparingen	Algemeen M	De Streekkrant	Lokaal
15.10.14	Familiefestival Rode Hond	Magnus is Ziek	Rondom	Lokaal
15.10.14	Expo Constantin Meunier	Meunier	www.catho.be	Nationaal
15.10.14	Vlaanderen Vakantieland: Vesalius tot op het bot	Vesalius	Vlaanderen Vakantieland	Nationaal
16.10.14	Vandaag de dag - Vesalius	Vesalius	De Tijd	Nationaal
16.10.14	agenda - Berlinde De Bruyckere		Trends	Nationaal
16.10.14	Robert Devriendt in Londen	Algemeen M	H art	Nationaal
16.10.14	'IK HOOP OP EEN GEDULDIGE 'AOUARIUMBLIK' VAN	Markus Schinwald	H Art	Nationaal
16.10.14	Mijnramp	Meunier	Het Belang van Limburg	Nationaal
17.10.14	Le théâtre d'anatomie	Vesalius	Le Journal du Médecin	Nationaal
17.10.14	Vésale à coeurs et à corps ouverts	Vesalius	Le Vif/L'Express	Nationaal
17.10.14	Museum M herbekijkt de kosten	Algemeen M	De Standaard	Lokaal
17.10.14	Museum M gaat zich meten met andere musea	Algemeen M	Het Nieuwsblad	Lokaal
17.10.14	Museum M gaat zich meten met andere musea	Algemeen M	www.nieuwsblad.be	Nationaal
17.10.14	Mies van der Rohe Award	Algemeen M	Bouwkroniek	Nationaal
17.10.14	Peter Buggenhout en Koenraad Dedobbeleer in	Peter Buggenhout	www.bamart.be	Nationaal
17.10.14	Alphonse Roelants tombé au champ d'honneur en 1914	Ravage	www.lesoir.be	Nationaal
18.10.14	Vesalius voor kleuters	Vesalius	De Morgen	Nationaal
18.10.14	Het lichaam in beeld	Vesalius	Check! Het Nieuwsblad	Nationaal
18.10.14	Mijnramp	Meunier	Het Belang van Limburg	Nationaal
20.10.14	Kinderen keren menselijk lichaam binnenstebuiten	Vesalius	Het Laatste Nieuws	Lokaal
20.10.14	Kinderen keren menselijk lichaam binnenstebuiten	Vesalius	www.hln.be	Nationaal
20.10.14	Les zo moeilijk dat skelet overblijft	Vesalius	www.hln.be	Nationaal
22.10.14	Vesalius en Leuven	Vesalius	Rondom	Lokaal
22.10.14	La dissection d'un homme armé	Algemeen M	Rondom	Lokaal
22.10.14	Bijna genadeslag	Algemeen M	De Streekkrant	Lokaal
22.10.14	Innoverend hedendaags	Algemeen M	De Streekkrant	Lokaal
22.10.14	Posture Editions - Avond rond kunstenaarsboeken	Algemeen M	www.bamart.be	Nationaal
22.10.14	Je hebt je eigen parcours niet in handen	Algemeen M	Cammpuskrant	Nationaal
23.10.14	Agenda Culturel - Vésale	Vesalius	Trends (fr)	Nationaal
23.10.14	Vesalius Het lichaam in beeld	Vesalius	enola.be	Nationaal
23.10.14	Meunier in Leuven	Meunier	enola.be	Nationaal
23.10.14	Meunier in Leuven	Meunier	enola.be	Nationaal
23.10.14	Stadsklap - Leuven walk	Algemeen M	DM.city Brussel Leuven	Lokaal
23.10.14	Doodrijder Maria Hamels gids museum M	Algemeen M	www.demorgen.be	Nationaal
23.10.14	Doodrijder Maria Hamels gids museum M	Algemeen M	www.hln.be	Nationaal
24.10.14	500 jaar Vesalius, nu de tentoonstelling	Vesalius	www.pharma-sphere.be	Nationaal
24.10.14	Mode d'Emploi Expo Vésale à Leuven	Vesalius	www.rtbfb.be	Nationaal
24.10.14	Mode d'Emploi expo Vésale à Leuven	Vesalius	www.rtbfb.be	Nationaal
24.10.14	Ik wil nooit meer de baan op - Maria Hamels	Algemeen M	www.hln.be	Nationaal
24.10.14	Spaarkorting in M Museum Leuven -Magnus-	Magnus is Ziek	De Bond	Nationaal

	27.10.14	Het verhaal van Andreas Vesalius op de bühne	Vesalius	www.theartserver.org	Nationaal
	27.10.14	25 jaar Mies van der Rohe Award in Museum M	Algemeen M	www.architectura.be	Nationaal
	28.10.14	Under a poor cloak you commonly find a good drinker	Adriaan Verwée	www.cobra.be	Nationaal
	28.10.14	De kunstenaar naast Vesalius	Vesalius	De Apotheke	Nationaal
	28.10.14	Tine Verhelst eerste vrouwelijke algemeen directeur van het	Algemeen M	Belga	Nationaal
	28.10.14	Tine Verhelst eerste vrouwelijke algemeen directeur van	Algemeen M	www.deredactie.be	Nationaal
	28.10.14	Tine Verhelst eerste vrouwelijke algemeen directeur van	Algemeen M	www.hln.be	Nationaal
	29.10.14	Het leukste uit Leuven	Vesalius	Rondom	Lokaal
	29.10.14	La dissection d'un homme armé	Vesalius	Rondom	Lokaal
	29.10.14	Vésale et Schinwald	Vesalius / Markus Schinwald	la Libre Culture (La Libre	Nationaal
	29.10.14	Markus Schinwald	Markus Schinwald	Rondom	Lokaal
	29.10.14	Mechelen ontsluit Besloten Hofjes	Op zoek naar Utopia	Kerk en Leven	Nationaal
	30.10.14	Kernleden Zikznzorg Sledderlo op bezoek bin Zusters van de	Vesalius	www.hibvl.be	Nationaal
	30.10.14	Belgian Artist Patrik Van Caeckenbergh joins Lehmann	Algemeen M	Newyorkobserver	Internationaal
	31.10.14	De grote verdwijning van Andreas Vesalius	Vesalius	Artsenkrant	Nationaal
	31.10.14	Vésalius leefde nog 30 jaar incognito en werd begraven in	Vesalius	Artsenkrant	Nationaal
	31.10.14	The Fabric & la Fabrique	Vesalius	Artsenkrant	Nationaal
	31.10.14	Vesalius 6: Anatomie voor kinderen met Magnus	Magnus is Ziek	ROB-tv	Regionaal
november	01.11.14	Uit in Leuven	Algemeen M	UIL	Lokaal
	01.11.14	Expo en zo	Vesalius	Plus Magazine (nl)	Nationaal
	01.11.14	En ook nog	Vesalius	Pasar	Nationaal
	01.11.14	Overzichtstentoonstelling Constantin Meunier	Meunier	S-Magazine	Nationaal
	01.11.14	Tentoonstellingen -Mies van Der Rohe Award	Algemeen M	Ik Ga Bouwen	Nationaal
	01.11.14	Ontwerpers aan de macht M Algemeen_0111214	Algemeen M	A+Architectuur_	Nationaal
	01.11.14	Markus Schinwald	Markus Schinwald	BO Magazine	Nationaal
	01.11.14	Télétourisme	Vesalius	RTBF - TV-uitzending	Nationaal
	02.11.14	Het culturele najaar	Vesalius	Goed Gevoel	Nationaal
	03.11.14	Vesalius. Het lichaam in beeld	Vesalius	www.demorgen.be	Nationaal
	03.11.14	Vésalius leefde nog 30 jaar incognito en werd begraven in	Vesalius	www.knack.be	Nationaal
	03.11.14	Toerismebeurs WTM in Londen - "We moeten onze neus niet	Algemeen M	Belga	Nationaal
	03.11.14	Boekenbeurs Johan Robays	Magnus is Ziek	Het Nieuwblad	Nationaal
	03.11.14	Magnus is ziek	Magnus is Ziek	www.demorgen.be	Nationaal
	03.11.14	L'oeuvre de la semaine: le théâtre de Monsieur Schinwald	Markus Schinwald	www.levif.be	Nationaal
	04.11.14	Vesalius. Het lichaam in beeld	Vesalius	www.demorgen.be	Nationaal
	04.11.14	Magnus is ziek	Magnus is Ziek	www.demorgen.be	Nationaal
	04.11.14	Markus Schinwald	Markus Schinwald	www.demorgen.be	Nationaal
	05.11.14	A Louvain, sur les traces de Vésale	Vesalius	Le revue du praticien	Internationaal
	05.11.14	Toneelstuk over Vesalius in Leuvens dialect	Vesalius	Rondom	Lokaal
	05.11.14	500 jaar Vesalius, nu de tentoonstelling	Vesalius	Medi-Sfeer	Nationaal
	05.11.14	Année Vésale : l'exposition	Vesalius	Medi-Sfeer	Nationaal
	05.11.14	Moord in het museum	Vesalius	De Standaard	Nationaal
	05.11.14	En Belgique - Vésale et Schinwald	Vesalius / Markus Schinwald	la Libre Culture	Nationaal
	05.11.14	Event Cross-over in museum M	Algemeen M	De Streekkrant	Lokaal
	05.11.14	5X raak: uittips in alle provincies - Playground	Algemeen M	De Streekkrant	Lokaal
	05.11.14	Mies van der Rohe Award 1988-2013. Europe's Best Buildings	Algemeen M	www.demorgen.be	Nationaal
	05.11.14	Nog) niet elke gemeente even 'hartveilig'	Algemeen M	www.hln.be	Nationaal
	05.11.14	Met Magnus op ontdekking	Magnus is Ziek	Rondom	Lokaal
	06.11.14	Veel plezier! In het spoor van Vesalius	Vesalius	Libelle	Nationaal
	06.11.14	Vesalius ligt begraven in Lippelo	Vesalius	www.hln.be	Nationaal
	06.11.14	Podium Playground	Algemeen M	H Art	Nationaal
	06.11.14	La Météo culturelle	Algemeen M	le Jeudi	Nationaal
	07.11.14	Vesalius Het Lichaam in beeld	Vesalius	enola.be	Nationaal
	07.11.14	Meunier in Leuven	Meunier	www.demorgen.be	Nationaal
	07.11.14	Do Museum users matter? Reflections on Museum	Algemeen M	www.bamart.be	Nationaal
	07.11.14	Vesalius. Het lichaam in beeld	Vesalius	Enola	Nationaal
	08.11.14	Het lichaam van binnen en buiten	Vesalius	De Morgen	Nationaal
	08.11.14	La dissection d'un homme armé	Vesalius	www.demorgen.be	Nationaal
	08.11.14	is dat nu kunst,	Markus Schinwald	Check	Nationaal
	09.11.14	La dissection d'un homme armé	Vesalius	www.demoren.be	Nationaal
	09.11.14	Vesalius te lijf op Klara: Met wetenschapshistoricus Geert Van	Vesalius	Klara	Nationaal
12.11.14	Soins de santé à l'assaut des tranchées à Vésale	Vesalius	La Nouvelle Gazette(ed Charleroï)	Lokaal	
12.11.14	En Belgique - Vésale et Schinwald	Vesalius / Markus Schinwald	La Libre Culture	Nationaal	
12.11.14	En Belgique Vésake et Schinwald	Vesalius / Markus Schinwald		Nationaal	
12.11.14	Koor Fabota in de running voor Cer-prijs	Algemeen M	Rondom	Lokaal	
12.11.14	Fabota maakt kans op Cera-prijs	Algemeen M	Het Laatste Nieuws	Lokaal	
12.11.14	Playground	Algemeen M	www.cobra.be	Nationaal	
12.11.14	Kunstendag voor kinderen	Magnus is Ziek	Rondom	Lokaal	

12.11.14	Creatief op de Kunstendag voor Kinderen	Magnus is Ziek	Rondom	Lokaal
13.11.14	Brieven van lezers	Algemeen M	Brussel Deze Week	Lokaal
13.11.14	Leuven Playground	Algemeen M	Het Laatste Nieuws	Lokaal
13.11.14	Playground	Algemeen M	www.demorgen.be	Nationaal
14.11.14	Anatomiees met Andreas Vesalius	Vesalius	Gazet van Antwerpen	Nationaal
14.11.14	Vesalius Mleuven	Vesalius	Het Laatste Nieuws	Nationaal
14.11.14	Ellie Ga / Playground	Algemeen M	www.demorgen.be	Nationaal
14.11.14	Playground verovert M en STUK	Algemeen M	www.nieuwsblad.be	Nationaal
15.11.14	Het Dilemma Expo Constantin Meunier	Meunier	DS Cultuur	Nationaal
15.11.14	Playground laat theater en beeldende kunst clashen	Algemeen M	DS Cultuur	Nationaal
15.11.14	Playground Festival	Algemeen M	www.demorgen.be	Nationaal
16.11.14	Vesalius te lijf: Met wetenschapshistoricus Geert Van Paemel,	Vesalius	Klara	Nationaal
17.11.14	LICHAAMSEXPO KRUIPT ONDER JE HUID	Vesalius	De Morgen	Nationaal
18.11.14	Agenda	Ellie Ga / Markus Schinwald /	Arte e critica	Internationaal
19.11.14	Car Audio Telecom bestaat 30 jaar-Andreas Vesalius	Vesalius	Rondom	Lokaal
19.11.14	Grenzeloze geneeskunde	Vesalius	Rondom	Lokaal
19.11.14	Vésale – À la découverte du corps humain	Vesalius	UBF-Be Agenda	Nationaal
19.11.14	Waterwereld - Op schatzoektocht in centrum Leuven	Algemeen M	Waterwereld	Nationaal
20.11.14	Expo - Vésale au M museum	Vesalius	Trends Tendaces	Nationaal
20.11.14	Uitgaan - Het lichaam volgens Markus	Markus Schinwald	December Notebook	Nationaal
21.11.14	Andreas Vesalius vader van de moderne anatomie	Vesalius	www.standaard.be	Nationaal
21.11.14	Nakende burgeroorlog in centrum M Algemeen	Algemeen M	Het Laatste Nieuws	Lokaal
21.11.14	Magnus is ziek	Magnus is Ziek	www.uitinvlaanderen	Nationaal
22.11.14	Expo Liechaamstaal	Vesalius	Persoonlijk (Het Financieele	Nationaal
22.11.14	Festival Je schaamte voorbij - Playground	Algemeen M	De Morgen	Nationaal
22.11.14	Malines Vie de chateau - Michiel Coxcie	Algemeen M	Momento (La Libre Belgique)	Nationaal
23.11.14	Vesalius te lijf: Met wetenschapshistoricus Geert Van Paemel,	Vesalius	Klara	Nationaal
24.11.14	Kinderkoor Fabota	Algemeen M	Het Laatste Nieuws	Lokaal
24.11.14	Nieuwe kunstateliers Museum M	Algemeen M	www.robtv.be	Nationaal
25.11.14	Leuven FabostiX lanceert eerste CD	Algemeen M	De Standaard	Lokaal
25.11.14	FabostiX lanceert eerste CD	Algemeen M	Het Nieuwsblad	Lokaal
26.11.14	Andreas Vesalius	Vesalius	Miles (nl)	Nationaal
26.11.14	Andreas Vesalius	Vesalius	Miles (fr)	Nationaal
26.11.14	The Divided Body	Vesalius	De Streekkrant	Lokaal
26.11.14	Eindejaarsshopping	Algemeen M	Rondom	Lokaal
26.11.14	Nationale campagne tegen partnergeweld	Algemeen M	Het Laatste Nieuws	Lokaal
26.11.14	Fabotastix verovert de stad	Algemeen M	De Streekkrant	Lokaal
26.11.14	xpo Leuven presenteert Philip Van Hoeck	Open M	Rondom	Lokaal
27.11.14	Expo kort The Divided Body	Vesalius	H Art	Nationaal
27.11.14	Robert Devriendt in Londen	Algemeen M	H Art	Nationaal
01.12.14	Uit in Leuven	Algemeen M	UIL	Lokaal
01.12.14	500 jaar Vesalius	Vesalius	Onco (nl)	Nationaal
01.12.14	Met Magnus naar Vesalius	Vesalius / Magnus is ziek	Randkrant	Nationaal
01.12.14	Ik kom van ver - Steke vrouwen gidsen in M	Ik kom van ver	Varo	Nationaal
01.12.14	Leuven, een levendige historische stad	Algemeen M	Karaat Magazine (ed Vlaamse	Lokaal
01.12.14	M Algemeen	Algemeen M	Elle Decoration (Elle Wonene)	Nationaal
01.12.14	Leuven, de keuze van Elle decoration (Top 5 adressen: M)	Algemeen M	Elle Decors	Nationaal
01.12.14	Leuven een levendige stad	Algemeen M	Karaat Magazine (ed Kortrijk)	Lokaal
01.12.14	Met de k van kinderprijs	Magnus is Ziek	DM city Brussel Leuven	Lokaal
01.12.14	Notebook uitgaan: Het lichaam volgens Markus	Markus Schinwald	Marie Claire Vlaamse editie	Nationaal
01.12.14	Markus Schinwald	Markus Schinwald	DM city Brussel Leuven	Lokaal
01.12.14	Markus Schinwald	Markus Schinwald	DM city Brussel Leuven	Lokaal
01.12.14	Markus Schinwald	Markus Schinwald	DAMN magazine	Nationaal
01.12.14	Schinwald en Belgique	Markus Schinwald	Decors	Nationaal
01.12.14	Forum Art et Design Agenda	Markus Schinwald	Décors (fr)	Nationaal
01.12.14	Schinwald op Belgische bodem	Markus Schinwald	Decors (nl)	Nationaal
01.12.14	André Vésale	Vesalius	Onco (fr)	Nationaal
01.12.14	Andreas Vesalius	Vesalius	Onco (nl)	Nationaal
02.12.14	Schinwald op Belgische bodem	Markus Schinwald	Decors	Nationaal
03.12.14	Stad Coppens trekt naar Leuven	Vesalius	www.showbizsite.be	Nationaal
03.12.14	Retrospective reveals the Flemish inspirations of Constantin	Meunier	www.flanderstoday.eu	Internationaal
03.12.14	Van Vlaanderen tot China in Rijker dan je Denkt	Algemeen M	www.mediawatcher.be	Nationaal
03.12.14	Van Vlaanderen tot China in Rijker dan je Denkt	Algemeen M	www.tv-visie.be	Nationaal
03.12.14	Van Vlaanderen tot China in Rijker dan je Denkt	Algemeen M	www.zangtalent.be	Nationaal
03.12.14	Wandelen door winterse stad	Algemeen M	De Streekkrant	Lokaal
04.12.14	Borstbeeld van Vesalius	Vesalius	Metro (nl)	Nationaal
04.12.14	Van Vlaanderen tot China in Rijker dan je Denkt	Vesalius	www.frontview.be	Nationaal

04.12.14	Aflevering 3 in M-Museum Leuven, op donderdag 4 december	Vesalius	showbizkanaal.skynetblogs.be	Nationaal
05.12.14	500 bloeddonoren voor Vesalius	Vesalius	Artsenkrant	Nationaal
05.12.14	Wintertijd in Leuven	Vesalius	Xtra Magazine(Het Laatste Nieuws)	Nationaal
05.12.14	Meunier in Leuven	Meunier	Xtra Magazine(Het Laatste Nieuws)	Nationaal
05.12.14	Ellie Ga	Ellie Ga	Xtra Magazine(Het Laatste Nieuws)	Nationaal
08.12.14	Leuven winterwandeling	Algemeen M	www.reisroutes.be	Nationaal
10.12.14	Stukken van mensen	Vesalius	De Streekkrant	Lokaal
10.12.14	Documenting the everyday	Meunier	Flanders Today	Nationaal
10.12.14	Treed in de bloedsporen van Vesalius en red een leven	Vesalius	Rondom	Regionaal
11.12.14	Grote Markt baadt in kerstsfeer	Algemeen M	Gazet van Antwerpen	Lokaal
11.12.14	Provincie Vlaams-Brabant moet besparen-Laatste Open M	Algemeen M	Het Nieuwsblad	Lokaal
11.12.14	Grote Markt baadt in kerstsfeer	Algemeen M	Het Nieuwsblad	Lokaal
12.12.14	Wintertijd in Leuven - Griezelige wandelingen	Algemeen M	Metro (nl)	Nationaal
12.12.14	Markus Schinwald in M	Markus Schinwald	Enola:	Nationaal
12.12.14	Waarvan akte	Vesalius	Artsenkrant	Nationaal
13.12.14	Anders Bouwen in België	Algemeen M	De Morgen	Nationaal
15.12.14	Ellie Ga	Ellie Ga	www.zerodeux.fr	Internationaal
15.12.14	Belangrijk	Algemeen M	skynetblog.be	Nationaal
16.12.14	Plaagground wisselvallig	Algemeen M	www.veto.be	Nationaal
16.12.14	Ithaka 23 zoekt kunstenaars	Algemeen M	www.bamart.be	Nationaal
17.12.14	Wintertijd in Leuven - Schatkamer Sint-Pieter	Algemeen M	Rondom	Regionaal
17.12.14	Leen een buggy	Algemeen M	Rondom	Regionaal
17.12.14	What's on this week: Flanders Today - Treed in de bloedsporen	Vesalius	www.flanderstoday.eu	Internationaal
17.12.14	In de bloedsporen van Vesalius	Vesalius	www.msn.be	Nationaal
17.12.14	Treed in de bloedsporen van Vesalius	Vesalius	Flanders Today	Nationaal
17.12.14	In de bloedsporen van Vesalius	Vesalius	www.topicsgezondheid.be	Nationaal
17.12.14	Agenda: Ellie Ga en Magnus is Ziek	Ellie Ga / Magnus is Ziek	Rondom	Regionaal
17.12.14	Het verhaal achter de tranen - verwijzing naar Parallelepipida	Algemeen M	Campuskrant	Lokaal
17.12.14	Lijf en rede - M-useumnacht -verwijzing Vesalius en Schinwald	Algemeen M	Campuskrant	Lokaal
17.12.14	Le point de vue de Markus Schinwald	Markus Schinwald	Mu in the city	Nationaal
17.12.14	What's on this week: Flanders Today - bloedinzamelactie	Vesalius	Flanders Today	Internationaal
17.12.14	In de bloedsporen van Vesalius	Vesalius	Topic Gezondheid	Nationaal
17.12.14	In de bloesoren van Vesalius	Vesalius	Msn	Nationaal
17.12.14	Vesale et Schinwald	Vesalius / Markus Schinwald	La Libre Culture (La Libre	Nationaal
18.12.14	Vacature - diensthoofd tentoonstellingen Oude Kunst - M	Algemeen M	BAM	Nationaal
18.12.14	Kanteljaar? Zo eenvoudig is het niet	Algemeen M	H Art	Nationaal
18.12.14	6 Belgische museum- en kunsthalleiders over kunstjaar 2014	Algemeen M	HART	Nationaal
19.12.14	Bloed geven voor Vesalius	Vesalius	xwww.robtv.be	Nationaal
19.12.14	Hobbybrouwers stellen Egotrippel Dark voor	Algemeen M	www.hln.be	Nationaal
19.12.14	Aflevering 8 Vesalius: crea-atelier UZ Leuven	Vesalius	ROB-tv	Regionaal
20.12.14	Museum M ontvangt bloeddonoren	Vesalius	www.hln.be	Nationaal
20.12.14	Museum M ontvangt bloeddonoren	Vesalius	Het Laatste Nieuws	Lokaal
20.12.14	Expo Binnenland	Vesalius	DS Cultuur (De Standaard)	Nationaal
20.12.14	Vesalius ligt begraven in de kerk van Lippelo	Vesalius	Gazet van Antwerpen	Lokaal
20.12.14	Provincie steunt erfgoedprojecten met 50.000 euro	Algemeen M	www.hln.be	Nationaal
20.12.14	Museum M ontvangt bloeddonoren	Vesalius	Het Laatste Nieuws. Regio Leuven	Regionaal
20.12.14	Museum M ontvangt bloeddonoren	Vesalius	Het Laatste Nieuws	Nationaal
20.12.14	"Honderd donoren geven bloed in Museum M"	Vesalius	Het Nieuwsblad	Regionaal
20.12.14	Bloed geven voor Vesalius	Vesalius	ROB-tv	Regionaal
20.12.14	Provincie steunt erfgoedprojecten met 50.000 euro	Zilver	Het Laatste Nieuws	Regionaal
23.12.14	De verborgen Vuurtoren	Ellie Ga	Notebook - Januari	Nationaal
24.12.14	2 oktober opent tentoonstelling Andreas Vesalius	Vesalius	Knack	Nationaal
24.12.14	Agenda: Ellie Ga en Magnus is Ziek	Ellie Ga / Magnus is ziek	Rondom	Lokaal
24.12.14	Markus Schinwald solo in M	Markus Schinwald	www.theartserver.org	Nationaal
24.12.14	Interview Peter Carmeliet	Vesalius	Knack	Nationaal
26.12.14	217 deelnemers voor Leuven Brandt	Algemeen M	www.hln.be	Nationaal
31.12.14	Vésale et Schinwald	Markus Schinwald	La Libre Culture (La Libre	Nationaal
31.12.14	Vesalius was belangrijker dan Copernicus	Vesalius	NOS	Internationaal

BIJLAGE 3 BEZOEKERSCIJFERS 2014

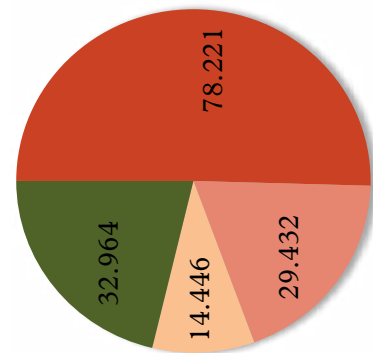
Inhoud

- ▶ algemeen overzicht bezoekerscijfers 2014
- ▶ vergelijking bezoekerscijfers 2010 tot en met 2014
- ▶ herkomst, geslacht en leeftijd individuele bezoekers M
- ▶ analyse groepsbezoeken in M
- ▶ Leuvenaars gratis eerste donderdag van de maand: vergelijking 2011 tot en met 2014

ALGEMEEN OVERZICHT BEZOEKERSCIJFERS 2014

	januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	november	december	SUBTOTAAL
individuele bezoekers M	8.772	11.356	3.832	4.595	3.572	2.717	6.688	6.485	1.704	8.194	9.349	10.957	78.221
groepsbezoeken M	3.425	3.579	2.096	1.745	3.376	2.380	749	470	1.058	2.923	4.535	3.096	29.432
M-Schatkamer van Sint-Pieter	gesloten	gesloten	528	2.102	1.697	1.253	1.302	1.730	1.541	1.774	1.163	1.356	14.446
Punctuele activiteiten (zonder gids + inclusief vernissages en finissages)	1.203	1.360	2.533	2.476	2.700	1.371	2.010	7.317	734	5.287	4.055	1.918	32.964
TOTAAL	13.400	16.295	8.989	10.918	11.345	7.721	10.749	16.002	5.037	18.178	19.102	17.327	155.063

aantal groepen	185	201	105	90	171	132	40	27	56	146	227	170	1.550
----------------	-----	-----	-----	----	-----	-----	----	----	----	-----	-----	-----	--------------

■ individuele bezoekers

■ groepsbezoeken

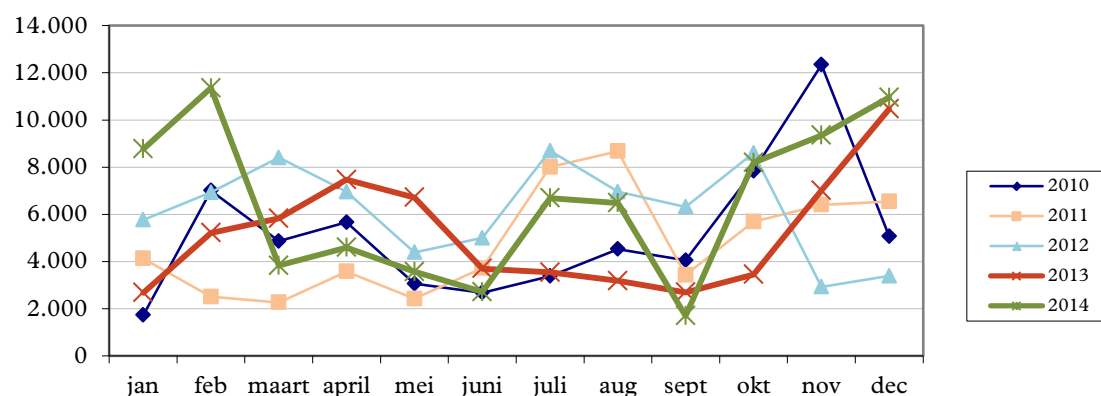
■ M-Schatkamer

■ punctuele activiteiten (zonder gids + inclusief vernissages en finissages)

VERGELIJKING BEZOEKERSCIJFERS 2010 TOT EN MET 2014

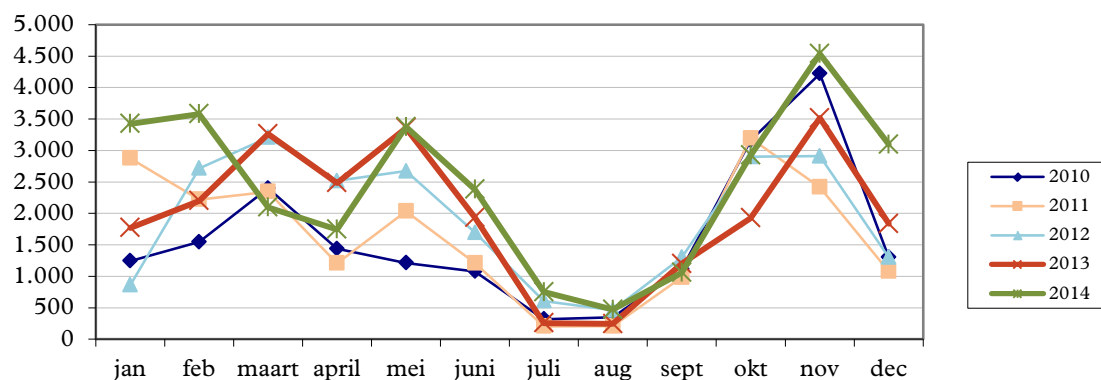
Individuele bezoekers

	2010	2011	2012	2013	2014
jan	1.733	4.127	5.767	2.680	8.772
feb	7.008	2.507	6.935	5.218	11.356
maart	4.864	2.267	8.405	5.831	3.832
april	5.666	3.576	6.957	7.471	4.595
mei	3.063	2.427	4.391	6.716	3.572
juni	2.684	3.722	5.006	3.700	2.717
juli	3.387	8.009	8.697	3.543	6.688
aug	4.527	8.674	6.962	3.187	6.485
sept	4.053	3.434	6.322	2.698	1.704
okt	7.842	5.695	8.602	3.455	8.194
nov	12.338	6.400	2.929	7.014	9.349
dec	5.073	6.547	3.389	10.470	10.957
totaal	62.238	57.385	74.362	61.983	78.221

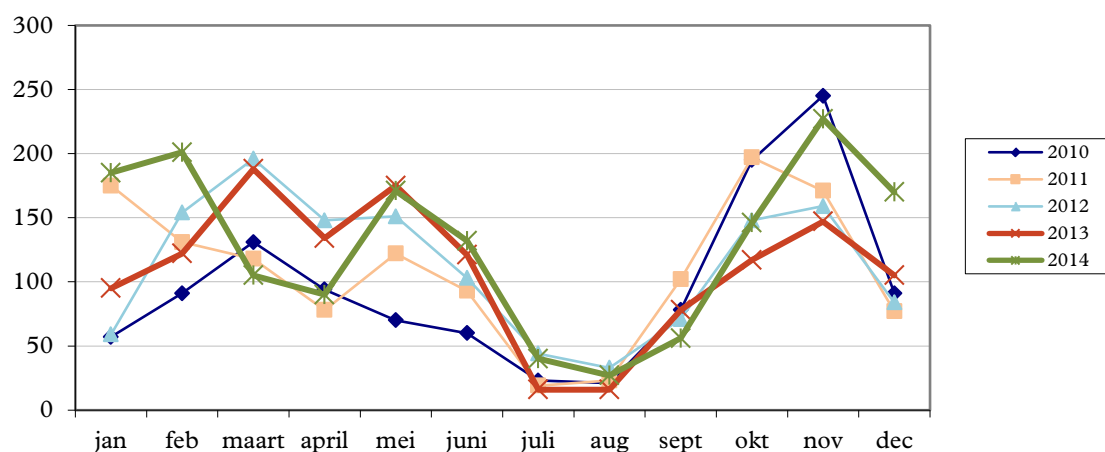
Groepsbezoekers

	2010	2011	2012	2013	2014
jan	1.244	2.877	860	1.771	3.425
feb	1.545	2.219	2.715	2.200	3.579
maart	2.399	2.343	3.206	3.261	2.096
april	1.437	1.207	2.517	2.483	1.745
mei	1.211	2.033	2.672	3.356	3.376
juni	1.077	1.209	1.696	1.933	2.380
juli	317	205	607	257	749
aug	347	206	461	242	470
sept	1.112	981	1.299	1.199	1.058
okt	3.160	3.194	2.900	1.924	2.923
nov	4.221	2.416	2.909	3.514	4.535
dec	1.301	1.078	1.301	1.835	3.096
totaal	19.371	19.968	23.143	23.975	29.432

Aantal groepen

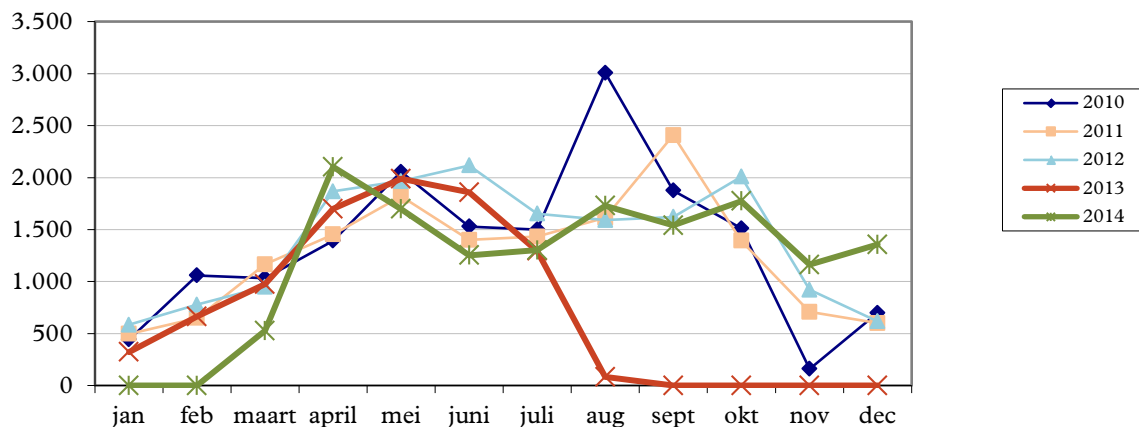
	2010	2011	2012	2013	2014
jan	57	175	59	95	185
feb	91	131	154	122	201
maart	131	118	196	188	105
april	94	78	148	134	90
mei	70	122	151	175	171
juni	60	93	103	121	132
juli	23	19	44	16	40
aug	21	23	33	16	27
sept	78	102	71	78	56
okt	195	197	148	117	146
nov	245	171	159	147	227
dec	91	77	84	105	170
totaal	1.156	1.306	1.350	1.314	1.550

Bezoekers M - Schatkamer van Sint-Pieter*

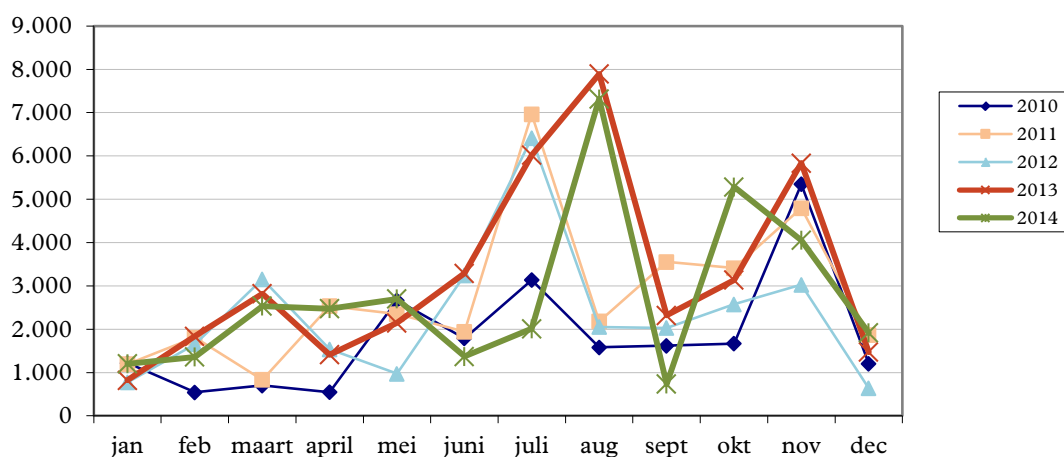
	2010	2011	2012	2013	2014
jan	443	498	585	323	gesloten
feb	1.059	650	778	664	gesloten
maart	1.034	1.166	950	975	528
april	1.393	1.453	1.867	1.700	2.102
mei	2.055	1.821	1.966	1.988	1.697
juni	1.530	1.401	2.117	1.858	1.253
juli	1.501	1.433	1.653	1.294	1.302
aug	3.008	1.613	1.592	83	1.730
sept	1.876	2.407	1.622	gesloten	1.541
okt	1.512	1.393	2.009	gesloten	1.774
nov	161	708	921	gesloten	1.163
dec	699	601	618	gesloten	1.356
totaal	16.271	15.144	16.678	8.885	14.446

*gesloten van midden augustus 2013 tot midden maart 2014

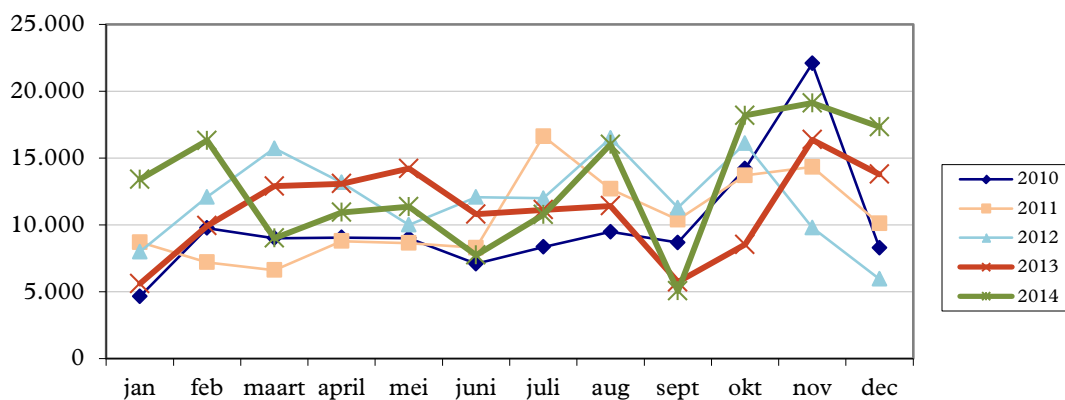
Bezoekers punctuele activiteiten

	2010	2011	2012	2013	2014
jan	1.220	1.193	772	821	1.203
feb	543	1.808	1.654	1.839	1.360
maart	702	832	3.155	2.821	2.533
april	549	2.535	1.537	1.412	2.476
mei	2.666	2.349	971	2.145	2.700
juni	1.789	1.943	3.246	3.290	1.371
juli	3.135	6.966	6.416	6.018	2.010
aug	1.583	2.179	2.054	7.892	7.317
sept	1.618	3.554	2.029	2.320	734
okt	1.669	3.413	2.576	3.138	5.287
nov	5.348	4.795	3.027	5.834	4.055
dec	1.205	1.869	637	1.473	1.918
totaal	22.027	33.436	28.074	39.003	32.964

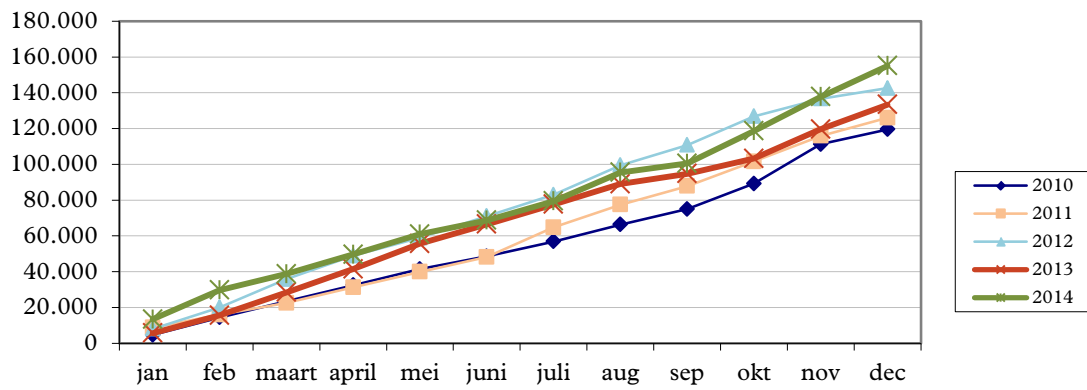
Totaal aantal bezoekers

	2010	2011	2012	2013	2014
jan	4.640	8.695	7.984	5.595	13.400
feb	9.746	7.184	12.082	9.921	16.295
maart	8.999	6.608	15.716	12.888	8.989
april	9.045	8.771	13.165	13.066	10.918
mei	8.995	8.630	10.000	14.205	11.345
juni	7.080	8.275	12.067	10.781	7.721
juli	8.340	16.613	11.979	11.112	10.749
aug	9.465	12.672	16.476	11.404	16.002
sept	8.659	10.376	11.272	5.717	5.037
okt	14.183	13.695	16.087	8.517	18.178
nov	22.068	14.319	9.786	16.362	19.102
dec	8.278	10.095	5.945	13.778	17.327
totaal	119.498	125.933	142.559	133.346	155.063

Cumulatief totaal

	2010	2011	2012	2013	2014
jan	4.640	8.695	7.984	5.595	13.400
feb	14.386	15.879	20.066	15.516	29.695
maart	23.385	22.487	35.782	28.404	38.684
april	32.430	31.258	48.947	41.470	49.602
mei	41.425	39.888	58.947	55.675	60.947
juni	48.505	48.163	71.014	66.456	68.668
juli	56.845	64.776	82.993	77.568	79.417
aug	66.310	77.448	99.469	88.972	95.419
sep	74.969	87.824	110.741	94.689	100.456
okt	89.152	101.519	126.828	103.206	118.634
nov	111.220	115.838	136.614	119.568	137.736
dec	119.498	125.933	142.559	133.346	155.063

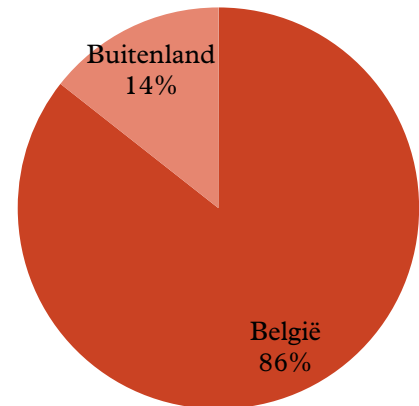
HERKOMST, GESLACHT EN LEEFTIJD INDIVIDUELE BEZOEKERS M

Totaal aantal individuele bezoekers M 2014

78.221

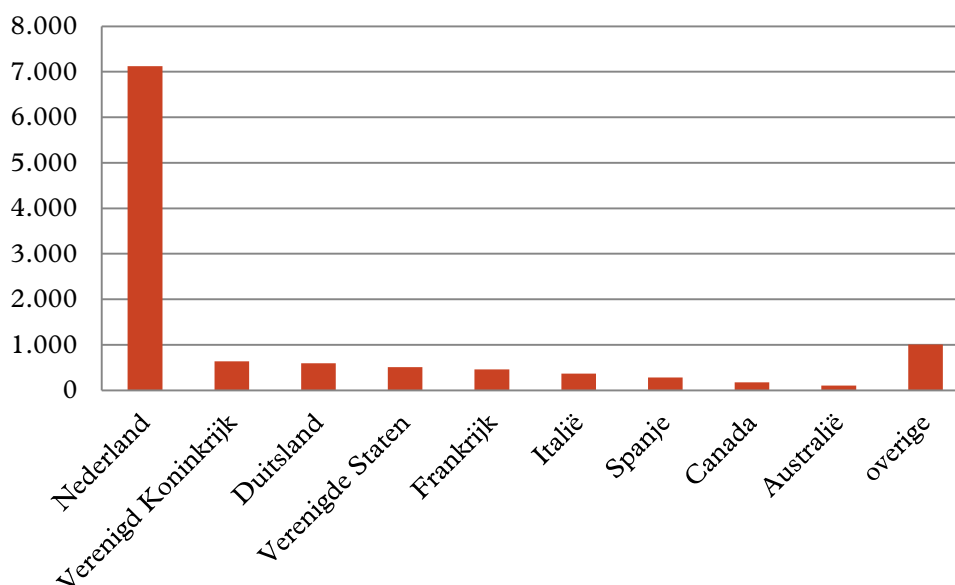
Individuele bezoekers binnenland vs. buitenland

1	België	66.967
2	Buitenland	11.254
	totaal	78.221

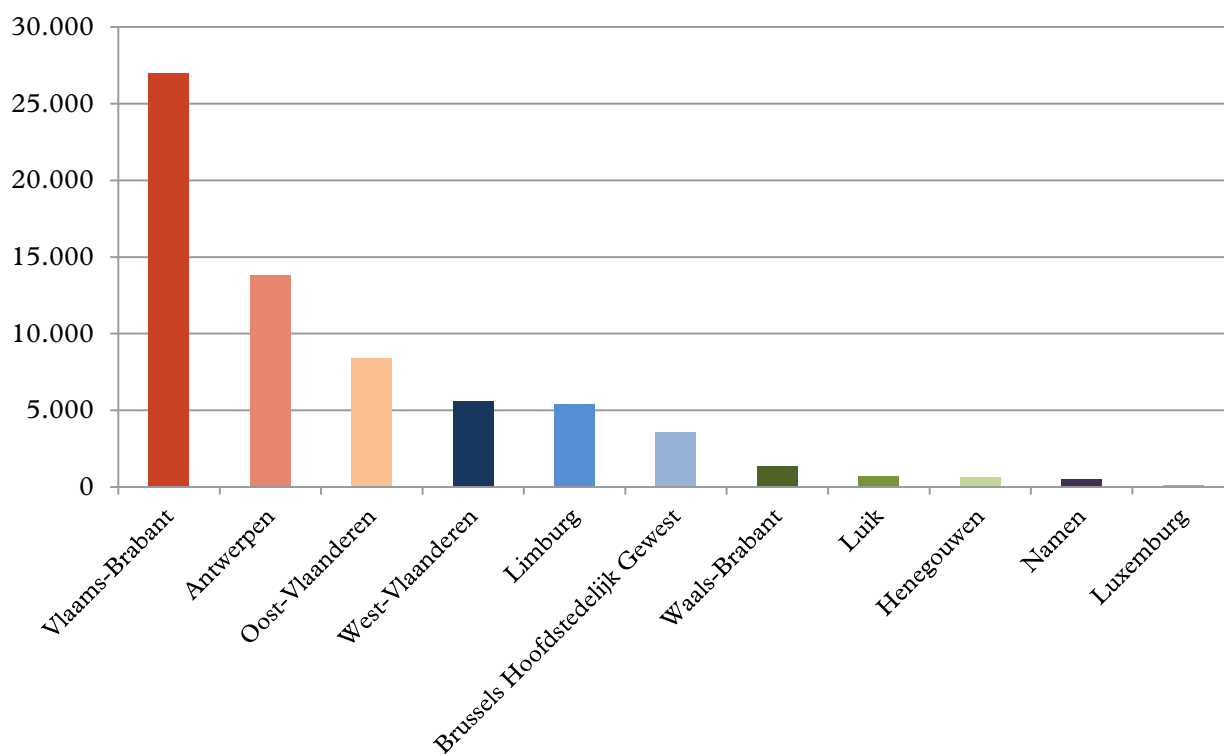
Top 10 buitenlandse individuele bezoekers

	LAND	AANTAL BEZOEKERS
1	Nederland	7.125
2	Verenigd Koninkrijk	636
3	Duitsland	596
4	Verenigde Staten	507
5	Frankrijk	458
6	Italië	364
7	Spanje	284
8	Canada	173
9	Australië	107
10	overige	1.005
	totaal	11.254

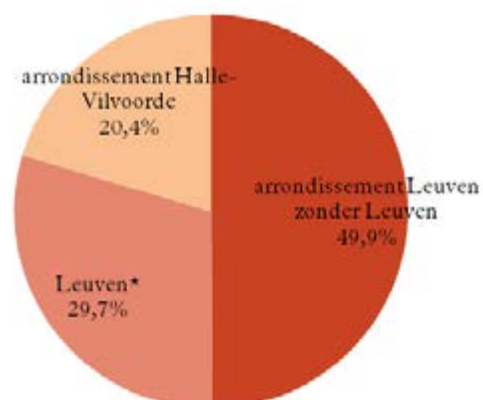
Individuele bezoekers per provincie

	PROVINCIE	AANTAL BEZOEKERS
1	Vlaams-Brabant	26.928
2	Antwerpen	13.782
3	Oost-Vlaanderen	8.415
4	West-Vlaanderen	5.592
5	Limburg	5.407
6	Brussels Hoofdstedelijk Gewest	3.582
7	Waals-Brabant	1.317
8	Luik	672
9	Henegouwen	640
10	Namen	501
11	Luxemburg	131
	totaal	66.967

Individuele bezoekers per regio van Vlaams-Brabant

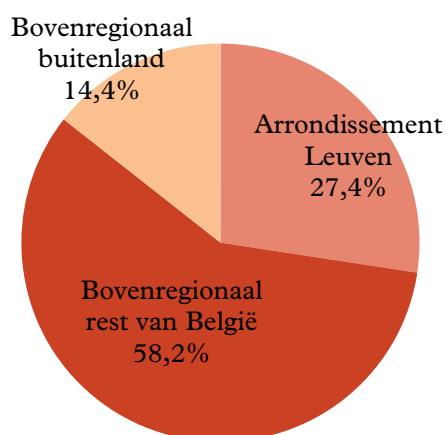
	REGIO	AANTAL BEZOEKERS
1	arrondissement Leuven zonder Leuven	13.444
2	Leuven*	7.991
3	arrondissement Halle-Vilvoorde	5.493
	totaal	26.928

* Leuven bestaat uit Leuven centrum, Wijmaal, Wilsede, Kessel-Lo, Leuven-Korbeek-Lo, Heverlee en Heverlee-Haasrode

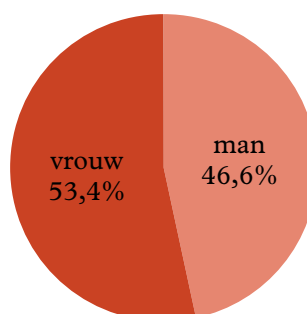
Algemeen overzicht herkomst individuele bezoekers

	HERKOMST		AANTAL BEZOEKERS	PERCENTAGE
1	Arrondissement Leuven		21.435	27,4%
2	Bovenregionaal	rest van België	45.531	72,6%
		buitenland	11.254	
	totaal		78.221	100%

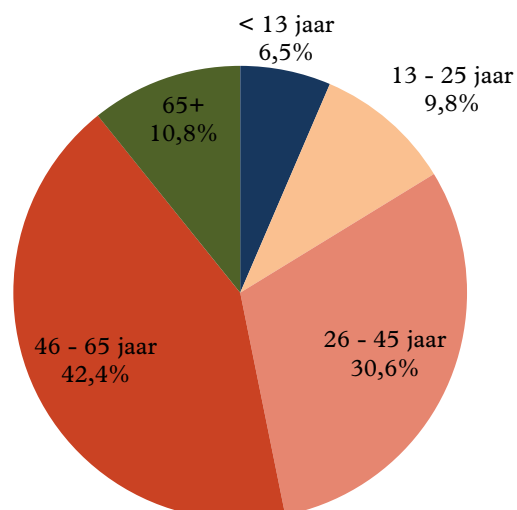
Individuele bezoekers 2014 per geslacht

	GESLACHT	AANTAL BEZOEKERS
1	man	36.463
2	vrouw	41.758
	totaal	78.221

Individuele bezoekers 2014 per leeftijdscategorie

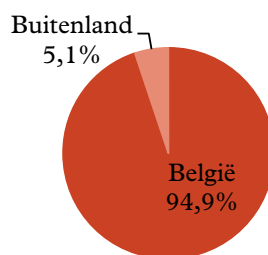
	LEEFTIJDSCATEGORIE	AANTAL BEZOEKERS
1	< 13 jaar	5.050
2	13 - 25 jaar	7.654
3	26 - 45 jaar	23.916
4	46 - 65 jaar	33.174
5	65+	8.427
	totaal	78.221

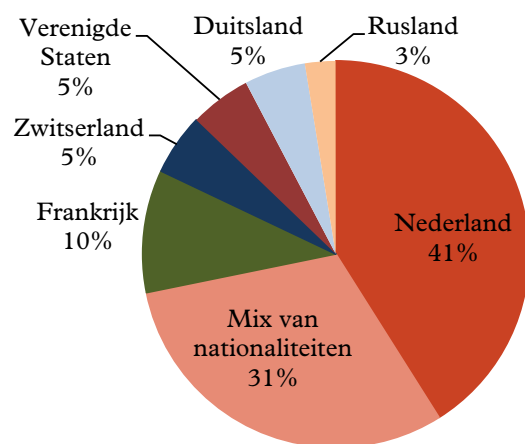
ANALYSE GROEPSBEZOEKEN IN M

Herkomst groepsbezoeken rondleidingen voor volwassenen

1	België	690
2	Buitenland	37
	totaal	727

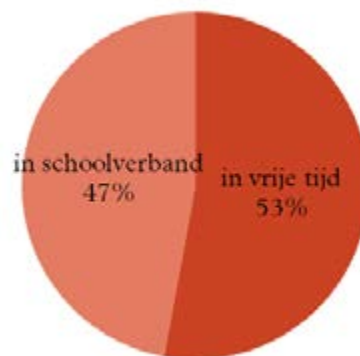

	LAND	AANTAL GROEPEN
1	Nederland	15
2	Mix van nationaliteiten	11
3	Frankrijk	4
4	Zwitserland	2
5	Verenigde Staten	2
6	Duitsland	2
7	Rusland	1
	totaal	37

Verhouding groepsbezoeken in vrije tijd en in schoolverband

	RONDLEIDING	AANTAL GROEPSBEZOEKEN
1	in vrije tijd	820
2	in schoolverband	730
	totaal	1.550

Aantal groepen per rondleiding in tijdelijke tentoonstellingen:

Michiel Coxcie

02-01-14 >> 23-02-14

Coxcie ontrafeld workshop - lager onderwijs	8
iCoxcie - secundair onderwijs	12
iCoxcie - volwassenen	178
totaal	198

Ravage

20·03·14 >< 01·09·14

	maart	april	mei	juni	juli	aug	totaal
Ravage - volwassenenonderwijs	1	1	3	5	1		11
Ravage in het vizier - secundair onderwijs		4	2				6
Ravage & De vijand - lager onderwijs	2	6	27	7	2	1	45
Ravage Museumspel - secundair onderwijs	14	17	13	2			46
Ravage - volwassenen	9	17	42	58	20	14	160
totaal	26	45	87	72	23	15	268

Vesalius en Markus Schinwald

02·10·14 >< 31·12·14

	okt	nov	dec	totaal
Magnus is ziek (KO)		4	1	5
Magnus is ziek (LO)		15	15	30
Wat is het? Over mijn lijf (LO)	7	6	14	27
Wat is het? Over mijn lijf in het kader van Dagprogramma 'Wetenschapper Vesalius achterna' (LO)	4	18	8	30
VIP - My body and me (SO)	15	16	10	41
Vesalius en Markus Schinwald (SO)		2	0	2
Vesalius en Markus Schinwald (Volwassenenonderwijs)	4	1	2	7
Vesalius en Markus Schinwald (HO)	3	9	11	23
Vesalius en Markus Schinwald (Volwassenen)	66	103	86	255
Vesalius en Markus Schinwald ihkv Dagprogramma 'Oudste Ziekenhuissite van Leuven' (Volwassenen)	4	5	2	11
totaal	103	179	149	431

Aantal groepen voor de overige rondleidingen per doelgroep:

Kleuteronderwijs

	jan	feb	maart	april	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec	totaal
Op stap met Mo	10	2	3	0	6	2	0	2	0	1	4	0	30
Zizazoek	14	6	13	2	10	8	2	0	0	5	5	0	65
Drakentocht	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	2	0	5
totaal	24	8	17	3	17	10	2	2	0	6	11	0	100

Lager onderwijs

	jan	feb	maart	april	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec	totaal
Fred en de Wolk	28	11	0	0	0							0	39
Wat is het?	6	7	6	4	12	10	1		3	1		0	50
Middeleeuwen in M	2	2	5	1	9	0						0	19
Bouw je eigen stad	0	2	3	0	12	0	3	2	9	2		0	33
Vreemde Vogels	3	6	5	0	3	5	2	2	2	3	5	0	36
Drakentocht	0	0	8	4	1	5		2	2		2	2	26

Aardappel en Kaviaar	0	0	3	7	0	5						0	15
M van moord	5	3	0	0	0	0			2	5		0	15
Rijk der Zinnen: Middeleeuwen in M	0	0	0	2	0	0						0	2
totaal	44	31	30	18	37	25	6	6	18	11	7	2	235

Secundair onderwijs

	jan	feb	maart	april	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec	totaal
VIP	0	8	2	5	1	0	0	0	2	2	0	0	20
M - Collectors	0	0	1	0	6	0	0	0	0	4	0	0	11
Op het dak van M - SO	0	4	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	5
VerzaMelaars - SO	0	2	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	4
Rijk der Zinnen - SO	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	2
totaal	0	14	3	6	7	0	0	0	2	8	1	1	42

Volwassenenonderwijs

	jan	feb	maart	april	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec	totaal
Ik kom van ver	24	19											43
Topstukken			1				2	0		1			4
totaal	24	19	1	0	0	0	2	0	0	1	0	0	47

Hoger onderwijs

	jan	feb	maart	april	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec	totaal
Topstukken	0	2	2	0	0	0	2	0	0	1	0	0	7
Op het dak van M	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	4
Vorming voor Leraren in spe	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	2
totaal	0	2	2	0	5	0	2	0	1	1	0	0	13

Volwassenen

	jan	feb	maart	april	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec	totaal
Ik kom van ver							1		1	2	3	3	10
Kunst versus Architectuur		4	3	6	3	4	1	1	13	3	3		41
Topstukken	6	1	6	1	1	5	3		4		7		34
Spiegelingen			4	2	1	2	1		1			1	12
Op het dak van M			2						1	2			5
Rijk der Zinnen	1	1			1	1							4
Gedeelde Schatten			1		1	2				2	1		7
M-Code					1			1	5		2		9
VerzaMelaars				1									1
totaal	7	6	16	10	8	14	6	2	25	9	16	4	123

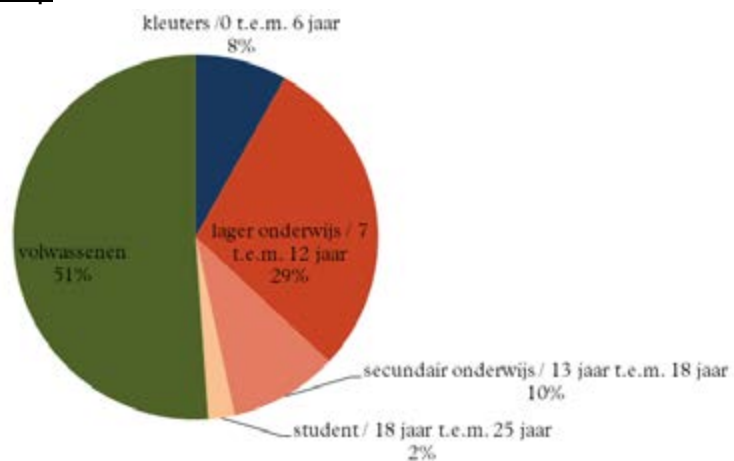
Verjaardagsfeestjes

	jan	feb	maart	april	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec	totaal
Feest 'M	4	0	0	1	1	3				4	4	4	21

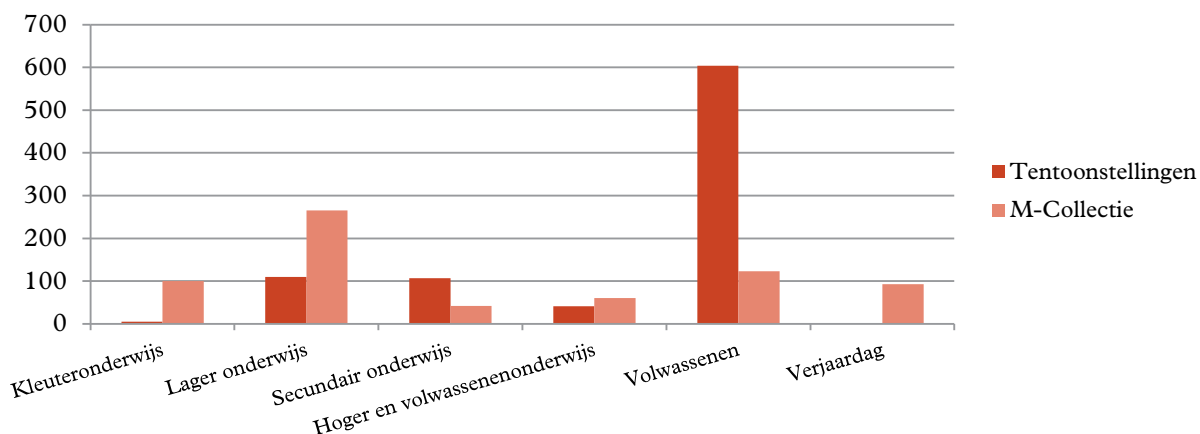
Buttons en Ballonnen	4	0	6	2	7	4	1	1	9	1	7	7	49
SOS Verjaardagsramp	1	0	5	2	2	4		1	1	3	2	2	23
totaal	9	0	11	5	10	11	1	2	10	8	13	13	93

Verhouding aantal rondleidingen per doelgroep

kleuters / 0 t.e.m. 6 jaar	126
lager onderwijs / 7 t.e.m. 12 jaar	447
secundair onderwijs / 13 jaar t.e.m. 18 jaar	149
student / 18 jaar t.e.m. 25 jaar	36
volwassenen	792
totaal	1.550

Verhouding aantal groepsbezoeken tentoonstellingen vs. M-collectie per doelgroep:

Top 5 rondleidingen in M-collectie in 2014:

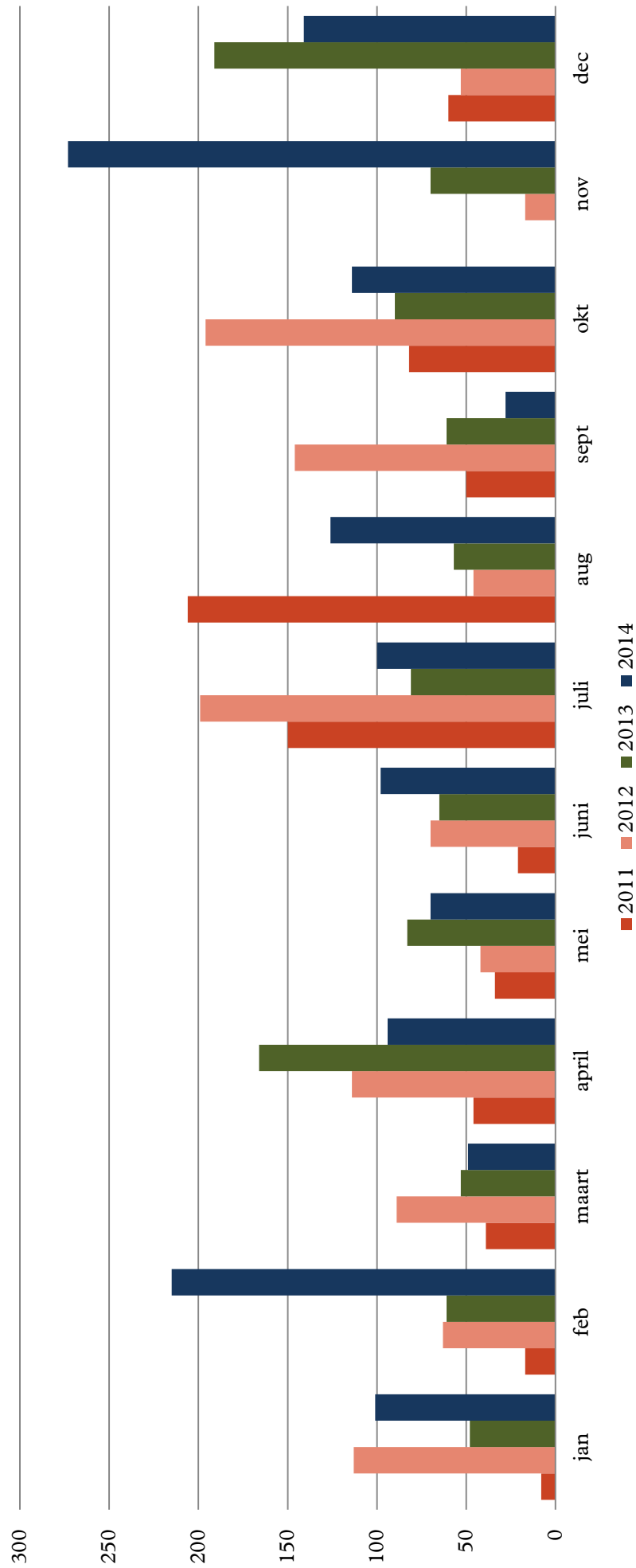
	RONDLEIDING	AANTAL GROEPEN
1	Zizazook	65
2	Wat is het?	50
3	Buttons en ballonnen	49
4	Ik kom van ver	43
5	Kunst versus Architectuur	41

Top 5 rondleidingen voor schoolgroepen in 2014:

	RONDLEIDING	AANTAL GROEPEN
1	Zizazook	65
2	Wat is het? – Over mijn lijf	57
3	Ravage secundair onderwijs (museumspel + in het vizier)	52
4	Wat is het?	50
5	VIP: My body and me	41

LEUVENAARS GRATIS EERSTE DONDERDAG VAN DE MAAND: VERGELIJKING 2011 TOT EN MET 2014

TOTAAL AANTAL LEUVENAARS EERSTE DONDERDAG	
2011	713
2012	1.148
2013	1.026
2014	1.409

BIJLAGE 4 JAARREKENING 2014

BALANS NA WINSTVERDELING

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
ACTIVA				
VASTE ACTIVA		20/28	23.086.594,30	23.903.681,70
Oprichtingskosten		20
Immateriële vaste activa	5.1.1	21	43.757,61	52.557,26
Materiële vaste activa	5.1.2	22/27	23.042.756,11	23.851.043,86
Terreinen en gebouwen		22	22.430.104,43	23.254.999,91
Installaties, machines en uitrusting		23	206.686,75	94.721,19
Meubilair en rollend materieel		24	405.060,43	467.438,46
Leasing en soortgelijke rechten		25
Overige materiële vaste activa		26
Activa in aanbouw en vooruitbetalingen		27	904,50	33.884,30
Financiële vaste activa	5.1.3/ 5.2	28	80,58	80,58
VLOTTENDE ACTIVA		29/58	1.912.148,39	2.520.397,80
Vorderingen op meer dan één jaar		29	55.429,38	64.060,79
Handelsvorderingen		290
Overige vorderingen		291	55.429,38	64.060,79
Vorraden en bestellingen in uitvoering		3	183.371,56	180.054,92
Vorraden		30/36	183.371,56	180.054,92
Bestellingen in uitvoering		37
Vorderingen op ten hoogste één jaar		40/41	1.467.251,95	2.107.515,43
Handelsvorderingen		40	834.785,38	319.199,53
Overige vorderingen		41	632.466,57	1.788.315,90
Geldbeleggingen	5.2	50/53
Liquide middelen		54/58	198.701,60	141.303,67
Overlopende rekeningen		490/1	7.393,90	27.462,99
TOTAAL VAN DE ACTIVA		20/58	24.998.742,69	26.424.079,50

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
PASSIVA				
EIGEN VERMOGEN(+)/(-)		10/15	23.173.317,94	24.009.583,71
Kapitaal	5.3	10	29.903.851,03	29.828.734,00
Geplaatst kapitaal		100	31.000.000,00	31.000.000,00
Niet-opgevraagd kapitaal		101	1.096.148,97	1.171.266,00
Uitgiftepremies		11
Herwaarderingsmeerwaarden		12
Reserves		13
Wettelijke reserve		130
Onbeschikbare reserves		131
Voor eigen aandelen		1310
Andere		1311
Belastingvrije reserves		132
Beschikbare reserves		133
Overgedragen winst (verlies)(+)/(-)		14	-7.470.941,61	-6.608.315,33
Kapitaalsubsidies		15	740.408,52	789.165,04
Voorschot aan de vennoten op de verdeling van het netto-actief		19
VOORZIENINGEN EN UITGESTELDE BELASTINGEN		16
Voorzieningen voor risico's en kosten	5.4	160/5
Uitgestelde belastingen		168
SCHULDEN		17/49	1.825.424,75	2.414.495,79
Schulden op meer dan één jaar	5.5	17	11.728,25	11.728,25
Financiële schulden		170/4
Kredietinstellingen, leasingschulden en soortgelijke schulden		172/3
Overige leningen		174/0
Handelsschulden		175
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen		176
Overige schulden		178/9	11.728,25	11.728,25
Schulden op ten hoogste één jaar	5.5	42/48	1.813.696,50	1.107.052,74
Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen		42
Financiële schulden		43	80,47
Kredietinstellingen		430/8	80,47
Overige leningen		439
Handelsschulden		44	1.613.770,30	840.537,24
Leveranciers		440/4	1.613.770,30	840.537,24
Te betalen wissels		441
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen		46	60.379,41
Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten		45	171.998,93	204.886,09
Belastingen		450/3	37.893,79	28.075,81
Bezoldigingen en sociale lasten		454/9	134.105,14	176.810,28
Overige schulden		47/48	27.846,80	1.250,00
Overlopende rekeningen		492/3	1.295.714,80
TOTAAL VAN DE PASSIVA		10/49	24.998.742,69	26.424.079,50

RESULTATENREKENING

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
Bedrijfsopbrengsten en bedrijfskosten				
Brutomarge		9900	2.607.509,91	2.489.778,78
Omzet*		70
Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen, diensten en diverse goederen*		60/61
Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	5.6	62	2.620.591,84	2.478.792,73
Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		630	1.022.380,90	1.048.759,50
Waardeverminderingen op voorraden, op bestellingen in uitvoering en op handelsvorderingen: toevoegingen (terugnemingen)	5.6	631/4
Voorzieningen voor risico's en kosten: toevoegingen (bestedingen en terugnemingen)		635/7
Andere bedrijfskosten		640/8	2.385,22	16.213,28
Als herstructureringskosten geactiveerde bedrijfskosten ..(-)		649
Bedrijfswinst (Bedrijfsverlies)		9901	-1.037.848,05	-1.053.986,73
Financiële opbrengsten	5.6	75	182.314,41	207.337,31
Financiële kosten	5.6	65	7.088,57	5.643,39
Winst (Verlies) uit de gewone bedrijfsuitoefening vóór belasting		9902	-862.622,21	-852.292,81
Uitzonderlijke opbrengsten		76	14.983,44
Uitzonderlijke kosten		66	1.118,69
Winst (Verlies) van het boekjaar vóór belasting		9903	-862.622,21	-838.428,06
Onttrekking aan de uitgestelde belastingen		780
Overboeking naar de uitgestelde belastingen		680
Belastingen op het resultaat		67/77	4,07	19,31
Winst (Verlies) van het boekjaar		9904	-862.626,28	-838.447,37
Onttrekking aan de belastingvrije reserves		789
Overboeking naar de belastingvrije reserves		689
Te bestemmen winst (verlies) van het boekjaar		9905	-862.626,28	-838.447,37

* Facultatieve vermelding.

RESULTAATVERWERKING

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
Te bestemmen winst (verlies)(+)/(-)	9906	-7.470.941,61	-6.608.315,33
Te bestemmen winst (verlies) van het boekjaar(+)/(-)	(9905)	-862.626,28	-838.447,37
Overgedragen winst (verlies) van het vorige boekjaar(+)/(-)	14P	-6.608.315,33	-5.769.867,96
Onttrekking aan het eigen vermogen	791/2
Toevoeging aan het eigen vermogen	691/2
aan het kapitaal en aan de uitgiftepremies	691
aan de wettelijke reserve	6920
aan de overige reserves	6921
Over te dragen winst (verlies)(+)/(-)	(14)	-7.470.941,61	-6.608.315,33
Tussenkost van de vennoten in het verlies	794
Uit te keren winst	694/6
Vergoeding van het kapitaal	694
Bestuurders of zaakvoerders	695
Andere rechthebbenden	696

TOELICHTING

STAAT VAN DE VASTE ACTIVA

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
IMMATERIËLE VASTE ACTIVA			
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8059P	xxxxxxxxxxxxxxxx	160.955,11
Mutaties tijdens het boekjaar			
Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	8029	15.851,74	
Overdrachten en buitengebruikstellingen	8039	
Overboekingen van een post naar een andere	8049	
.....(+)/(-)			
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8059	176.806,85	
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8129P	xxxxxxxxxxxxxxxx	108.397,85
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8079	24.651,39	
Teruggenomen	8089	
Verworven van derden	8099	
Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	8109	
Overgeboekt van een post naar een andere	8119	
.....(+)/(-)			
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8129	133.049,24	
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	(21)	43.757,61	

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
MATERIËLE VASTE ACTIVA			
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8199P	xxxxxxxxxxxxxxxx	28.851.362,61
Mutaties tijdens het boekjaar			
Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	8169	189.441,76	
Overdrachten en buitengebruikstellingen	8179	
Overboekingen van een post naar een andere(+)/(-)	8189	
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8199	29.040.804,37	
Meerwaarden per einde van het boekjaar			
	8259P	xxxxxxxxxxxxxxxx
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8219	
Verworven van derden	8229	
Afgeboekt	8239	
Overgeboekt van een post naar een andere(+)/(-)	8249	
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8259	
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar			
	8329P	xxxxxxxxxxxxxxxx	5.000.318,75
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8279	997.729,51	
Teruggenomen	8289	
Verworven van derden	8299	
Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	8309	
Overgeboekt van een post naar een andere(+)/(-)	8319	
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8329	5.998.048,26	
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	(22/27)	23.042.756,11	

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
FINANCIËLE VASTE ACTIVA			
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8395P	XXXXXXXXXXXXXXXXXX	80,58
Mutaties tijdens het boekjaar			
Aanschaffingen	8365	
Overdrachten en buitengebruikstellingen	8375	
Overboekingen van een post naar een andere	8385	
Andere mutaties	8386	
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8395	80,58	
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8455P	XXXXXXXXXXXXXXXXXX
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8415	
Verworven van derden	8425	
Afgeboekt	8435	
Overgeboekt van een post naar een andere	8445	
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8455	
Waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8525P	XXXXXXXXXXXXXXXXXX
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8475	
Teruggenomen	8485	
Verworven van derden	8495	
Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	8505	
Overgeboekt van een post naar een andere	8515	
Waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8525	
Niet-opgevraagde bedragen per einde van het boekjaar	8555P	XXXXXXXXXXXXXXXXXX
Mutaties tijdens het boekjaar	8545	
Niet-opgevraagde bedragen per einde van het boekjaar	8555	
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	(28)	80,58	

STAAT VAN HET KAPITAAL EN DE AANDEELHOUDERSSTRUCTUUR

STAAT VAN HET KAPITAAL

Maatschappelijk kapitaal

Geplaatst kapitaal per einde van het boekjaar
 Geplaatst kapitaal per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
100P	xxxxxxxxxxxxxxxx	31.000.000,00
(100)	31.000.000,00	

Wijzigingen tijdens het boekjaar

Codes	Bedragen	Aantal aandelen
.....
.....
.....
.....
.....

Samenstelling van het kapitaal
 Soorten aandelen

Niet-gestort kapitaal

Niet-opgevraagd kapitaal
 Opgevraagd, niet-gestort kapitaal
 Aandeelhouders die nog moeten volstorten
Stad Leuven

Codes	Niet-opgevraagd bedrag	Opgevraagd, niet-gestort bedrag
(101)	1.096.148,97	xxxxxxxxxxxxxx
8712	xxxxxxxxxxxxxx	75.117,03
	1.096.148,97	75.117,03
.....
.....

Eigen aandelen

Gehouden door de vennootschap zelf
 Kapitaalbedrag
 Aantal aandelen
 Gehouden door haar dochters
 Kapitaalbedrag
 Aantal aandelen

Codes	Boekjaar
8721
8722
8731
8732
8740
8741
8742
8745
8746
8747
8751

Verplichtingen tot uitgifte van aandelen

Als gevolg van de uitoefening van conversierechten
 Bedrag van de lopende converteerbare leningen
 Bedrag van het te plaatsen kapitaal
 Maximum aantal uit te geven aandelen
 Als gevolg van de uitoefening van inschrijvingsrechten
 Aantal inschrijvingsrechten in omloop
 Bedrag van het te plaatsen kapitaal
 Maximum aantal uit te geven aandelen

Toegestaan, niet-geplaatst kapitaal

Aandelen buiten kapitaal

	Codes	Boekjaar
Verdeling		
Aantal aandelen	8761
Daaraan verbonden stemrecht	8762
Uitsplitsing volgens de aandeelhouders		
Aantal aandelen gehouden door de vennootschap zelf	8771
Aantal aandelen gehouden door haar dochters	8781

AANDEELHOUDERSSTRUCTUUR VAN DE ONDERNEMING OP DE DATUM VAN DE JAARAFSLUITING, ZOALS DIE BLIJKT UIT DE KENNISGEVINGEN DIE DE ONDERNEMING HEEFT ONTVANGEN

STAAT VAN DE SCHULDEN

	Codes	Boekjaar
UITSPLITSING VAN DE SCHULDEN MET EEN OORSPRONKELIJKE LOOPTIJD VAN MEER DAN EEN JAAR, NAARGELANG HUN RESTERENDE LOOPTIJD		
Totaal der schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen	(42)
Totaal der schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar doch hoogstens 5 jaar ..	8912
Totaal der schulden met een resterende looptijd van meer dan 5 jaar	8913	11.728,25
GEWAARBORGDE SCHULDEN (begrepen in de posten 17 en 42/48 van de passiva)		
Door Belgische overheidsinstellingen gewaarborgde schulden		
Financiële schulden	8921
Kredietinstellingen, leasingschulden en soortgelijke schulden	891(+)/(-)
Overige leningen	901(+)/(-)
Handelsschulden	8981
Leveranciers	8991
Te betalen wissels	9001
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	9011
Schulden met betrekking tot bezoldigingen en sociale lasten	9021
Overige schulden	9051
Totaal van de door Belgische overheidsinstellingen gewaarborgde schulden	9061
Schulden gewaarborgd door zakelijke zekerheden gesteld of onherroepelijk beloofd op activa van de onderneming		
Financiële schulden	8922
Kredietinstellingen, leasingschulden en soortgelijke schulden	892(+)/(-)
Overige leningen	902(+)/(-)
Handelsschulden	8982
Leveranciers	8992
Te betalen wissels	9002
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	9012
Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	9022
Belastingen	9032
Bezoldigingen en sociale lasten	9042
Overige schulden	9052
Totaal der schulden gewaarborgd door zakelijke zekerheden gesteld of onherroepelijk beloofd op activa van de onderneming	9062
SCHULDEN MET BETREKKING TOT BELASTINGEN, BEZOLDIGINGEN EN SOCIALE LASTEN (post 45 van de passiva)		
Vervallen belastingschulden	9072
Vervallen schulden ten aanzien van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid	9076

RESULTATEN

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
PERSONEEL EN PERSONEELSKOSTEN			
Werknemers waarvoor de onderneming een DIMONA-verklaring heeft ingediend of die zijn ingeschreven in het algemeen personeelsregister			
Totaal aantal op de afsluitingsdatum	9086	51	45
Gemiddeld personeelsbestand berekend in voltijdse equivalenten	9087	44,6	42,2
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	9088	80.520	77.035
Personeelskosten			
Bezoldigingen en rechtstreekse sociale voordelen	620	1.894.535,39	1.811.399,82
Werkgeversbijdragen voor sociale verzekeringen	621	575.205,64	573.911,16
Werkgeverspremies voor bovenwettelijke verzekeringen	622	4.587,93	20.931,62
Andere personeelskosten	623	146.262,88	72.550,13
Ouderdoms- en overlevingspensioenen	624
FINANCIËLE RESULTATEN			
Door de overheid toegekende subsidies, aangerekend op de resultatenrekening			
Kapitaalsubsidies	9125	179.056,52	204.351,99
Interestsubsidies	9126
Geactiveerde intercalaire interesten	6503
Bedrag van het disconto ten laste van de onderneming bij de verhandeling van vorderingen	653
Saldo van de gevormde (aangewende of teruggenomen) voorzieningen met financieel karakter	656	3.969,37

BETREKKINGEN MET VERBONDEN ONDERNEMINGEN, BESTUURDERS, ZAAKVOERDERS EN COMMISSARIS(SEN)

	Codes	Boekjaar
VERBONDEN ONDERNEMINGEN		
Vorderingen op verbonden ondernemingen	9291
Waarborgen toegestaan in hun voordeel	9294
Andere betekenisvolle verplichtingen aangegaan in hun voordeel	9295
BESTUURDERS EN ZAAKVOERDERS, NATUURLIJKE OF RECHTSPERSONEN DIE DE ONDERNEMING RECHTSTREEKS OF ONRECHTSTREEKS CONTROLEREN ZONDER VERBONDEN ONDERNEMINGEN TE ZIJN, OF ANDERE ONDERNEMINGEN DIE DOOR DEZE PERSONEN RECHTSTREEKS OF ONRECHTSTREEKS GECONTROLEERD WORDEN		
Uitstaande vorderingen op deze personen	9500
Rentevoet en duur van de vorderingen		
.....		
.....		
Waarborgen toegestaan in hun voordeel	9501
Andere betekenisvolle verplichtingen aangegaan in hun voordeel	9502

DE COMMISSARIS(SEN) EN DE PERSONEN MET WIE HIJ (ZIJ) VERBONDEN IS (ZIJN)

Maandaatfee 2014 : € 3.945,86

TRANSACTIES MET VERBONDEN PARTIJEN BUITEN NORMALE MARKTVOORWAARDEN

Vermelding van dergelijke transacties indien zij van enige betekenis zijn, met opgave van het bedrag van deze transacties, de aard van de betrekking met de verbonden partij, alsmede andere informatie over de transacties die nodig is voor het verkrijgen van inzicht in de financiële positie van de vennootschap

	Boekjaar
.....
.....
.....
.....

SOCIALE BALANS

Nummers van de paritaire comités die voor de onderneming bevoegd zijn:

WERKNEMERS WAARVOOR DE ONDERNEMING EEN DIMONA-VERKLARING HEEFT INGEDIEND OF DIE ZIJN INGESCHREVEN IN HET ALGEMEEN PERSONEELSREGISTER

	Codes	1. Voltijds (boekjaar)	2. Deeltijds (boekjaar)	3. Totaal (T) of totaal in voltijdse equivalenten (VTE) (boekjaar)	3P. Totaal (T) of totaal in voltijdse equivalenten (VTE) (vorig boekjaar)
Tijdens het boekjaar					
Gemiddeld aantal werknemers	100	39,3	7,8	44,6 (VTE)	42,2 (VTE)
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	101	70.880	9.640	80.520 (T)	77.035 (T)
Personeelskosten	102	2.307.868,20	312.723,64	2.620.591,84 (T)	2.478.792,73 (T)

	Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
Op de afsluitingsdatum van het boekjaar				
Aantal werknemers	105	40	11	47,2
Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst				
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	110	26	5	29,2
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	111	14	6	18,1
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk	112
Vervangingsovereenkomst	113
Volgens het geslacht en het studieniveau				
Mannen	120	15	3	16,4
lager onderwijs	1200
secundair onderwijs	1201	4	1	4,3
hoger niet-universitair onderwijs	1202	2	1	2,5
universitair onderwijs	1203	9	1	9,6
Vrouwen	121	25	8	30,8
lager onderwijs	1210
secundair onderwijs	1211	2	2	3,3
hoger niet-universitair onderwijs	1212	8	2	9,5
universitair onderwijs	1213	15	4	18,0
Volgens de beroeps categorie				
Directiepersoneel	130
Bedienden	134	37	10	43,9
Arbeiders	132	3	1	3,3
Andere	133

TABEL VAN HET PERSONEELSVEROLOP TIJDENS HET BOEKJAAR**INGETREDEN**

Aantal werknemers waarvoor de onderneming tijdens het boekjaar een DIMONA-verklaring heeft ingediend of die tijdens het boekjaar werden ingeschreven in het algemeen personeelsregister

UITGETREDEN

Aantal werknemers met een in de DIMONA-verklaring aangegeven of een in het algemeen personeelsregister opgetekende datum waarop hun overeenkomst tijdens het boekjaar een einde nam

Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
205	8	7	14,4
305	5	3	8,9

INLICHTINGEN OVER DE OPLEIDINGEN VOOR DE WERKNEMERS TIJDENS HET BOEKJAAR**Totaal van de formele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever**

Aantal betrokken werknemers

Aantal gevolgde opleidingsuren

Nettokosten voor de onderneming

 waarvan brutokosten rechtstreeks verbonden met de opleiding

 waarvan betaalde bijdragen en stortingen aan collectieve fondsen

 waarvan ontvangen tegemoetkomingen (in mindering)

Totaal van de minder formele en informele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever

Aantal betrokken werknemers

Aantal gevolgde opleidingsuren

Nettokosten voor de onderneming

Totaal van de initiële beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever

Aantal betrokken werknemers

Aantal gevolgde opleidingsuren

Nettokosten voor de onderneming

Codes	Mannen	Codes	Vrouwen
5801	5811
5802	5812
5803	5813
58031	58131
58032	58132
58033	58133
5821	5831
5822	5832
5823	5833
5841	5851
5842	5852
5843	5853

WAARDERINGSREGELS

Art. 28 KB 30/01/2001 tot uitvoering van het W. Venn.:

"Elke onderneming bepaalt de regels die, met nakoming van de bepalingen van dit hoofdstuk, doch rekening gehouden met haar eigen kenmerken, gelden voor de waardering van de inventaris bedoeld in artikel 7, eerste lid van de wet en, onder meer, voor de vorming en aanpassing van afschrijvingen, waardeverminderingen en voorzieningen voor risico's en kosten evenals voor de herwaarderingen. Deze regels worden bepaald door het beheersorgaan van de onderneming en vastgelegd in het boek bedoeld in artikel 7, derde lid van de wet. Ze worden samengevat in de toelichting; overeenkomstig hetgeen is bepaald in artikel 3 moet deze samenvatting voldoende nauwkeurig zijn zodat inzicht wordt verkregen in de toegepaste waarderingsregels."

Volgende waarderingsregels worden vastgelegd:

- Vorderingen: waardering aan nominale waarde (eventueel waardeverminderingen te boeken, bij onzekerheid omtrent de inbaarheid)
- Schulden: waardering aan nominale waarde
- Vlottende activa en passiva in vreemde munt : waardering aan slotkoers
- Oprichtingskosten: af te schrijven over 5 jaar
- Materiële en immateriële vaste activa met beperkte levensduur: afschrijving volgens economisch verantwoorde gebruiksduur:
 - Licenties en software: 20 %
 - Gebouwen : 3 %
 - Bureaumaterieel : 20%
 - Computers & multimedia : 25%
 - Uitrustingsgoederen en installaties: 6,66%-10%-20%
 - Inrichting gehuurde gebouwen : 10%
 - Rollend materieel: 20%
- Materiële en immateriële vaste activa met 'onbeperkte' gebruiksduur: waardeverminderingen te boeken ingeval van duurzame minderwaarde of ontwaarding
- Voorraden: worden gewaardeerd aan gemiddelde aankoopprijs

Opmerkingen:

- afschrijvingsritmes worden vermeld in de toelichting bij de jaarrekening
- aanvullende of uitzonderlijke afschrijvingen indien wegens technische, economische of technologische omstandigheden de boekhoudkundige waarde hoger is dan de werkelijke gebruikswaarde
- herwaarderingen op materiële en financiële vaste activa zijn mogelijk indien werkelijke (markt) waarde op vaststaande en duurzame wijze uitstijgt boven de boekwaarde.
- voorzieningen voor risico's en kosten aan te leggen bij verliezen en kosten die naar hun aard duidelijk kunnen omschreven worden, die op balansdatum zeer waarschijnlijk of zeker zijn, doch waarvan de juiste afloop en de grootteorde van het bedrag niet vaststaat. Reële en individuele waardering van elk risico op te nemen onder deze rubriek.
- Conform IAS 38 dient er een duidelijk onderscheid gemaakt tussen nieuw verworven software en upgrades van software.
 - Eerstgenoemde voldoen normaliter aan de vereiste tot het genereren van toekomstige opbrengsten (voorwaarde voor activeren),
 - laatstgenoemde normaliter niet en dienen derhalve beschouwd als kosten.

